

ریاست جمهوری
بنیاد ملی کتابخانه

طرح پژوهشی

بررسی وضعیت موجود و سازوکارهای بالقوه شناسایی و پشتیبانی از آینده‌سازان

گزارش نهایی

مجری

مهتاب پور آتشی

۱۴۰۰

الذم الحرام

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	فصل نخست: درآمدی بر موضوع
۲۴	فصل دوم: یافته‌های پژوهش
۱۵۹	فصل سوم: نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۱۷۶	منابع

فصل نخست:

درآمدی بر موضوع

معرفی فصل

فصل اول این مجموعه، با عنوان درآمدی بر موضوع، به بررسی کلیات و ادبیات پژوهش پرداخته است و از چند بخش شامل بیان مساله و ضرورت پژوهش، اهداف و پرسش‌های پژوهش، روش پژوهش و گام‌های اجرایی، ادبیات و پیشینه پژوهش تشکیل شده است.

بیان مساله و ضرورت پژوهش

"ما مساله شناسایی نخبه را داریم. پیش از شناسایی نخبه، شناسایی استعداد برتر را داریم که در طول زمان تبدیل به نخبه خواهد شد، چون هر صاحب استعداد برتر که نخبه نیست، به تدریج به نخبه تبدیل می‌شود. پس اول شناسایی استعداد برتر است، بعد مسیر این صاحب استعداد برتر سمت نخبه شدن، بعد رسیدن به نقطه ثمردهی که در واقع همان نخبه شدن است" (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۳/۷/۱۳؛ به نقل از نجفی، ۱۳۹۴).

دستیابی به جامعه‌ای مبتنی بر دانایی و کشوری توسعه یافته مستلزم پرورش سرمایه انسانی و نیروهای خلاق، توانمند و ماهر است و این مهم مورد توجه تصمیم‌سازان و مسئولان قرار گرفته است. بر همین اساس، تربیت سرمایه‌های انسانی متعهد و متخصص و فراهم نمودن زمینه جذب، هدایت و شکوفایی نخبگان و استعدادهای برتر، یکی از مهم‌ترین راهبردهای ترسیم شده در اسناد بالادستی کشور مانند سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و نقشه جامع علمی کشور می‌باشد. مطابق با سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز ویژگی‌هایی خواهد داشت که از جمله عبارتست از: برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی. در بخش مبانی و ارزش‌های بنیادین نقشه جامع علمی کشور (فصل اول)، از جمله مهم‌ترین ارزش‌ها چنین بیان شده است: «عدالت محوری، پرورش استعدادهای و دستیابی همگان به خصوص مستضعفان در حوزه علم و فناوری، و تقویت خلاقیت، نوآوری و خطرپذیری در علم». در بخش وضع مطلوب علم و فناوری (فصل دوم)، یکی از مواردی که در اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور بیان شده، چنین است: «استقرار جامعه دانش بنیان، عدالت محور و برخوردار از انسان‌های شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعیت علمی در جهان». در فصل راهبردها و اقدامات ملی برای توسعه علم و فناوری در کشور (فصل چهارم)، در اقدامات ملی راهبرد کلان ۲ چنین آمده است: «تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب

نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های معلمی، استادی، پژوهشی و فناوری». همچنین، در اقدامات ملی همین راهبرد آمده است: «تقویت نظام راتبه (بورس) تحصیلی دانشجویان مستعد به منظور ارتقای نظام آموزش عالی کشور». بعلاوه، در راهبردهای ملی راهبرد کلان ۸ چنین آمده است: «استفاده از حداکثر ظرفیت و تجارب نخبگان، دانشمندان، اعضای هیئت علمی، مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی و خصوصی در آموزش و پژوهش» و در اقدامات ملی این راهبرد آمده است: «طراحی سازوکار همکاری پاره وقت نخبگان، دانشمندان، اعضای هیئت علمی، مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی در مؤسسات آموزشی و پژوهشی».

براین اساس، شایسته است تا حمایت و ارایه تسهیلات به استعدادی برتر و نخبه به صورت منسجم و هدفمندتر انجام گیرد. هم اکنون بنیاد ملی نخبگان حمایت‌ها و پشتیبانی‌های مادی و معنوی ارزشمندی از نخبگان به عمل می‌آورد. بطور کلی، براساس آنچه ذکر شد و با توجه به اهمیت و نقش حمایتی بنیاد ملی نخبگان از جامعه نخبگانی کشور، بازبینی و تصمیم‌گیری در مورد تسهیلات دانشجویی بنیاد و شیوه‌های حمایت از نخبگان نیازمند انجام مطالعات میدانی گسترده است تا بهترین تصمیم اتخاذ شود. لذا، ضروری است که بنیاد ملی نخبگان با رصد نتایج فعالیت‌های خود در اعطای تسهیلات دانشجویی، میزان رضایت و انتظارات دریافت کنندگان این تسهیلات و همچنین، بررسی شیوه‌های بالقوه شناسایی و پشتیبانی از آینده سازان، میزان موفقیت‌ها را ارزیابی و در صورت لزوم، اقدام به اصلاح برنامه‌ها و شیوه‌های فعلی نماید. این پژوهش در راستای پاسخگویی به این نیاز صورت خواهد گرفت.

اهداف پژوهش

این مطالعه دارای سه بخش کلی است و لذا، اهداف پژوهش عبارتند از:

- (۱) تدوین، تحلیل و گزارش نتایج نظرسنجی تسهیلات دانشجویی بنیاد ملی نخبگان،
- (۲) تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص شیوه‌های جدید شناسایی آینده سازان،
- (۳) تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص برنامه‌های جدید برای پشتیبانی از آینده سازان و هدایت صحیح آنان در مسیر نخبگی.

پرسش‌های پژوهش

براساس اهداف کلی ذکر شده برای پژوهش، سوال‌هایی که این پژوهش به دنبال پاسخگویی به آن بود، عبارتند از:

۱- میزان رضایت‌مندی دریافت‌کنندگان تسهیلات دانشجویی بنیاد از تسهیلات و فرایندهای اعطای تسهیلات به چه اندازه است؟

۲- میزان موفقیت بنیاد، از دیدگاه دریافت‌کنندگان تسهیلات دانشجویی بنیاد به چه اندازه است؟

۳- جامعه مخاطب چه شیوه‌هایی را برای شناسایی آینده‌سازان پیشنهاد می‌دارند؟

۴- جامعه مخاطب در خصوص برنامه‌های جدید برای پشتیبانی از آینده‌سازان و هدایت صحیح آنان در مسیر نخبگی چه نظرات و پیشنهادهایی دارند؟

روش پژوهش و گام‌های اجرایی

این پژوهش در راستای پایش برنامه‌های بنیاد بر اجتماع نخبگانی کشور صورت گرفته است و با توجه به هدف مطالعه، پژوهش از نوع کاربردی است. برای دستیابی به هدف ۱ پژوهش: با توجه به مطالعه پیشین صورت گرفته در خصوص نظرسنجی تسهیلات دانشجویی بنیاد، برای مطالعه نظرات گروه جدید، پرسشنامه براساس بازخوردی که از نظرسنجی قبلی گرفته شد مورد بازبینی قرار گرفت و پس از تایید روایی و پایایی، به صورت پرسشنامه الکترونیکی تبدیل شد و برای گروه هدف ارسال گردید. روایی صوری ابزار تحقیق توسط برخی استادان و دانش‌آموختگانی که از پشتیبانی‌های بنیاد بهره‌مند شده بودند و صاحب‌نظران معاونت آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان مورد بررسی و تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه توسط ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در مطالعه قبلی مورد تایید قرار گرفت. آلفای کرونباخ مربوط به هر یک از بخش‌های پرسشنامه به صورت زیر گزارش شد:

- ویژگی‌های آیین‌نامه پشتیبانی از دانشجویان برتر: برابر با ۰/۸۹۶
- اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر: برابر با ۰/۹۲۷
- معیارهای شناسایی دانشجویان برتر: برابر با ۰/۹۲۱
- رضایت نسبت به فرایندها و پشتیبانی‌ها: برابر با ۰/۸۵۲
- تاثیرگذاری پشتیبانی‌های بنیاد: برابر با ۰/۹۸۷

داده‌های جمع‌آوری شده از نظرسنجی با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس و با بهره‌گیری از آمارهای توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار گرفت. قبل از تحلیل داده‌ها، داده‌های گردآوری شده به منظور غربال داده‌های از دست رفته و اشتباه در پاسخ‌گویی به پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند.

برای پاسخ به هدف ۲ و ۳ پژوهش، نظرات مکتوب جامعه هدف به سوالات بازپاسخ مطرح شده گردآوری گردید. آنچه در فرایند تحلیل داده‌ها پس از گردآوری داده رخ می‌دهد فرایندی است که کدگذاری نام دارد. کدگذاری باز فرایند تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم شناسایی شده و ویژگی‌ها و ابعاد آنها در داده‌ها کشف می‌شود. لذا، پس از گردآوری پاسخ‌ها، متن نظرات و پیشنهادهای ارائه شده مورد مطالعه قرار گرفت و کدها در قالب کلمه‌ها و مفاهیم مشخص شد. در نهایت، نظرات و پیشنهادهای جامعه هدف، دسته‌بندی و در راستای اهداف و سوالات پژوهش به صورت جامع‌ارایه گردید.

ادبیات و پیشینه پژوهش

شناسایی و پشتیبانی از استعداد‌های برتر و نخبگان: چرایی و چگونگی

توسعه و پیشرفت کشور به پرورش، جذب، بکارگیری و نگهداشت صحیح و موثر نیروی انسانی مستعد وابسته است و لذا، شناخت استعداد‌های برتر و نخبه و ارایه راهکارهای کارآمد و اثربخش برای توانمندسازی و پرورش توانایی‌های آنان از گام‌های مهم در راستای استقلال علمی هر کشوری است. به عبارت بهتر، تعهدات و مسئولیت‌های متقابلی بین جامعه و نخبگان، که خود متعلق به جامعه هستند، وجود دارد. در مطالعه‌ای که در خصوص دلایل احساس نگرانی در دانشجویان نخبه انجام شده است، نتایج نشان داد که نگرانی دانشجویان نخبه از چندین عامل به وجود می‌آید که عبارتند از: نگرانی به دلیل فراهم نبودن شرایط به فعل رساندن توانمندی‌ها، نگرانی درباره‌ی دستیابی به شأن اجتماعی مورد انتظار، و نگرانی به دلیل نبود امکانات آموزشی مطلوب (طالبی سیاوشی و نوری خواجوی، ۱۳۹۲).

در نخستین گام، مساله اینست که استعداد برتر و نخبه به چه کسانی اطلاق می‌شود. مارلند، رئیس کمیسیون آموزش استعداد برتر ایالات متحده، در گزارشی چنین بیان کرده است: "افراد استعداد برتر، کسانی هستند که به علت توانایی‌های برجسته‌شان دارای قابلیت عملکرد بالا می‌باشند. لذا، این افراد نیاز به برنامه‌های آموزشی و خدمات متمایز دارند تا بتوانند دینشان را به خود و جامعه ادا کنند." (مارلند، ۱۹۷۲؛ به نقل از محمدی و همکاران، ۱۳۹۲). در تعریفی دیگر، نخبه شخصیتی برگزیده، ممتاز، دانا و واجد استعداد و توانایی ذهنی فوق العاده بیان شده است. این توانایی و استعداد ممکن است کلی یا استعدادی خاص مانند استعداد ریاضی یا موسیقی باشد (آراسته و محمودی راد، ۱۳۸۳). مطابق با ماده ۴ آیین‌نامه احراز استعداد‌های برتر و نخبگی مصوب جلسه ۵۸۹ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شرایط احراز استعداد‌های برتر و نخبگی به صورت زیر است: (۴-۱) برگزیدگان المپیادهای علمی معتبر داخلی و جهانی، (۴-۲) برگزیدگان از میان آزمون‌های سراسری، (۴-۳) مخترعان و مکتشفان، (۴-۴) دانش‌آموختگان، (۴-۵) برترین‌های مسابقات علوم قرآنی، (۴-۶) شخصیت‌های برجسته علمی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، (۴-۷) آفرینندگان آثار بدیع و ارزنده ادبی و هنری، (۴-۸) اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری، (۴-۹).

شناسایی افراد دارای استعداد برتر همیشه از جمله مسایل مورد اختلاف بوده است. دلایل زیادی در مورد این مساله وجود دارد که ناشی از عقیده مطلق یا نسبی بودن استعداد است. مدل‌های جدید بر نسبی بودن

استعداد تأکید دارند و آن را با مسایلی مانند زمینه قبلی فرد و وضعیت دوران تحصیل مرتبط می‌دانند (وان تاسل-باسکا، ۲۰۰۷). به‌زعم هان و ماروین (۲۰۰۰)، برای شناسایی بهتر و موفقیت آمیز استعداد‌های برتر باید موارد زیر را مورد توجه قرار داد: (الف) تعریف واضح و شفاف از استعداد برتر، (ب) اجتناب از استفاده صرف از نمره، (پ) استفاده از معیارهای چندگانه، (ج) استفاده از ابزارهای مختلف برای ارزیابی حیطه‌های مختلف هوش، (د) توجه به این موضوع که استعداد می‌تواند به اشکال مختلف بروز کند، (ه) تکرار ارزیابی‌ها جهت شناسایی دیگر فراگیران با استعداد برتر.

به منظور ایجاد محیطی پویا برای فعال‌سازی و اثرگذاری مناسب اجتماع نخبگانی در تحولات کشور با هدف تحقق آرمان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و رسیدن به چشم‌انداز کشور در افق ۱۴۰۴ خورشیدی، سند راهبردی کشور در امور نخبگان (۱۳۹۱) تدوین گردید. در این سند، در فصل راهبردهای کلان و اقدام‌های ملی، به پنج راهبرد کلان که خود متشکل از راهبردهای ملی و اقدام‌های ملی است، اشاره شده است. راهبردهای کلان این سند عبارتند از:

- (۱) استقرار نظام شناسایی و هدایت اجتماعات نخبگانی،
 - (۲) توانمندسازی اجتماعات نخبگانی در چارچوب گفتمان اسلامی-ایرانی،
 - (۳) زمینه‌سازی برای اثرگذاری افراد و گروه‌های نخبه در جامعه،
 - (۴) ارتقای نظام سیاستگذاری و مدیریت امور نخبگان،
 - (۵) توسعه زیرساخت‌های فرهنگی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی مرتبط با نظام نخبگانی.
- در سند راهبردی کشور در امور نخبگان (۱۳۹۱)، نخبه و صاحب استعداد برتر به صورت زیر تعریف شده است: **نخبه**: به فردی برجسته و کارآمد اطلاق می‌شود که در خلق و گسترش علم، فناوری، هنر، ادب، فرهنگ و مدیریت کشور در چارچوب ارزش‌های اسامی اثرگذاری بارز داشته باشد و همچنین، فعالیت‌های وی بر پایه هوش، خلاقیت، انگیزه و توانمندی‌های ذاتی از یک سو؛ و خبرگی، تخصص و توانمندی‌های اکتسابی از سوی دیگر، موجب سرعت بخشیدن به پیشرفت و اعتلای کشور شود. **صاحب استعداد برتر**: به فردی اطلاق می‌شود که با توجه به ویژگی‌های ذاتی خود امکان رسیدن به مرحله نخبگی را داراست، ولی هنوز زمینه‌های لازم برای شناسایی کامل و بروز استعداد‌های ویژه او فراهم نشده است.
- در کشورهای مختلف حمایت‌های گوناگونی از استعداد‌های برتر و نخبه صورت می‌گیرد. در دانشگاهی در نیوزلند، شناسایی دانشجویان استعداد برتر قبل از ورود به دانشگاه صورت می‌گیرد. دانش‌آموزان سال

آخر دوره متوسطه می توانند برای برنامه مسیر تسریع^۱، براساس نمرات دبیرستان درخواست کنند. این برنامه، دانش آموزان استعداد برتر را قادر می سازد تا در سال دوم تحصیلات دانشگاهی به تحصیل پردازند و در نتیجه، دوره چهارساله کارشناسی را طی سه سال تحصیلی به اتمام برسانند. انتظار می رود که دانشجویان در طول سه سال تحصیلی خود "استانداردهای درجه یک"^۲ را حفظ کنند و بسیاری از دانشجویان دوره ارشد را در چهارمین سال تحصیلی خود به اتمام می رسانند. مک کارتی (۱۹۹۹) بیان می دارد فرصت ثبت نام دوگانه در ایالات متحده به نخبگان و استعداد های برتر ارایه می شود. در ایالات متحده، قوانین دولتی این موضوع را تضمین می کرد که دانش آموزان متوسطه و استعداد برتر دسترسی سریع تری به دوره های تحصیلات دانشگاهی داشته باشند که این امر موجب افزایش فرصت های ثبت نام دوگانه شده است.

در سند راهبردی کشور در امور نخبگان، راهبرد ملی ۲ (راهبرد کلان ۲) به زمینه سازی برای پرورش افراد نخبه و شکل گیری گروه های نخبه در جامعه اشاره کرده است. از جمله اقدام های ملی این راهبرد عبارتند از: «ساماندهی و توسعه هسته های فعال دانشجویی، رصد دایمی و پشتیبانی هدفمند و مرحله ای از آنها با هدف تبدیل این هسته ها به گروه های نخبه»، «تلاش برای رفع موانع جذب و افزایش جذابیت حضور اجتماع نخبگانی در حوزه های علوم انسانی، معارف اسلامی و علوم پایه»، «برنامه ریزی کوتاه و بلندمدت برای توانمندسازی افراد و گروه های نخبه دارای توانمندی تولید محصولات و خدمات رقابتی و کیفی داخلی در حوزه هایی که نیاز کشور از محصولات خارجی تأمین می شود»، «تدوین مقررات برای معافیت تمامی یا بخشی از هزینه های مالیاتی گروه های نخبه به منظور توسعه فعالیت های آنان و متناسب با کیفیت فعالیت ها»، «طراحی و استقرار شبکه اطلاعاتی مورد نیاز اجتماعات نخبگانی برای رفع نیاز آنان به استفاده از خدمات خارجی مشابه، شبکه سازی و هدایت فعالیت های نخبگانی».

بنیاد ملی نخبگان و پشتیبانی از فعالیت های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد

بنیاد ملی نخبگان در سال ۱۳۸۵ با هدف شناسایی، جذب و پشتیبانی مادی و معنوی از نخبگان کشور تأسیس شد و برنامه های متنوعی را برای تسهیل حرکت آحاد اجتماع نخبگانی کشور در مسیر نخبگی، تدارک دیده

^۱ accelerated pathway

^۲ first class honors

و به اجرا گذاشته است. اهداف بنیاد عبارتند از: (۱) موفقیت در اجرایی سازی سند راهبردی کشور در امور نخبگان در سطح نظام نخبگانی کشور با هدف: (۱-۱) ایجاد زمینه های شناسایی، رشد و شکوفایی حداکثری استعدادهای فردی و گروهی و ارتقای ابعاد معنوی و دینی آنها؛ (۱-۲) تحقق نظام جامع «اخلاق نخبگی» مبتنی بر آموزه های اسلامی و تلاش برای ترویج آن، به منظور رشد اخلاقی و معرفتی اجتماع نخبگانی و مصون سازی آنان؛ (۱-۳) رفع موانع فعالیت های نخبگانی، افزایش ظرفیت اجتماع نخبگانی و فرصت سازی مناسب بر اساس اصول عدالت و انصاف؛ (۱-۴) وسعت بخشیدن به دایره نخبگی و بهره گیری حداکثری از توان اجتماع نخبگانی در مدیریت تحولات کشور در سطح ملی و بین المللی؛ (۱-۵) مدیریت هدفمند گردش نخبگان و پیشگیری از خروج نخبگان از چرخه خدمت به جامعه؛ (۱-۶) تبیین و تنظیم مسئولیت ها و حقوق متقابل اجتماع نخبگانی و جامعه و افزایش حس دلبستگی ملی آنان در چارچوب گفتمان نظام اسلامی؛ (۱-۷) زمینه سازی شناخت و همکاری متقابل نخبگان مسلمان در سراسر جهان به منظور تحقق بین الملل اسلامی و برپایی تمدن نوین اسلامی؛ (۱-۸) جذب نخبگان در سطح جهانی؛ (۲) افزایش تأثیرگذاری نخبگان در تحولات کشور؛ (۳) ایجاد یک شبکه اجتماعی اثرگذار از نخبگان کشور؛ (۴) ایجاد همگرایی در امور نخبگان در تمام نهادهای کشور؛ (۵) بهبود مدیریت در حوزه فرایندهای شناسایی، جذب، هدایت، توانمندسازی، حفظ و حمایت گروه های نخبگان و استعداد های برتر. از جمله برنامه های بنیاد، پشتیبانی از دانشجویان برتر است و برنامه پشتیبانی از دانشجویان برتر اهداف سیزده گانه ای را دربر می گیرد که از آن جمله می توان به تقویت نظام بورس تحصیلی دانشجویان مستعد به منظور ارتقای نظام آموزش عالی کشور، اختصاص پژوهانه برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی در جهت حمایت از پایان نامه ها و فعالیت های پژوهشی ایشان، و حمایت از ارائه مقالات معتبر علمی در عرصه بین المللی و ثبت اختراعات و اکتشافات اشاره کرد.

با توجه به آنچه بیان شد، به منظور هدایت هدفمند دانشجویان صاحب استعداد برتر در دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و مراکز فناوری کشور، «آیین نامه اعطای جایزه های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر» در تاریخ ۱۴-۳-۱۳۹۳ به تصویب هیات امنای بنیاد ملی نخبگان رسید. این آیین نامه شامل تسهیلات متعددی از قبیل راتبه دانشجویی، اعتبار آموزش یاری، اعتبار پژوهش یاری، اعتبار فن یاری، اعتبار توانمندی آموزشی، اعتبار ارتباطات علمی، اعتبار توانمندی کارآفرینی و ... است که در قالب چهار جایزه آموزش، پژوهش، فناوری، و فرهنگ اعطا می شود. در تاریخ ۱۰ مرداد ۹۷، «آیین نامه پشتیبانی از فعالیت های علمی

و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور» جایگزین «آیین نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر» و در تاریخ ۲۲ آبان ۱۳۹۷ «شیوه‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷» جایگزین «شیوه‌نامه اعطای جایزه‌های تحصیلی به دانشجویان صاحب استعداد برتر در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷» شد.

نگاهی بر شیوه‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور مشتمل بر یک مقدمه، شش ماده، شش تبصره و شش جدول پیوست است.^۱ برخی از موارد مطرح در این شیوه‌نامه به صورت زیر می‌باشد:

ماده ۲. نحوه انتخاب برگزیدگان

۱-۲. دانشجویان برای بهره‌مندی از پشتیبانی‌های این شیوه‌نامه باید مشغول به تحصیل در سال‌های مذکور در بندهای «ح» تا «ی» ماده ۱ باشند.

۲-۲. در سال اول مقطع کارشناسی، صرفاً افراد زیر برگزیده می‌شوند:

الف. دارندگان مدال طلا یا نقره کشوری در المپیادهای ملی دانش‌آموزی، با معرفی وزارت آموزش و پرورش؛

ب. دارندگان رتبه ۱ تا ۱۰۰ کشوری در آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها در گروه علوم ریاضی و فنی؛

ج. دارندگان رتبه ۱ تا ۱۰۰ کشوری در آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها در گروه علوم تجربی؛

د. دارندگان رتبه ۱ تا ۸۰ کشوری در آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها در گروه علوم انسانی؛

ه. دارندگان رتبه ۱ تا ۴۰ کشوری در آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها در گروه هنر.

۳-۲. انتخاب برگزیدگان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری و سال‌های دوم تا چهارم مقطع کارشناسی، بر اساس امتیاز کسب‌شده از جدول شماره ۱ پیوست صورت می‌گیرد.

تبصره ۱. دانشجویان مشمول این بند، برای بهره‌مندی از پشتیبانی‌ها، باید حداقل ۱۰۰ امتیاز از جدول شماره ۱ پیوست کسب نمایند.

^۱ <https://tehran.bmn.ir>

تبصره ۲. برگزیدگان جایزه شهید احدی بنیاد ملی، در سال اول تحصیل در مقطع دکتری، بدون محاسبه امتیاز، مشمول بهره‌مندی از پشتیبانی‌های این شیوه‌نامه می‌شوند.

۲-۴. امتیاز حاصل از میانگین کل حین تحصیل یا دانش‌آموختگی، پس از اعمال ضرایب همسان‌سازی رشته-مؤسسه‌های کشور که از سوی بنیاد ملی تعیین می‌شود، محاسبه می‌گردد.

۲-۵. ضریب حاصل از تعداد و ترتیب نویسندگان در محاسبه امتیاز هر مقاله، بر اساس آیین‌نامه ارتقای مرتبه علمی اعضای هیئت علمی (مصوب وزارت علوم) محاسبه می‌شود. همچنین در محاسبه امتیاز طرح‌های پژوهشی، تعداد و ترتیب همکاران، مدت زمان اجرای طرح و مبلغ طرح در نظر گرفته می‌شود.

۲-۶. سقف امتیاز دریافتی از رویدادهای نخبگانی مورد تأیید بنیاد ملی که عنوان آن‌ها در جدول شماره ۱ ذکر نشده است، بر اساس مقررات مصوب بنیاد ملی، تعیین و در امتیازهای متقاضیان لحاظ می‌شود.

۲-۷. ردیف منظور شده در جدول شماره ۱ برای «سایر فعالیت‌های علمی، پژوهشی و فناورانه»، برای مواردی همچون انتشار مقاله در نشریه‌های بسیار معتبر (از قبیل Nature و Science، پس از بررسی و تأیید در بنیاد ملی)، کسب جوایز معتبر بین‌المللی و موارد نظیر آن‌ها، در نظر گرفته شده که به دلیل عمومیت نداشتن، در جدول لحاظ نشده است. امتیاز این ردیف برای متقاضی، به پیشنهاد بنیاد استانی ذی‌ربط و تأیید بنیاد ملی لحاظ می‌شود.

۲-۸. بنیاد ملی می‌تواند برای تدقیق امتیازهای هر یک از متقاضیان بر اساس جدول شماره ۱، از کارگروه‌های تخصصی متشکل از صاحب‌نظران دانشگاهی استفاده کند.

۲-۹. چنانچه در هر مرحله از بررسی‌ها مشخص شود متقاضی اطلاعاتی خلاف واقع را به بنیاد ارائه کرده است، علاوه بر محرومیت از پشتیبانی‌های این شیوه‌نامه، از سایر تسهیلات و حمایت‌های بنیاد، محروم و عدم صداقت وی به مراجع ذی‌ربط، اعلام می‌شود و حق پی‌گیری موضوع به صورت حقوقی نیز برای بنیاد ملی محفوظ خواهد بود. تشخیص مصادیق مربوط به این بند، بر عهده معاونت آینده‌سازان است.

* بندهای ح تا ی ماده ۱ به صورت زیر بیان شده است:

ح. «مقطع کارشناسی» به جای «سال‌های اول تا چهارم تحصیل در مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد پیوسته، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی پیوسته»؛

ط. «مقطع کارشناسی ارشد» به جای «سال‌های اول و دوم تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته، سال‌های پنجم تا هفتم تحصیل در مقطع دکتری حرفه‌ای، سال‌های پنجم و ششم تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری تخصصی پیوسته و سال‌های اول و دوم تحصیل در مقطع دکتری مستقیم (ادامه تحصیل در مقطع دکتری تخصصی مستقیماً پس از اتمام مقطع تحصیلی کارشناسی)»؛

ی. «مقطع دکتری» به جای «سال‌های اول تا چهارم تحصیل در مقاطع تخصص (رشته‌های پزشکی) و دکتری تخصصی ناپیوسته، سال‌های هفتم تا دهم تحصیل در مقطع دکتری تخصصی پیوسته، سال‌های سوم تا ششم تحصیل در مقطع دکتری مستقیم و سال‌های اول تا سوم تحصیل در مقطع فوق تخصص (رشته‌های پزشکی)»؛

ماده ۳. اعتبارها و تسهیلات

۳-۱- پشتیبانی از برگزیدگان در مقطع کارشناسی بر اساس جدول شماره ۲، در مقطع کارشناسی ارشد بر اساس جدول شماره ۳ و در مقطع دکتری بر اساس جدول شماره ۴ پیوست انجام می‌شود.

۳-۲- کمک هزینه «توان‌مندی آموزشی» برای شرکت دانشجو در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و با هدف ارتقای توانایی‌های وی در موضوع‌های تخصصی مرتبط با تحصیل اعطا می‌شود. اعطای این کمک هزینه، منوط به ارائه گواهی شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مربوط است و بر اساس میزان هزینه‌کرد مبتنی بر مدارک مثبت مالی پرداخت می‌شود.

۳-۳- کمک هزینه «توان‌مندی کارآفرینی»، برای شرکت برگزیدگان در دوره‌های آموزشی راه‌اندازی کسب و کار، تجاری‌سازی، حقوق مالکیت فکری و مشابه آن و با هدف ارتقای توانایی‌های آنان در زمینه نوآوری و کارآفرینی اعطا می‌شود. اعطای این کمک هزینه، منوط به ارائه گواهی شرکت در کارگاه‌ها یا دوره‌های آموزشی مربوط است و بر اساس میزان هزینه‌کرد مبتنی بر مدارک مثبت مالی پرداخت می‌شود.

۳-۴- کمک هزینه «ارتباطات علمی» شامل کمک هزینه «اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی»، «عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی»، «عضویت در پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و دسترسی به آن‌ها» و «خرید کتاب‌های علمی در موضوع‌های تخصصی مرتبط با رشته تحصیلی» است و بر اساس میزان هزینه‌کرد مبتنی بر مدارک مثبت مالی پرداخت می‌شود.

تبصره ۱- برگزیدگان مقطع کارشناسی می‌توانند از کمک هزینه ارتباطات علمی، برای حضور در مجامع (همایش‌ها و کارگاه‌های) علمی نیز استفاده کنند.

۳-۵- اعطای کمک هزینه «اجرای پایان نامه / رساله»، منوط به تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه / رساله دانشجویان در مؤسسه متبوع تا پیش از پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ است و بر اساس فهرست هزینه‌های (غیرپرسنی) تأیید شده از سوی استاد راهنما، در طول سال تحصیلی (تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹)، به دانشجویان پرداخت می‌شود.

۳-۶- اعتبار «آموزش یاری» شامل کارمزد دستیاری آموزشی برگزیده زیر نظر یکی از اعضای هیئت علمی مؤسسه متبوع، بر اساس قرارداد آموزش یاری مورد تأیید بنیاد ملی و تأییدیه انجام کار، در هر نیم سال تحصیلی، در قبال فعالیت آموزش یاری به میزان هشت ساعت در هفته، به برگزیده پرداخت می‌شود. فعالیت‌های آموزش یاری شامل: برگزاری کلاس‌های حل تمرین، کمک در تصحیح برگه‌های دانشجویان، کمک در سازمان‌دهی مطالب درسی استاد برای ارائه به صورت درس نامه، همراهی دانشجویان درس در بازدیدهای علمی، فعالیت‌های میدانی، امور کارگاهی و موارد مشابه است.

۳-۷- اعتبار «همکاری‌های علمی-اجرایی» شامل کارمزد همکاری برگزیده با اعضای هیئت علمی مؤسسه متبوع، بر اساس قرارداد مورد تأیید بنیاد ملی و تأییدیه انجام کار، در هر نیم سال تحصیلی، در قبال همکاری به میزان حداقل پانزده ساعت در هفته یا شصت ساعت در ماه، به برگزیده پرداخت می‌شود. فعالیت‌های قابل قبول برای همکاری‌های علمی-اجرایی و تعداد برگزیدگان قابل حمایت در چارچوب هر یک از آن‌ها، بر اساس جدول شماره ۵ پیوست است.

تبصره ۲- فعالیت‌های مربوط به انجام پایان نامه / رساله، جزء همکاری‌های علمی-اجرایی محسوب نمی‌شود.

۳-۸- اعتبار «فن یاری» شامل کارمزد دستیاری فناوری برگزیده در شرکت زایشی یکی از اعضای هیئت علمی مؤسسه متبوع و بر اساس قرارداد فن یاری مورد تأیید بنیاد ملی و تأییدیه انجام کار، در هر نیم سال تحصیلی در قبال فعالیت فن یاری به میزان پانزده ساعت در هفته، به برگزیدگان پرداخت می‌شود. فعالیت‌های فن یاری شامل: کمک در تولید دانش فنی، کمک در فعالیت‌های نوآورانه، کمک در فرایند نیمه صنعتی سازی محصولات و خدمات، کمک در تجاری سازی محصولات و خدمات و سایر موارد مشابه است.

۳-۹- «اعتبار هسته مسئله محور پژوهشی / فناورانه» به منظور تشکیل هسته پژوهشی بر اساس شیوه نامه حمایت از هسته‌های دانشجویی مسئله محور (طرح شهید احمدی روشن)، مصوب رئیس بنیاد ملی نخبگان در تاریخ

۱۳۹۷/۹/۲۸، به برگزیدگان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری و سال‌های سوم و چهارم مقطع کارشناسی اعطا می‌شود.

تبصره ۳- در صورت ادامه فعالیت برگزیده در فصل تابستان و تأیید بنیاد ملی، اعتبار هسته مسئله‌محور پژوهشی/ فناوریانه، همکاری‌های علمی-اجرایی و فن‌یاری برای سه‌ماهه تابستان نیز قابل پرداخت است.

۳-۱۰- همه فعالیت‌های آموزش‌یاری، همکاری‌های علمی-اجرایی و فن‌یاری برگزیده باید با تأیید استاد راهنمای وی باشد.

۳-۱۱- کمک‌هزینه «شرکت در مجامع علمی داخلی» به منظور شرکت برگزیدگان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در همایش‌ها (همراه با ارائه مقاله به صورت سخنرانی یا پوستر) و کارگاه‌های علمی داخل کشور و با هدف تسهیل ارتباطات پژوهشی آنان، با تأیید استاد راهنما و بر اساس میزان هزینه کرد مبتنی بر مدارک مثبت مالی مبنی بر نام‌نویسی و حضور در مجمع، پرداخت می‌شود.

۳-۱۲- کمک‌هزینه «شرکت در مجامع علمی خارجی» به منظور شرکت برگزیدگان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در همایش‌های علمی خارج از کشور (همراه با ارائه مقاله به صورت سخنرانی یا پوستر) و با هدف تسهیل ارتباطات پژوهشی آنان، با تأیید استاد راهنما و بر اساس میزان هزینه کرد مبتنی بر مدارک مثبت مالی مبنی بر نام‌نویسی و حضور در مجمع، پرداخت می‌شود.

۳-۱۳- کمک‌هزینه «اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی» با هدف ایجاد ارتباط برگزیدگان با نهادهای علمی و فناوریانه کشور اعطا می‌شود که پس از تصویب استفاده از فرصت مطالعاتی در مؤسسه متبوع، پذیرش از نهاد مقصد و تأیید بنیاد استانی محل تحصیل، به برگزیدگان مقطع دکتری پرداخت می‌شود.

۳-۱۴- کمک‌هزینه «اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی»، با هدف ایجاد ارتباط برگزیدگان با نهادهای علمی و فناوریانه خارج از کشور در قالب دوره فرصت مطالعاتی، به دانشجویان مقطع دکتری اعطا می‌شود که پس از تصویب فرصت مطالعاتی در مؤسسه متبوع، پذیرش از نهاد مقصد و تأیید بنیاد ملی، به تعدادی از برگزیدگان مقطع دکتری اعطا می‌شود.

۳-۱۵- انتخاب مشمولان کمک‌هزینه اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی و میزان حمایت از آنان، با توجه به اولویت‌های علم و فناوری کشور، امکانات و تجهیزات داخل و خارج از کشور، طول مدت سفر و میزان بهره‌مندی‌های قبلی برگزیده در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ از پشتیبانی‌های بنیاد ملی، با معاونت آینده‌سازان است.

- ۳-۱۶- برای بهره‌مندی برگزیده از کمک‌هزینه اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی، نهاد مقصد وی باید یکی از مؤسسه‌های علمی با رتبه کم‌تر از ۲۰۰ در رتبه‌بندی‌های جهانی باشد.
- ۳-۱۷- اضافه مبلغ مربوط به دانشجویان متأهل مشمول اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی، به برگزیدگانی پرداخت می‌شود که همسر یا فرزندان، وی را در سفر همراهی کند.
- ۳-۱۸- هر برگزیده، در طول مقطع دکتری، صرفاً یک بار می‌تواند از کمک‌هزینه اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی بهره‌مند شود.
- ۳-۱۹- برگزیدگان و همسر و فرزندان وی در صورت همراهی، برای خروج از کشور به منظور شرکت در مجامع علمی، بهره‌مندی از فرصت مطالعاتی و یا شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های علمی خارج از کشور، در صورت تأیید بنیاد ملی، می‌توانند از تسهیلات نظام وظیفه برای خروج از کشور بدون سپردن وثیقه استفاده کنند.
- ۳-۲۰- «اعتبار استفاده از تسهیلات شبکه آزمایشگاهی» به منظور بهره‌مندی برگزیدگان از امکانات «شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی» اعطا می‌شود که ۶۰ درصد از هزینه هر بار بهره‌مندی برگزیده از امکانات شبکه، تا سقف مبلغ مذکور در جدول‌های شماره ۳ و ۴، توسط بنیاد ملی پرداخت می‌شود.
- ۳-۲۱- «راتبه دانشجویی» شامل کمک‌هزینه معیشتی است که در هر نیم‌سال تحصیلی، در قبال ماهانه ۲۰ ساعت کار دانشجویی در مؤسسه متبوع، با تأیید معاونت ذی‌ربط در مؤسسه، به برگزیدگان پرداخت می‌شود.
- ۳-۲۲- «بیمه تکمیلی درمان» شامل بیمه‌ای است که برای جبران بخشی از هزینه‌های درمانی برگزیده و همسر و فرزندان وی که در تعهد بیمه‌گر پایه نیست، مورد استفاده قرار می‌گیرد. ۷۰ درصد مبلغ حق بیمه را بنیاد ملی تقبل می‌کند و ۳۰ درصد باقی‌مانده، از مبالغ اعطایی به برگزیده کسر می‌شود. شرایط و مبلغ حق بیمه، بر اساس قرارداد بنیاد ملی با شرکت بیمه طرف قرارداد تعیین می‌شود.
- ۳-۲۳- برگزیدگان برای استفاده از بیمه تکمیلی درمان، باید دارای یکی از انواع بیمه‌های پایه درمان (از قبیل تأمین اجتماعی، خدمات درمانی، نیروهای مسلح، سلامت و ...) باشند.
- ۳-۲۴- «هدیه ازدواج» با هدف ترغیب سنت حسنه تشکیل خانواده و در صورت ارائه اسناد مثبت مبنی بر ازدواج برگزیده در بازه زمانی مذکور در جدول‌های شماره ۲ تا ۴، به وی اعطا می‌شود.

۳-۲۵- تسهیلات «ودیعۀ اجارۀ مسکن» به صورت وام قرض الحسنه از طریق صندوق های رفاه دانشجویی وزارت علوم، وزارت بهداشت و یا سایر نهادهای مورد تأیید بنیاد ملی و صرفاً به برگزیدگان متأهل، بر اساس مقررات صندوق وام دهنده و با ارائه مدارک مؤید اجارۀ مسکن، به آنان اعطا می شود. بازپرداخت این تسهیلات، پس از دانش آموختگی برگزیده و بر اساس مقررات صندوق وام دهنده و به صورت یکجا انجام می شود.

۳-۲۶- برگزیده نمی تواند در هر نیم سال تحصیلی، از بیش از یکی از اعتبارهای «آموزش یاری»، «همکاری های علمی- اجرایی»، «فن یاری»، «هستۀ مسئله محور پژوهشی / فناوریانه»، «اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی»، «اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی» و «راتبۀ دانشجویی» بهره مند شود.

مادۀ ۴. فرایند اجرا

برای اجرای شیوه نامه، گام های ذیل طی می شود:

- ۱-۴. رئیس بنیاد ظرفیت پشتیبانی از دانشجویان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ را تعیین می کند.
- ۲-۴. معاونت آینده سازان، زمان بندی فراخوان، ثبت نام، بررسی و اعلام نتایج را اعلام می کند.
- ۳-۴. هر یک از بنیادهای استانی، موارد لازم از قبیل زمان بندی ثبت نام و مقررات را به مؤسسه های استان متبوع اعلام و درخواست می کنند موارد مذکور از روش های مقتضی به دانشجویان مؤسسه اطلاع رسانی شود.
- ۴-۴. متقاضیان پروندۀ خود را در سامانۀ اطلاعاتی بنیاد ملی تکمیل و درخواست خود را برای بهره مندی از پشتیبانی های سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸، در سامانه ثبت می نمایند.
- ۵-۴. بنیادهای استانی با همکاری مؤسسه های هر استان، پرونده های متقاضیان را بررسی می کنند.
- ۶-۴. معاونت آینده سازان، با بررسی فرایند اجرا شده، فهرست نهایی برگزیدگان را تعیین می کند. تبصره. هر گونه تغییر در فهرست نهایی برگزیدگان، صرفاً با تأیید شورای معاونان بنیاد ملی امکان پذیر است.
- ۷-۴. بنیادهای استانی، به طور مستقیم یا از طریق مؤسسه های متبوع برگزیدگان و بر اساس مفاد این شیوه نامه، از برگزیدگان پشتیبانی می کنند.
- ۸-۴. بنیادهای استانی وظیفۀ نظارت بر حسن اجرای آیین نامه و این شیوه نامه در مؤسسه های استان متبوع و ارزیابی نتایج آن را بر عهده دارند و لازم است پس از پایان سال تحصیلی، گزارشی از اجرای آیین نامه و شیوه نامه در مؤسسه های استان خود را به بنیاد ملی ارسال کنند.

۹-۴. معاونت آینده‌سازان وظیفه نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه و این شیوه‌نامه در بنیادهای استانی و جمع‌بندی نتایج آن در سطح کشور را بر عهده دارد و لازم است پس از دریافت گزارش‌های بنیادهای استانی، گزارشی از اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه، به رئیس بنیاد ارائه کند.

تاملی بر نتایج نظرسنجی‌های پیشین در خصوص پشتیبانی‌های بنیاد ملی نخبگان از دانشجویان مستعد

در سال ۱۳۹۸ مطالعه‌ای در بنیاد ملی نخبگان صورت گرفت و نظرات جامعه هدف بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد مورد نظرسنجی قرار گرفت. نتایج نشان داد از نظر جامعه هدف بنیاد، بنیاد در بسیاری از موارد موفق عمل کرده و در برخی موارد از موفقیت کمتری برخوردار بوده است. پشتیبانی‌هایی که بنیاد از مشمولان به عمل می‌آورد بر جدیت و پشتکار تحصیل و افزایش اعتماد به نفس این گروه موثر است که این امر ارزشمندی فعالیت‌های بنیاد ملی نخبگان را بیش از پیش نمایان می‌سازد (پورآتشی، ۱۳۹۸). برخی دیگر از یافته‌های این نظرسنجی به صورت زیر است:

- بیشترین میزان موافقت پاسخگویان در خصوص معیارهای شناسایی دانشجویان برتر مربوط به «انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی» و پس از آن، «داشتن اختراع/ اختراعات برگزیده (پس از ثبت)» بود.
- در رابطه با تنوع تسهیلات، بنیاد موفق عمل کرده است و مشمولان نسبت به تنوع تسهیلات دانشجویی رضایت در حد زیاد داشتند.
- مشمولان از نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی و مقررات آن، شاخص‌های شناسایی، سرعت شناسایی مشمولان و اعطای تسهیلات، و مشارکت دانشگاه در فرایند انتخاب مشمولان رضایت در حد کم داشتند.
- در رابطه با نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد، نحوه برخورد و پاسخویی کارشناسان دانشگاه، و اطلاعات کافی کارشناسان مرتبط در خصوص تسهیلات دانشجویی؛ نتایج نشان داد از دیدگاه پاسخگویان، میانگین برای هر یک از سوالات طرح شده کمتر از متوسط و تقریباً نامناسب ارزیابی شد.
- از دیدگاه مشمولان، میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان در حد متوسط است.

بیشترین میزان اثرگذاری تسهیلات بر جدیت و پشتکار در تحصیل مشمولان بود و پس از آن، میزان اثرگذاری بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود) و انگیزه برای تلاش بیش تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای بود.

- مهمترین نقاط قوت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد به صورت زیر بیان شد: تسهیلات و پشتیبانی مادی (فراوانی ۱۱۶)، شناسایی و کشف استعداد برتر و ارایه تسهیلات و حمایت از استعدادهای برتر (فراوانی ۷۸)، طرح جایگزین سربازی (فراوانی ۵۷).

- مهمترین نقاط ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد به صورت زیر بیان شد: عدم شناسایی درست (نامناسب بودن برخی معیارهای شناسایی و در نظر نگرفتن برخی معیارها) (فراوانی ۱۴۸)، ضعف اطلاع رسانی (فراوانی ۱۲۳)، فرایند طولانی و سرعت بسیار پایین بررسی درخواست‌ها و اعطای تسهیلات (فراوانی ۶۹).

در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ نظرسنجی در خصوص نحوه شناسایی و پشتیبانی صورت گرفت. گزیده نظرهای پاسخ‌دهندگان درباره تاثیرگذاری تسهیلات در ایجاد انگیزه طی دو سال مورد مطالعه ۹۵ و ۹۶ به صورت زیر است:

- اعتبار مالی برای کمک به اجرای پایان نامه/رساله: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۸ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۹۱ درصد.

- هزینه دستیاری آموزشی/پژوهشی/فناورانه دانشجو زیر نظر یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه محل تحصیل: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۷ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۹۰ درصد.

- مجوز خروج از کشور برای شرکت در کنفرانس‌های علمی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۷ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۹۰ درصد.

- اعتبار مالی برای شرکت در کنفرانس‌های خارجی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۶ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۹ درصد.

- کمک هزینه ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۴ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۷ درصد.

- راتبه (کمک هزینه) دانشجویی بطور ماهیانه: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۶ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۷ درصد.

- گزیده نتایج مربوط به نظرهای پاسخ‌دهندگان درباره معیارهای شناسایی مشمولان به صورت زیر است:
- احراز عنوان مخترع برگزیده: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۵ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۸ درصد.
 - ثبت اختراع در سطح ملی / بین‌المللی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۴ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۸ درصد.
 - انتشار مقاله در نشریه‌های معتبر داخلی و خارجی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۴ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۷ درصد.
 - دریافت نشان طلا، نقره یا برنز کشوری از المپیادهای ملی دانش‌آموزی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۴ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۶ درصد.
 - احراز رتبه کشوری در المپیادهای ملی دانشجویی: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۴ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۶ درصد.
 - احراز عنوان دانشجوی ممتاز دانشگاه: میزان موافقت نظرسنجی ۹۵: ۸۰ درصد و میزان موافقت نظرسنجی ۹۶: ۸۶ درصد.
- نظرهای پاسخ‌دهندگان درباره عملکرد بنیاد و دانشگاه‌ها طی دو سال مورد مطالعه ۹۵ و ۹۶ به صورت زیر است:
- عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره تدوین شاخص‌های شناسایی مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟: میزان رضایت نظرسنجی ۹۵: ۶۸ درصد و میزان رضایت نظرسنجی ۹۶: ۷۴ درصد.
 - عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره اعطای تسهیلات چگونه ارزیابی می‌کنید؟: میزان رضایت نظرسنجی ۹۵: ۵۸ درصد و میزان رضایت نظرسنجی ۹۶: ۶۴ درصد.
 - عملکرد دانشگاه خود را در خصوص کمک به شناسایی مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟: میزان رضایت نظرسنجی ۹۵: ۵۳ درصد و میزان رضایت نظرسنجی ۹۶: ۵۹ درصد.
 - عملکرد دانشگاه خود را در خصوص اعطای تسهیلات به مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟: میزان رضایت نظرسنجی ۹۵: ۵۰ درصد و میزان رضایت نظرسنجی ۹۶: ۵۷ درصد.
 - استاد راهنمای شما چقدر با فرایند پشتیبانی‌های دانشجویی آشنایی دارد؟: میزان رضایت نظرسنجی ۹۵: ۴۸ درصد و میزان رضایت نظرسنجی ۹۶: ۵۵ درصد.

فصل دوم:

یافته‌های پژوهش

معرفی فصل

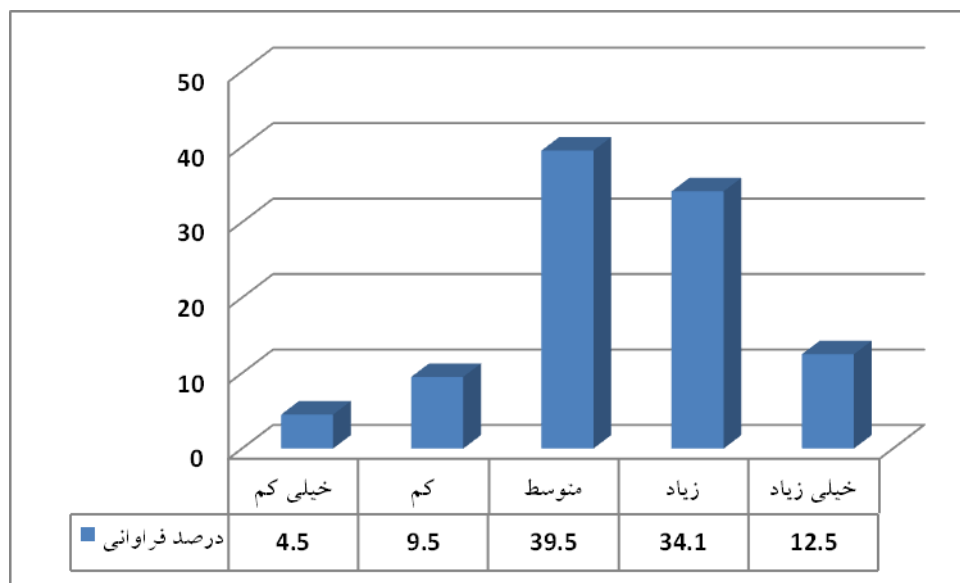
فصل دوم این مجموعه به یافته‌های پژوهش پرداخته است و نتایج داده‌های گردآوری شده کمی و کیفی را ارائه می‌کند. در بخش کمی، آمارهای توصیفی و استنباطی به صورت جدول و نمودارهای ترسیم شده ارائه شده است و در بخش کیفی، نتایج پرسش‌های بازپاسخ پرسشنامه دسته‌بندی و ارائه گردیده است. لازم به ذکر است که با توجه به اهداف این مطالعه، یافته‌ها در سه بخش به صورت زیر گزارش شده است:

بخش اول: تحلیل نتایج نظرسنجی تسهیلات دانشجویی بنیاد ملی نخبگان،
 بخش دوم: تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص شیوه‌های جدید شناسایی آینده سازان،
 بخش سوم: تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص برنامه‌های جدید برای پشتیبانی از آینده سازان و
 هدایت صحیح آنان در مسیر نخبگی.

بخش اول: تحلیل نتایج نظرسنجی تسهیلات دانشجویی بنیاد ملی نخبگان

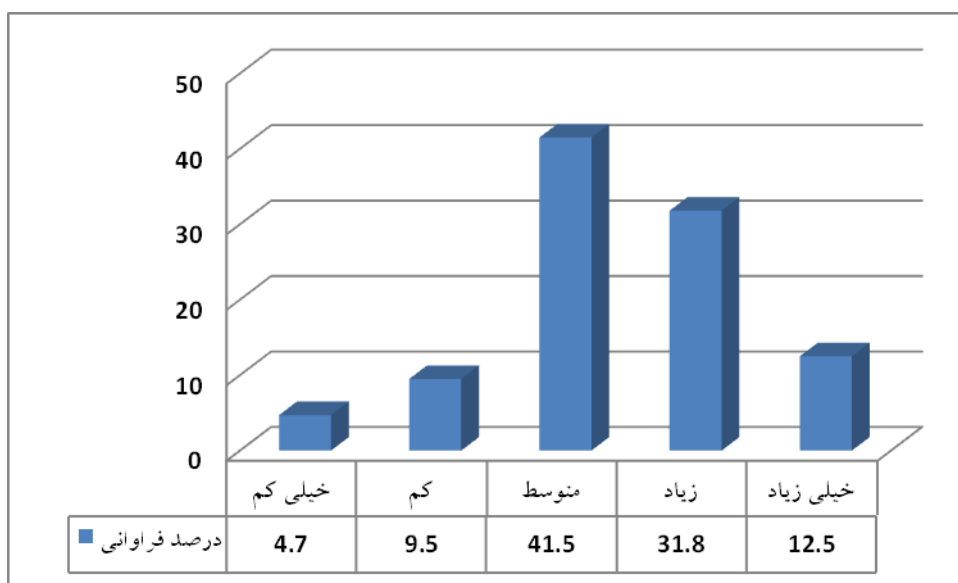
میزان آشنایی با اهداف بنیاد ملی نخبگان در زمینه پشتیبانی‌های دانشجویی

نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به میزان آشنایی در سطح متوسط بود (۳۹.۵ درصد) و پس از آن، میزان آشنایی در سطح زیاد قرار داشت (۳۴.۱ درصد). میانگین میزان آشنایی برابر با ۳/۴۱ و انحراف معیار برابر با ۰/۹۷ بود که نشان می‌دهد در مجموع، میزان آشنایی پاسخگویان با اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر در سطح بیشتر از متوسط است (شکل ۱).

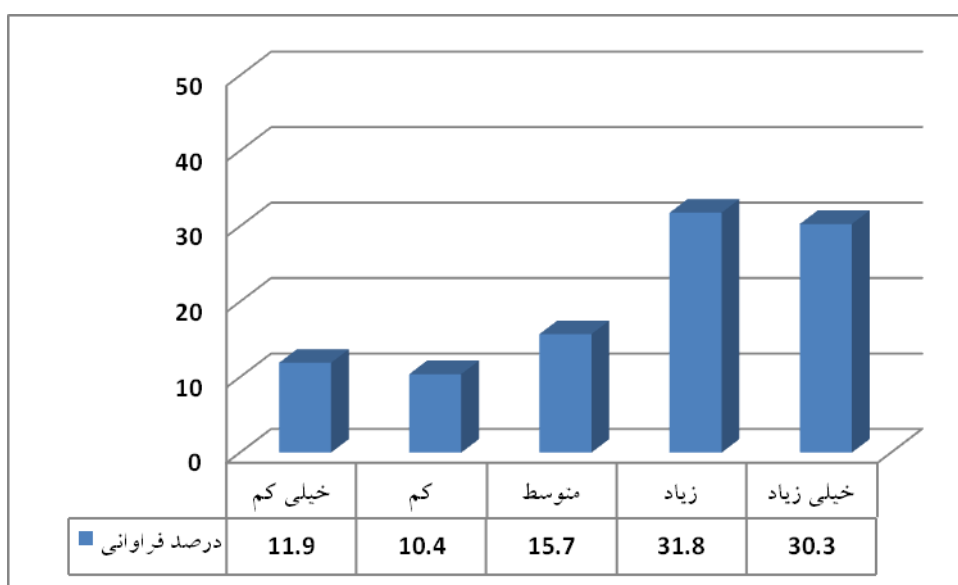
میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی

نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به میزان آشنایی در سطح متوسط بود (۴۱.۵ درصد) و پس از آن، میزان آشنایی در سطح زیاد قرار داشت (۳۱.۸ درصد). میانگین میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد برابر با ۳/۳۷ و انحراف معیار برابر با ۰/۹۸ بود که نشان می‌دهد در مجموع، میزان آشنایی پاسخگویان با شرایط و مقررات پشتیبانی دانشجویی، در سطح بیشتر از متوسط است (شکل ۲).

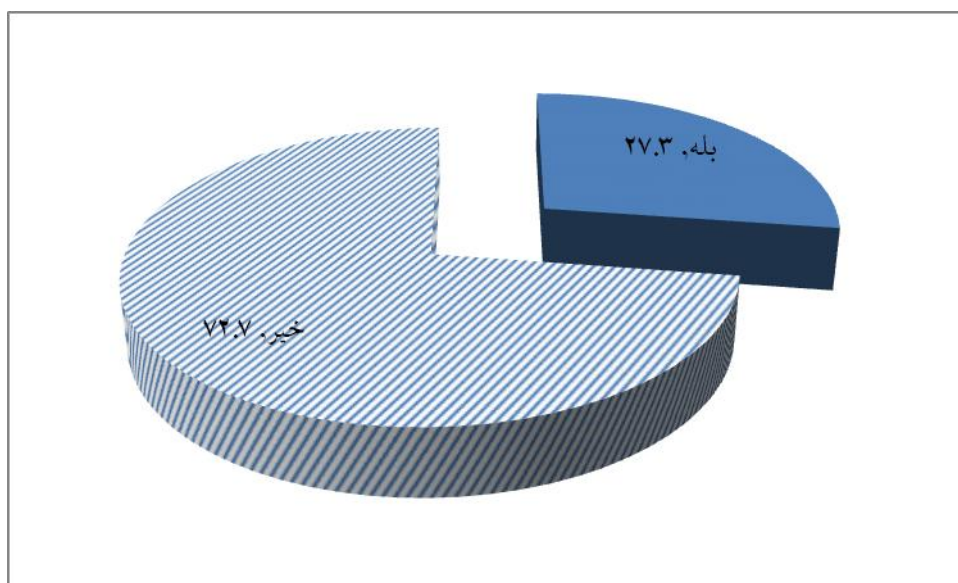
انگیزه‌بخشی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد برای تلاش در راستای بهره‌مندی مجدد از تسهیلات دانشجویی

براساس یافته‌های به‌دست آمده، پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در حد زیاد و خیلی زیاد سبب می‌شود دانشجویان تلاش کنند تا مجدد جزو مشمولین دریافت تسهیلات دانشجویی قرار گیرند. این یافته، اهمیت تسهیلات دانشجویی بنیاد را تاکید می‌کند (شکل ۳).

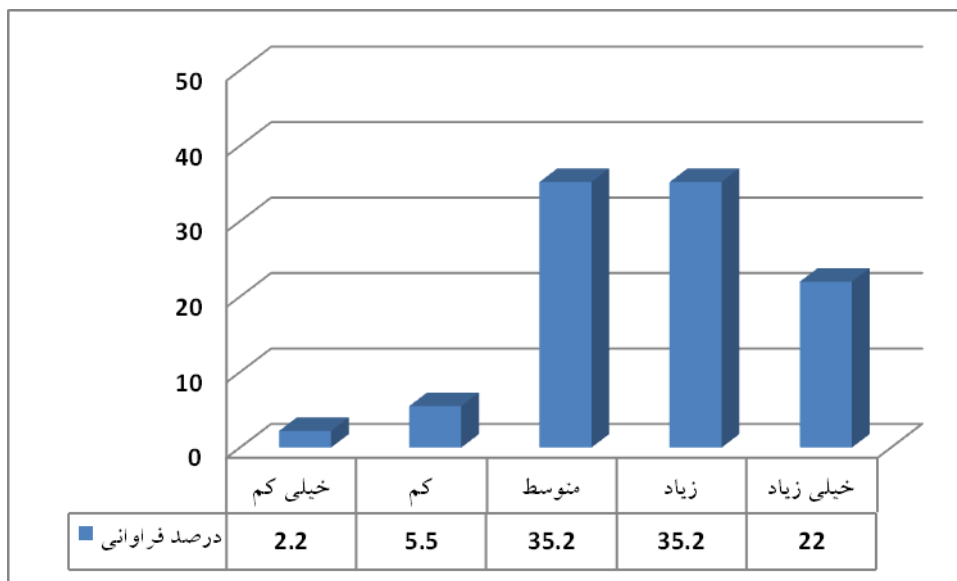

شرکت در برنامه‌های فرهنگی بنیاد

سوال شد که «آیا تا کنون در برنامه‌های فرهنگی بنیاد (جهادی، اردوها و بازدیدها، ...) شرکت کرده‌اید؟». داده‌های به دست آمده نشان داد که اکثریت پاسخگویان (۷۲/۷ درصد) تا کنون در برنامه‌های فرهنگی بنیاد شرکت نکرده‌اند (شکل ۴).

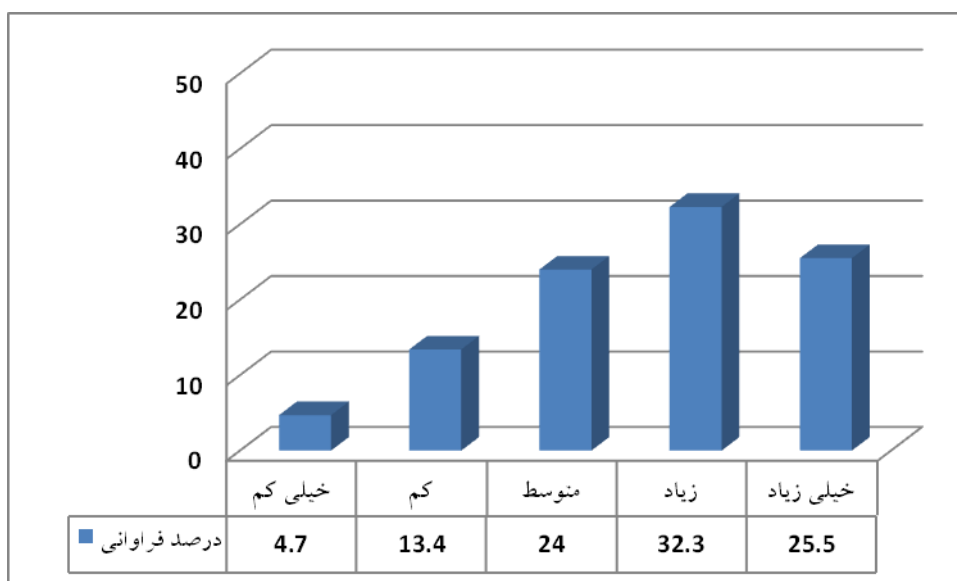

نظر پاسخگویانی که در برنامه‌های فرهنگی بنیاد شرکت کرده‌اند در مورد این که تا چه حد این دوره‌ها سبب افزایش شناخت با نیازها و شرایط واقعی جامعه شده است؟؟ سوال شد. داده‌های به دست آمده نشان داد بیشترین درصد فراوانی مربوط به تاثیرگذاری در حد متوسط و زیاد می‌باشد (شکل ۵).

بحران کرونا، پژوهش و فعالیت‌های علمی

سوال شد که «تا چه حد بحران کرونا در روند پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی شما تاثیر گذاشته است؟». یافته‌های به دست آمده نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به تاثیر گذاری زیاد (۳۲/۳ درصد) بود و پس از آن، تاثیر گذاری خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داشت (۲۵/۵ درصد). به عبارت دیگر، براساس داده‌های بدست آمده، کرونا در حد زیاد و خیلی زیاد بر روند فعالیت‌های علمی و پژوهش دانشجویان تاثیر گذاشته است (شکل ۶).

یافته‌های به دست آمده در خصوص انتظار از بنیاد ملی نخبگان در شرایط بحران کرونا، در جدول (۱) لیست شده است.

جدول ۱- انتظارات دانشجویان از بنیاد ملی نخبگان در شرایط بحران کرونا

انتظارات
افزایش تعداد برگزیدگان
تغییر در سقف امتیاز
ارائه موضوعات علمی و کاربردی و دعوت از دانشجویان مستعد جهت تحقیق و ایجاد رقابت مثبت و مناسب
در نظر داشتن شرایط کلاسهای مجازی در زمینه دستیاری
افزایش حمایت از هزینه داوری مقالات بجای همایشها
پشتیبانی های دانشجویی متناسب با آن افزایش، روند اهدا تسهیلات تسریع یافته و در بازه زمانی کوتاه تر انجام شود
پشتیبانی مادی، افزایش مبالغ و میزان تسهیلات
حمایت از پژوهشگران با ایجاد تسهیلات آزمایشگاهی
ایجاد فرصت ها و اردوهای مطالعاتی و گفتگو با اندیشمندان و نخبگان بزرگ کشور
تعلق گرفتن گزنت شبکه آزمایشگاهی و تسریع پاسخ دهی
فراهم سازی بستر ارتباط و آشنایی با افراد موفق هم رشته دانشجویان
دانشجویان نخبه را گروه بندی کرده بر اساس رشته و زمینه کاری بعد هر ماه یا هفته از طریق فضای مجازی آموزش های مرتبط به هر گروه داده شود
ارایه تسهیلاتی در خصوص خرید لپ تاپ و موبایل
برقراری ارتباط با دانشگاه های برتر بین المللی
حفظ ارتباط فیما بین ولو به صورت اطلاع رسانی درباره کرونا و بایدها و نبایدهای مرتبط با آن
برگزاری کارگاه های افزایش مهارت مربوط به رشته تحصیلی
با توجه به تاثیری که شیوع بیماری کرونا در عقب افتادگی امور مربوط به انجام کارهای پایان نامه دکتری (و ارشد) داشته، محدودیت ترم های مجاز برای مشول طرح های بنیاد شدن افزایش یابد
تسهیل سکونت دانشجو در خوابگاه جهت انجام امور پژوهشی
برگزاری کارگاه ها و وبینارهای مفید برای پیشرفت دانشجویان
ایجاد بستر مجازی مناسب جهت ارتباط دانشجو با اساتید
فراهم کردن امکان دسترسی به تمامی کتابخانه ها
تمدید مهلت استفاده از پشتیبانی مربوط به فرصت مطالعاتی با توجه به عدم امکان سفر با توجه به محدودیت های مربوط به کرونا
اعطای وام به دانشجویان برگزیده
دلگرمی و امید به ادامه زندگی و کار

انعطاف پذیری بیشتر در پشتیبانی های دانشجویی
وام های اشتغال زایی و توسعه کسب و کار
با توجه به شرایط کرونا، موارد قبلی در ارایه مدارک به آموزش یاری سخت تر شده است
حمایت های معنوی و روحی و روانی
فراهم سازی بستر اشتغال
حمایت علمی و دادن انگیزه
تسهیل در رسیدگی به درخواست ها
اختصاص اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی به سایر فعالیت ها تا زمان محدودیت کرونایی اعزام به سایر کشورها
بیمه درمان تکمیلی، تخصیص اینترنت، شرکت در رویدادها و وبینارهای سطح کشور به شکل رایگان
در روند جمع آوری اطلاعات و آمار دقیق و صحیح جامعه هدف میتواند بسیار کمک کند
ارایه برنامه های با کیفیت در فضای مجازی
افزایش اعتبار تخصیص یافته به فعالیت های دستیاری و پرداخت سریع تر
تزریق واکسن کرونا
راهکارهایی جهت انجام پژوهش های مورد نظر در دانشگاه ها و دیگر موسسات بطوریکه با تعطیلی های مکرر، به پژوهش ها آسیب نرسد
امکان اسکان برای دانشجویان غیربومی امکان استفاده اسان از امکانات دانشگاهی برای دانشجویان غیر بومی
امکان دسترسی به سایت ها و کتابخانه ها به صورت آنلاین فراهم شود
خدمت در راستای کم کردن بحران های ناشی از کرونا
تسریع در بررسی پرونده های پشتیبانی های دانشجویی بنیاد
حمایت معنوی
اعطای کمک هزینه نقدی و غیرنقدی جهت حمایت از پژوهش های مرتبط کووید
با توجه به شرایط کرونا و حضور بسیاری از دانشجویان در شهرهای غیر از شهر دانشگاهی، امکان انجام بازدیدها و اردوهای جهادی به صورت آنلاین و یا به صورت مهمان در شهر محل سکونت امکان پذیر گردد
برگزاری میتینگ های مجازی
تسریع فرآیند داوری اختراعات
کمک در تجهیزات پردازشی
افزایش سنوات بهره مندی
با رعایت پروتکل ها برنامه های فرهنگی را بیشتر برگزار کرد

یافته های به دست آمده از سه دسته انتظارات حکایت دارد. در یک دسته حمایت ها و پشتیبانی های مالی و معنوی جای می گیرد. از نظراتی که توسط دانشجویان بیان شد، می توان به موارد زیر اشاره داشت: "به خاطر

عدم توانایی خرید لپتاب و عدم دسترسی به لپتاب و سیستم کامپیوتری کلیه فعالیت‌های درسی بنده عقب افتاد و یک‌سال به کل از دستم رفت. انتظار دارم در شرایط مشابه کرونا دانشگاه یا بنیاد به دانشجویانی که شرایطشون با دیگران متفاوته کمک کنند." از نظر دانشجوی دیگر "بنظر می‌رسد با عنایت به اوضاع نامساعد اقتصادی طی این دوره، افزایش ظرفیت‌ها و/یا افزایش میزان تسهیلات می‌تواند مناسب باشد". یکی از پاسخگویان انتظار خود را چنین بیان داشت "دسترسی به پایگاه‌های داده‌ای که به نیاز به خرید اشتراک دارند را فراهم کند. برای کارهای تحقیقاتی مجبوریم از سیستم دانشگاه استفاده کنیم که در دوران کرونا بسیار مشکل است و به دردمر می‌افتیم پایگاه‌هایی مثل Scopus, Embase, ...".

در دسته دیگر، انتظارات مرتبط با فرایندهای شناسایی و حمایت از دانشجویان برتر است. یکی از پاسخگویان چنین بیان داشت: "در حال حاضر دانشگاه‌ها تعطیل هستند و دانشجویان مشمول نمی‌توانند برای دریافت راتبه با دانشگاه‌ها و اساتید همکاری کنند و خیلی‌ها از دریافت جایزه محروم می‌شوند". دانشجوی دیگر انتظار خود را چنین مطرح نمود "انتظار بنده این است که طول بازه را افزایش دهید چرا که به‌عنوان مثال دانشجویان دکتری که به شدت نیاز به حمایت بنیاد دارند بخصوص در استفاده از فرصت مطالعاتی عملاً با توجه به برگزیده شدن هیچ استفاده‌ای در این سال منحوس کرونایی نداشتند". یکی از پاسخگویان انتظار خود را در قالب نقدگونه و به صورت زیر بیان داشت "متأسفانه به دلیل بحران کرونا روند دکتری اینجانب طولانی شد و بنیاد نخبگان اینجانب را از لیست پشتیبانی حذف کرد و این با توجه به رزومه من جای تعجب و تأسف دارد".

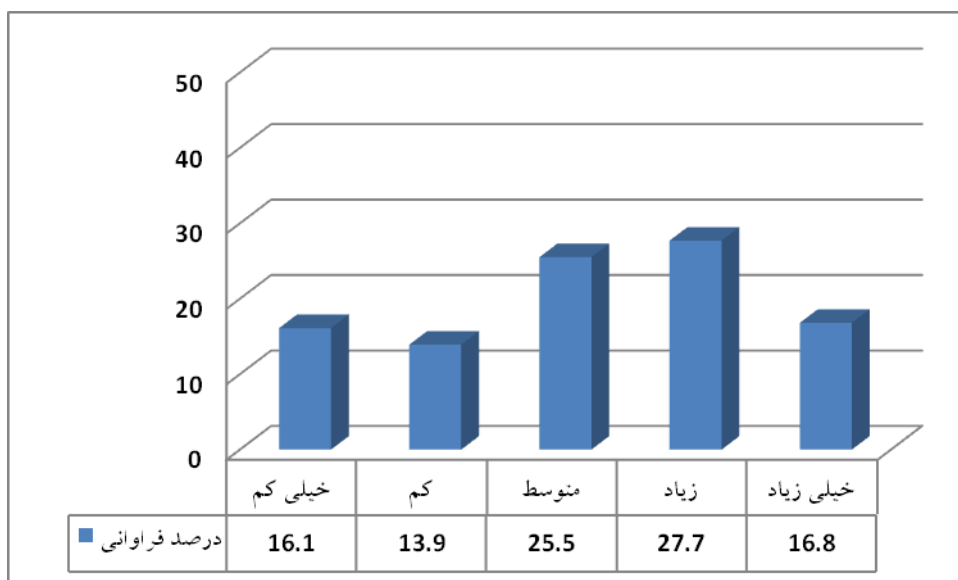
دسته سوم، مربوط به انتظارات ویژه در شرایط بحران کرونا است. مواردی مانند اولویت قائل شدن به واکسیناسیون برای مشمولان و دانشجویان برتر. از نظر یکی از پاسخگویان "تهیه و توزیع واکسن کرونای معتبر حداقل کاری است که بنیاد باید انجام می‌داد اما کاملاً بی تفاوت هستند نسبت به نخبگان و جان و سلامتی آنان". انتظار و پیشنهاد دانشجوی دیگر بدین صورت بیان شد: "از روانشناسان خبره برای ارائه جلسات خصوصی مشاوره به نخبگان به صورت رایگان یا با هزینه خیلی کم استفاده شود؛ زیرا سلامت روحی نخبگان در شرایط فشارهای زندگی و تحصیلی که با وجود کرونا چند برابر شده‌اند؛ بسیار مهم است".

معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد

نظر پاسخگویان در خصوص میزان موافقت با هر یک از معیارهای شناسایی دانشجویان برتر مورد سنجش قرار گرفت. یافته‌ها در شکل (۷) الی (۲۱) ارائه شده است.

کسب مدال از المپیادهای دانش‌آموزی

مطابق با شکل (۷)، ۲۷/۷ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در حد متوسط می‌باشد.

میانگین = ۳/۱۵

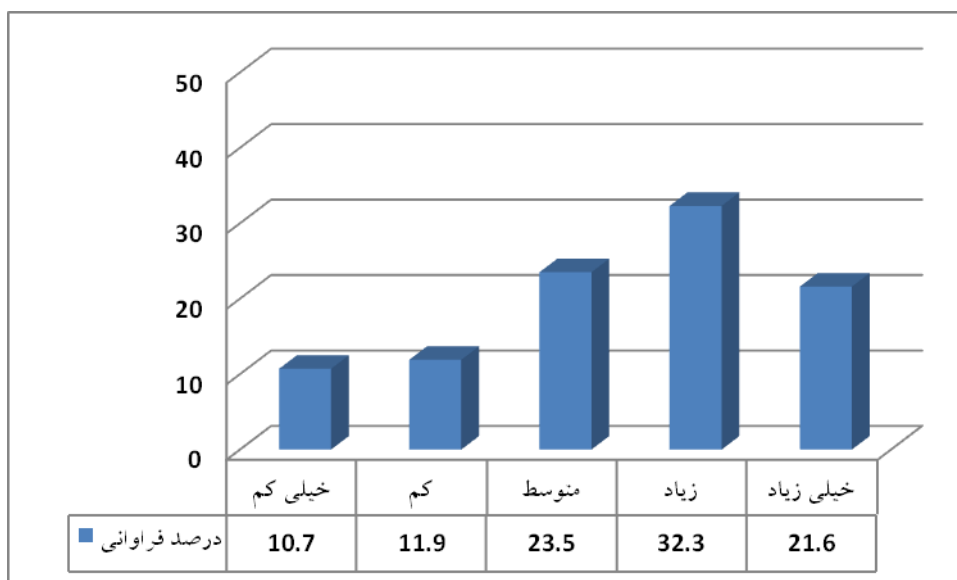
انحراف معیار = ۱/۳۰

شکل ۷- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب مدال از المپیادهای دانش-
آموزی

کسب رتبهٔ برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه از دیبستان

مطابق با شکل (۸)، ۳۲/۳ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند.

میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می باشد.

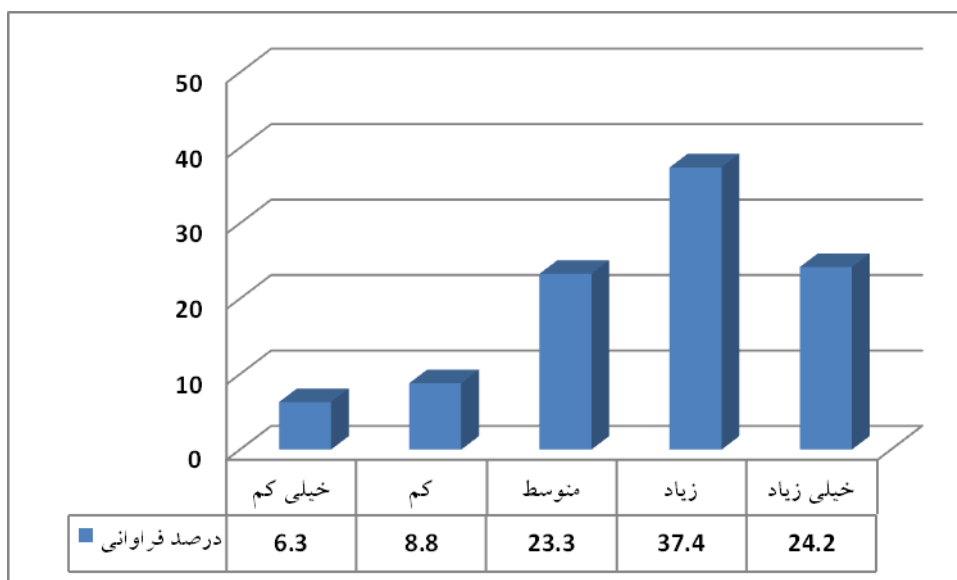
میانگین = $3/42$

انحراف معیار = $1/24$

شکل ۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر کنکور سراسری ورود به دانشگاه از دبیرستان

کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری

مطابق با شکل (۹)، $37/4$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و تقریباً در حد زیاد می باشد.

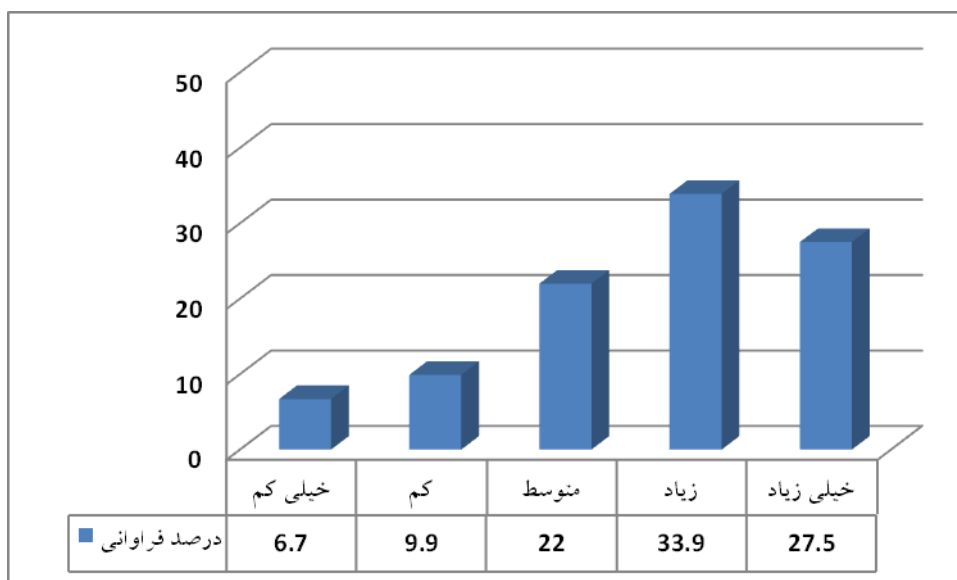
میانگین = ۳/۶۴

انحراف معیار = ۱/۱۲

شکل ۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب عنوان دانشجوی نمونه کشوری

کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی

مطابق با شکل (۱۰)، ۳۳/۹ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و تقریباً در حد زیاد می باشد.

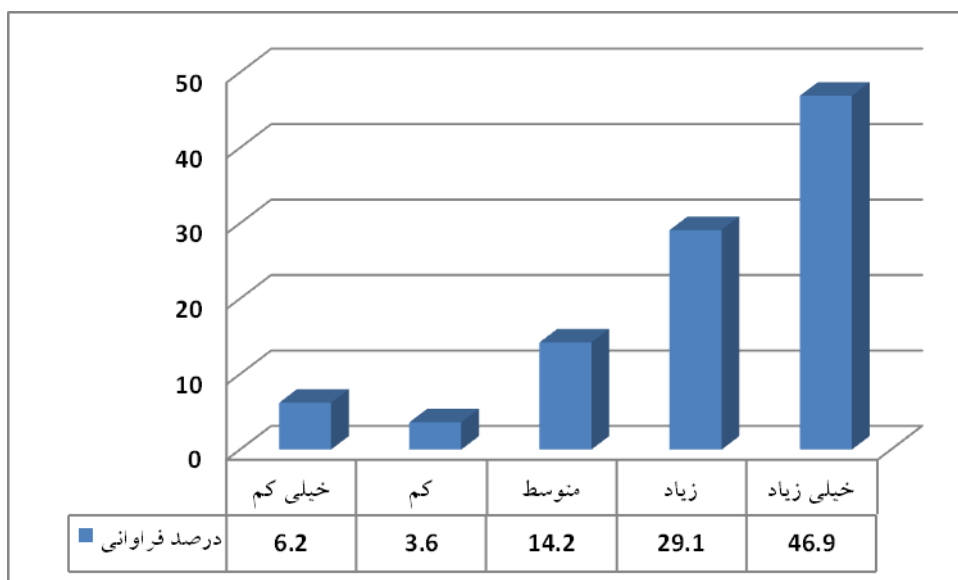
میانگین = ۳/۶۵

انحراف معیار = ۱/۱۷

شکل ۱۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم المپیادهای دانشجویی

داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا

مطابق با شکل (۱۱)، ۴۶/۹ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در سطح زیاد می باشد.

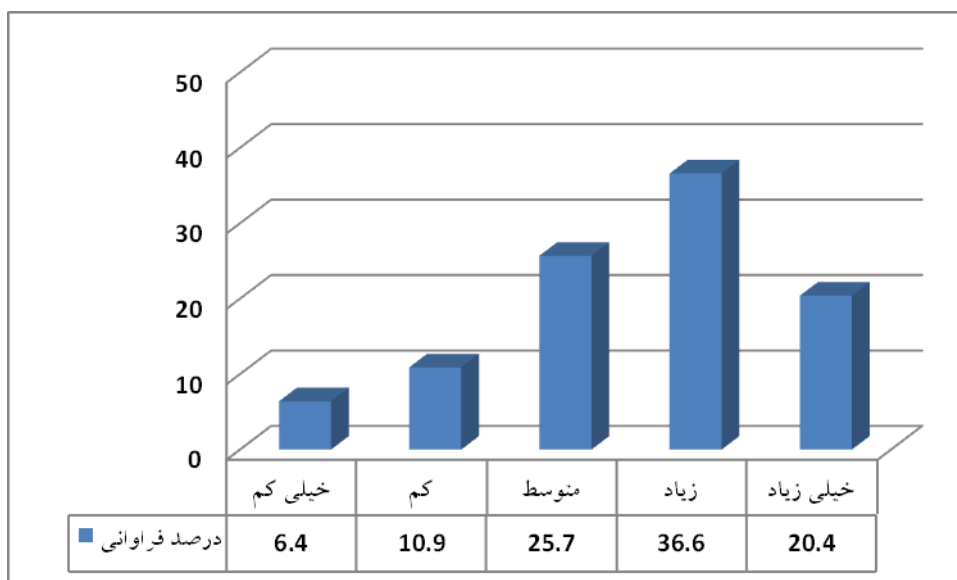
میانگین = ۴/۰۶

انحراف معیار = ۱/۱۴

شکل ۱۱- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن معدل نمرات تحصیلی بالا

کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی

مطابق با شکل (۱۲)، ۳۶/۶ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

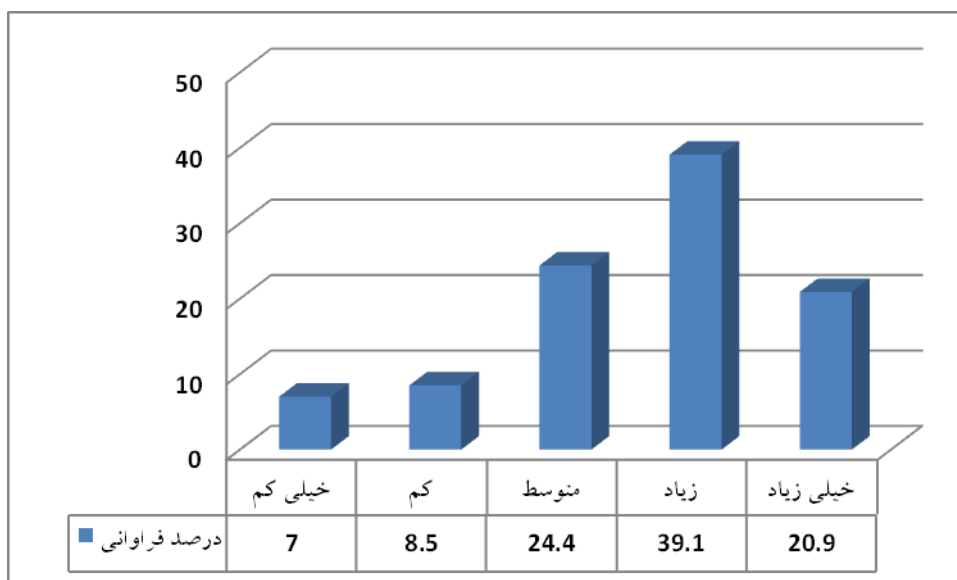
میانگین = $3/53$

انحراف معیار = $1/12$

شکل ۱۲- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون جامع علوم پایه رشته‌های علوم پزشکی

کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی

مطابق با شکل (۱۳)، $39/1$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط می‌باشد.

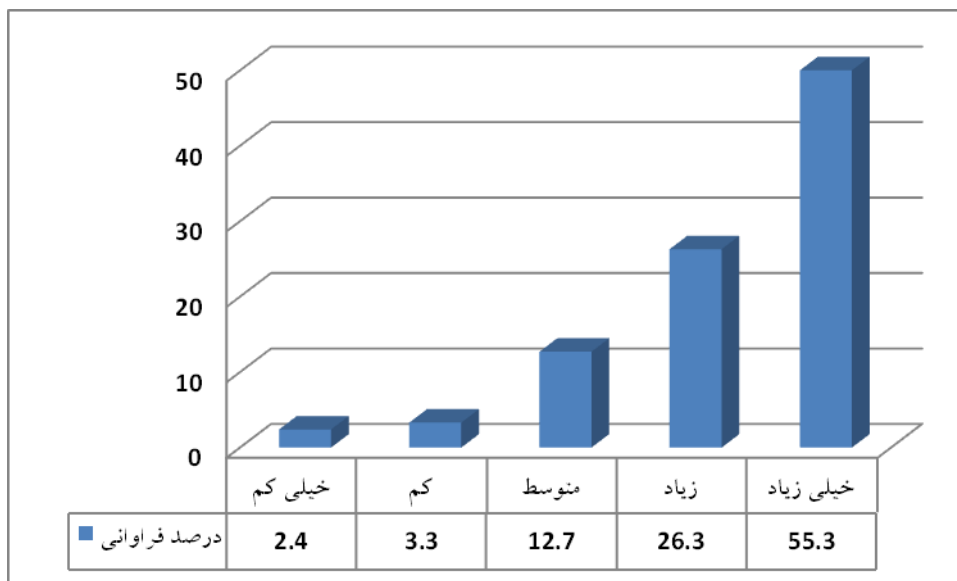
میانگین = $3/58$

انحراف معیار = $1/12$

شکل ۱۳- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه تک‌رقمی در آزمون پذیرش دستیار پزشکی

انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی

مطابق با شکل (۱۴)، $55/3$ درصد پاسخگویان و به عبارتی، بیش از نیمی از پاسخگویان، با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از سطح زیاد می‌باشد.

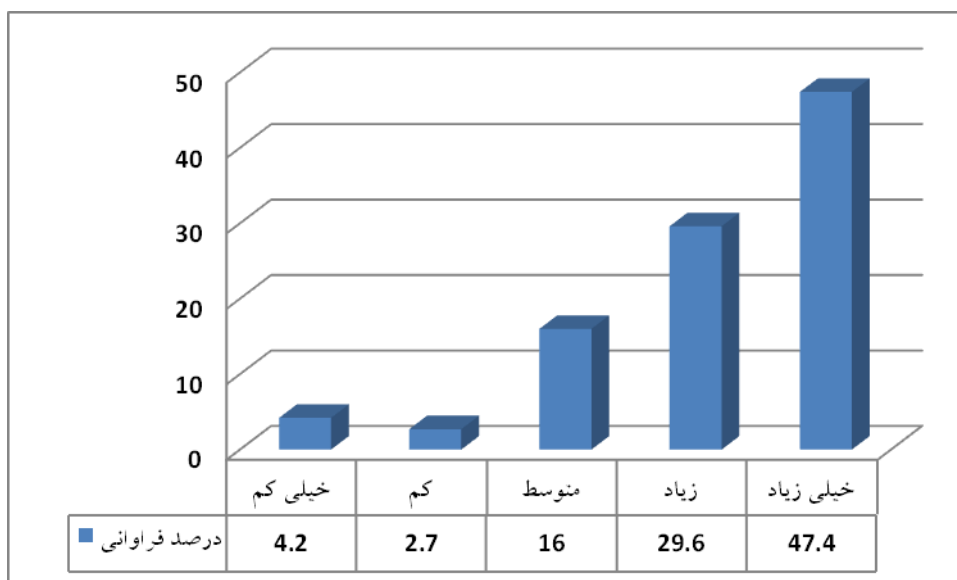
میانگین = ۴/۲۸

انحراف معیار = ۰/۹۷

شکل ۱۴- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی

اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی

مطابق با شکل (۱۵)، ۴۷/۴ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار در سطح زیاد می‌باشد.

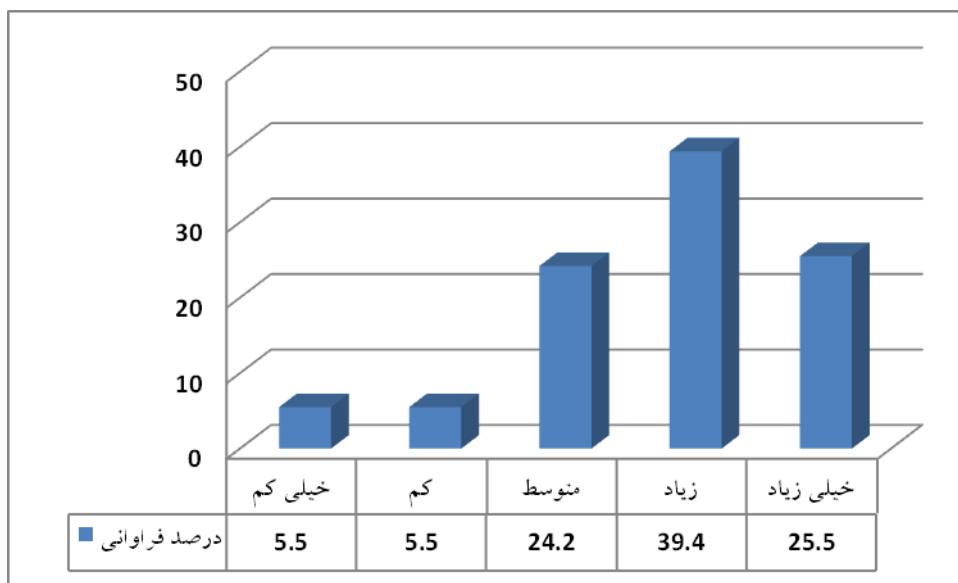

میانگین = $4/13$

انحراف معیار = $1/05$

شکل ۱۵- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی

کسب رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی) مطابق با شکل (۱۶)، $39/4$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و نزدیک به سطح زیاد می‌باشد.

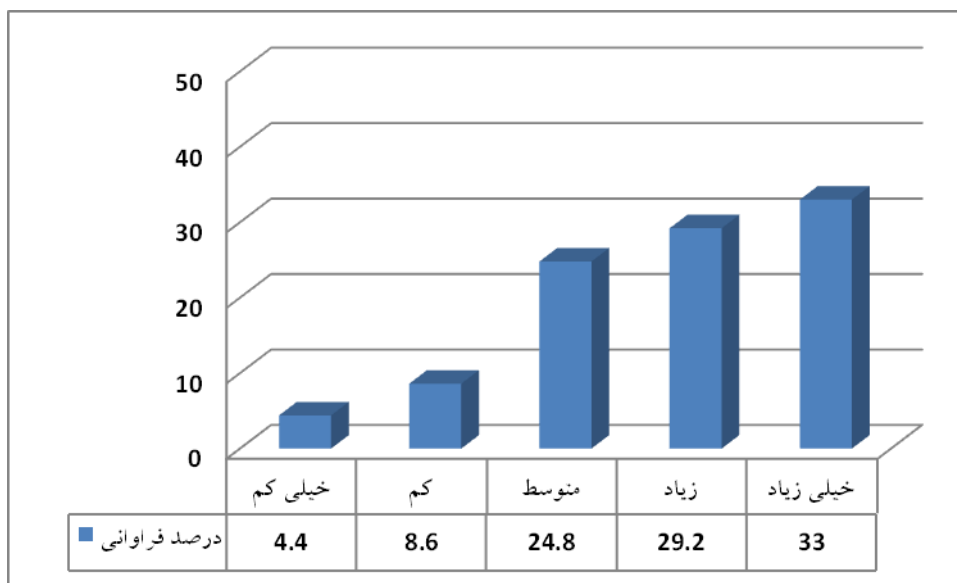
میانگین = $3/73$

انحراف معیار = $1/07$

شکل ۱۶- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه اول تا سوم کشوری در جشنواره‌های معتبر (خوارزمی، رازی و فارابی)

ثبت اختراع

مطابق با شکل (۱۷)، $33/0$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و نزدیک به سطح زیاد می‌باشد.

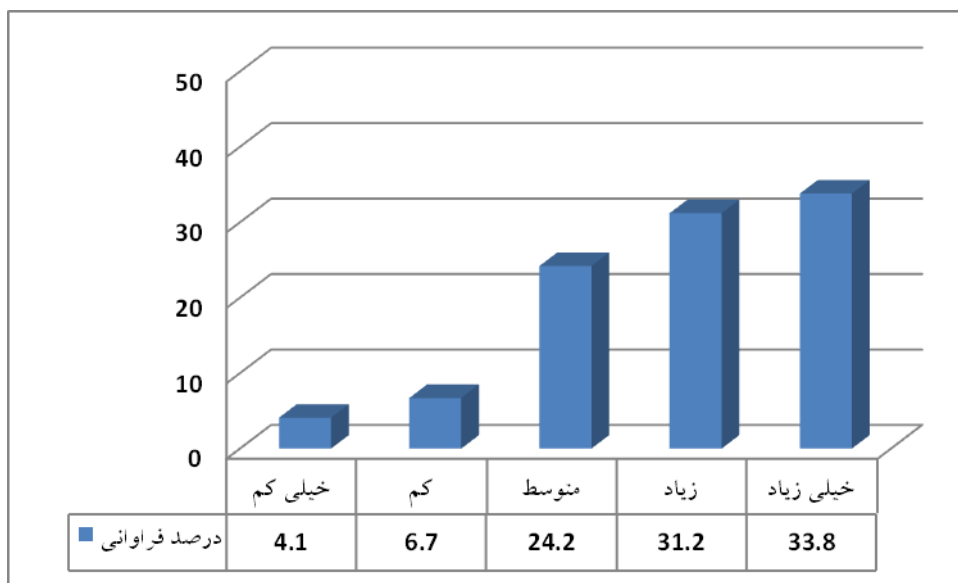
میانگین = $3/77$

انحراف معیار = $1/12$

شکل ۱۷- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار ثبت اختراع

داشتن اختراع / اختراعات برگزیده (پس از ثبت)

مطابق با شکل (۱۸)، $33/8$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد خیلی زیاد موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد متوسط و نزدیک به سطح زیاد می باشد.

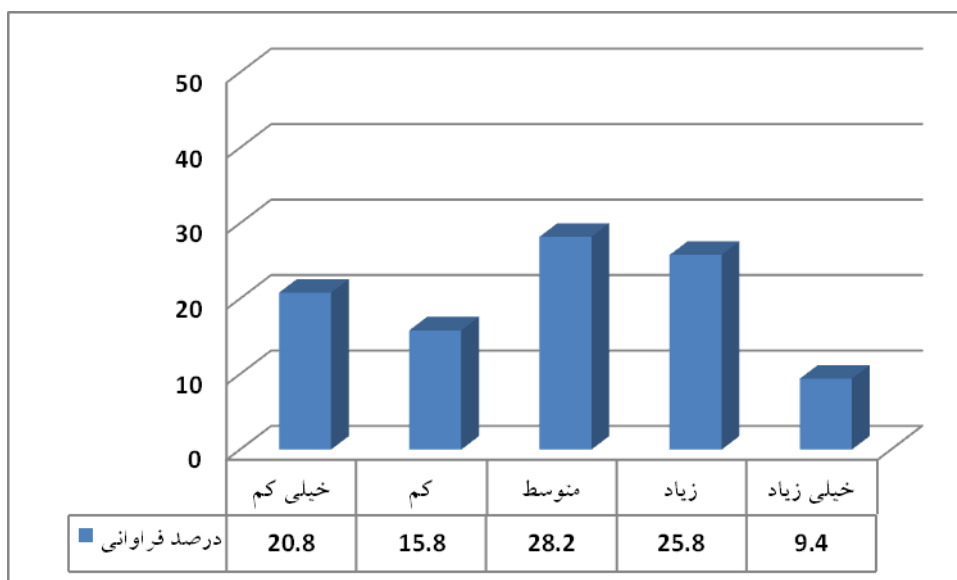
میانگین = $3/83$

انحراف معیار = $1/09$

شکل ۱۸- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار داشتن اختراع / اختراعات برگزیده
(پس از ثبت)

کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی

مطابق با شکل (۱۹)، $28/2$ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار نزدیک به سطح متوسط می باشد.

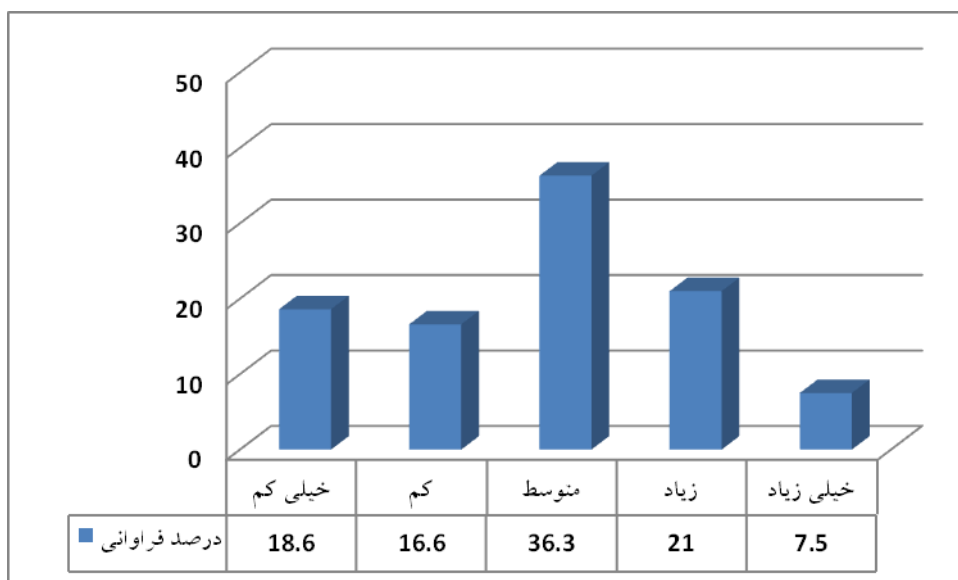
میانگین = ۲/۸۷

انحراف معیار = ۱/۲۷

شکل ۱۹- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی

کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی

مطابق با شکل (۲۰)، ۳۶/۳ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد کم و نزدیک به سطح متوسط می باشد.

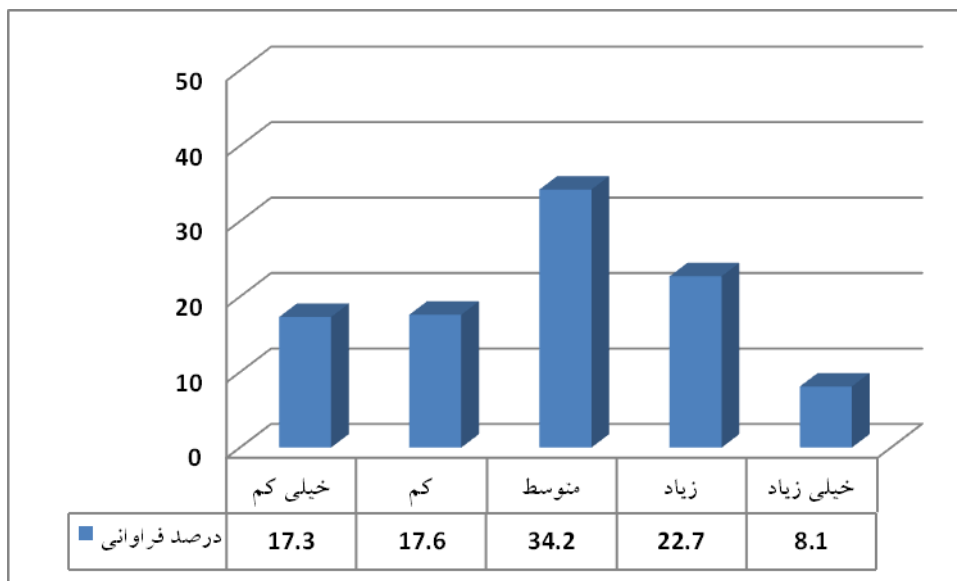
میانگین = ۲/۸۲

انحراف معیار = ۱/۱۸

شکل ۲۰- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی

کسب رتبه برتر در مسابقات هنری

مطابق با شکل (۲۱)، ۳۴/۲ درصد پاسخگویان با این معیار شناسایی دانشجویان برتر در حد متوسط موافق بودند. میانگین گویه حاکی از آن است که میزان موافقت پاسخگویان با این معیار بیشتر از حد کم و نزدیک به سطح متوسط می باشد.

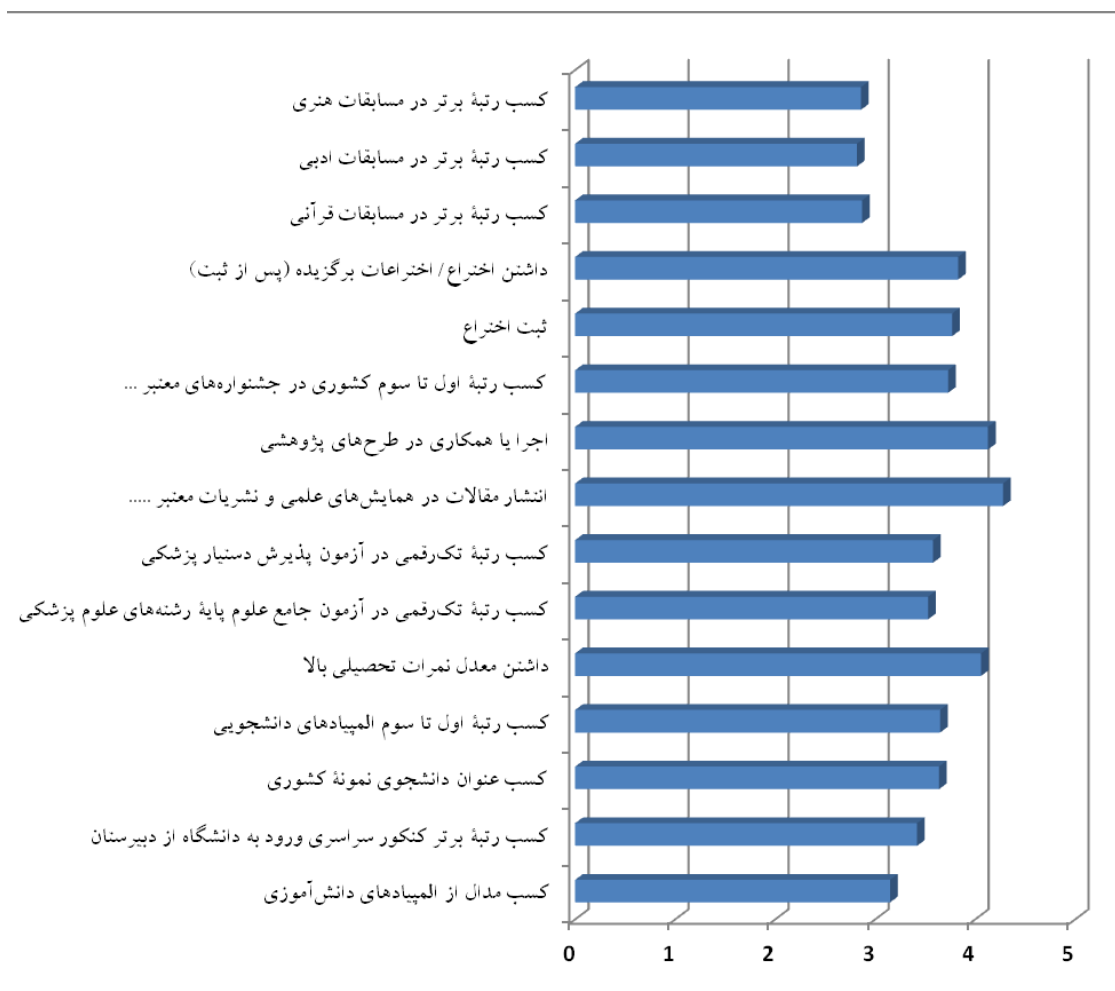

میانگین = ۲/۸۶

انحراف معیار = ۱/۱۸

شکل ۲۱- درصد فراوانی میزان موافقت با معیار کسب رتبه برتر در مسابقات هنری

میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد در شکل (۲۲) نشان داده شده است.

شکل ۲۲- میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه تسهیلات دانشجویی

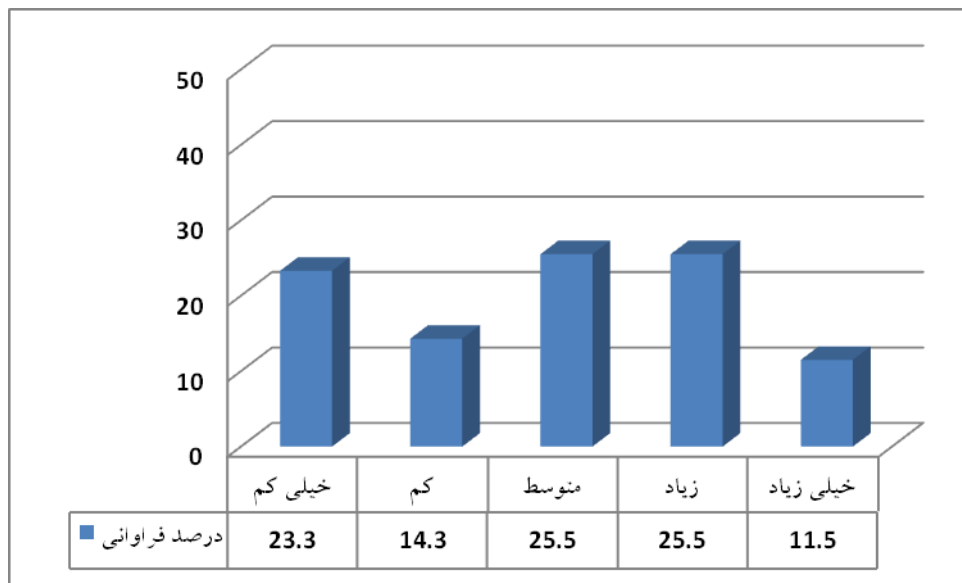
موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه اهدا تسهیلات دانشجویی از طریق چهار آیتم شامل (الف) شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان، به جای مراجعه و

خوداظهاری آنان، (ب) توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه، (ج) توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود، و (د) توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که میانگین کل آیت‌ها برابر ۱۲/۱۱ (از ۲۰) بود که نشان می‌دهد از دیدگاه پاسخگویان موفقیت بنیاد در حد متوسط است.

درصد فراوانی هر یک از آیت‌ها به تفکیک در شکل (۲۳) تا (۲۶) نشان داده شده است.

**(الف) شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان، به جای
مراجعه و خوداظهاری آنان**

مطابق با شکل (۲۳)، بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در سطح متوسط (۲۵/۵ درصد) و زیاد (۲۵/۵ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد در حد متوسط بوده است.

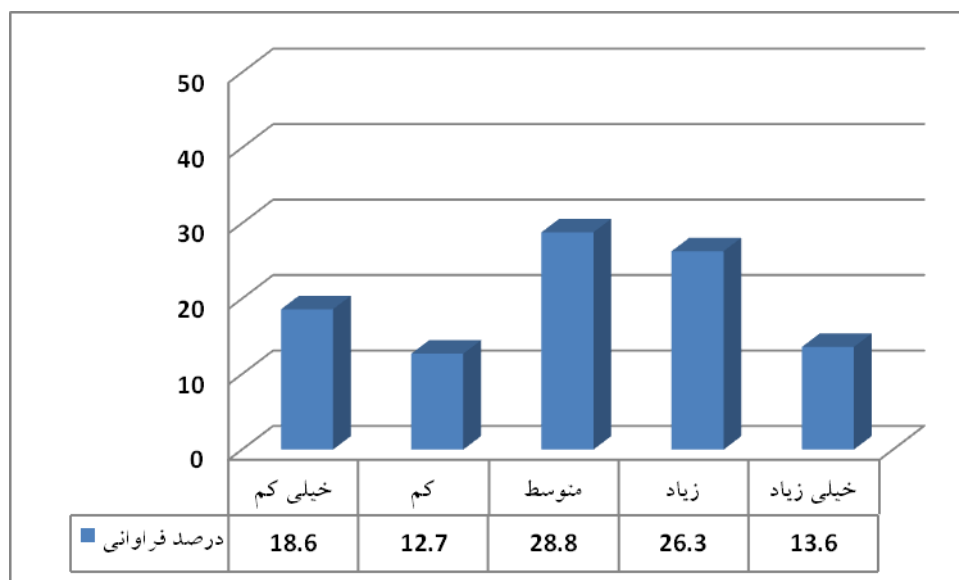
میانگین = ۲/۸۷

انحراف معیار = ۱/۳۳

شکل ۲۳- درصد فراوانی موفقیت در شناسایی دانشجویان برتر از طریق رصد رفتار و فعالیت‌های دانشجویان

(ب) توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه

مطابق با شکل (۲۴)، بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در سطح متوسط (۲۸/۸ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد در سطح متوسط بوده است.

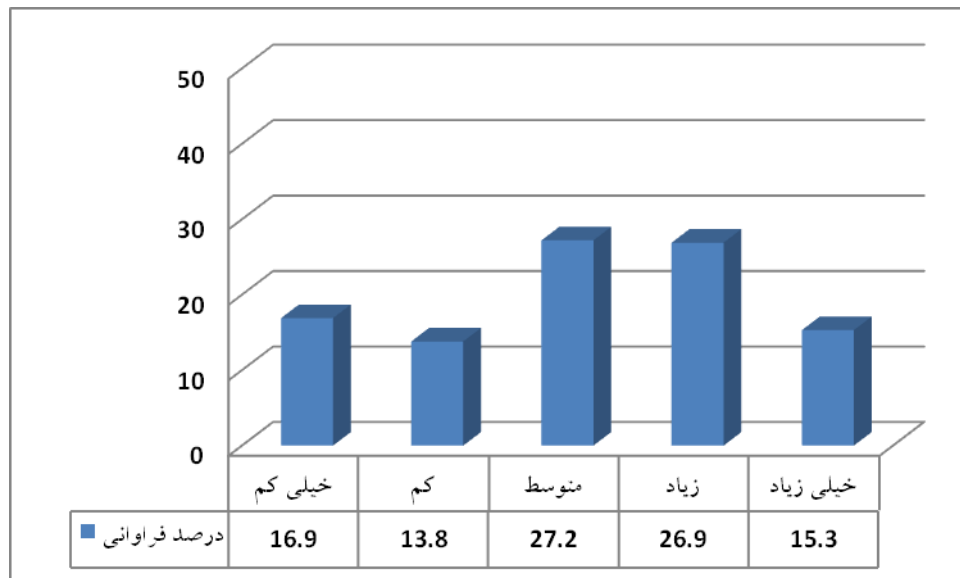
میانگین = ۳/۰۳

انحراف معیار = ۱/۲۹

شکل ۲۴- درصد فراوانی موفقیت در توجه به مجموعه فعالیت‌های نخبگانی دانشجویان در دانشگاه

(ج) توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود

مطابق با شکل (۲۵)، بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد متوسط (۲۷/۲ درصد) و پس از آن، در حد زیاد (۲۶/۹ درصد) بود. میانگین گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد بیشتر از حد متوسط بوده است.

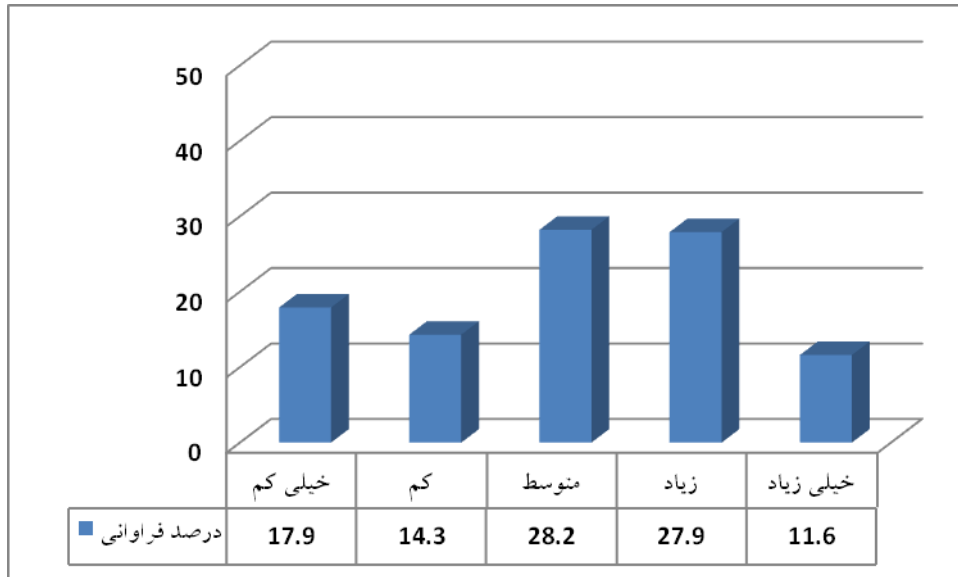
میانگین = $3/10$

انحراف معیار = $1/29$

شکل ۲۵- درصد فراوانی موفقیت در توجه به تنوع استعدادها، هدایت و حمایت از هر دانشجوی مستعد در مسیر رشد استعدادها و توانمندی‌های مختص خود

(د) توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان

مطابق با شکل (۲۶)، بیشترین درصد فراوانی مربوط به تحقق در حد متوسط (۲۸/۲ درصد) بود. میانگین این گویه حاکی از آن است که از دیدگاه پاسخگویان میزان موفقیت بنیاد در تحقق این مورد در سطح متوسط بوده است.

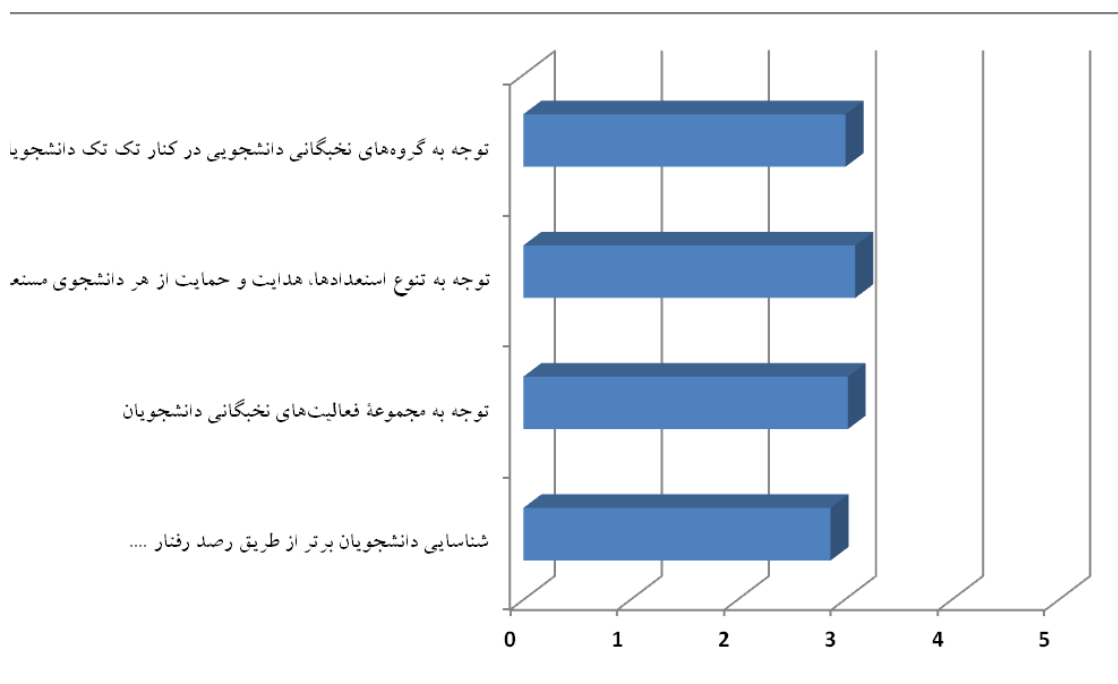

میانگین = ۳/۰۱

انحراف معیار = ۱/۲۶

شکل ۲۶- درصد فراوانی موفقیت در توجه به گروه‌های نخبگانی دانشجویی در کنار تک تک دانشجویان

میانگین نظرات پاسخگویان در مورد موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه تسهیلات دانشجویی در شکل (۲۷) نشان داده شده است.

شکل ۲۷- نظرات پاسخگویان در مورد موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین‌نامه

تسهیلات دانشجویی

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در رسیدن به اهداف در نظر گرفته شده برای پشتیبانی از دانشجویان برتر کشور

جدول (۲) نتایج مربوط به میزان موفقیت هریک از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در رسیدن به اهداف ارایه شده را نشان می‌دهد. همان‌طور که از نتایج جدول مشاهده می‌شود، در مجموع، پشتیبانی‌ها موفقیت در حد متوسط را برای اهداف در نظر گرفته شده نشان می‌دهد.

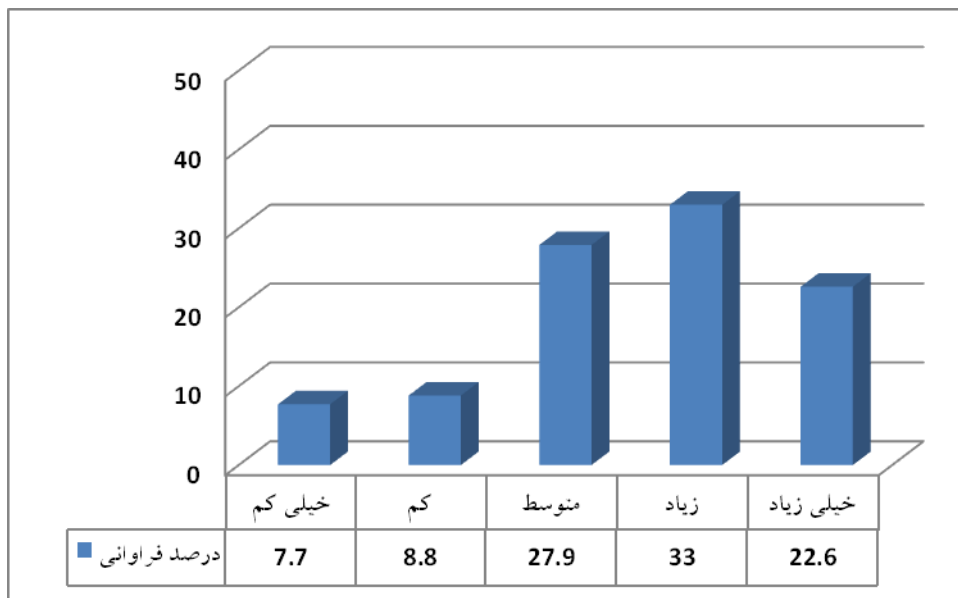
جدول ۲- میزان موفقیت هریک از پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در رسیدن به اهداف

اهداف				پشتیبانی
اهداف	اهداف	اهداف	اهداف	
طراحی روند رشد تدریجی و پیوسته دانشجویان برتر در مسیر نخبگی	رفع موانع پیشرفت اجتماعات نخبگانی دانشجویی	پشتیبانی از فعالیت نخبگانی دانشجویی در سطح دانشگاه‌های کشور	هدایت دانشجویان صاحب استعداد برتر در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های علمی خود	
میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	
۳/۵۴	۳/۲۳	۳/۴۵	۳/۵۳	اعتبار آموزش‌یاری
۳/۵۲	۳/۳۰	۳/۴۵	۳/۵۸	اعتبار پژوهش‌یاری
۳/۴۴	۳/۲۲	۳/۳۶	۳/۴۵	اعتبار فن‌یاری
۳/۴۳	۳/۲۷	۳/۳۱	۳/۳۵	اعتبار توانمندی آموزشی / کارآفرینی
۳/۴۹	۳/۳۲	۳/۴۵	۳/۵۳	اعتبار ارتباطات علمی
۳/۴۰	۳/۳۳	۳/۳۷	۳/۳۷	اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی
۳/۵۵	۳/۳۸	۳/۵۲	۳/۵۹	اعتبار اجرای پایان‌نامه / رساله
۳/۴۳	۳/۳۶	۳/۳۳	۳/۴۰	اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی
۳/۵۰	۳/۴۲	۳/۴۱	۳/۴۸	اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی
۳/۴۷	۳/۳۸	۳/۴۴	۳/۵۳	اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی
۳/۴۸	۳/۴۳	۳/۴۵	۳/۵۴	اعتبار هسته‌های مسئله‌محور پژوهشی و فناورانه
۳/۳۸	۳/۲۵	۳/۳۹	۳/۴۴	راتبه دانشجویی
۳/۴۳	۳/۲۸	۳/۳۵	۳/۴۰	امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن ، بیمه ، برنامه‌های فرهنگی و ...)

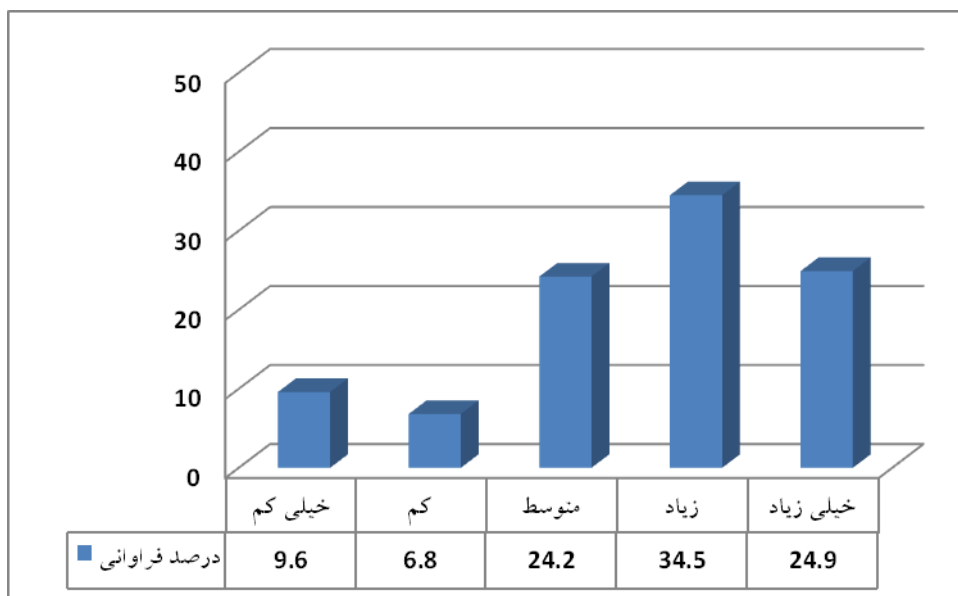
درصد فراوانی مربوط به هریک از پاسخ‌های ارایه شده به صورت زیر است:

الف) هدایت دانشجویان صاحب استعداد برتر در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های علمی خود

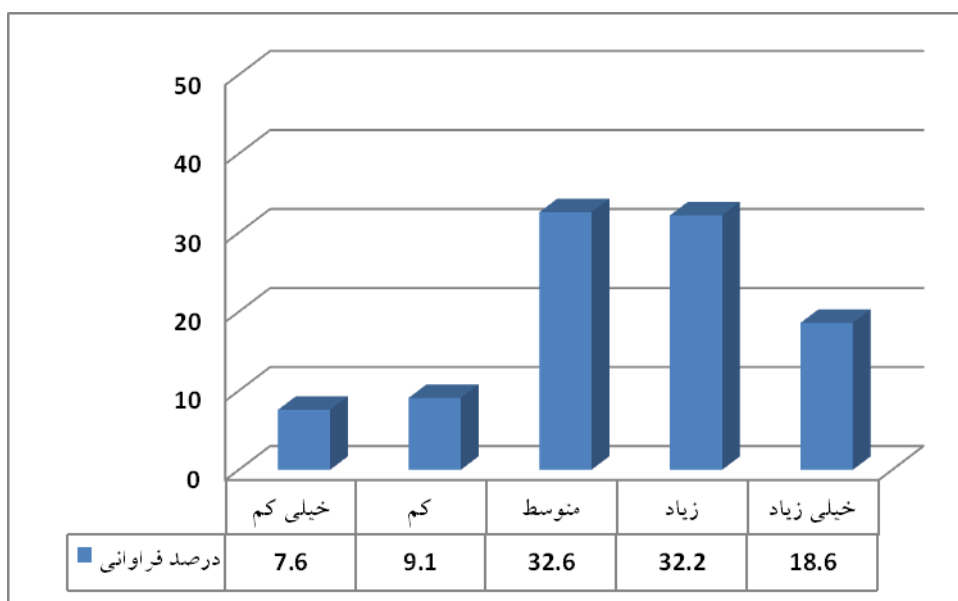
اعتبار آموزشی

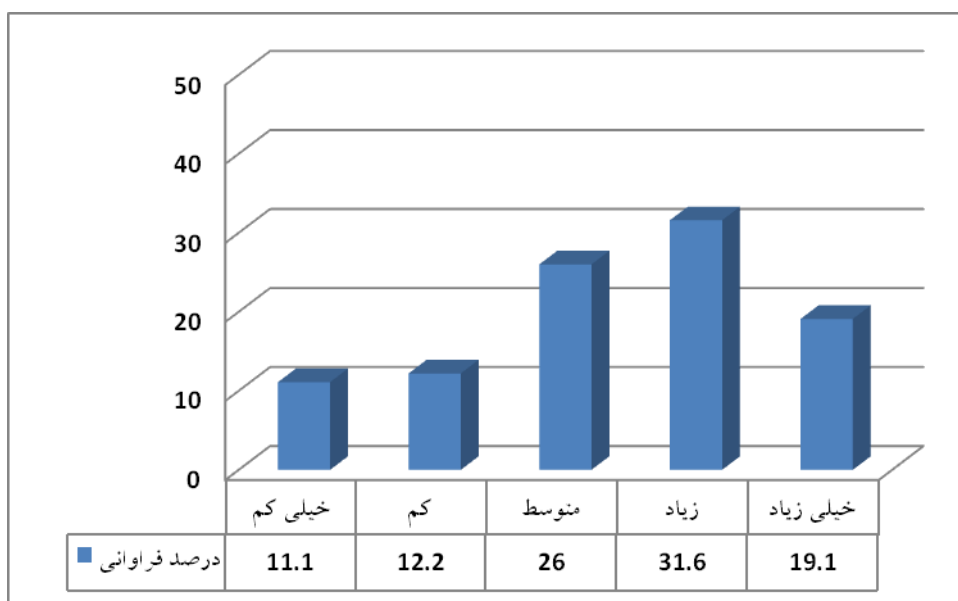
اعتبار پژوهشی

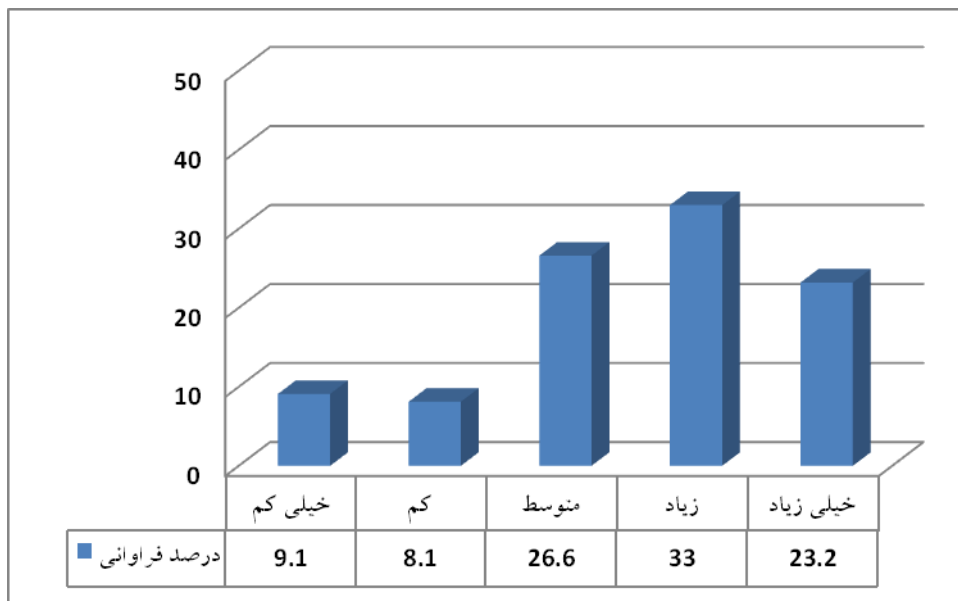
اعتبار فن‌یاری

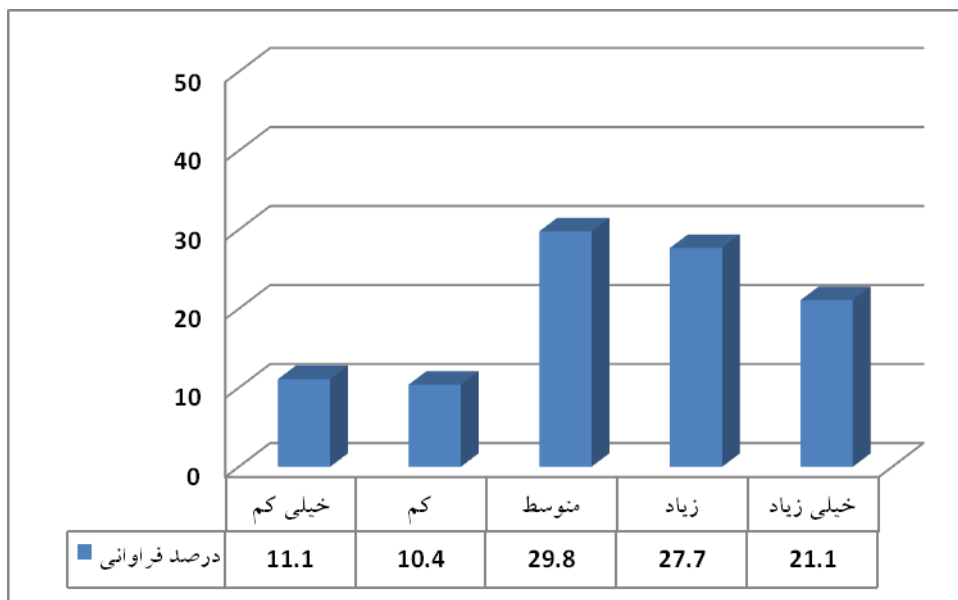
اعتبار توانمندی آموزشی / کارآفرینی

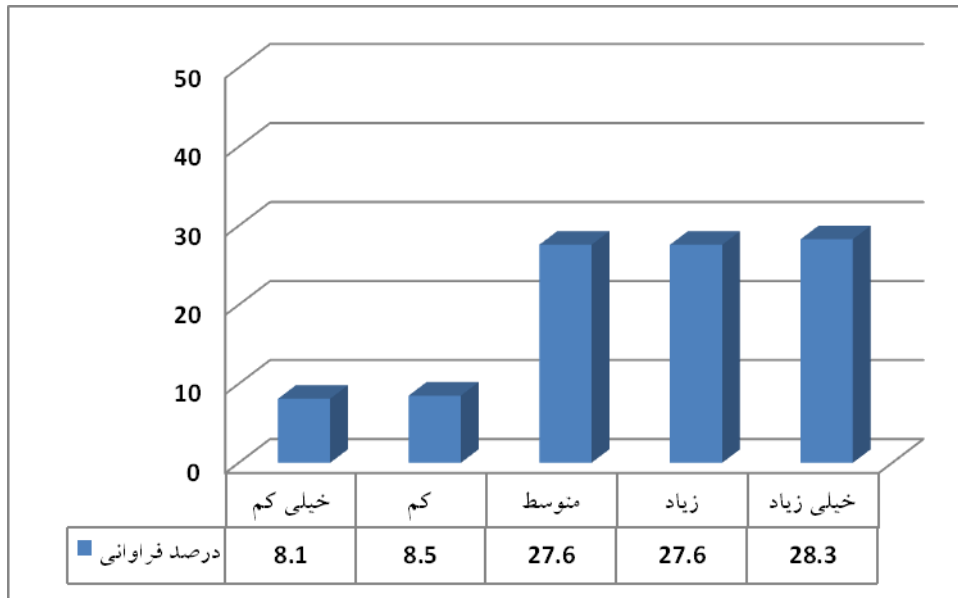
اعتبار ارتباطات علمی

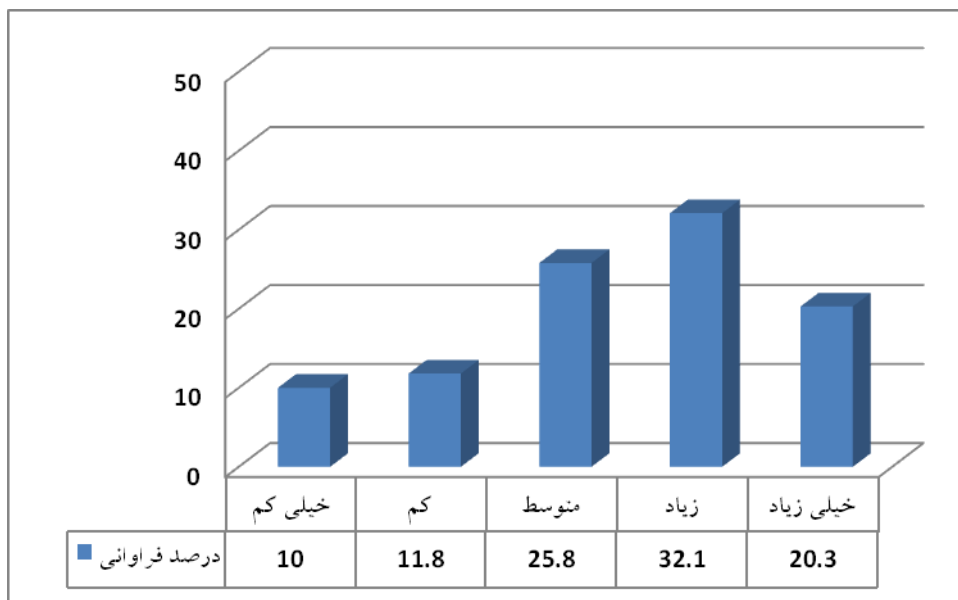
اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی

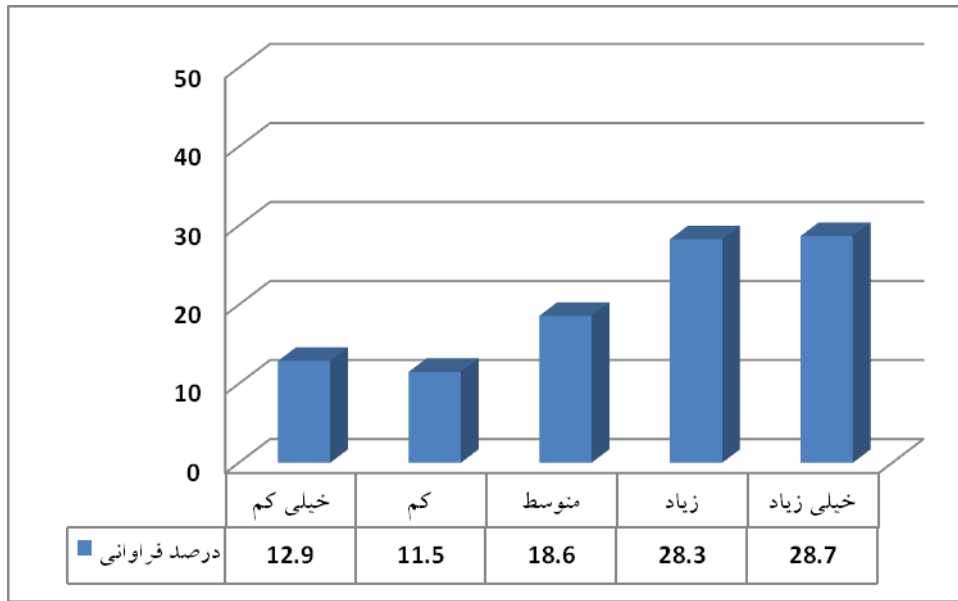
اعتبار اجرای پایان نامه / رساله

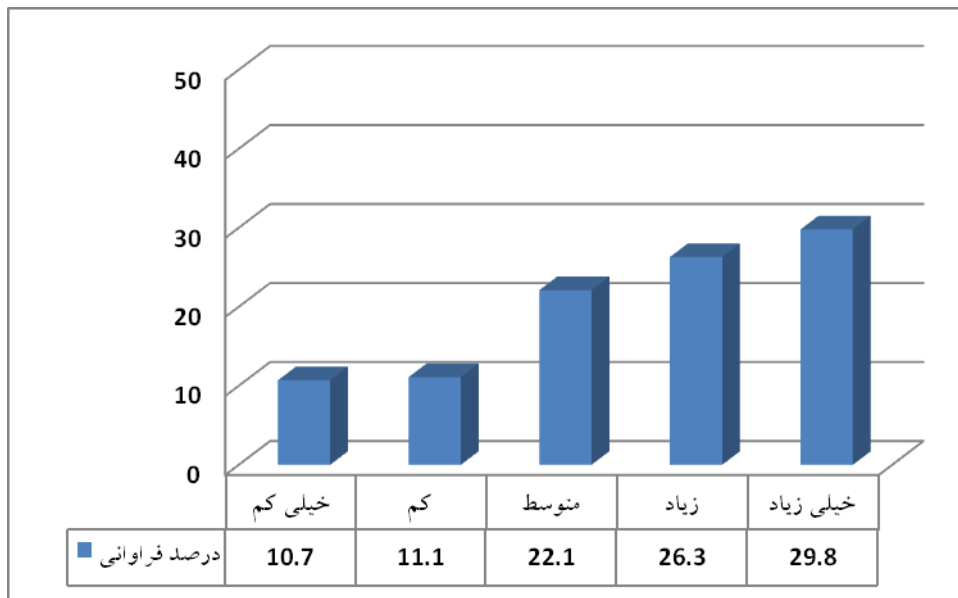
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی

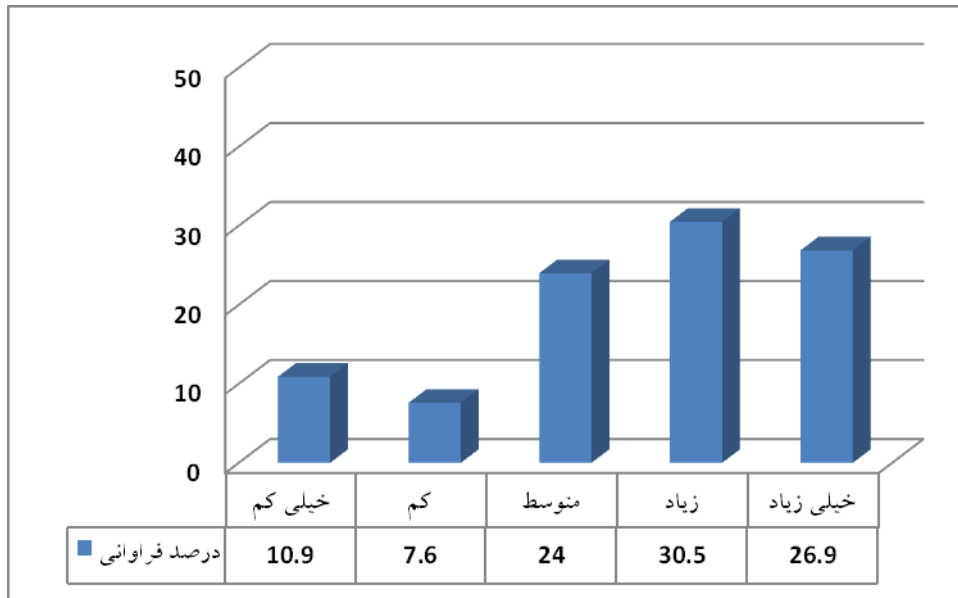
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی

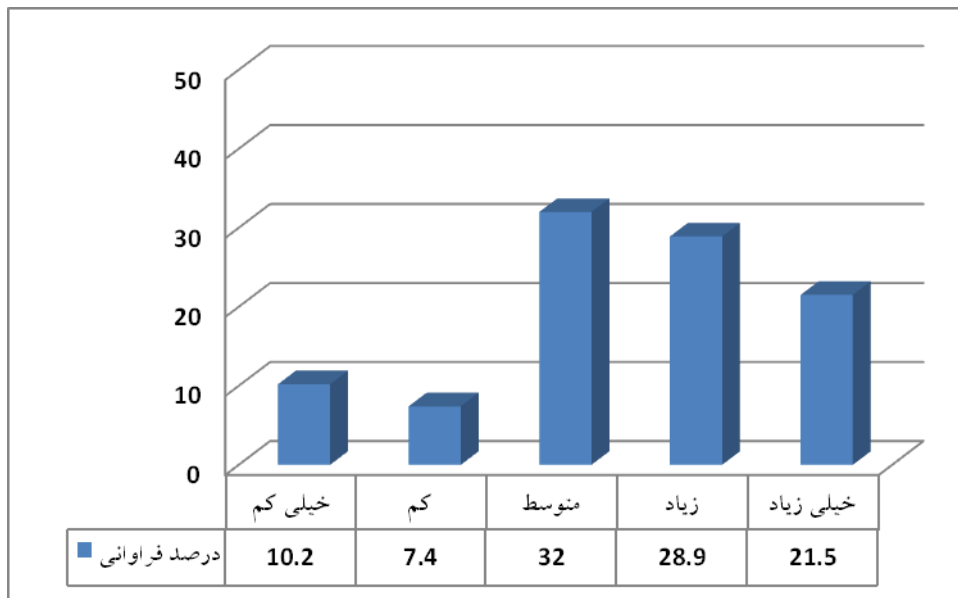
اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی

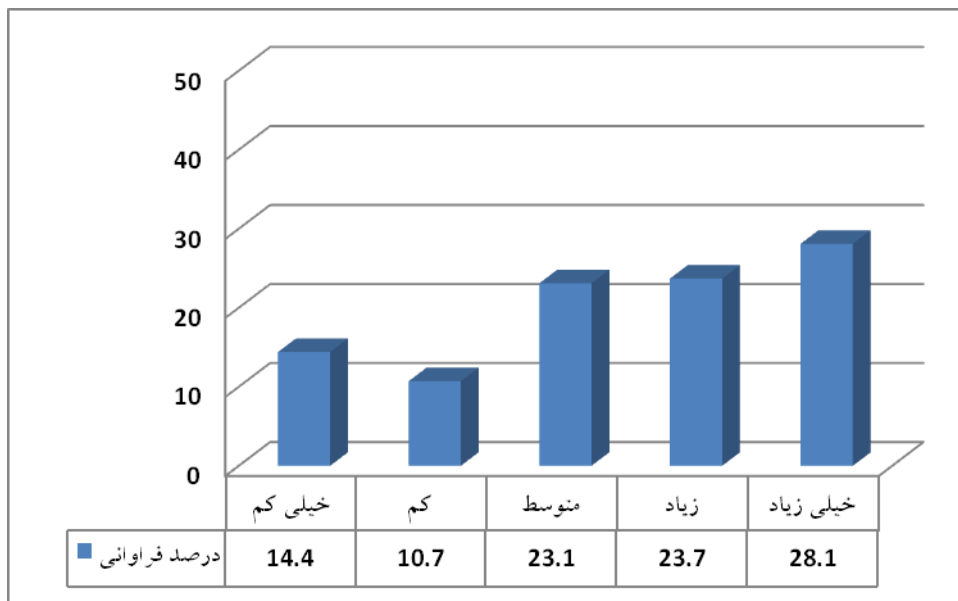
اعتبار هسته‌های مسئله محور پژوهشی و فناورانه

رأتبه دانشجویی

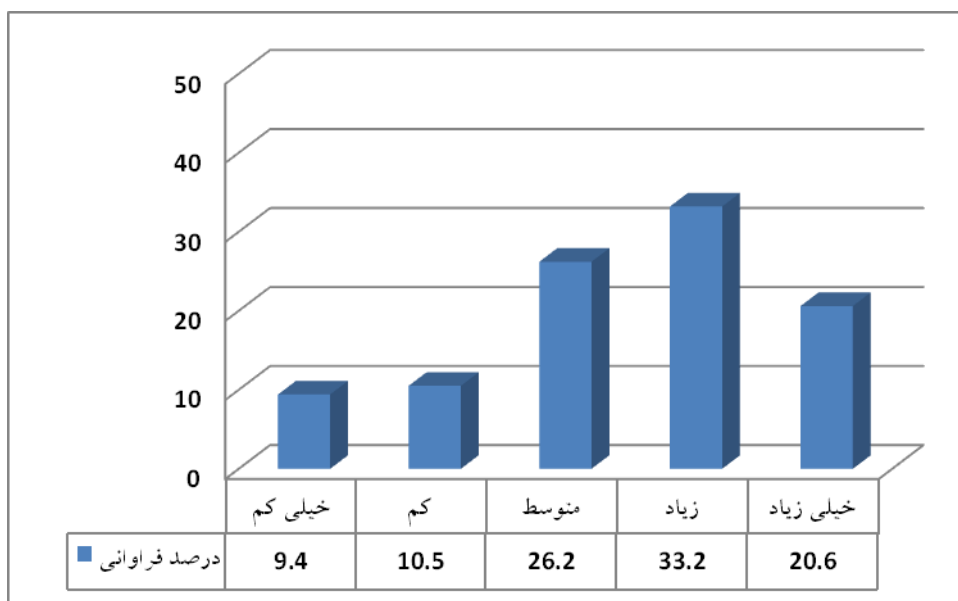

امكانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسكن ، بیمه ، برنامه های فرهنگی و ...)

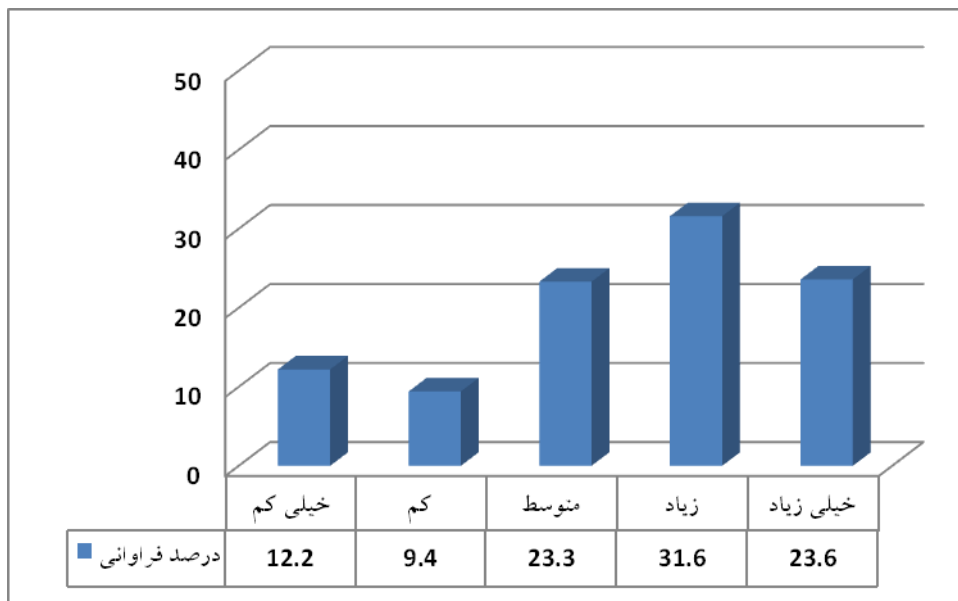

ب) پشتیبانی از فعالیت نخبگانی دانشجویی در سطح دانشگاه‌های کشور

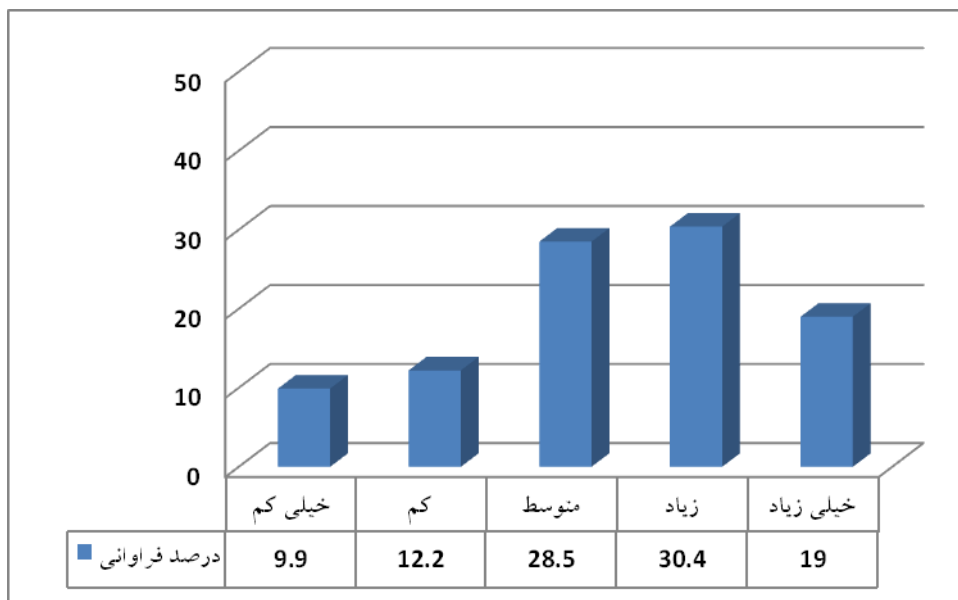
اعتبار آموزش‌یاری

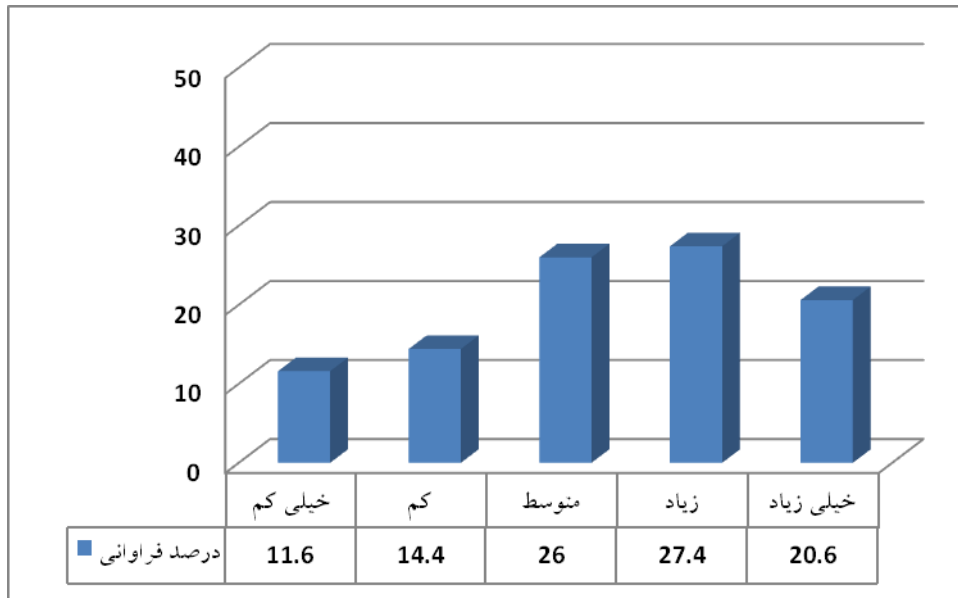
اعتبار پژوهش‌یاری

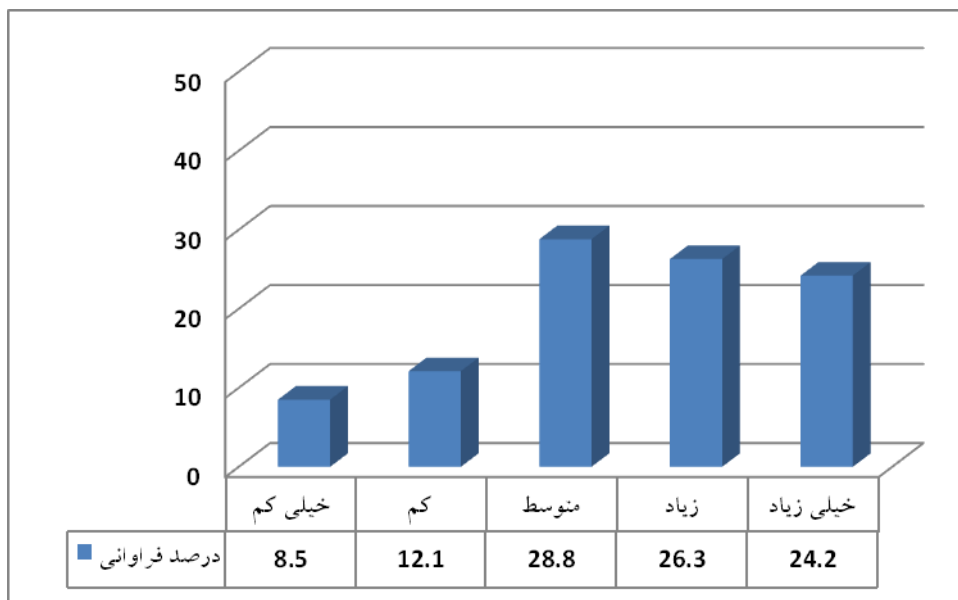
اعتبار فن یاری

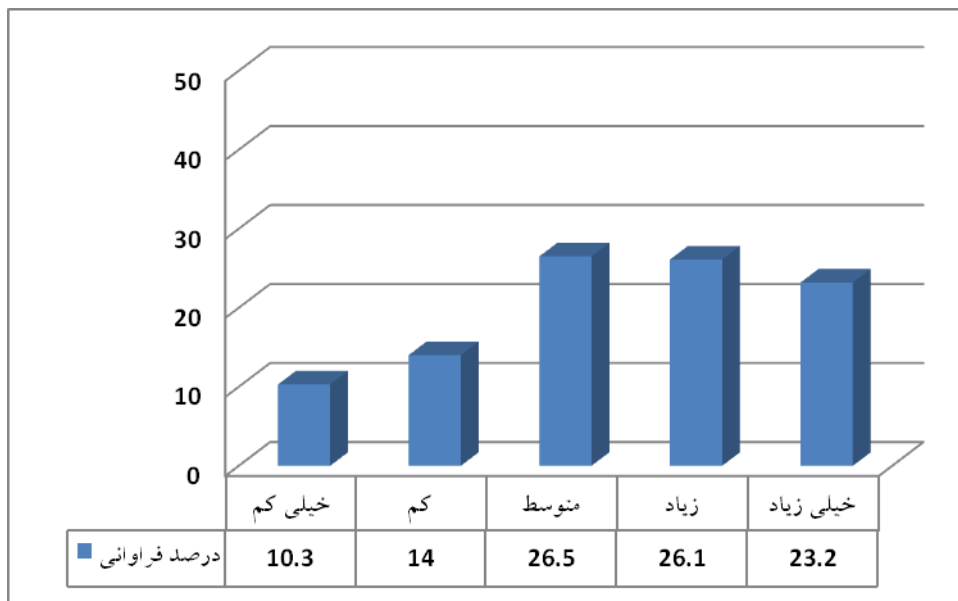
اعتبار توانمندی آموزشی / کار آفرینی

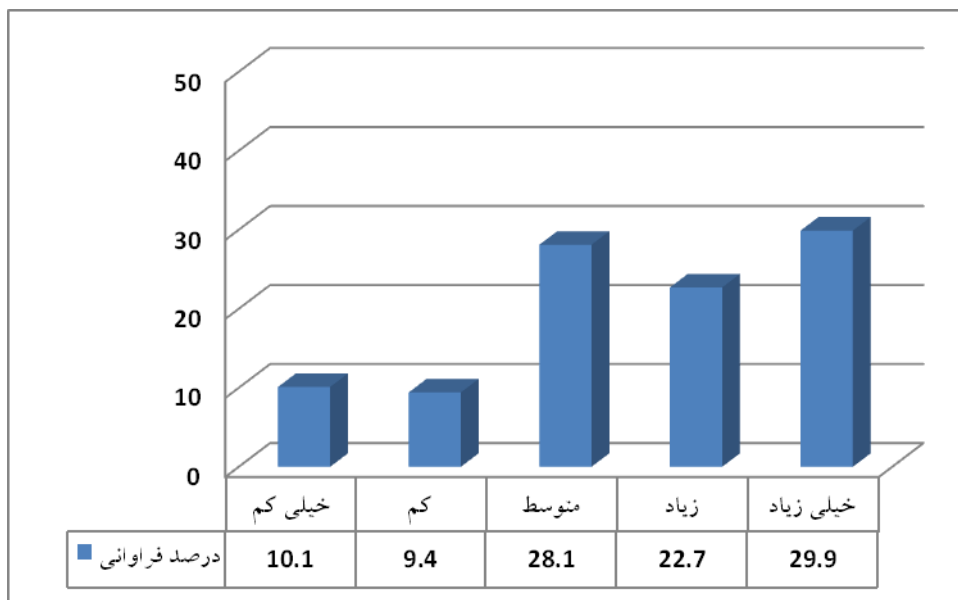
اعتبار ارتباطات علمی

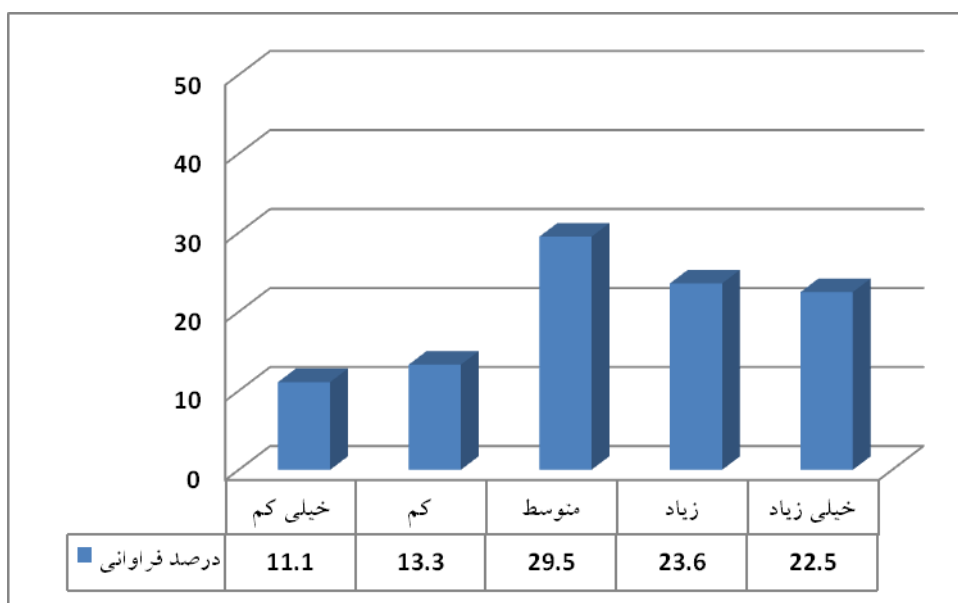
اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی

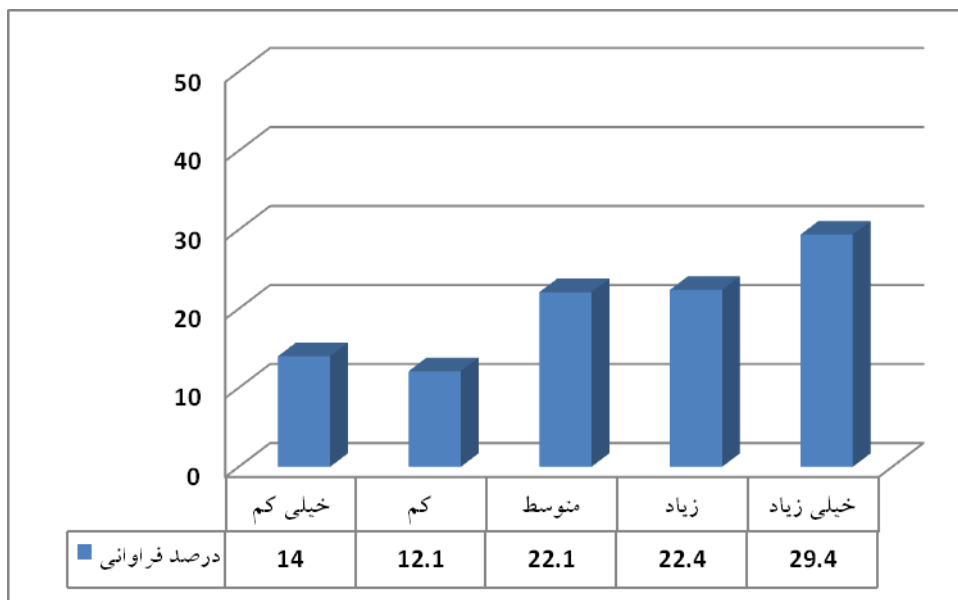
اعتبار اجرای پایان نامه / رساله

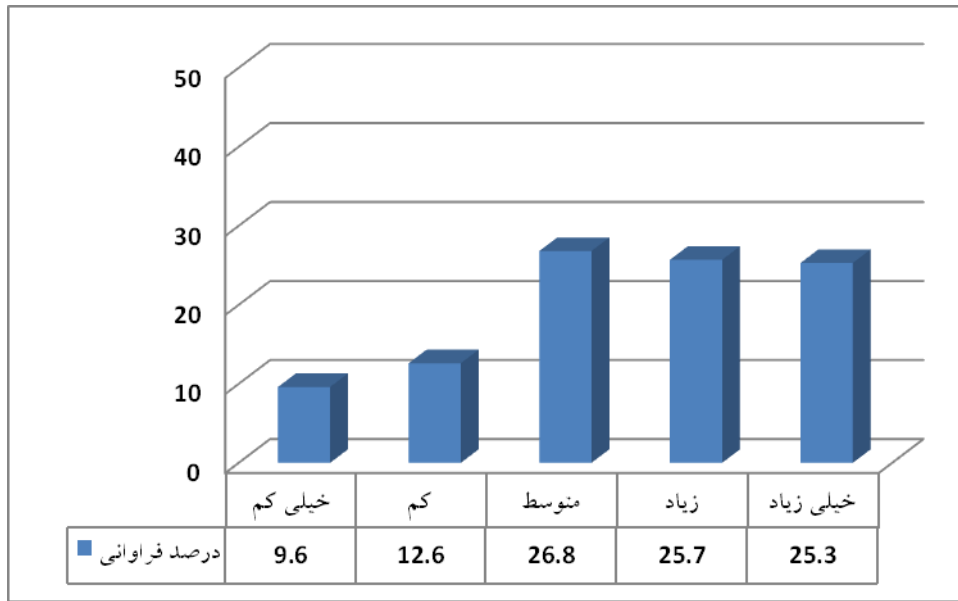
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی

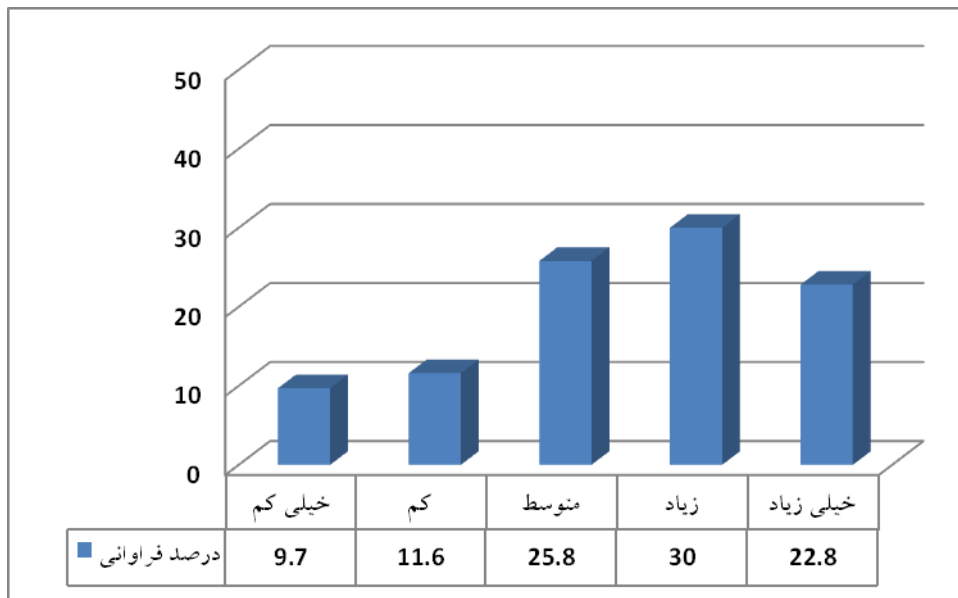
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی

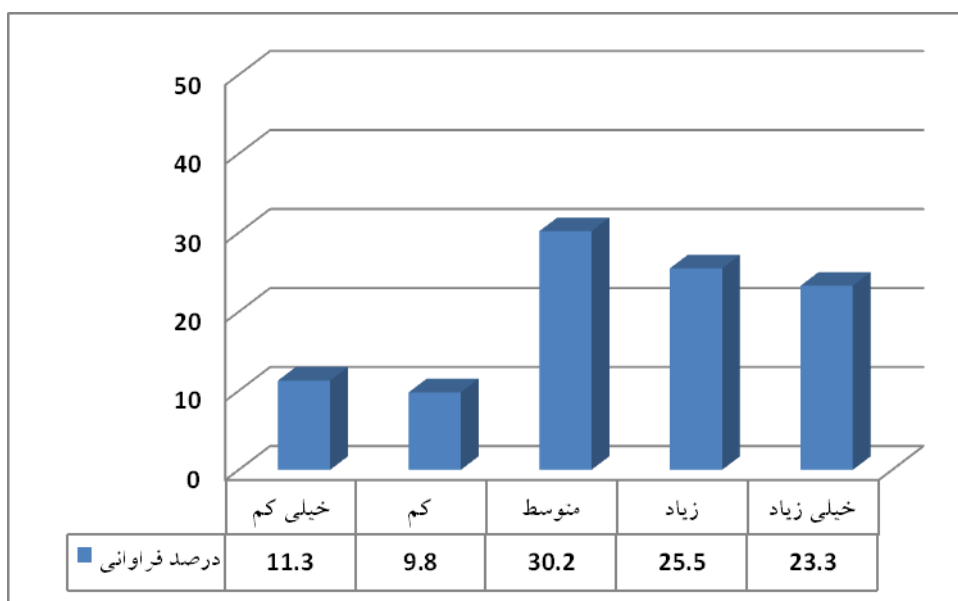
اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی

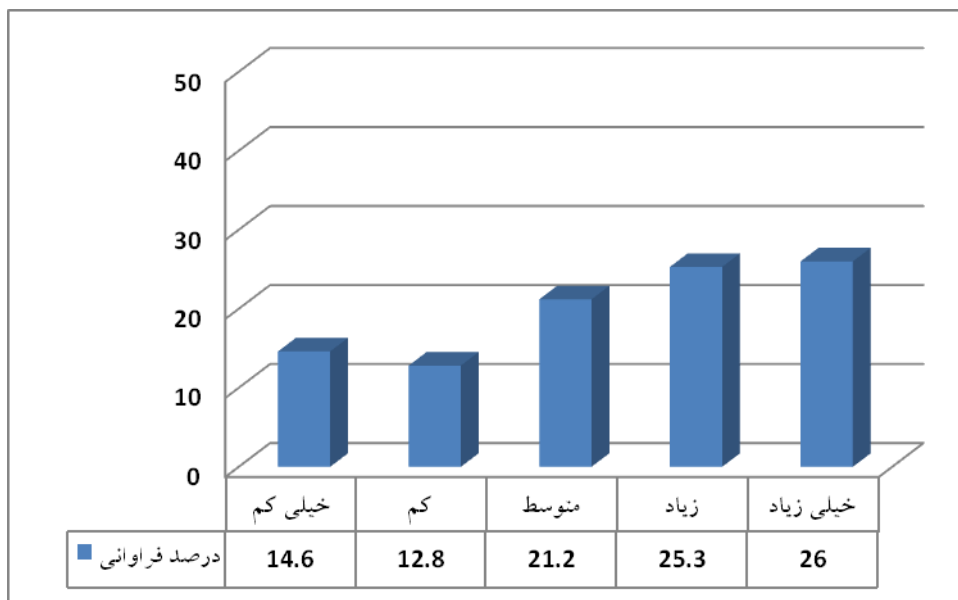
اعتبار هسته‌های مسئله محور پژوهشی و فناورانه

رأیة دانشجویی

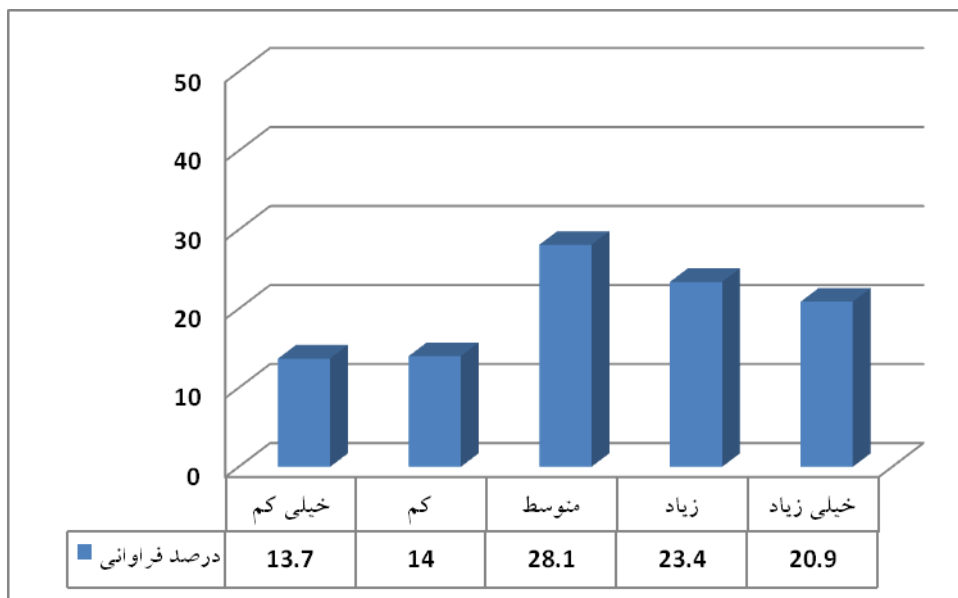

امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن ، بیمه ، برنامه های فرهنگی و ...)

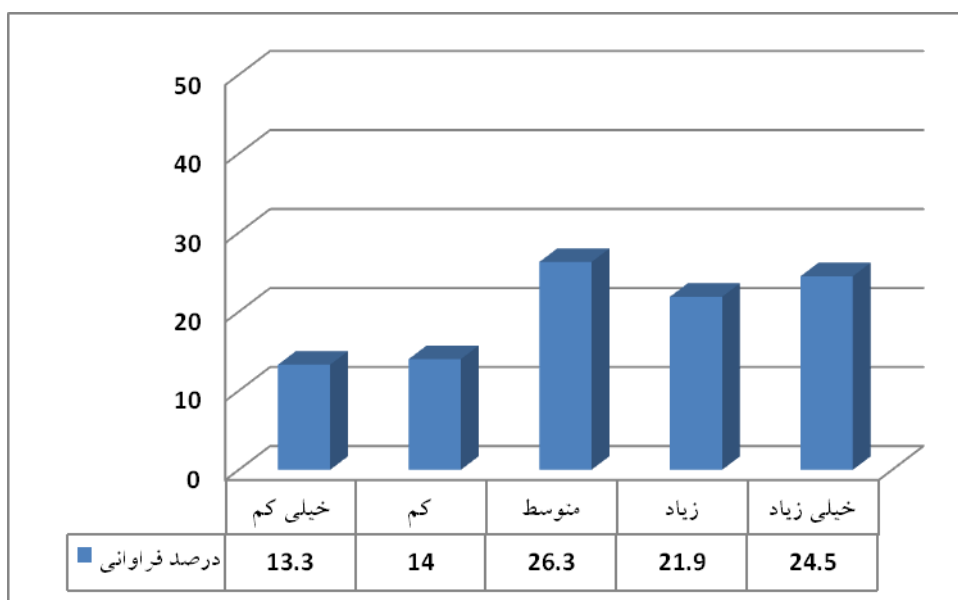

ج) رفع موانع پیشرفت اجتماعات نخبگانی دانشجویی

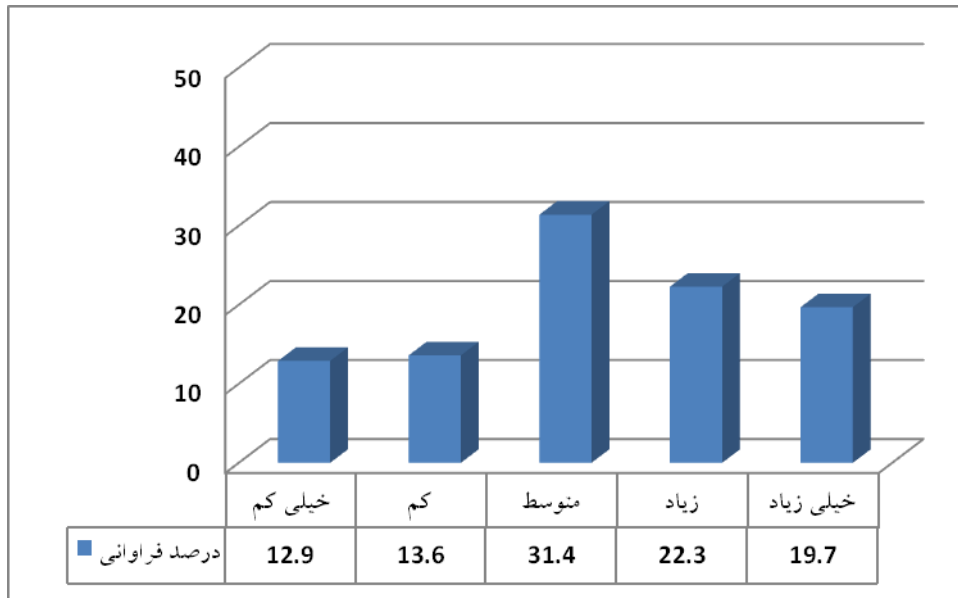
اعتبار آموزش یاری

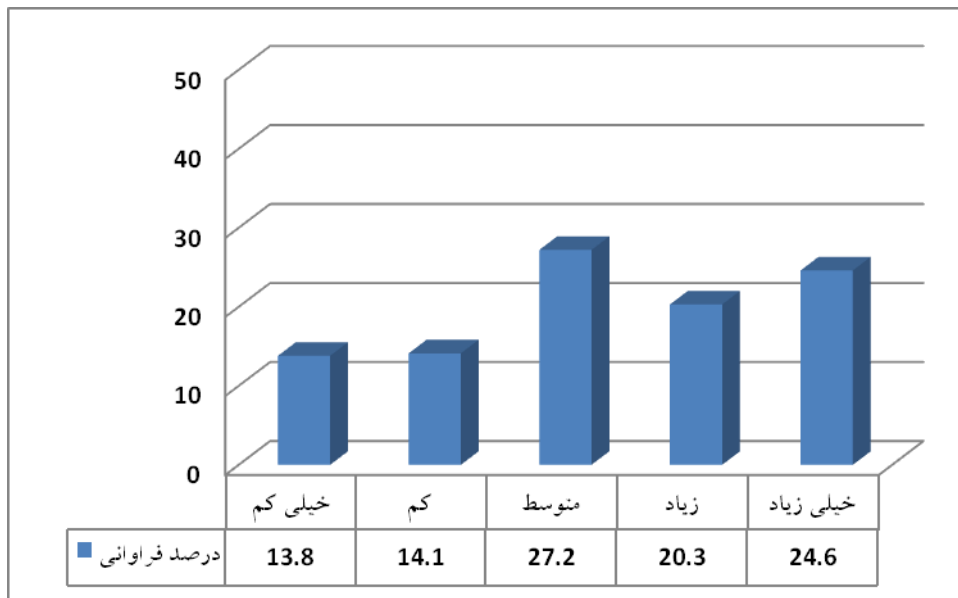
اعتبار پژوهش یاری

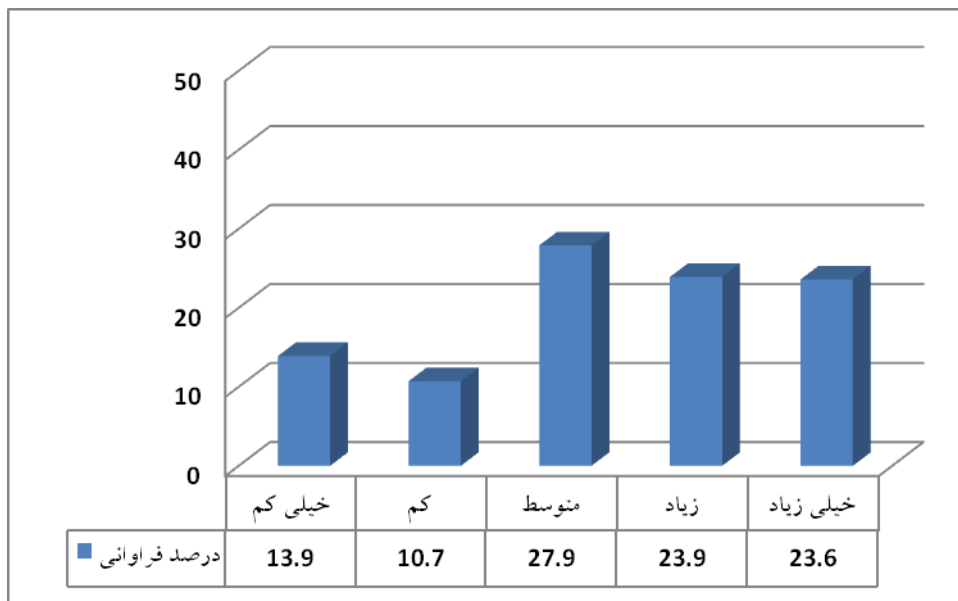
اعتبار فن یاری

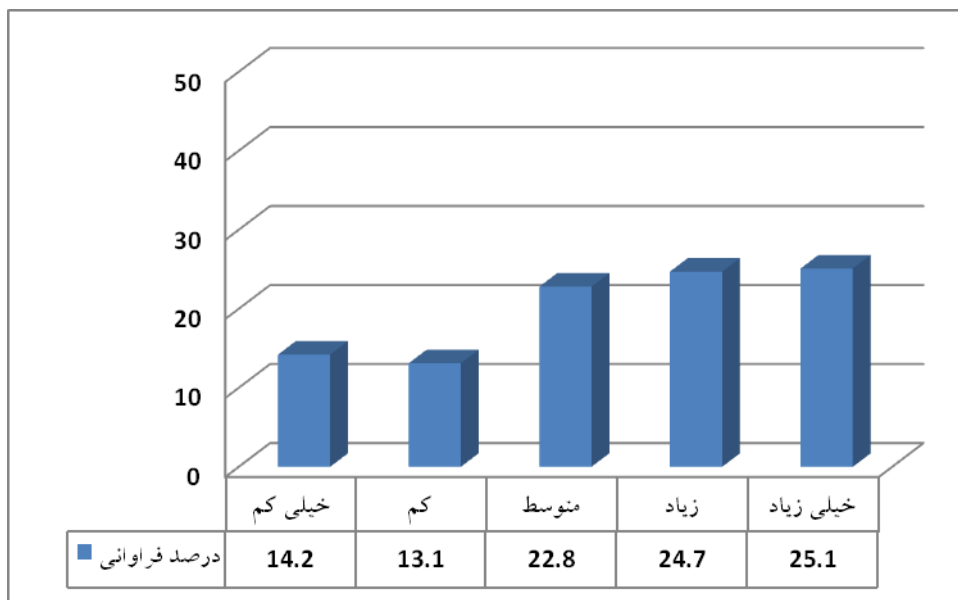
اعتبار توانمندی آموزشی / کارآفرینی

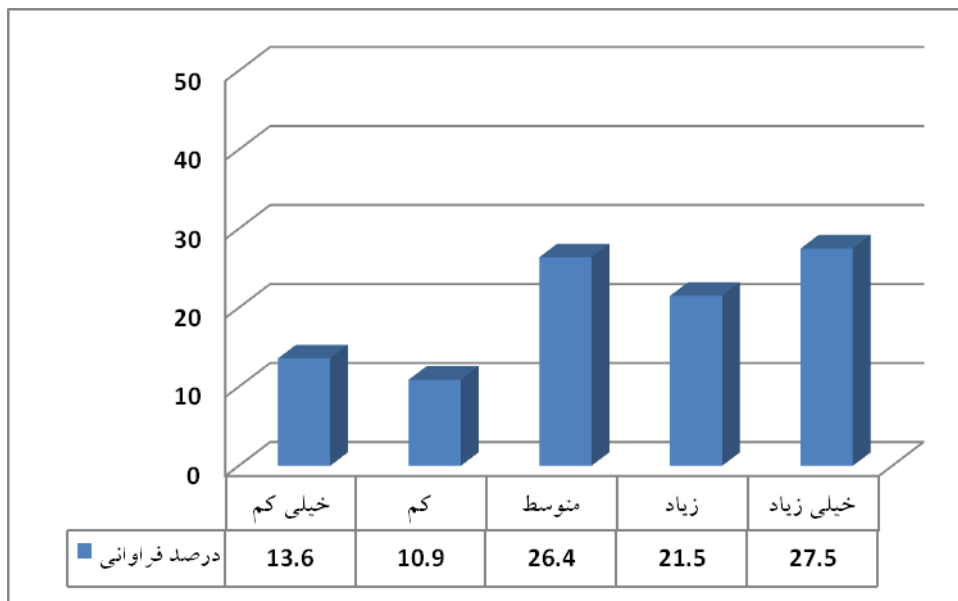
اعتبار ارتباطات علمی

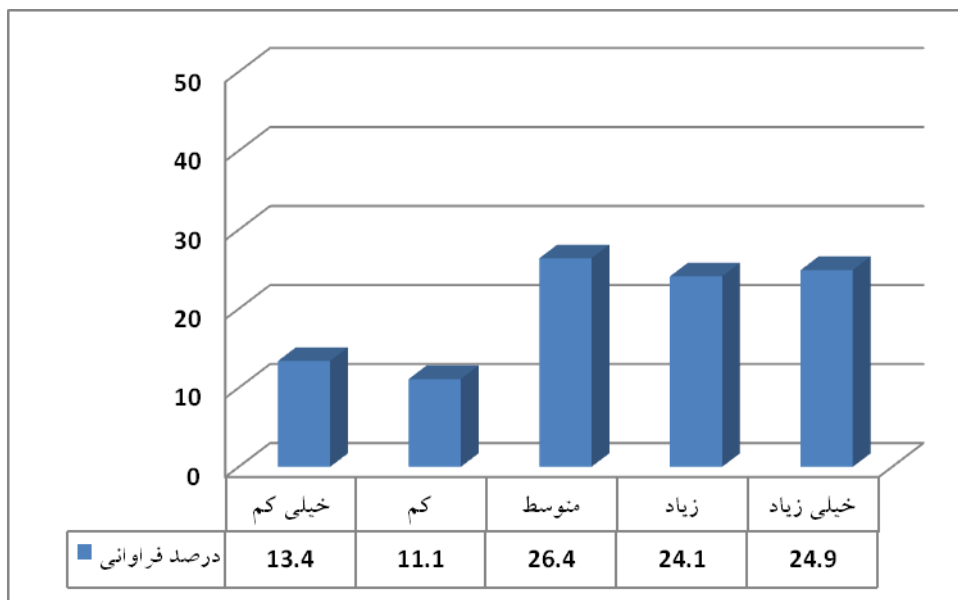
اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی

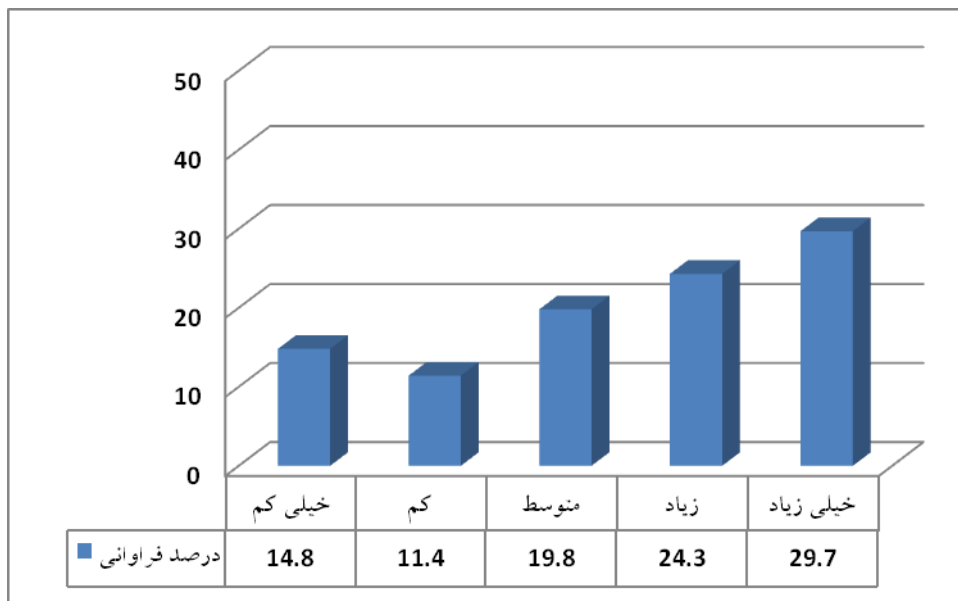
اعتبار اجرای پایان نامه / رساله

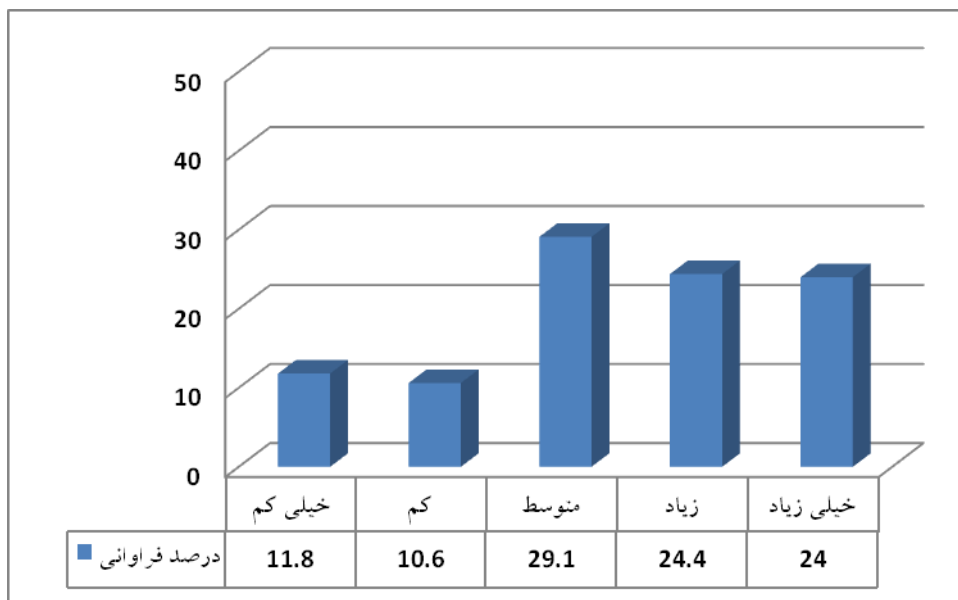
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی

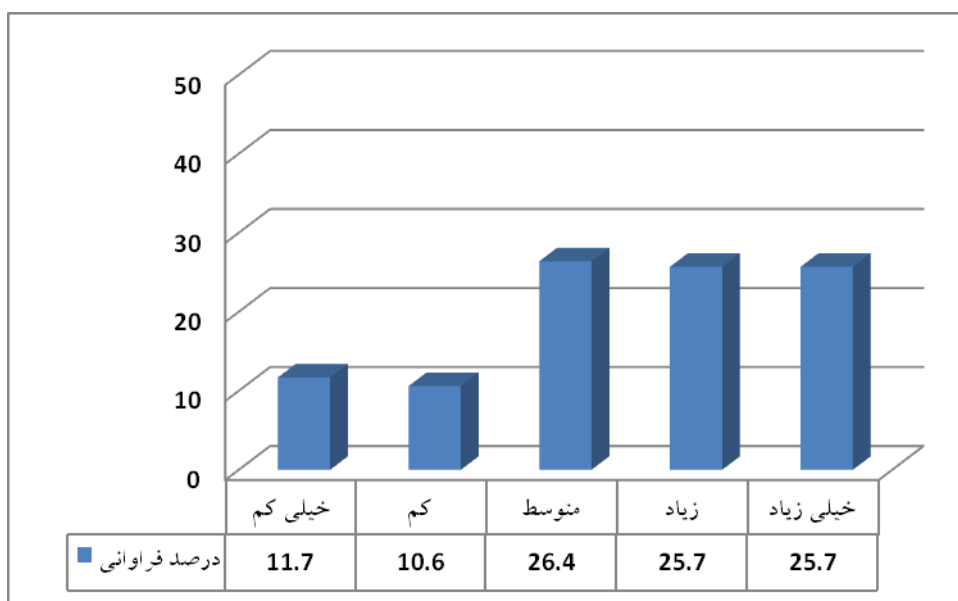
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی

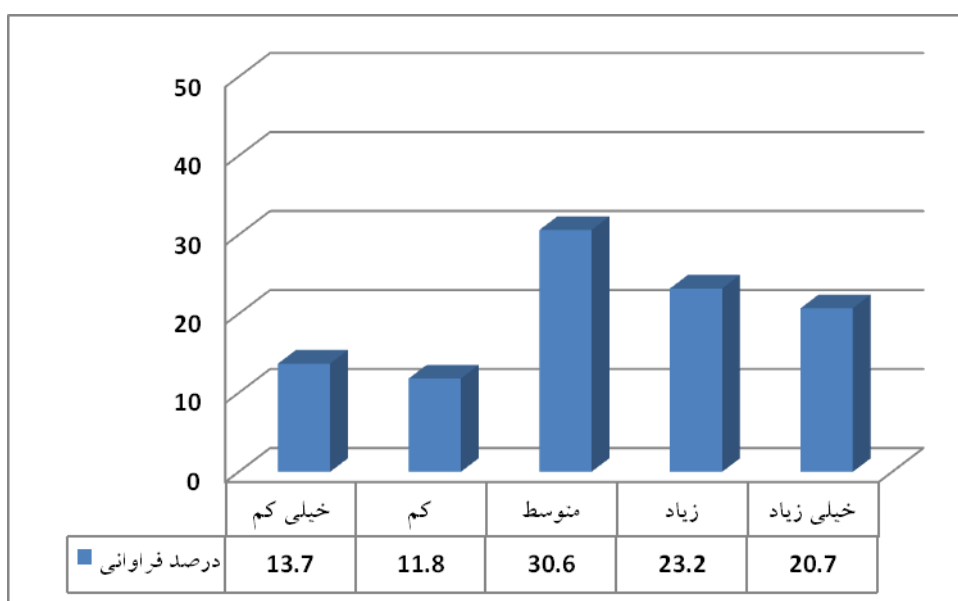
اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی

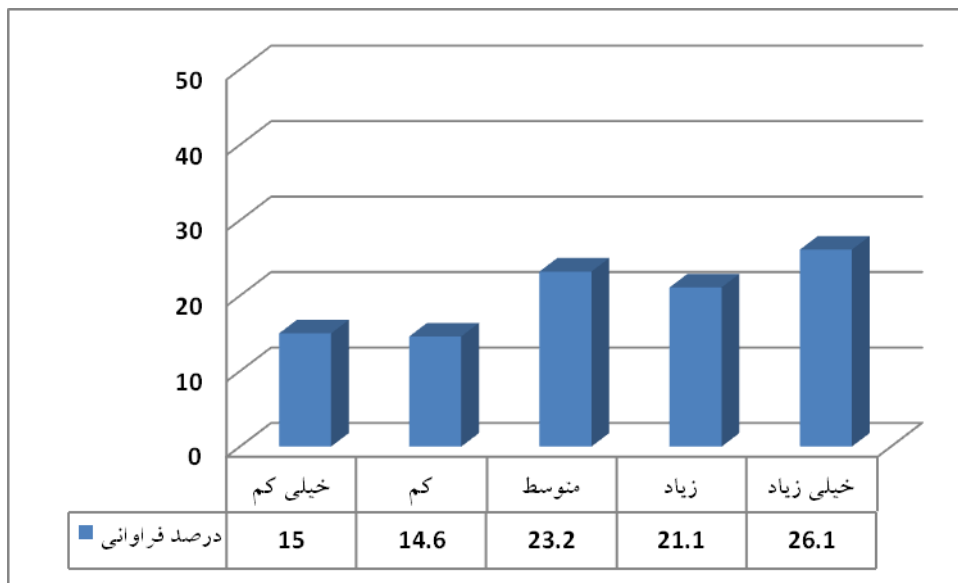
اعتبار هسته‌های مسئله محور پژوهشی و فناورانه

راتبه دانشجویی

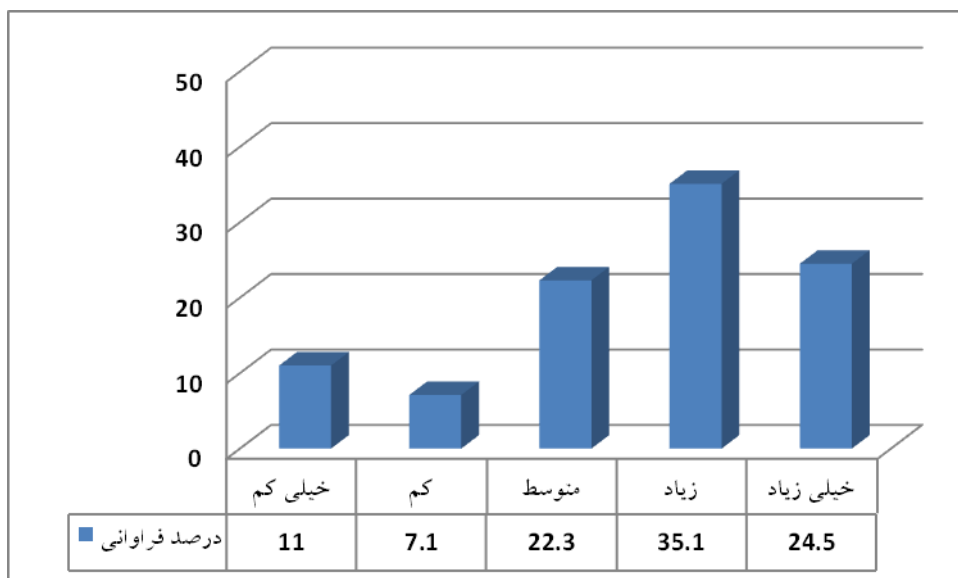

امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن ، بیمه ، برنامه های فرهنگی و ...)

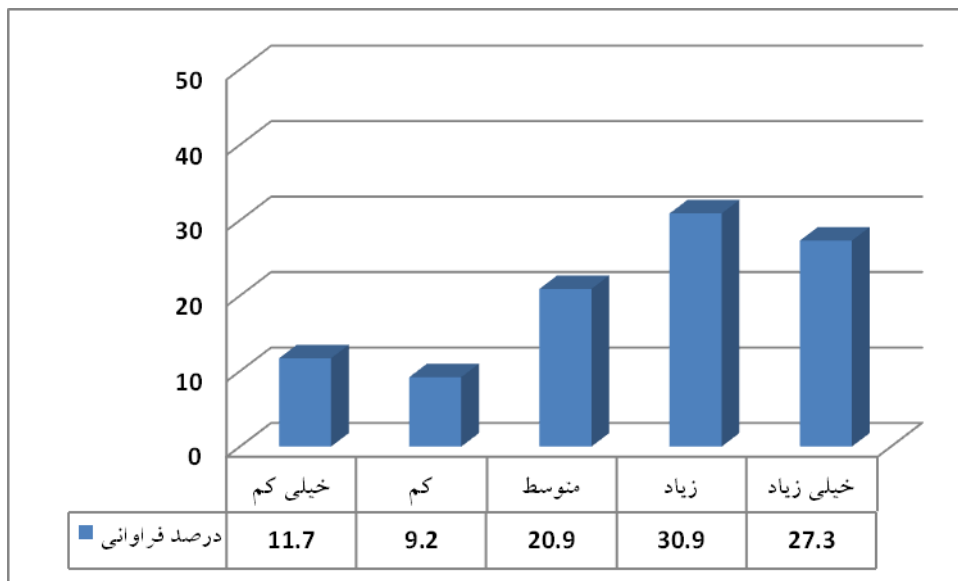

د) طراحی روند رشد تدریجی و پیوسته دانشجویان برتر در مسیر نخبگی

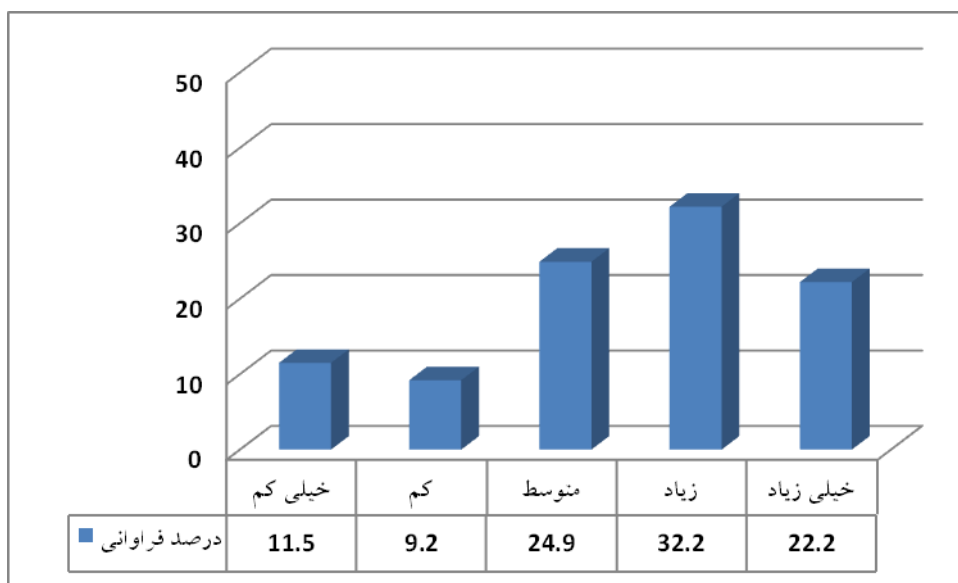
اعتبار آموزشی

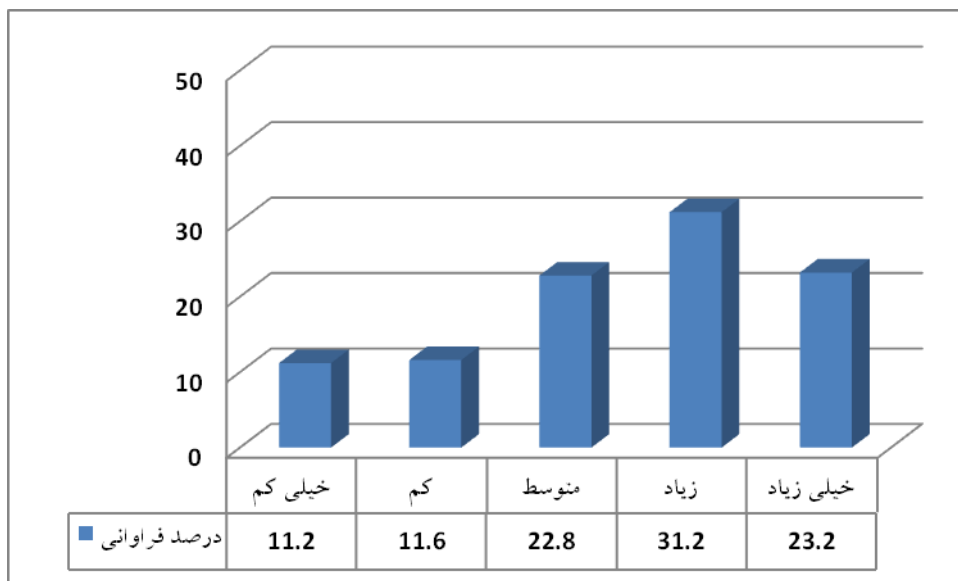
اعتبار پژوهشی

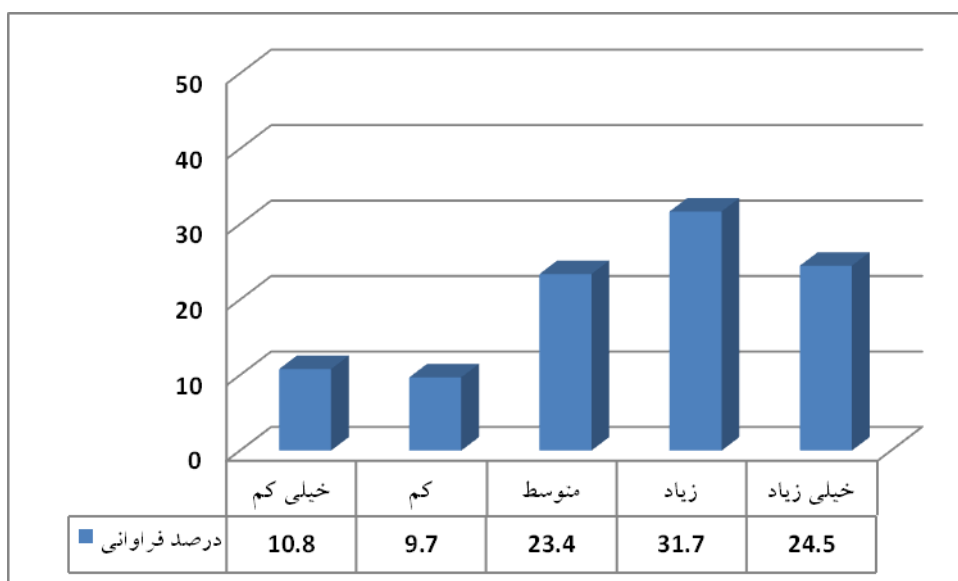
اعتبار فن یاری

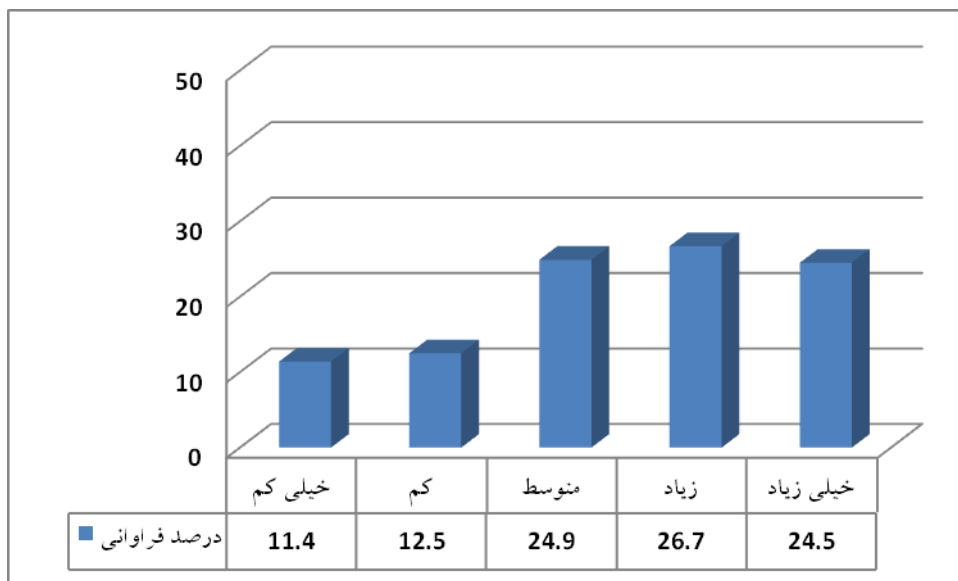
اعتبار توانمندی آموزشی / کار آفرینی

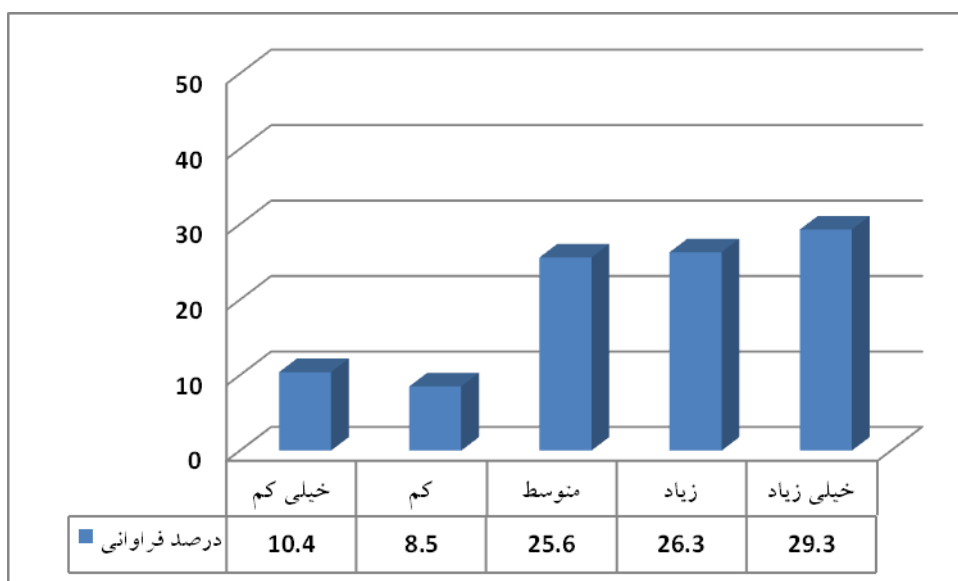
اعتبار ارتباطات علمی

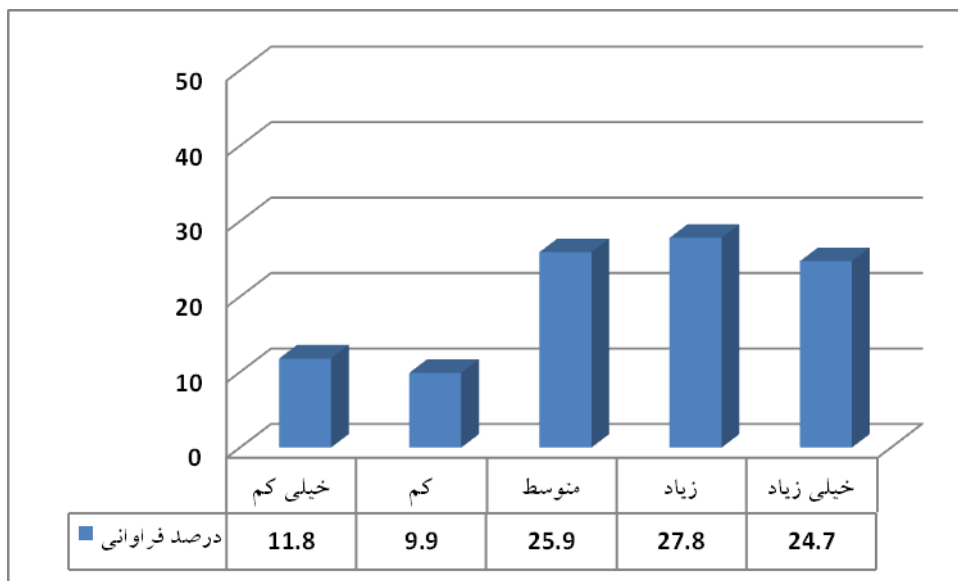
اعتبار شرکت در مجامع علمی داخلی یا خارجی

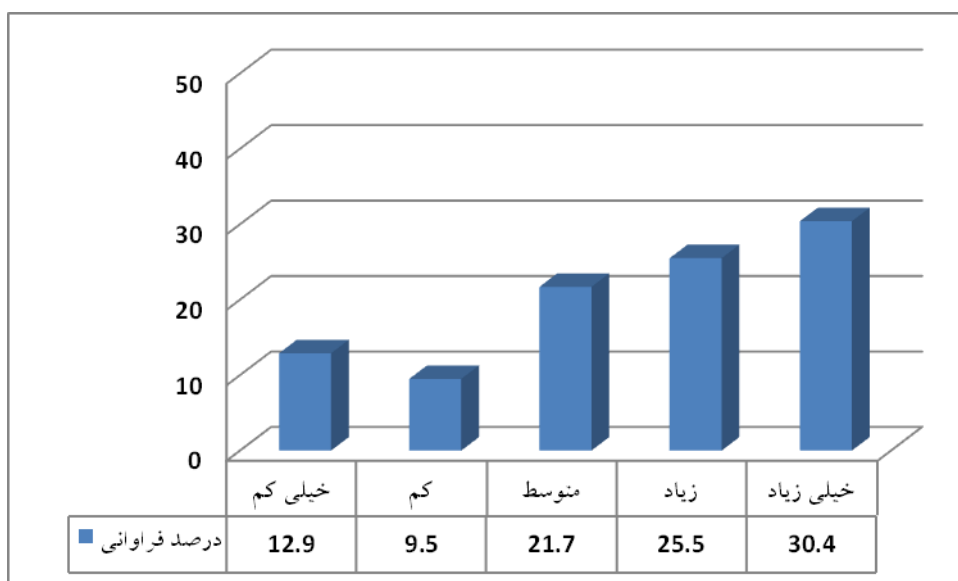
اعتبار اجرای پایان نامه / رساله

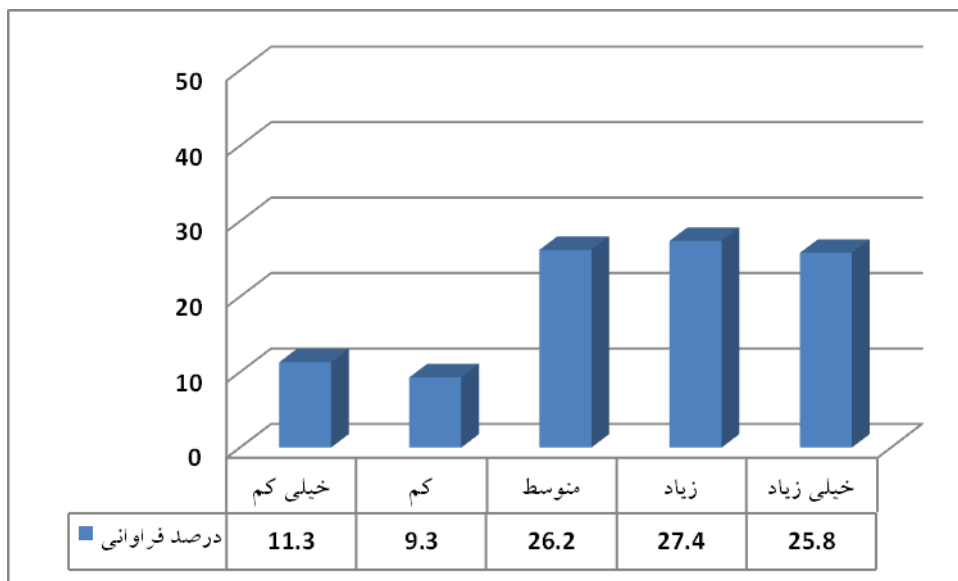
اعتبار اعضاء به فرصت مطالعاتی داخلی

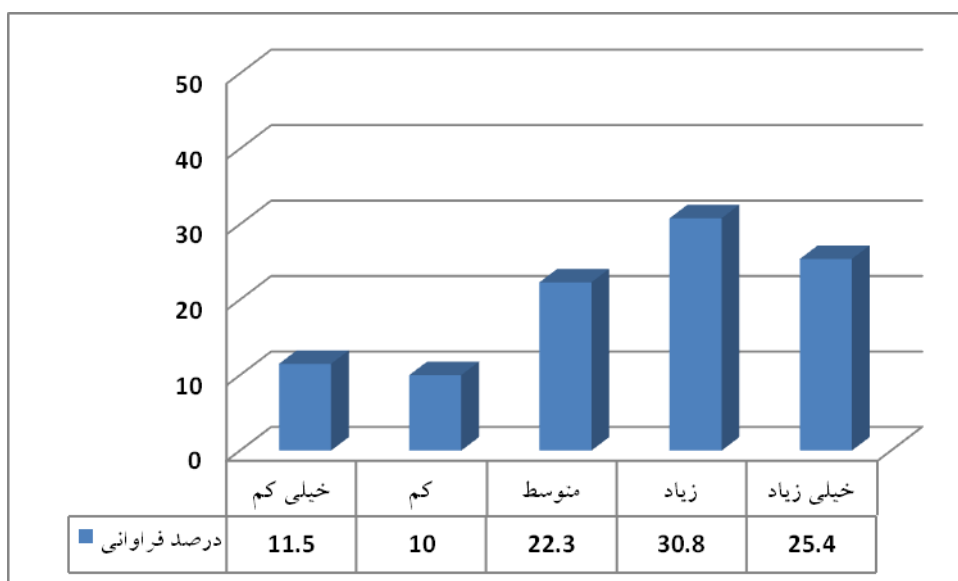
اعتبار اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی

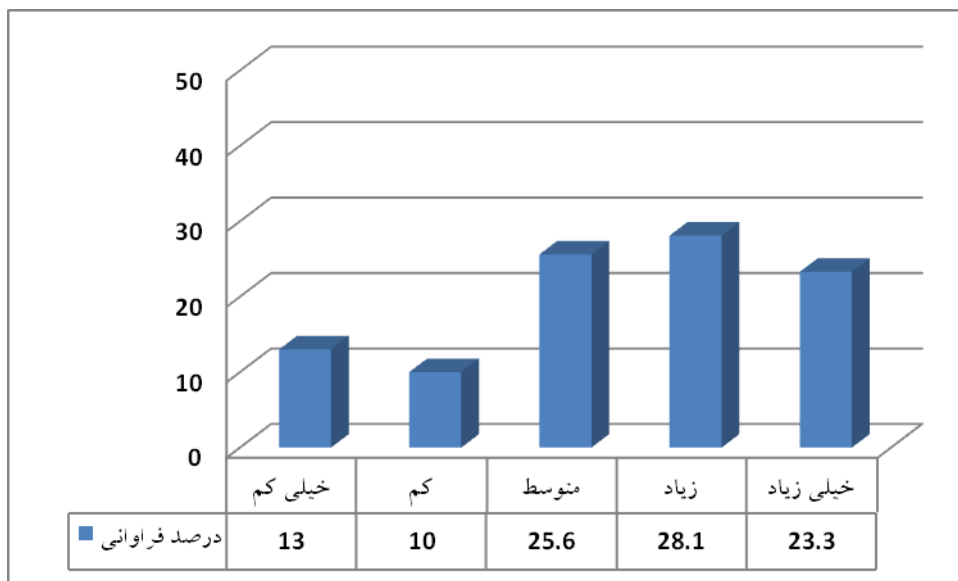
اعتبار استفاده از شبکه آزمایشگاهی

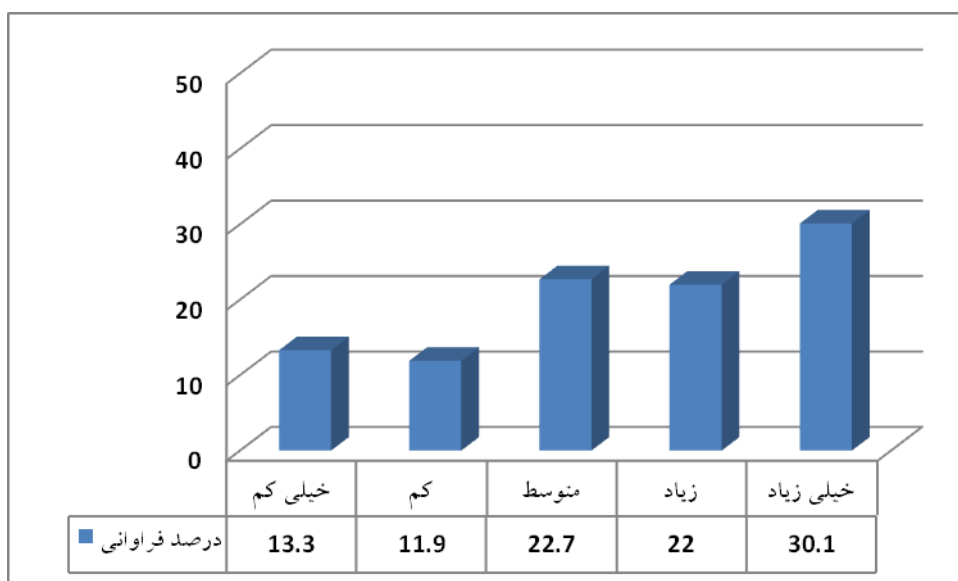
اعتبار هسته‌های مسئله محور پژوهشی و فناورانه

راتبه دانشجویی

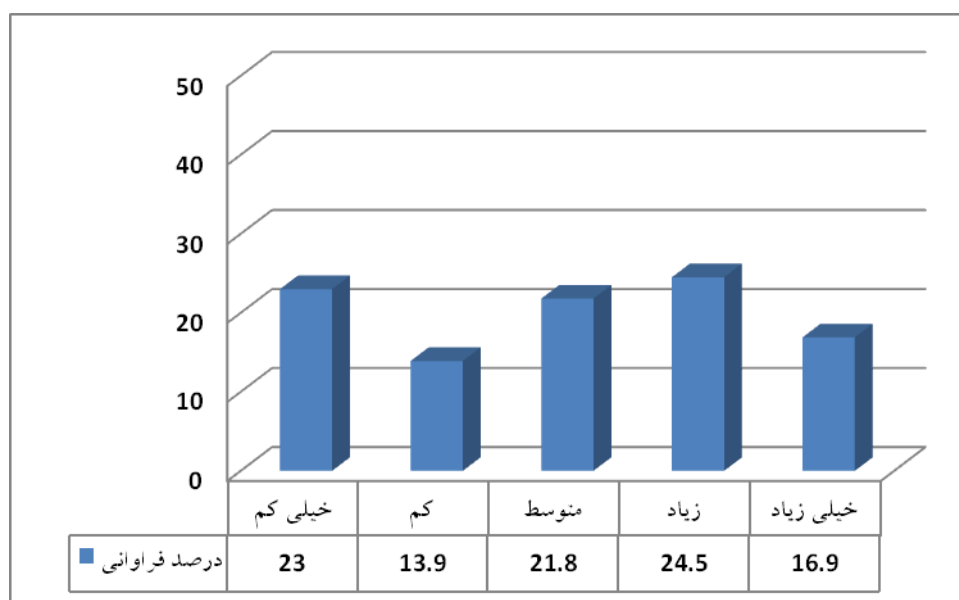
امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن ، بیمه ، برنامه های فرهنگی و ...)

رضایت مندی از پشتیبانی ها و فرایندهای اعطا

یکی دیگر از مواردی که مورد بررسی قرار گرفت، در خصوص میزان رضایت‌مندی پاسخگویان در مورد هر یک از گویه‌های مرتبط با پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد و فرایندهای اعطای پشتیبانی‌ها بود. نتایج در شکل‌های (۲۸) تا (۴۳) نشان داده شده است.

مطلوب بودن نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی و مقررات آن
 نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۲۴/۵ درصد) و پس از آن، خیلی کم (۲۳ درصد) بود (شکل ۲۸).

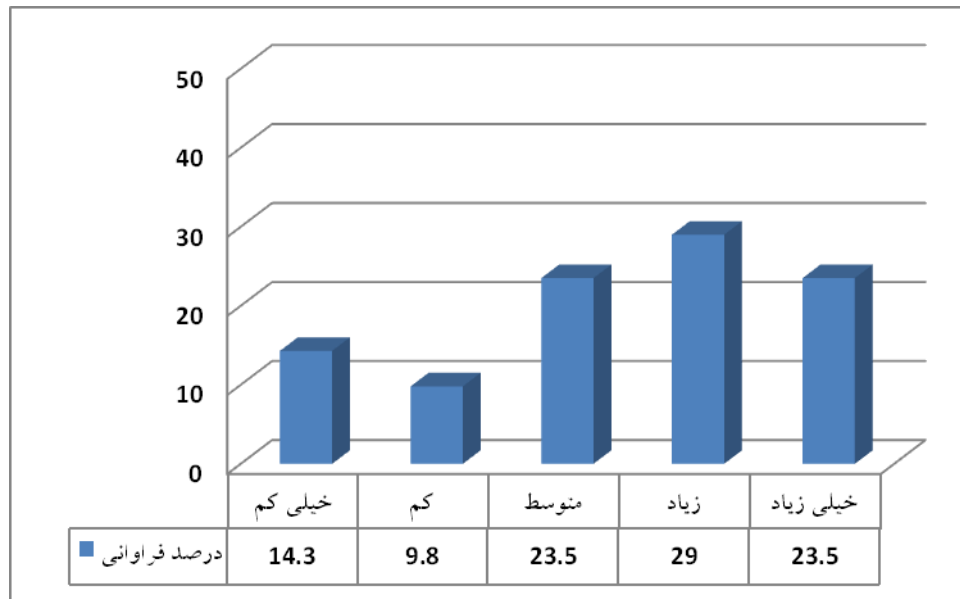
میانگین = ۲/۹۸

انحراف معیار = ۱/۴۰

شکل ۲۸- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی

فرایند انتخاب مضمولان

نتایج در خصوص این گویه که «فرایند انتخاب مضمولان به صورت سالیانه و مشروط به استمرار فعالیت‌های نخبگانی آنان باشد» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۲۹ درصد) بود. پس از آن، موافقت خیلی زیاد (۲۳/۵ درصد) و متوسط (۲۳/۵ درصد) بیشترین فراوانی پاسخ را داشتند (شکل ۲۹).

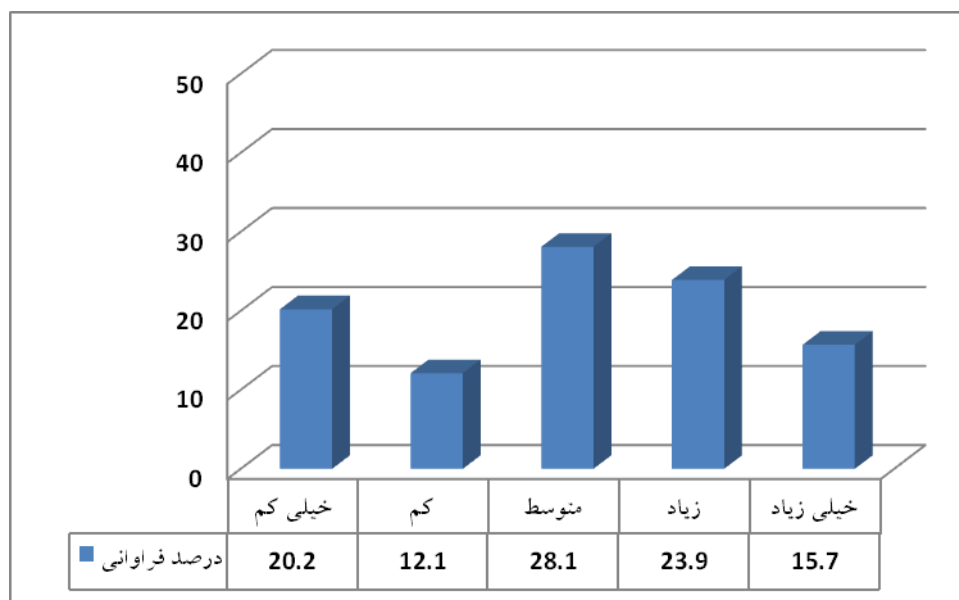
میانگین = $3/37$

انحراف معیار = $1/32$

شکل ۲۹- نظرات پاسخگویان در مورد سالیانه بودن فرایند انتخاب مضمولان

شفاف بودن شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت متوسط (۲۸/۱ درصد) و پس از آن، زیاد (۲۳/۹ درصد) بود (شکل ۳۰).

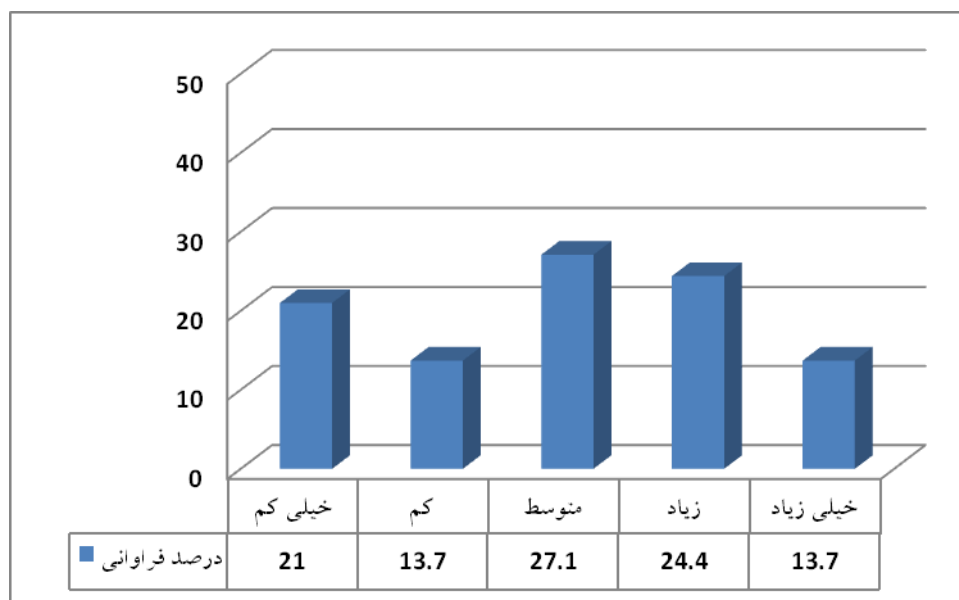
میانگین = ۳/۰۲

انحراف معیار = ۱/۳۴

شکل ۳۰- نظرات پاسخگویان در مورد شفافیت شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان

مناسب بودن شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده

نتایج حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت متوسط (۲۷/۱ درصد) و پس از آن، زیاد (۲۴/۴ درصد) بود (شکل ۳۱).

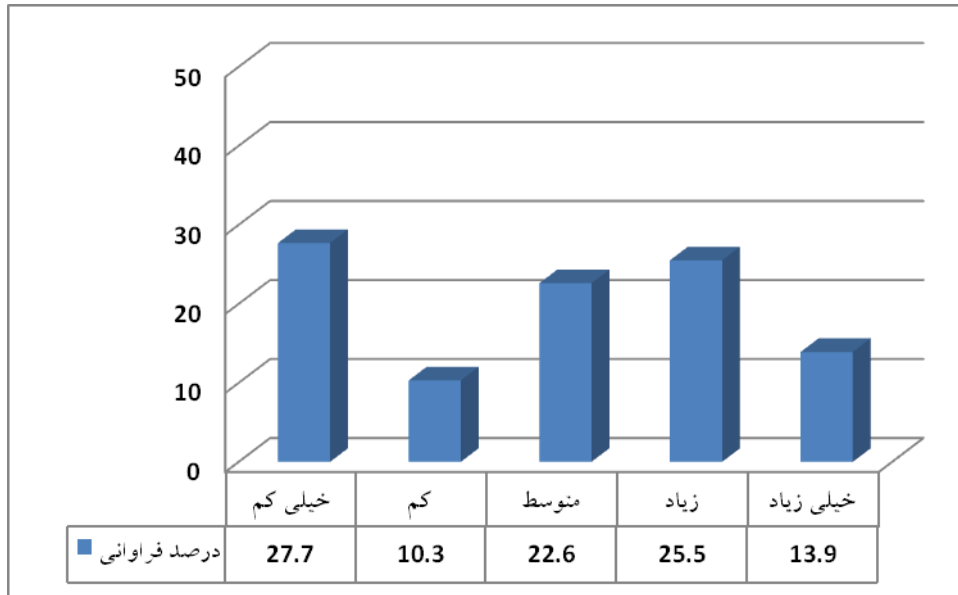
میانگین = ۲/۹۶

انحراف معیار = ۱/۳۳

شکل ۳۱- نظرات پاسخگویان در مورد مناسب بودن شاخص‌های شناسایی و انتخاب دانشجویان برگزیده

توجه به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها در انتخاب برگزیدگان

نتایج در خصوص این گویه که «بنیاد در انتخاب برگزیدگان، به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها توجه می‌کند» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۲۷/۷ درصد) و پس از آن، زیاد (۲۵/۵ درصد) بود (شکل ۳۲).

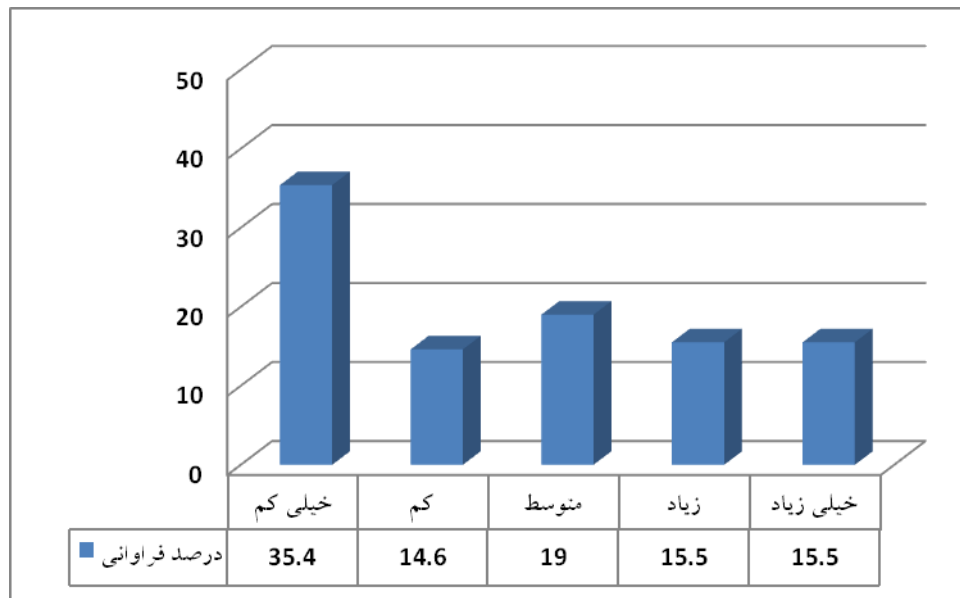
میانگین = ۲/۸۷

انحراف معیار = ۱/۴۱

شکل ۳۲- نظرات پاسخگویان در مورد توجه به تنوع رشته‌ها و تفاوت‌های بین آن‌ها در انتخاب برگزیدگان

تعداد مشمولان تسهیلات دانشجویی و سقف مبالغ تسهیلات

نتایج در مورد این گویه که «تعداد مشمولان تسهیلات دانشجویی افزایش یابد و در مقابل، سقف مبالغ تسهیلات کاهش یابد» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۳۵/۴ درصد) بود (شکل ۳۳).

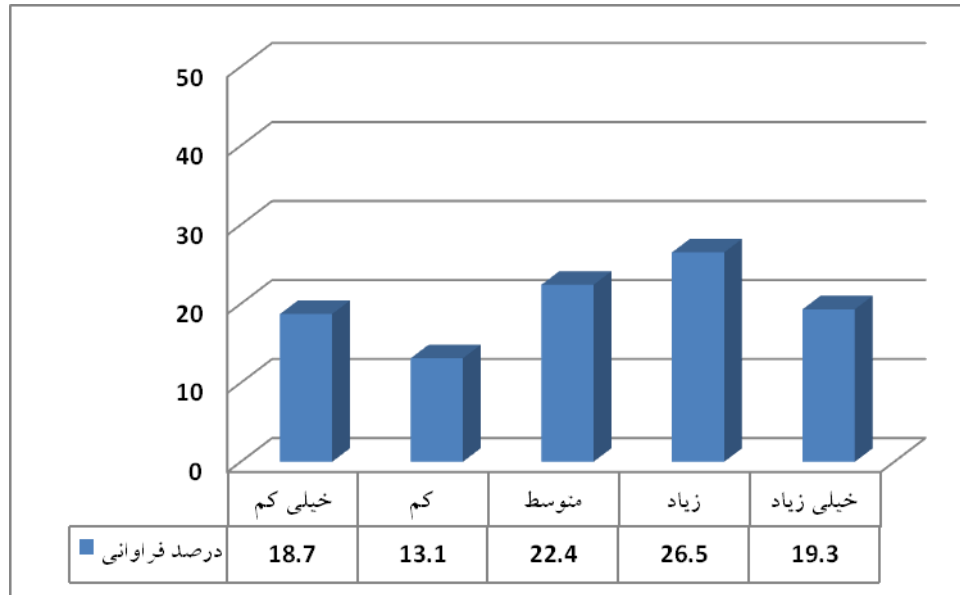
میانگین = ۲/۶۱

انحراف معیار = ۱/۴۸

شکل ۳۳- نظرات پاسخگویان در مورد تعداد مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی

رقابتی بودن انتخاب مشمولان

نتایج در خصوص این گویه که «رقابتی بودن انتخاب مضمولان، از نکات مثبت در اعطای تسهیلات دانشجویی است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۲۶/۵ درصد) و پس از آن، متوسط (۲۲/۴ درصد) بود (شکل ۳۴).

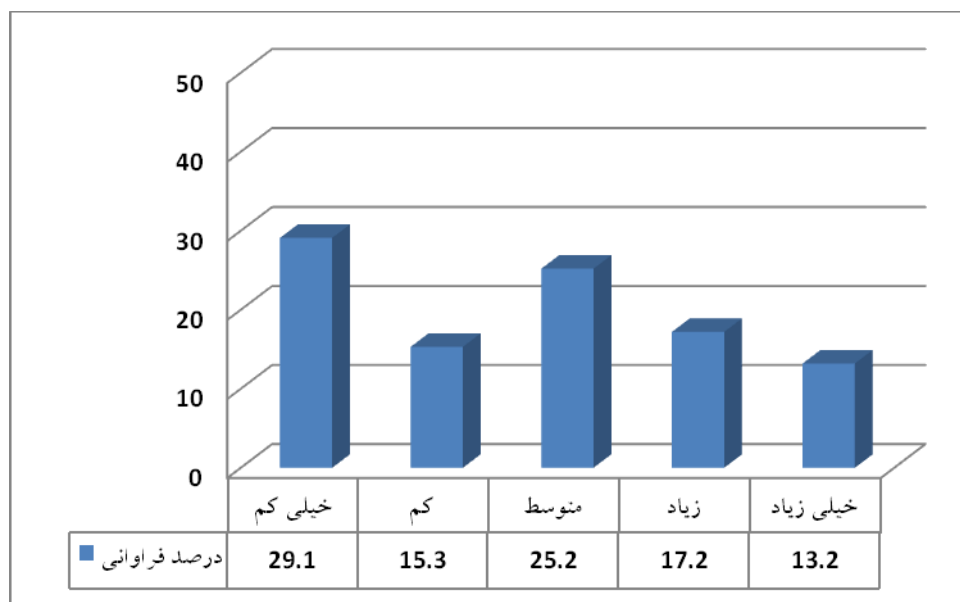
میانگین = ۳/۱۴

انحراف معیار = ۱/۳۷

شکل ۳۴- نظرات پاسخگویان در مورد رقابتی بودن انتخاب مضمولان

سرعت مناسب فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده (بررسی پرونده، راستی آزمایی مدارک و اطلاع‌رسانی‌ها)

نتایج در خصوص این گویه که «فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده (بررسی پرونده، راستی آزمایی مدارک و اطلاع‌رسانی‌ها) با سرعت مناسب صورت می‌پذیرد» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۲۹/۱ درصد) و پس از آن، متوسط (۲۵/۲ درصد) بود (شکل ۳۵).

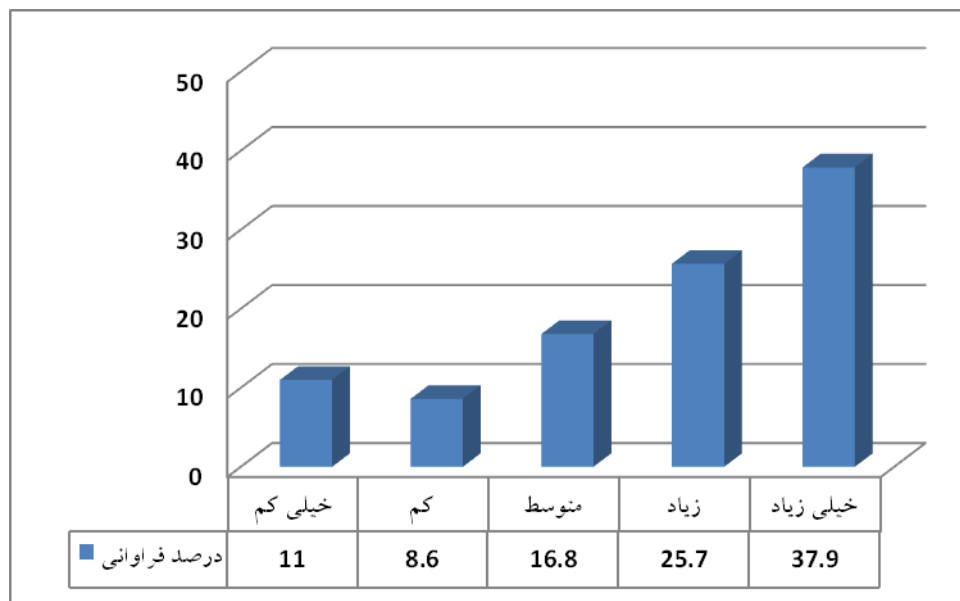
$$\text{میانگین} = ۲/۶۹$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۳۹$$

شکل ۳۵- نظرات پاسخگویان در مورد سرعت فرایند انتخاب دانشجویان برگزیده

نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان

نتایج در خصوص گویه «نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات حضوری و تلفنی و پی‌گیری وضعیت درخواست‌ها مناسب و محترمانه است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی زیاد (۳۷/۹ درصد) و پس از آن، زیاد (۲۵/۷ درصد) بود (شکل ۳۶).

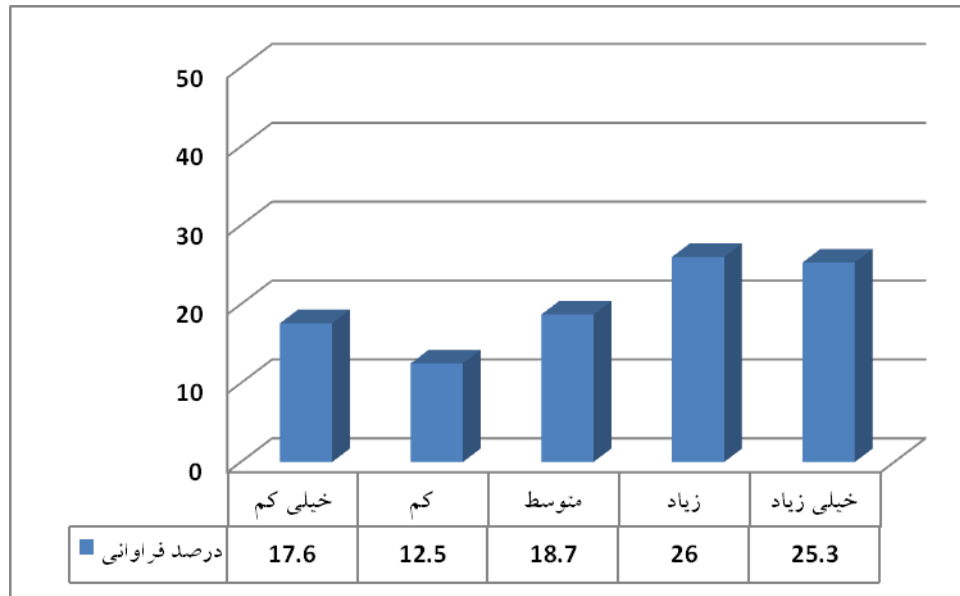
میانگین = ۳/۷۰

انحراف معیار = ۱/۳۴

شکل ۳۶- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان

رسیدگی به نظرات و پیشنهادهای و شکایات احتمالی

نتایج در مورد گویه «در بنیاد رسیدگی به نظرات و پیشنهادهای و شکایات احتمالی در خصوص تسهیلات دانشجویی، با دقت و تا حصول نتیجه صورت می‌پذیرد» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۲۶ درصد) و پس از آن، خیلی زیاد (۲۵/۳ درصد) بود (شکل ۳۷).

$$\text{میانگین} = 3/28$$

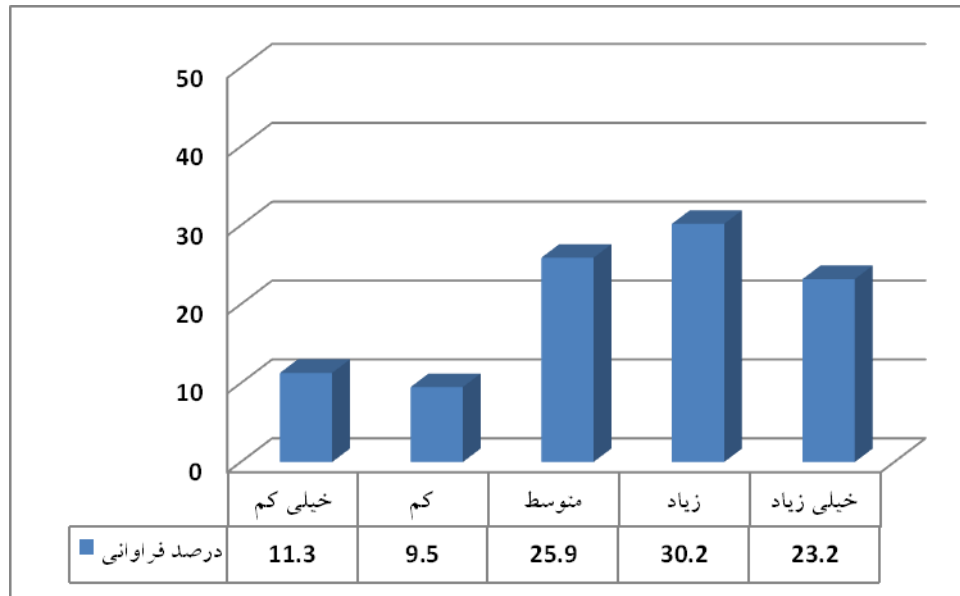
$$\text{انحراف معیار} = 1/42$$

شکل ۳۷- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه رسیدگی به نظرات و پیشنهادهای در

خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی

کار با سامانه الکترونیکی بنیاد

نتایج در مورد گویه «کار با سامانه الکترونیکی بنیاد ساده است و سبب سهولت فرایند می شود» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۳۰/۲ درصد) و پس از آن، متوسط (۲۵/۹ درصد) بود (شکل ۳۸).

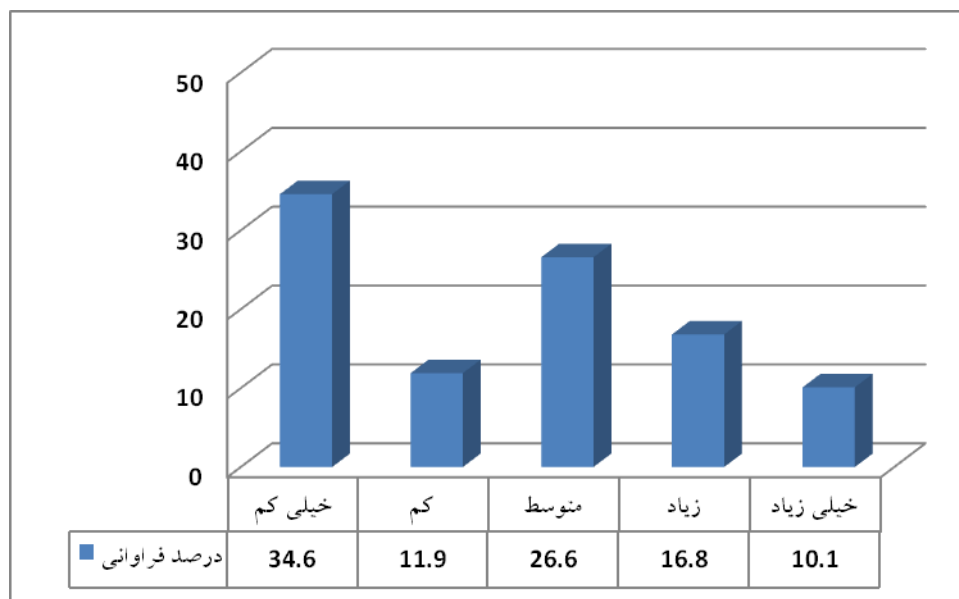
$$\text{میانگین} = 3/44$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/25$$

شکل ۳۸- نظرات پاسخگویان در مورد کار با سامانه الکترونیکی بنیاد

نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد

نتایج در خصوص گویه «نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد مطلوب است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۳۴/۶ درصد) و پس از آن، متوسط (۲۶/۶ درصد) بود (شکل ۳۹).

میانگین = ۲/۵۵

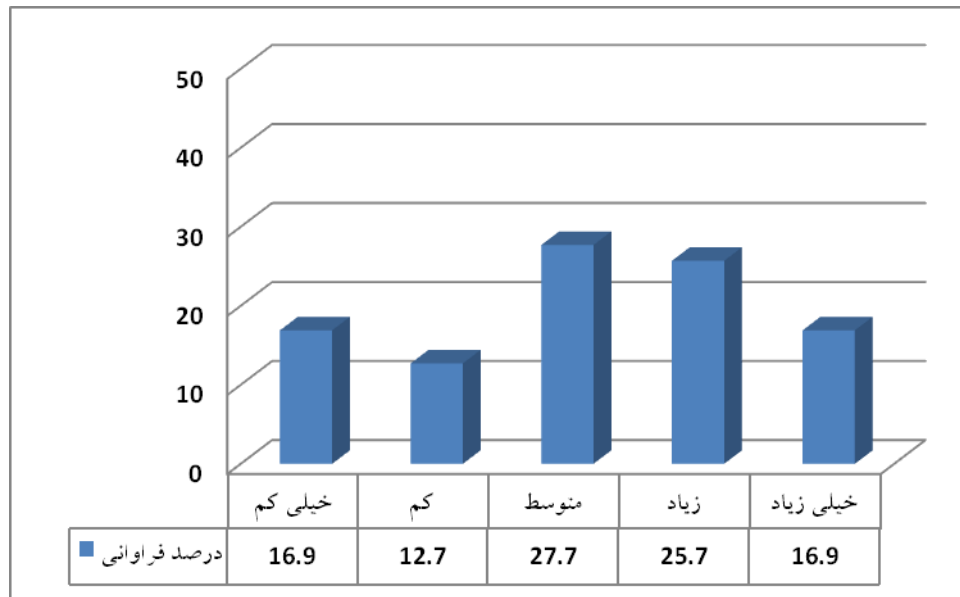
انحراف معیار = ۱/۳۷

شکل ۳۹- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص

پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نحوه برخورد و پاسخ گویی کارشناسان دانشگاه

نتایج در مورد گویه «نحوه برخورد و پاسخ گویی کارشناسان دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد مناسب و محترمانه است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت متوسط (۲۷/۷ درصد) و پس از آن، زیاد (۲۵/۷ درصد) بود (شکل ۴۰).

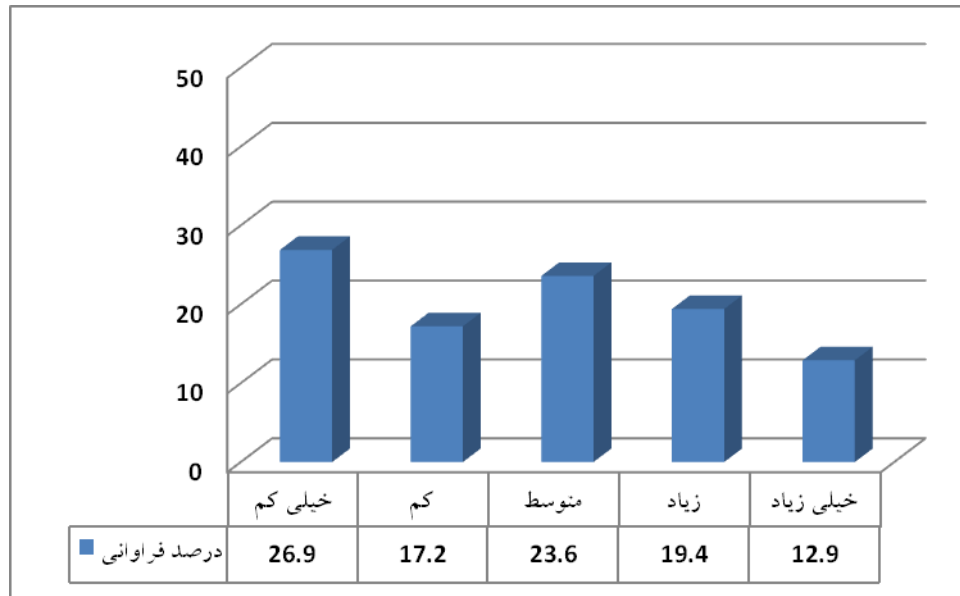
$$\text{میانگین} = 3/13$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/31$$

شکل ۴۰- نظرات پاسخگویان در مورد نحوه برخورد و پاسخ گویی کارشناسان دانشگاه

اطلاعات کافی کارشناسان مرتبط در دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد

نتایج در مورد گویه «کارشناسان مرتبط در دانشگاه، اطلاعات کافی در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد و روندهای انتخاب و اعطای آن‌ها دارند» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت خیلی کم (۲۶/۹ درصد) و پس از آن، متوسط (۲۳/۶ درصد) بود (شکل ۴۱).

$$\text{میانگین} = 2/74$$

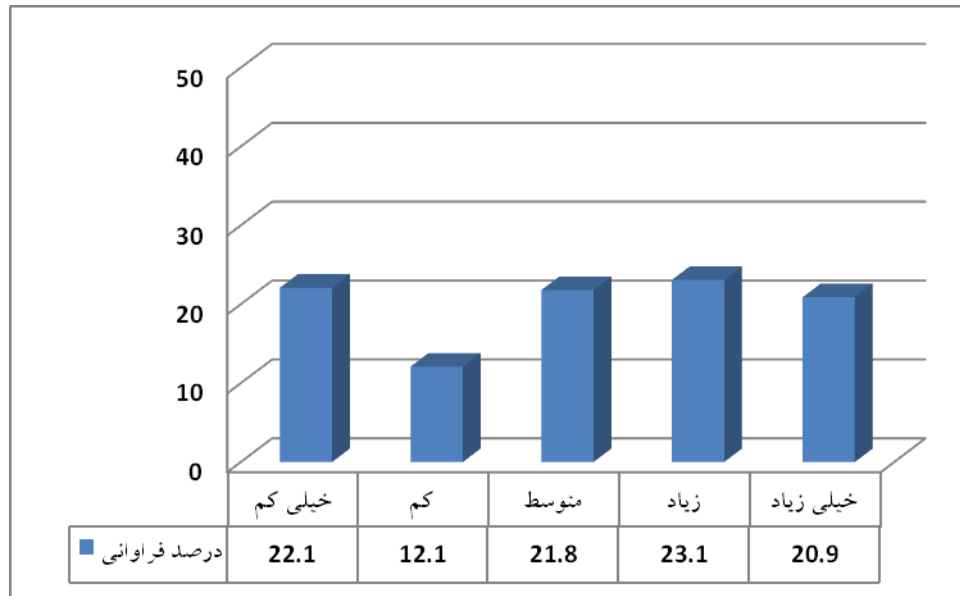
$$\text{انحراف معیار} = 1/37$$

شکل ۴۱- نظرات پاسخگویان در مورد اطلاع کافی کارشناسان مرتبط در دانشگاه در

خصوص پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

نتایج در مورد گویه «مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد، مفید و مهم است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۲۳/۱ درصد) بود (شکل ۴۲).

میانگین = ۳/۰۸

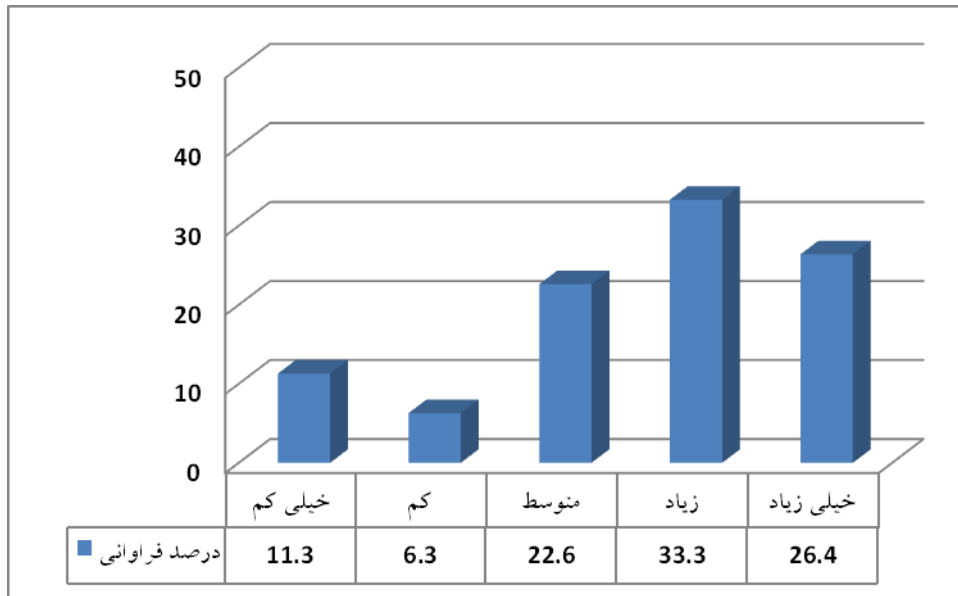
انحراف معیار = ۱/۴۳

شکل ۴۲- نظرات پاسخگویان در مورد مفید بودن مشارکت دانشگاه در شناسایی

دانشجویان مشمول پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد

تنوع تسهیلات دانشجویی بنیاد

نتایج در مورد گویه «تنوع تسهیلات دانشجویی، از نقاط قوت آن است» حاکی از آن است، بیشترین فراوانی مربوط به میزان موافقت زیاد (۳۳/۳ درصد) و پس از آن، خیلی زیاد (۲۶/۴ درصد) بود (شکل ۴۳).

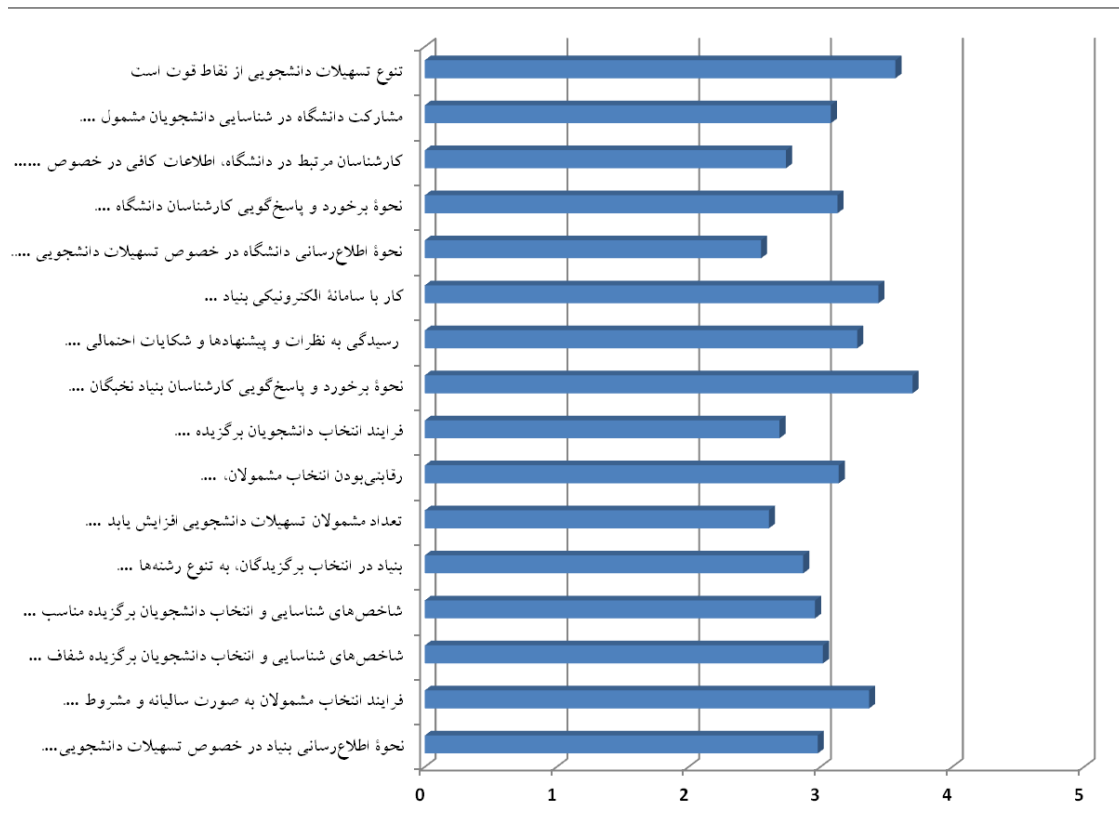

میانگین = ۳/۵۷

انحراف معیار = ۱/۲۵

شکل ۴۳- نظرات پاسخگویان در مورد تنوع تسهیلات دانشجویی

میانگین نظرات پاسخگویان نسبت به هر یک از آیتم های مرتبط با فرایندها و روندهای شناسایی و حمایت از دانشجویان مستعد در شکل (۴۴) نشان داده شده است.

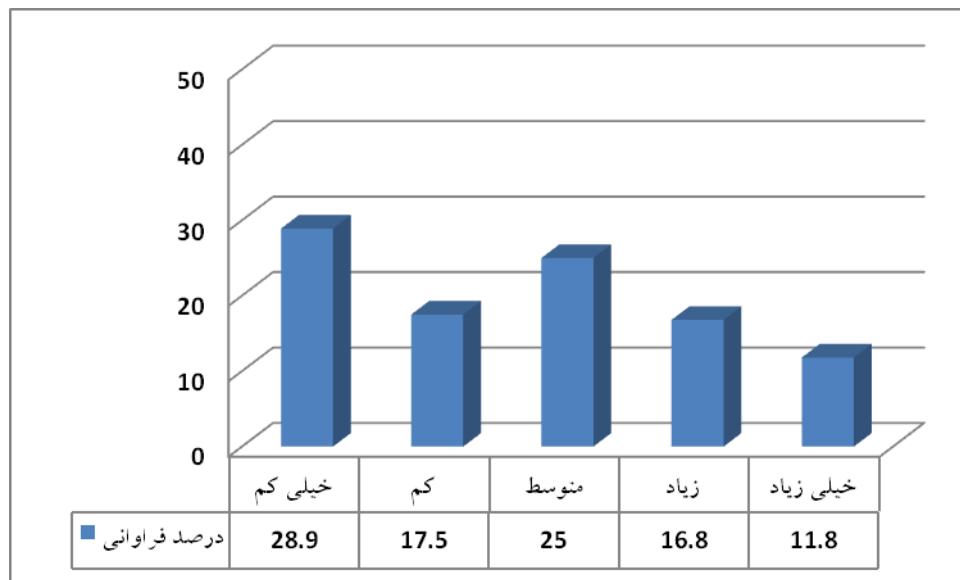
شکل ۴۴- رضایتمندی از پشتیبانی‌ها و فرایندهای اعطا

اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی

میانگین و انحراف معیار مربوط به دیدگاه مشمولان تسهیلات دانشجویی بنیاد نسبت به اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر هریک از گویه‌های مورد مطالعه، به همراه درصد فراوانی هریک از پاسخ‌های ارایه شده به تفکیک در شکل‌های (۴۵) تا (۸۳) نشان داده شده است.

(۱) تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوع‌های تخصصی تحصیلی

همانطور که در شکل (۴۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۸/۹ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی (۱۷/۵ درصد) را داراست.

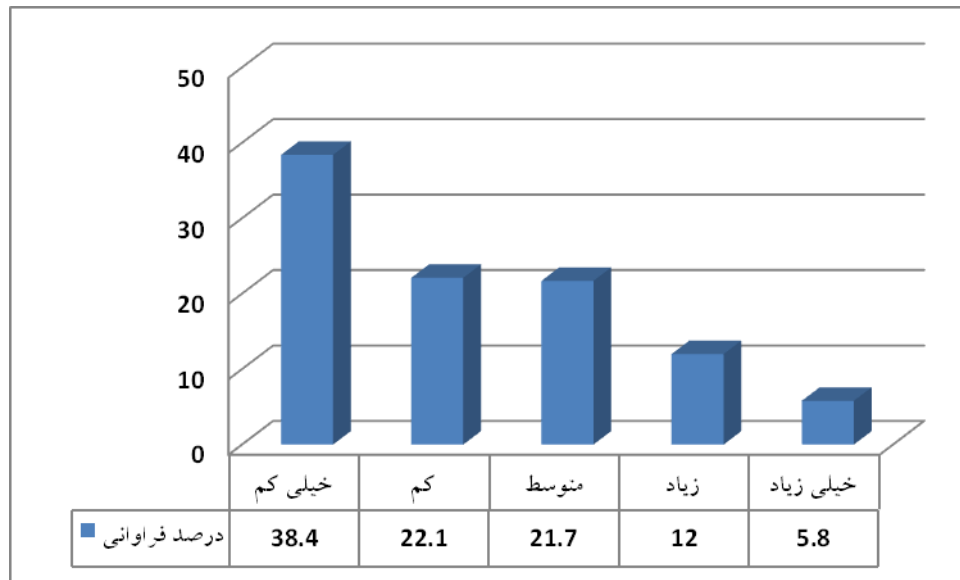
میانگین = ۲/۶۵

انحراف معیار = ۱/۳۶

شکل ۴۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در موضوع‌های تخصصی تحصیلی

(۲) تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۴۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۸/۴ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۱ درصد).

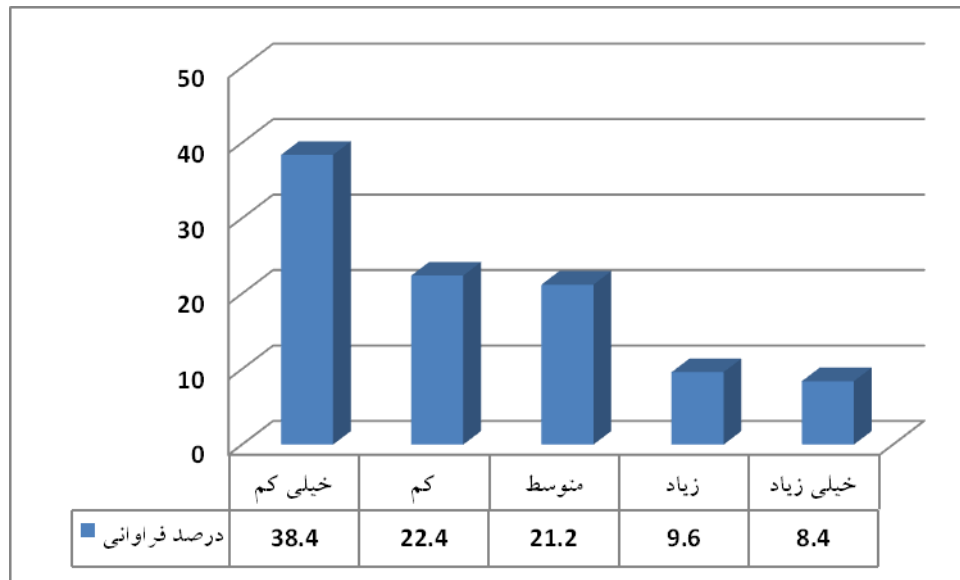
میانگین = $2/24$

انحراف معیار = $1/24$

شکل ۴۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

(۳) تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۴۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۸/۴ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۴ درصد).

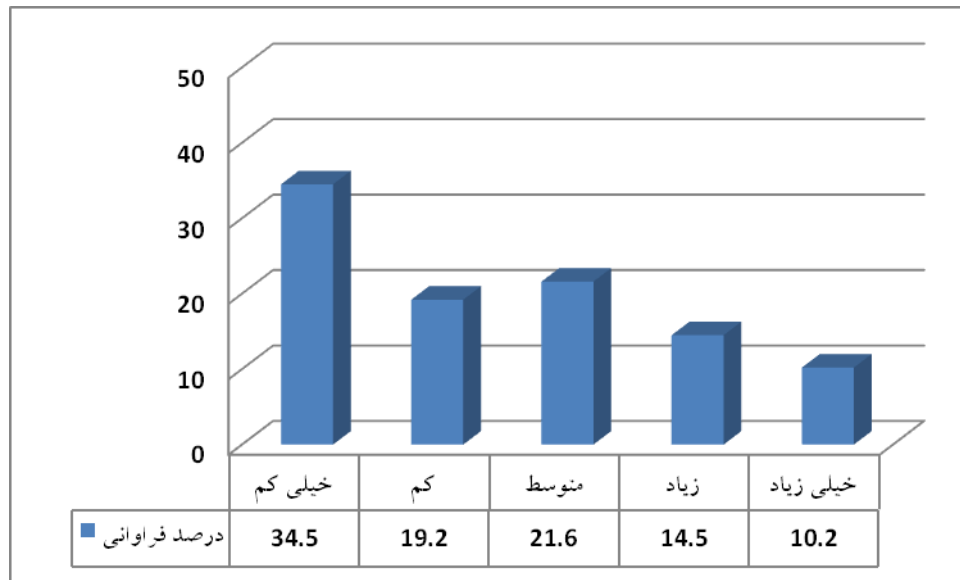
میانگین = $2/27$

انحراف معیار = $1/29$

شکل ۴۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بر تسهیل اشتراک نشریات علمی داخلی و خارجی

(۴) تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور (مانند کتابخانه‌های تخصصی و شبکه‌های آزمایشگاهی)

همانطور که در شکل (۴۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم (۳۴/۵ درصد) است و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۶ درصد).

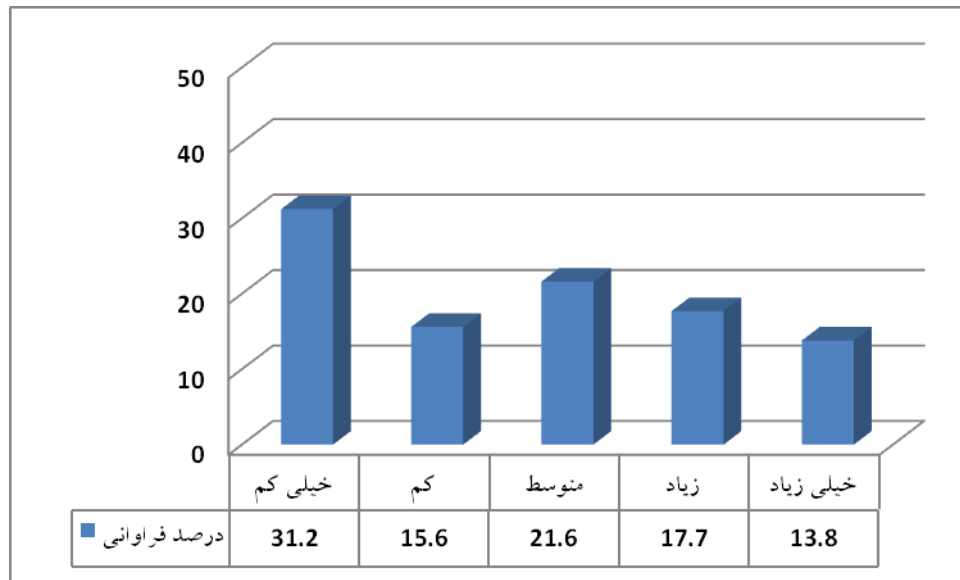
میانگین = ۲/۴۶

انحراف معیار = ۱/۳۵

شکل ۴۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل دسترسی به زیرساخت‌های مطالعاتی و پژوهشی کشور

(۵) تسهیل خرید کتاب‌های علمی

همانطور که در شکل (۴۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۱/۲ درصد) و بعد از آن، سطح متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۶ درصد).

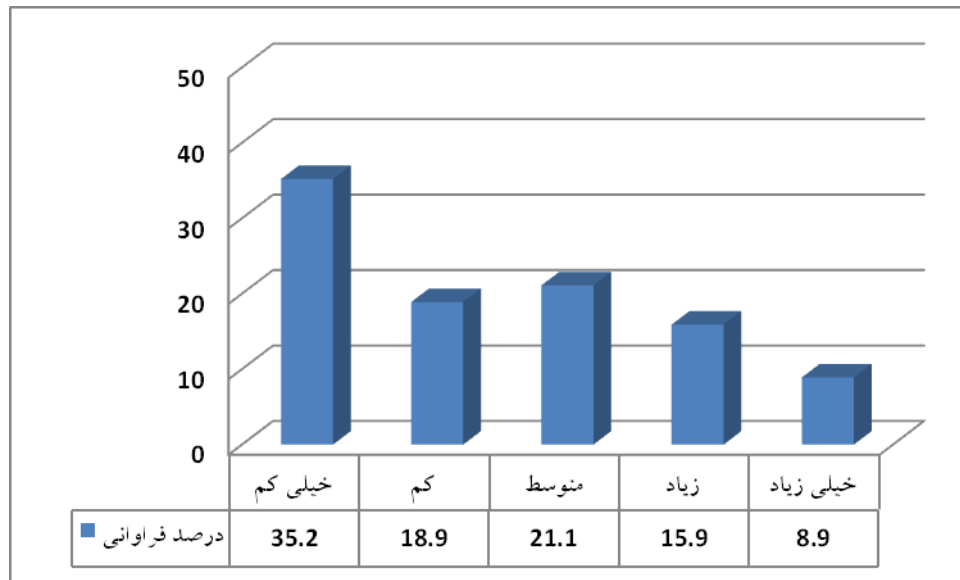
میانگین = $2/67$

انحراف معیار = $1/42$

شکل ۴۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل خرید کتاب‌های علمی

(۶) آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی

همانطور که در شکل (۵۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۵/۲ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را دارد (۲۱/۱ درصد).

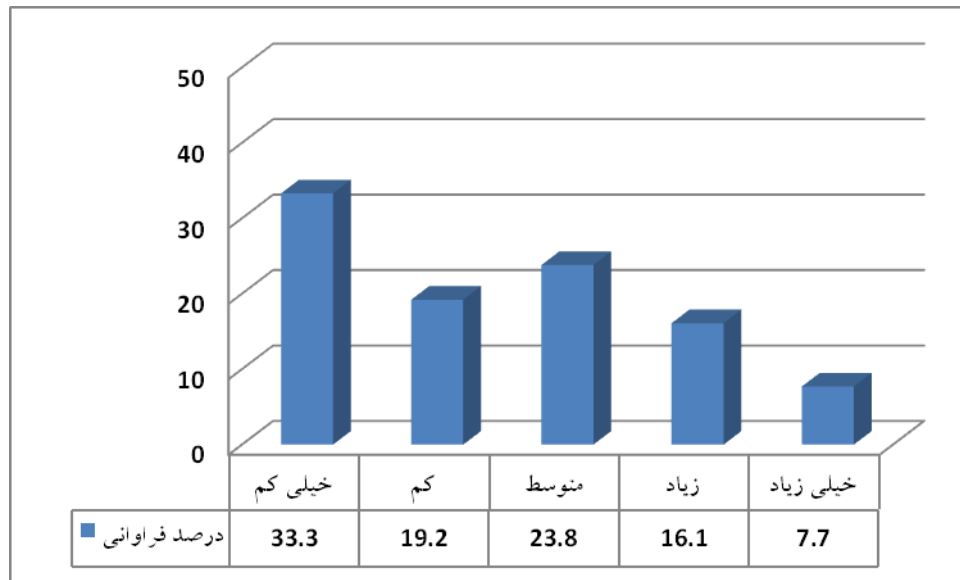
$$\text{میانگین} = 2/44$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/34$$

شکل ۵۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر آشنایی با فضای کار و فناوری و کارآفرینی

(۷) تسهیل شرکت در دوره‌های آموزشی راه اندازی کسب و کار، تجاری سازی و مشابه آن

همانطور که در شکل (۵۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۳/۳ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را دارد (۲۳/۸ درصد).

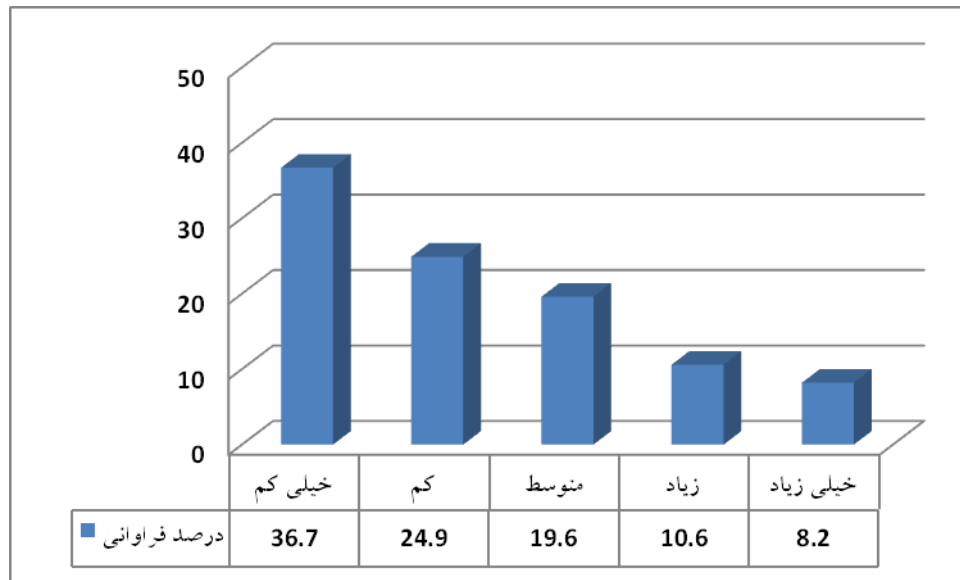
$$\text{میانگین} = 2/45$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/30$$

شکل ۵۱- نظرات در خصوص اثر گذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در دوره‌های آموزشی راه‌اندازی کسب و کار، تجاری سازی و مشابه آن

(۸) تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان

همانطور که در شکل (۵۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۶/۷ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۹ درصد).

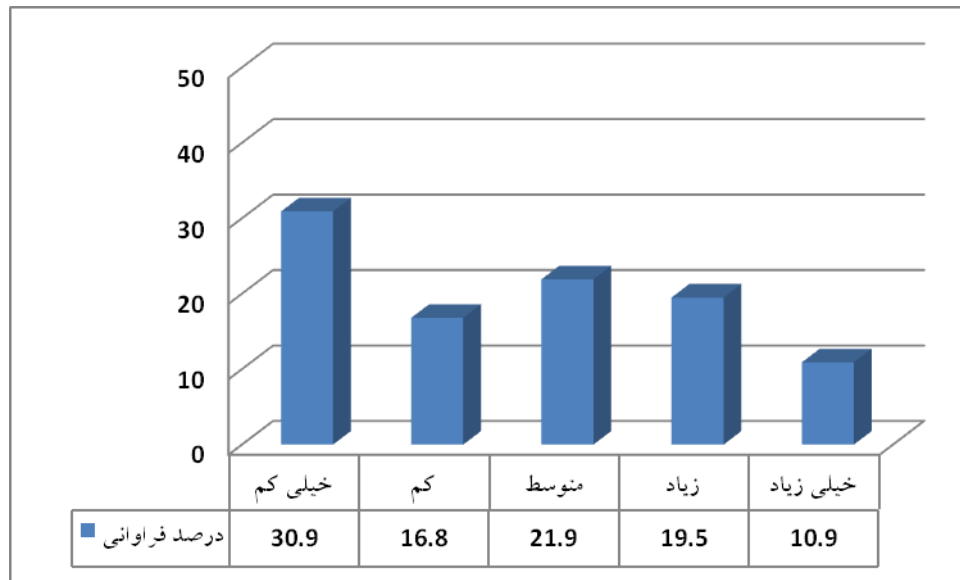
$$\text{میانگین} = 2/28$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/28$$

شکل ۵۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد شرکت نوپای دانش بنیان

(۹) علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارآفرینی و مدیریت کسب و کار

همانطور که در شکل (۵۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۰/۹ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۹ درصد).

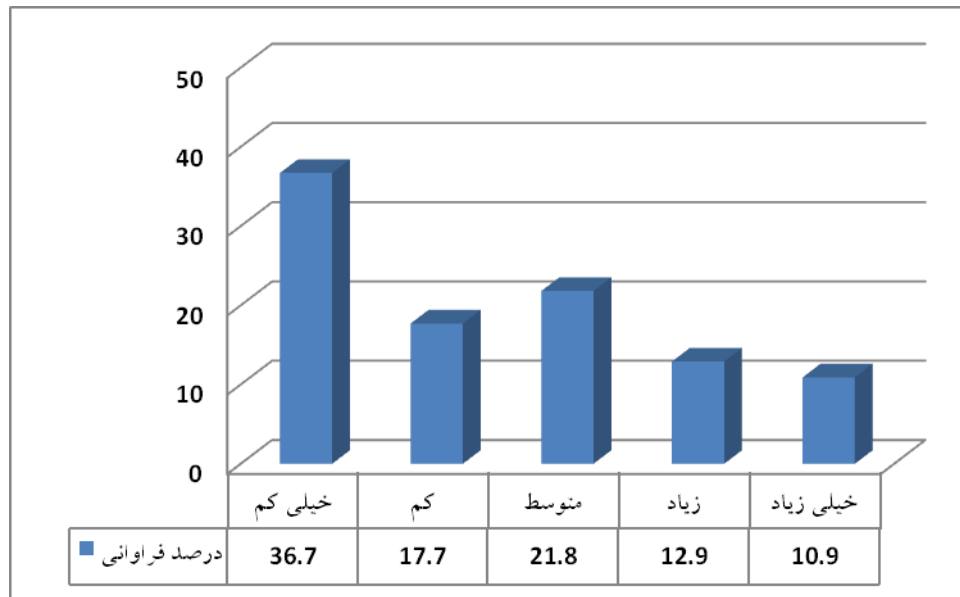
$$\text{میانگین} = ۲/۶۲$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۳۸$$

شکل ۵۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به دریافت آموزش‌های متناسب با بحث کارافرینی و مدیریت کسب و کار

(۱۰) تسهیل شرکت در کنفرانس‌ها و مجامع داخلی و خارجی

همانطور که در شکل (۵۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۶/۷ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۸ درصد).

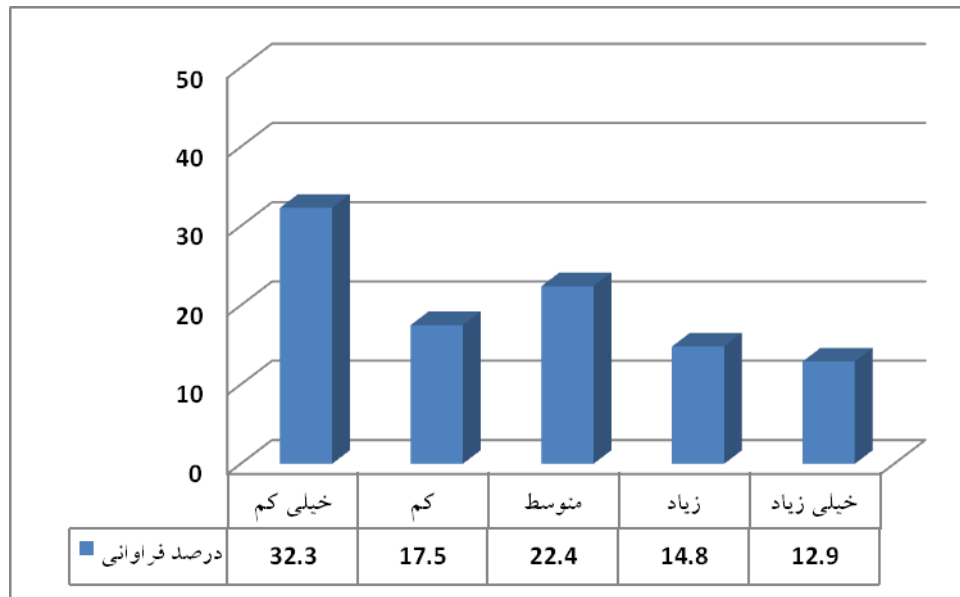
میانگین = ۲/۴۳

انحراف معیار = ۱/۳۷

شکل ۵۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل شرکت در کنفرانس‌ها و مجامع داخلی و خارجی

(۱۱) تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی

همانطور که در شکل (۵۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۲/۳ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۴ درصد).

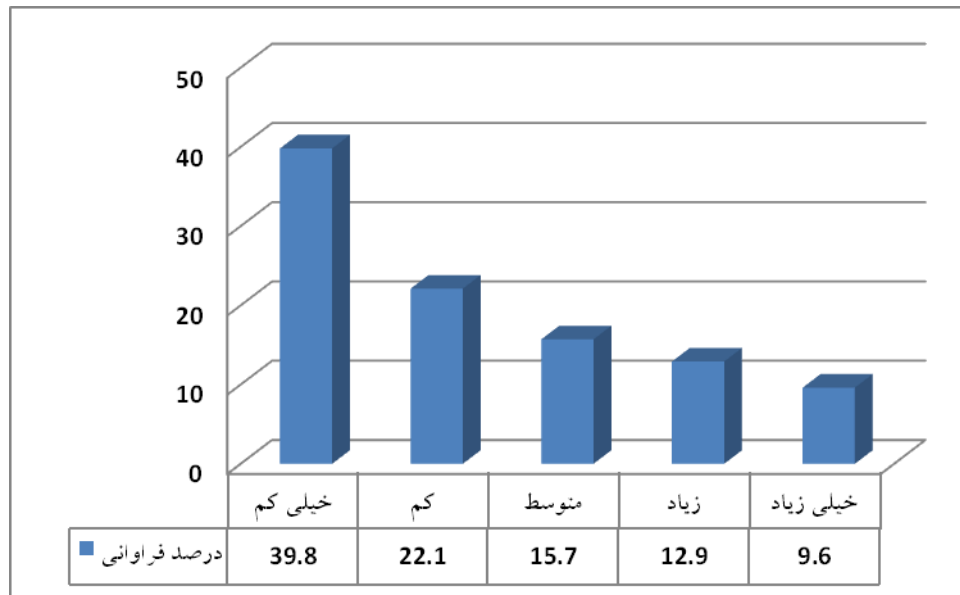
میانگین = ۲/۵۸

انحراف معیار = ۱/۴۰

شکل ۵۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ایجاد ارتباطات پژوهشی

(۱۲) تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناورانه کشور و خارج از کشور

همانطور که در شکل (۵۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۹/۸ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۱ درصد).

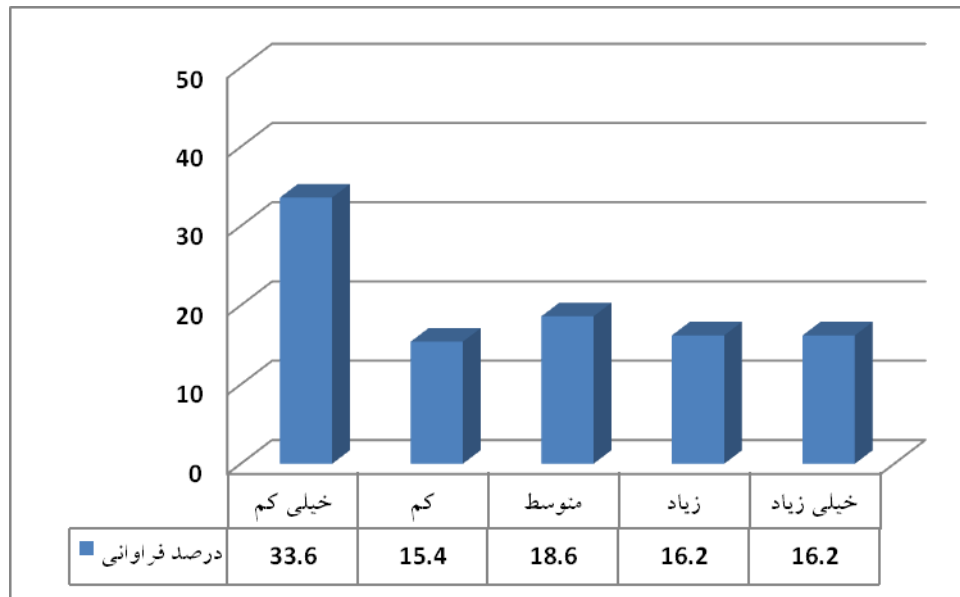
میانگین = $2/30$

انحراف معیار = $1/36$

شکل ۵۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای علمی و فناورانه کشور و خارج از کشور

(۱۳) تسهیل انجام پایان نامه/رساله

همانطور که در شکل (۵۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۳/۶ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۱۸/۶ درصد).

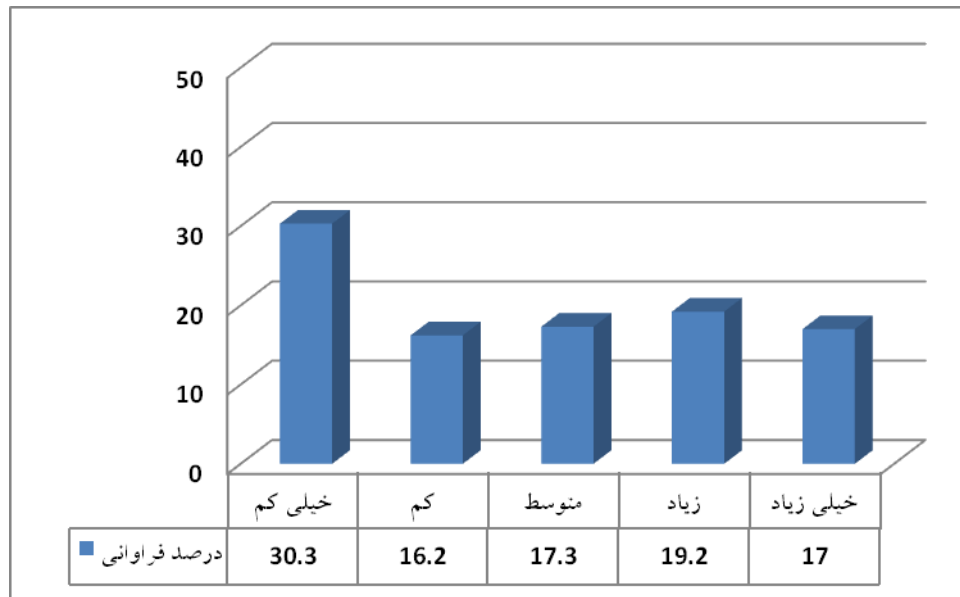
میانگین = ۲/۶۶

انحراف معیار = ۱/۴۸

شکل ۵۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پایان نامه/رساله

(۱۴) تسهیل انجام پژوهش و تحقیق

همانطور که در شکل (۵۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۰/۳ درصد) و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۱۹/۲ درصد).

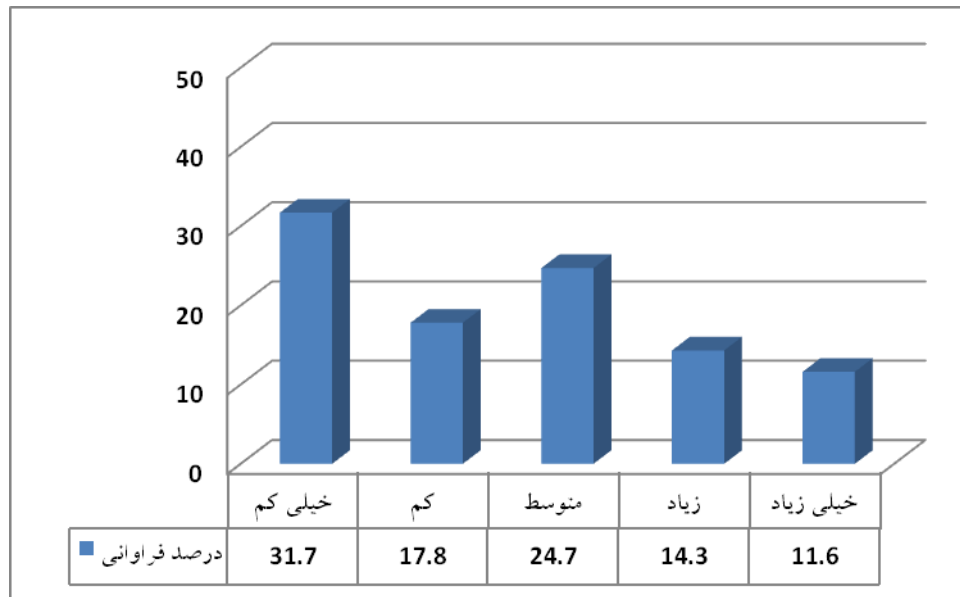
میانگین = ۲/۷۶

انحراف معیار = ۱/۴۸

شکل ۵۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل انجام پژوهش و تحقیق

(۱۵) تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی

همانطور که در شکل (۵۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۱/۷ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۷ درصد).

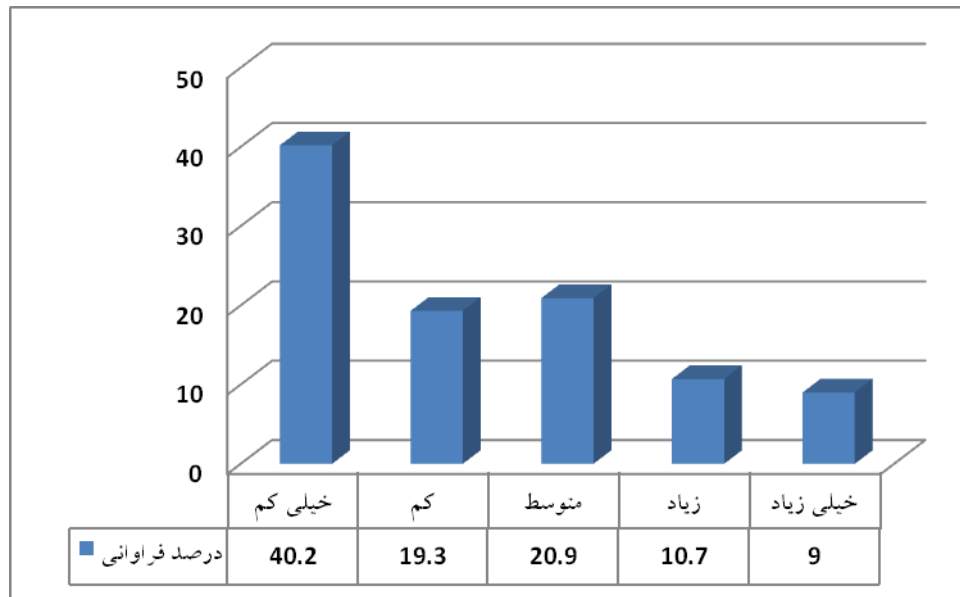
میانگین = ۲/۵۶

انحراف معیار = ۱/۳۶

شکل ۵۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل تشکیل گروه پژوهشی دانشجویی

(۱۶) برقراری ارتباط و مشارکت‌های علمی بین‌المللی

همانطور که در شکل (۶۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۴۰/۲ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۰/۹ درصد).

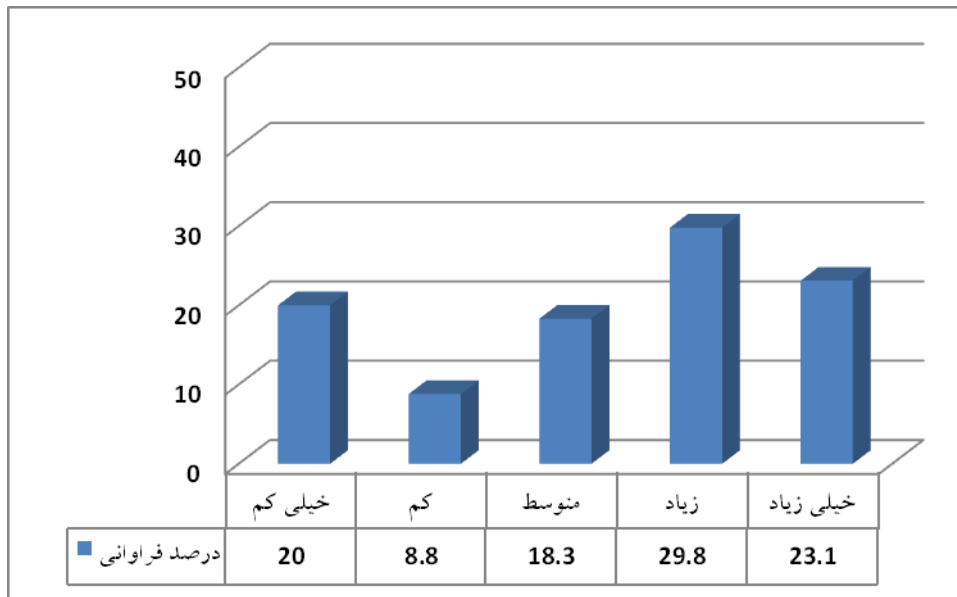
میانگین = ۲/۲۹

انحراف معیار = ۱/۳۳

شکل ۶۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برقراری ارتباط و مشارکت‌های علمی بین‌المللی

(۱۷) جدیت و پشتکار در تحصیل

همانطور که در شکل (۶۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۹/۸ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۳/۱ درصد).

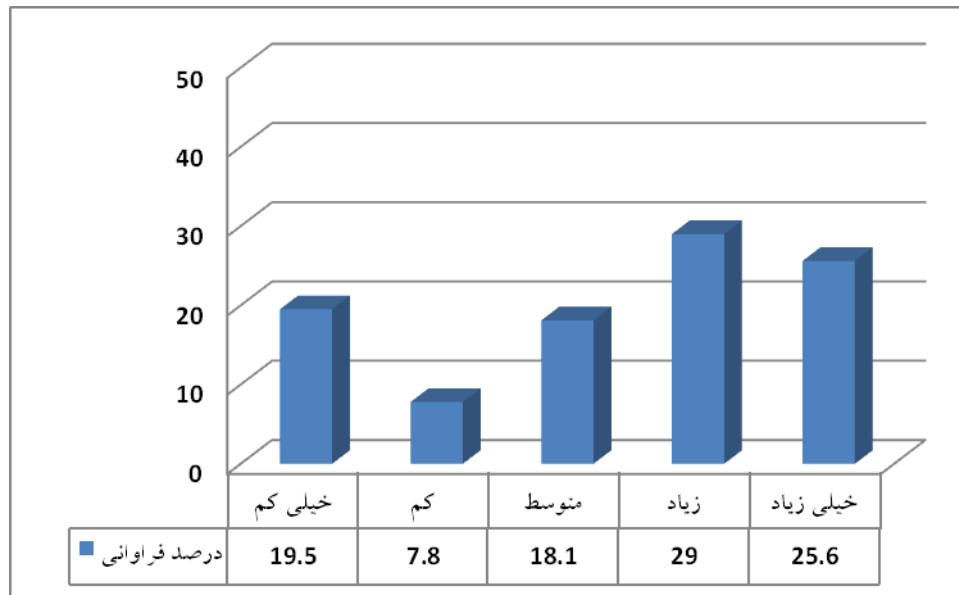
$$\text{میانگین} = ۳/۲۷$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۲$$

شکل ۶۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت و پشتکار در تحصیل

(۱۸) جدیت در کار و مسئولیت‌پذیری

همانطور که در شکل (۶۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۹ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۵/۶ درصد).

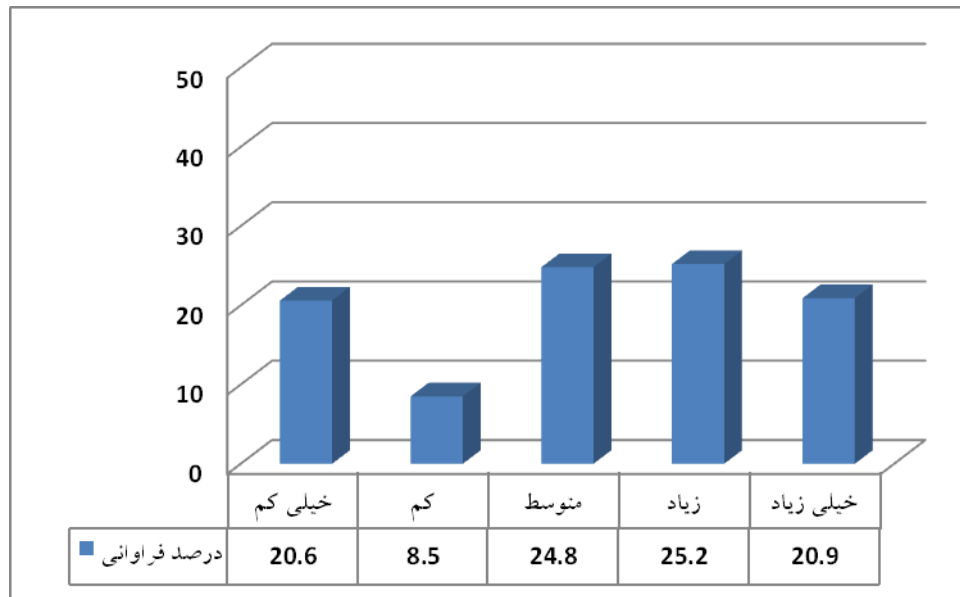
میانگین = $3/33$

انحراف معیار = $1/43$

شکل ۶۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر جدیت در کار و مسئولیت‌پذیری

(۱۹) پرسشگری و تفکر نقادانه

همانطور که در شکل (۶۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۵/۲ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۸ درصد).

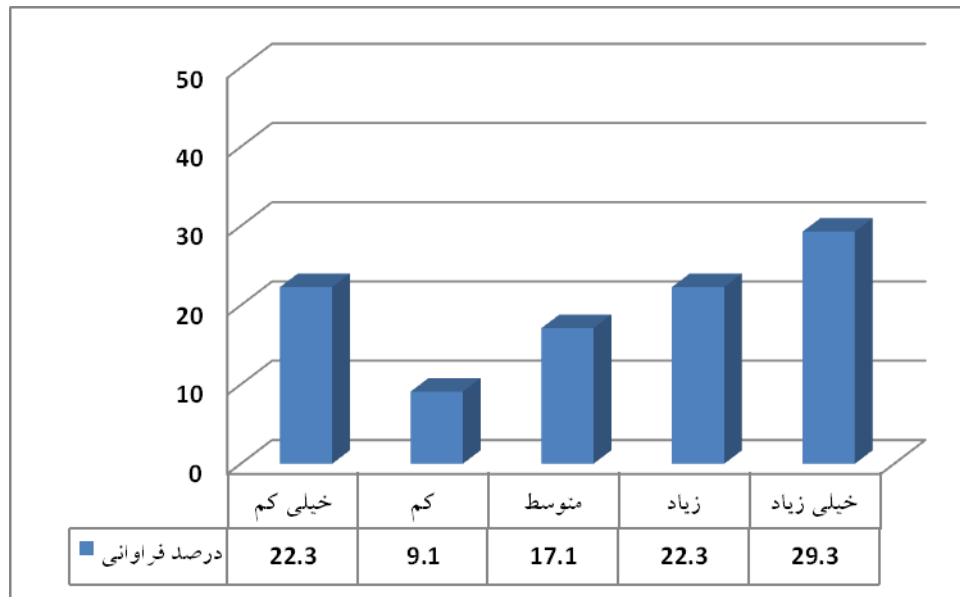
میانگین = ۳/۱۷

انحراف معیار = ۱/۴۰

شکل ۶۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پرستگری و تفکر نقادانه

(۲۰) علاقمندی به تدریس

همانطور که در شکل (۶۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است (۲۹/۳ درصد).

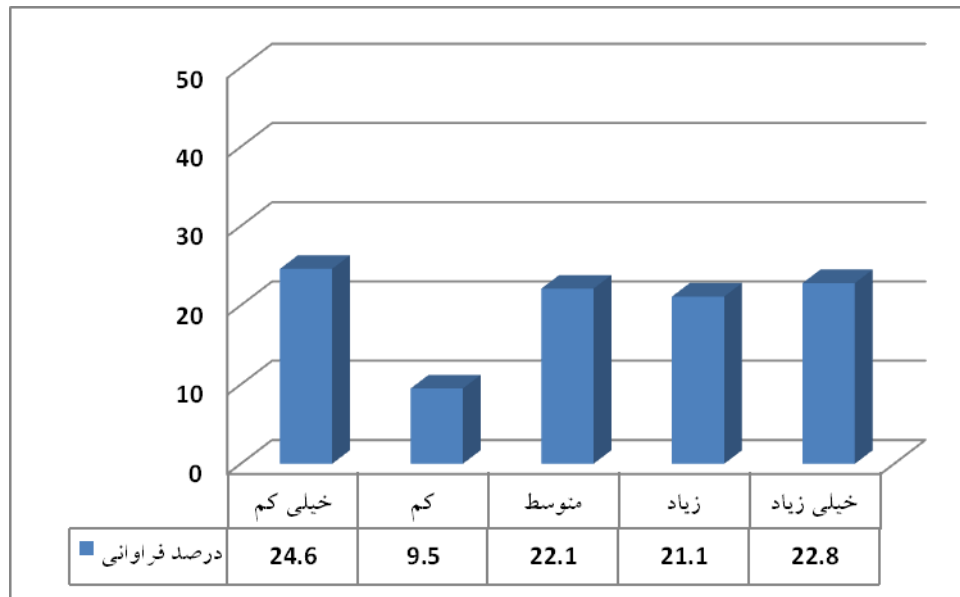
میانگین = $3/27$

انحراف معیار = $1/52$

شکل ۶۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر علاقمندی به تدریس

(۲۱) تقویت مهارت‌های تدریس

همانطور که در شکل (۶۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۴/۶ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۸ درصد).

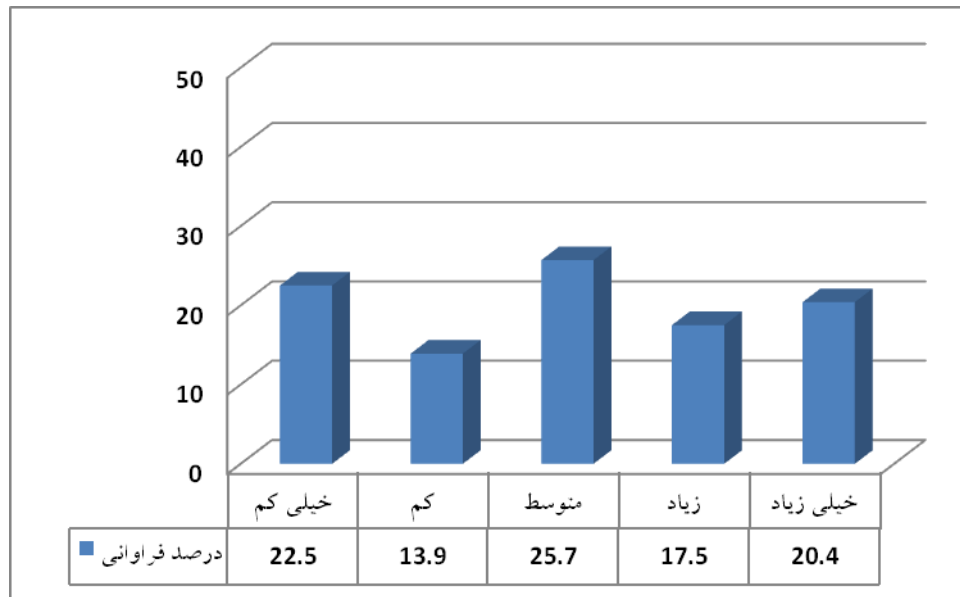
میانگین = ۳/۰۸

انحراف معیار = ۱/۴۸

شکل ۶۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تقویت مهارت‌های تدریس

(۲۲) تعامل و شبکه سازی با دانشجویان

همانطور که در شکل (۶۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد متوسط است (۲۵/۷ درصد) و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۵ درصد).

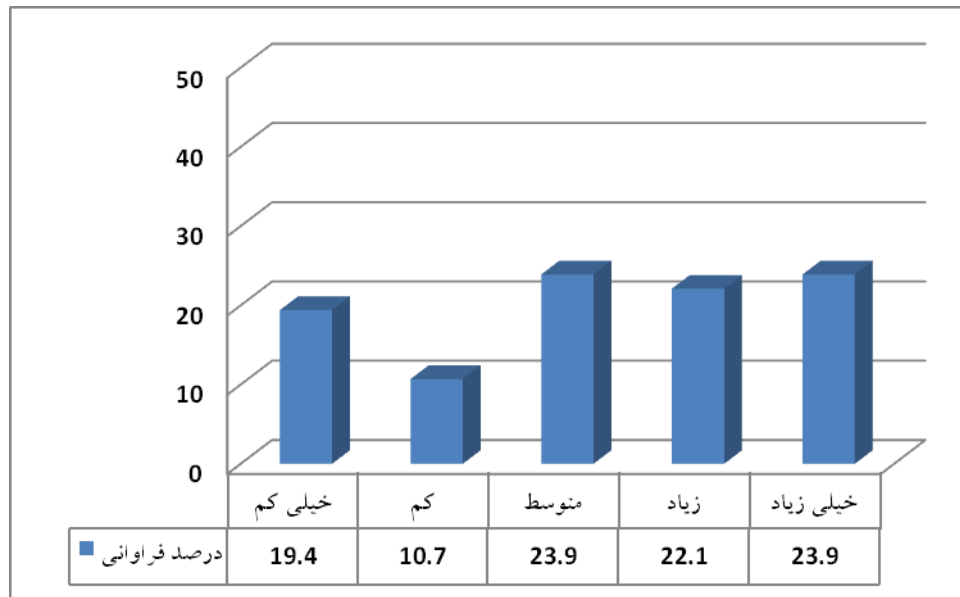
میانگین = ۲/۹۹

انحراف معیار = ۱/۴۲

شکل ۶۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تعامل و شبکه سازی با دانشجویان

(۲۳) انگیزه انجام پژوهش‌های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت

همانطور که در شکل (۶۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در سطوح خیلی زیاد (۲۳/۹ درصد) و متوسط (۲۳/۹ درصد) است.

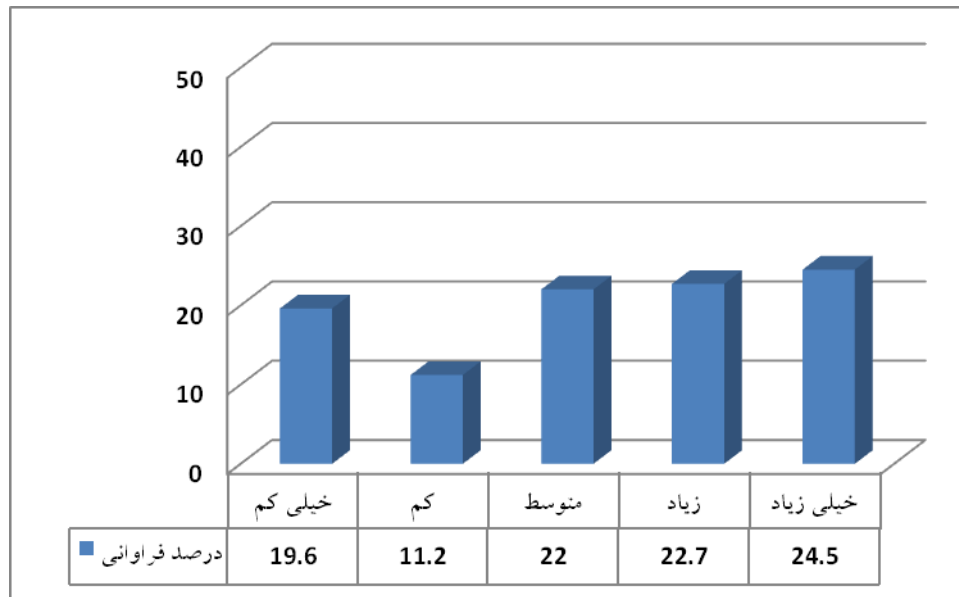
$$\text{میانگین} = ۳/۲۰$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۲$$

شکل ۶۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه انجام پژوهش‌های دست اول، بدیع، نوآور و با کیفیت

(۲۴) انگیزه و تمایل به انجام پژوهش‌های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه

همانطور که در شکل (۶۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است (۲۴/۵ درصد) و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۷ درصد).

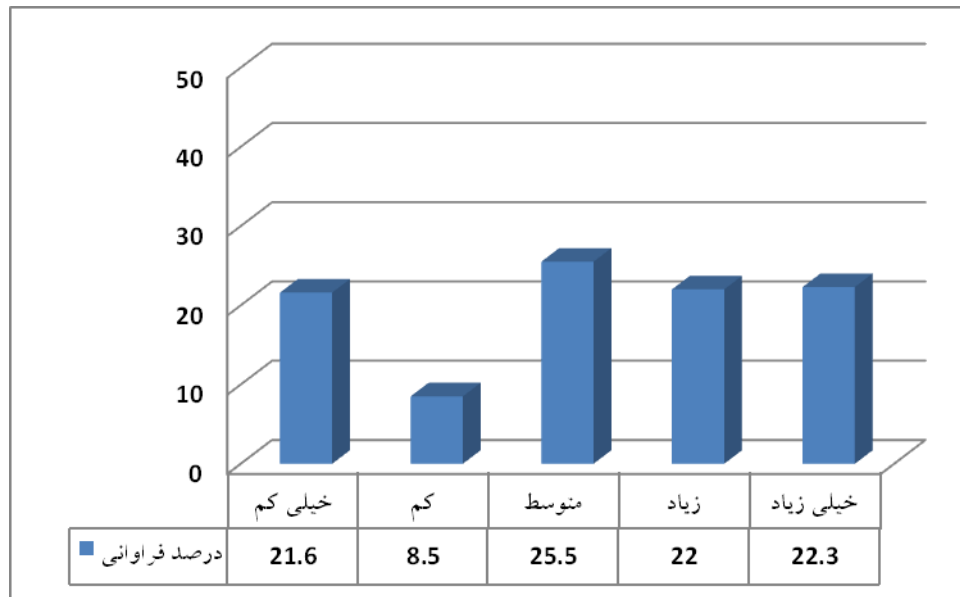
$$\text{میانگین} = ۳/۲۱$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۳$$

شکل ۶۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تمایل به انجام پژوهش‌های کاربردی و ماموریت محور و متناسب با نیاز جامعه

(۲۵) افزایش توان مواجهه با چالش‌ها و تلاش برای حل مسئله

همانطور که در شکل (۶۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد متوسط است (۲۵/۵ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۳ درصد).

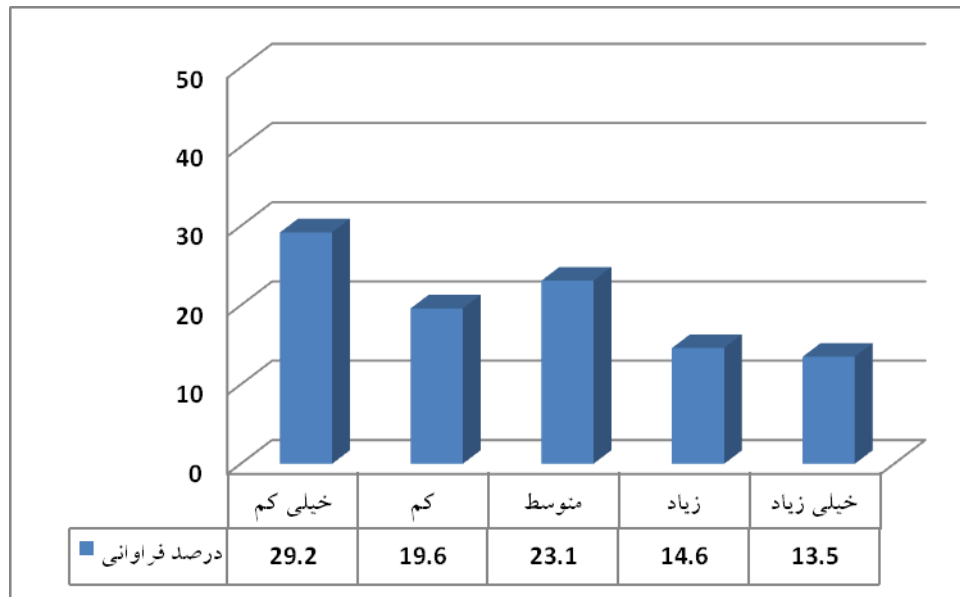
میانگین = $3/14$

انحراف معیار = $1/43$

شکل ۶۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش توان مواجهه با چالش‌ها و تلاش برای حل مسئله

(۲۶) شناسایی فرصت‌های شغلی

همانطور که در شکل (۷۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۹/۲ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۳/۱ درصد).

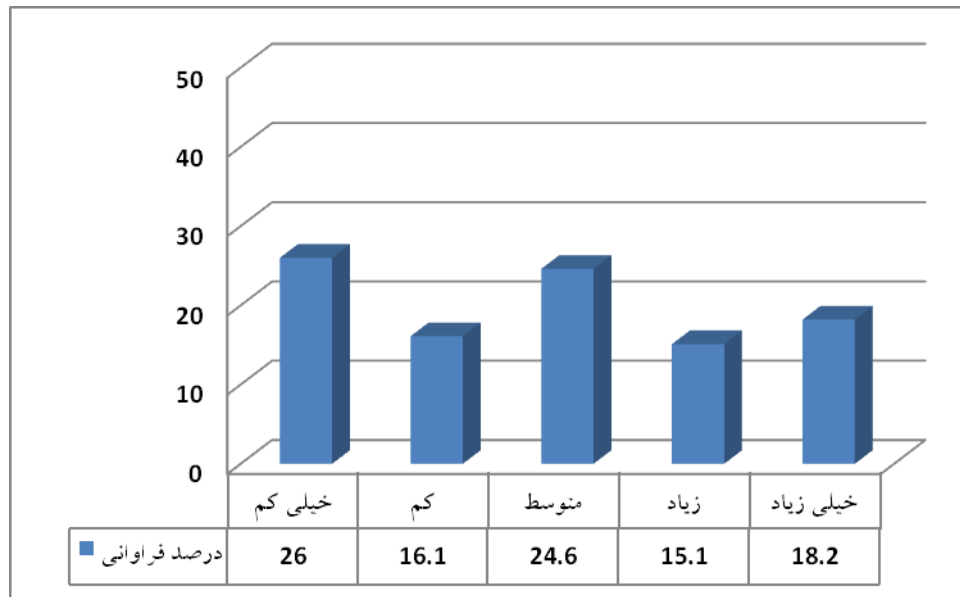
میانگین = ۲/۶۳

انحراف معیار = ۱/۳۸

شکل ۷۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر شناسایی فرصت‌های شغلی

(۲۷) برنامه‌ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه

همانطور که در شکل (۷۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۶ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۶ درصد).

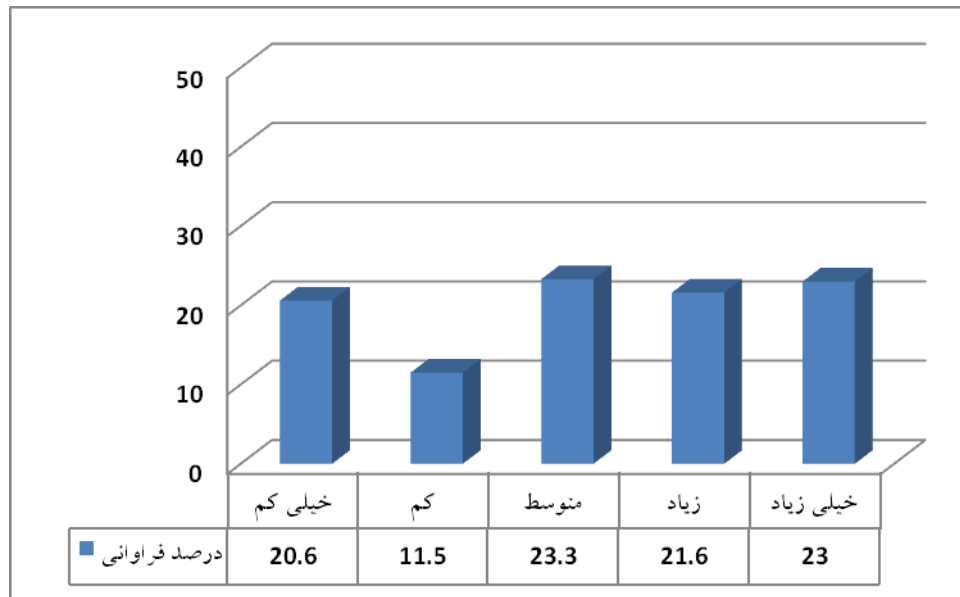
$$\text{میانگین} = ۲/۸۳$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۳$$

شکل ۷۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر برنامه‌ریزی برای دستیابی به شغل مورد علاقه

(۲۸) انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه

همانطور که در شکل (۷۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد متوسط است (۲۳/۳ درصد) و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۶ درصد).

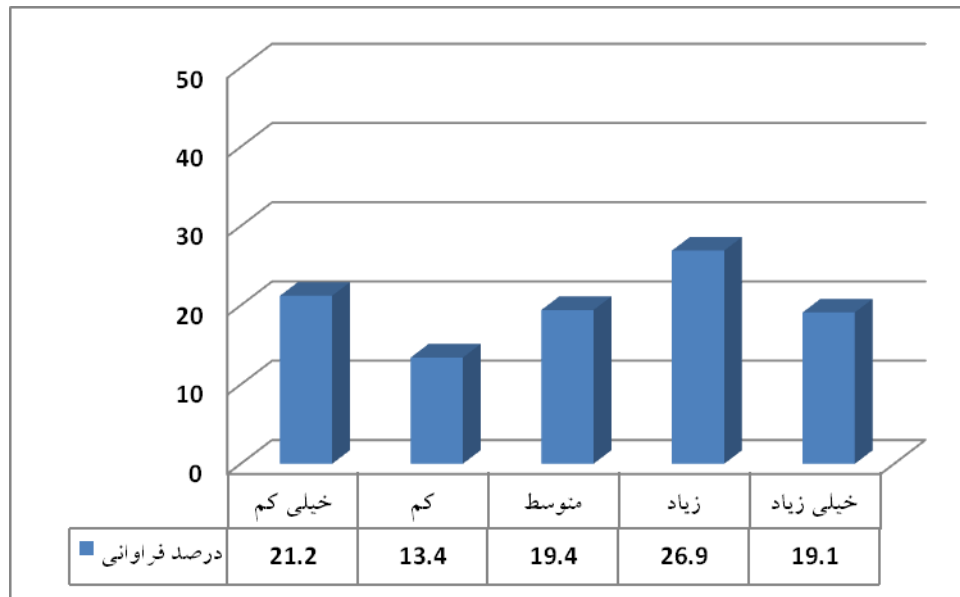
میانگین = ۳/۱۴

انحراف معیار = ۱/۴۳

شکل ۷۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه و تلاش برای خدمت‌رسانی بهتر به جامعه

(۲۹) دغدغه‌مندی نسبت به مسائل جامعه / خطرپذیری برای رفع نیازهای کشور

همانطور که در شکل (۷۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۶/۹ درصد) و بعد از آن، حد خیلی کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۲ درصد).

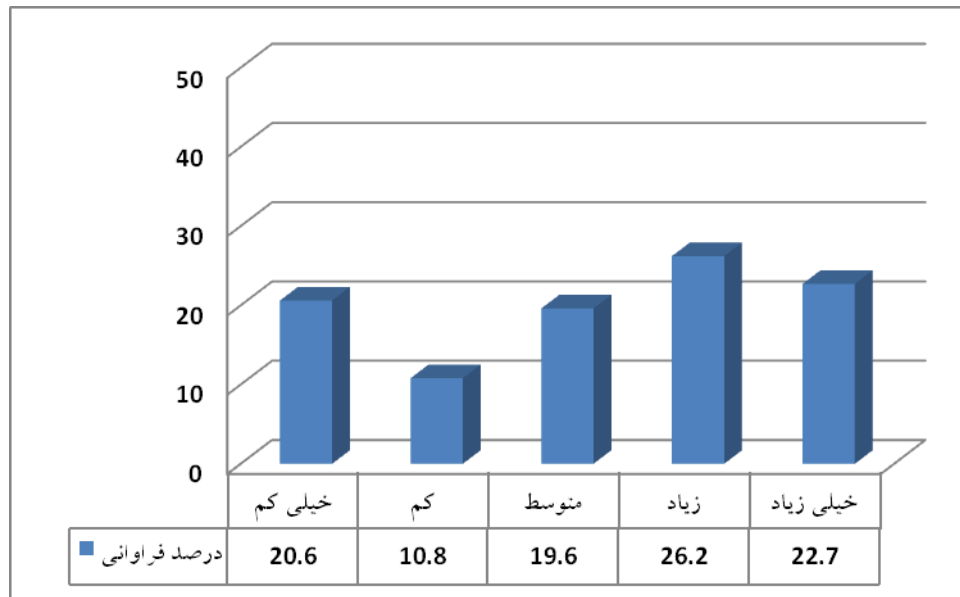
$$\text{میانگین} = ۳/۰۹$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۱$$

شکل ۷۳- نظرات در خصوص اثر گذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر دغدغه -
مندی نسبت به مسائل جامعه

(۳۰) روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه

همانطور که در شکل (۷۴) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۶/۲ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۷ درصد).

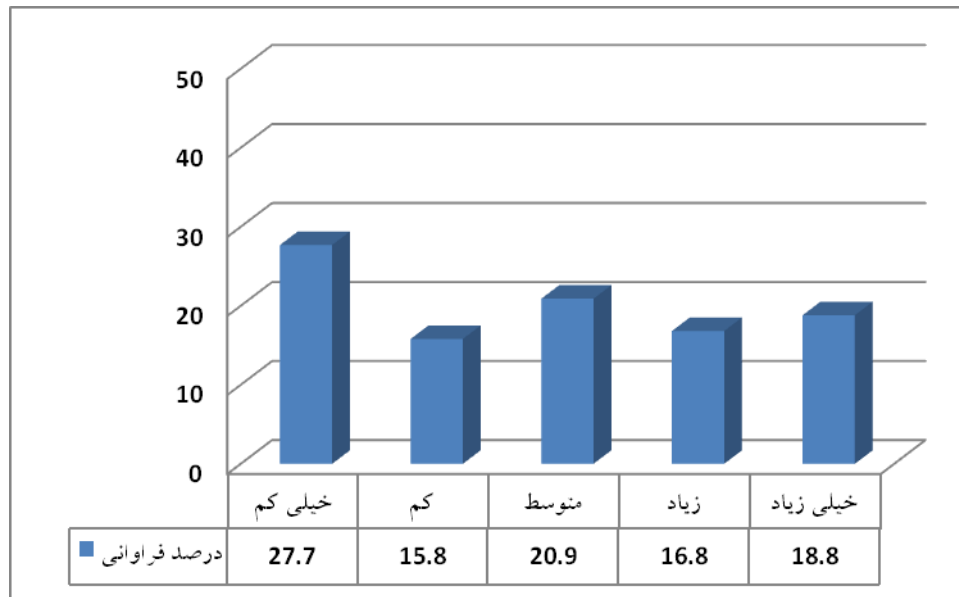
میانگین = $3/19$

انحراف معیار = $1/44$

شکل ۷۴- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر روحیه تواضع و فروتنی و از خودگذشتگی در برابر جامعه

(۳۱) رفع بخشی از نیازهای مادی

همانطور که در شکل (۷۵) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۷/۷ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۰/۹ درصد).

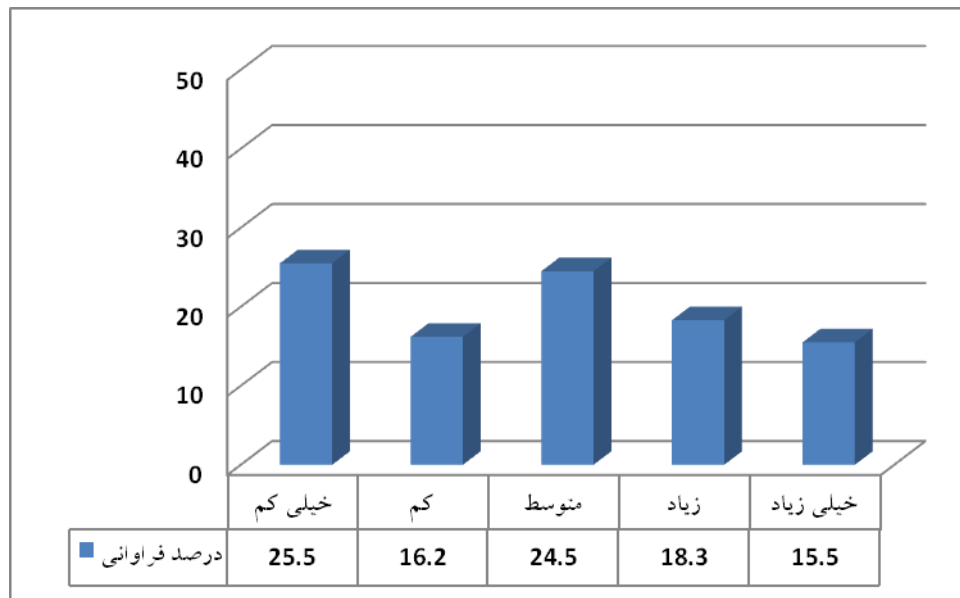
$$\text{میانگین} = ۲/۸۳$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۷$$

شکل ۷۵- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر رفع بخشی از نیازهای مادی

(۳۲) پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی

همانطور که در شکل (۷۶) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۵/۵ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۵ درصد).

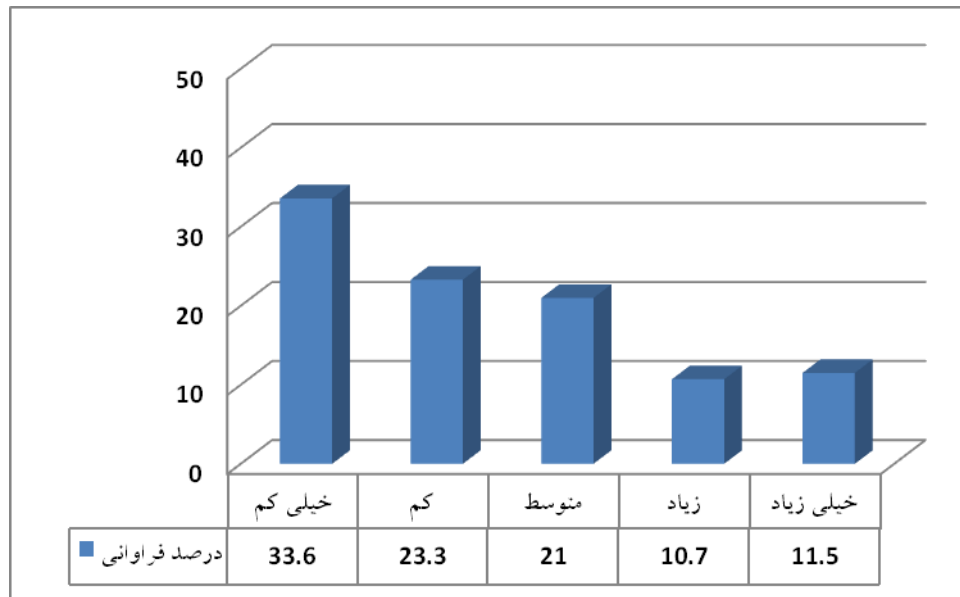
$$\text{میانگین} = ۲/۸۲$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۰$$

شکل ۷۶- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی معنوی، اجتماعی و اعتباری در کنار حمایت‌های مادی

(۳۳) تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور

همانطور که در شکل (۷۷) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۳/۶ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۳/۳ درصد).

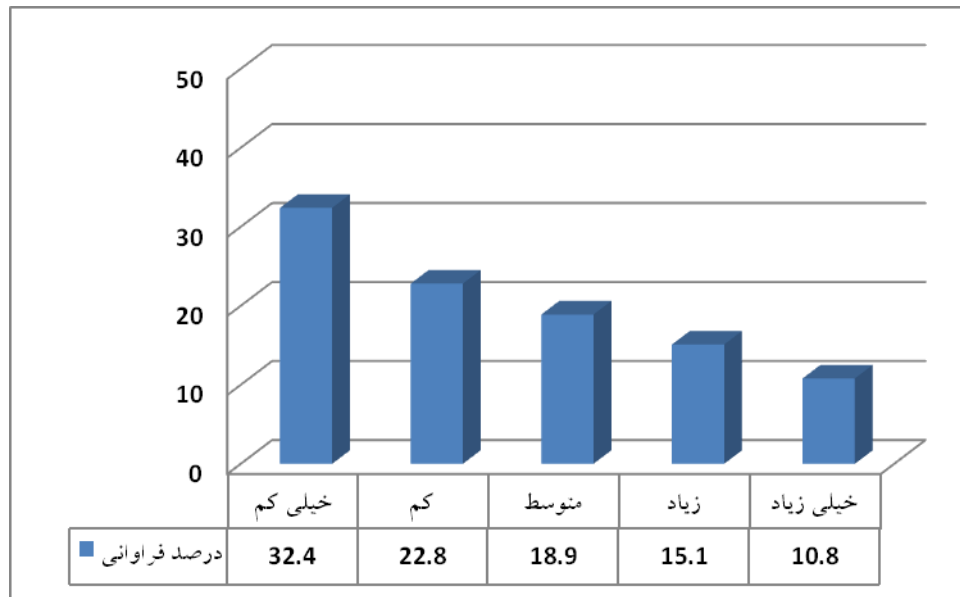
$$\text{میانگین} = ۲/۴۳$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۳۵$$

شکل ۷۷- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر تسهیل ارتباط با نهادهای اجرایی کشور

(۳۴) پشتیبانی‌های مشاوره‌ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیل‌گری

همانطور که در شکل (۷۸) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۲/۴ درصد) و بعد از آن، حد کم بیشترین فراوانی را داراست (۲۲/۸ درصد).

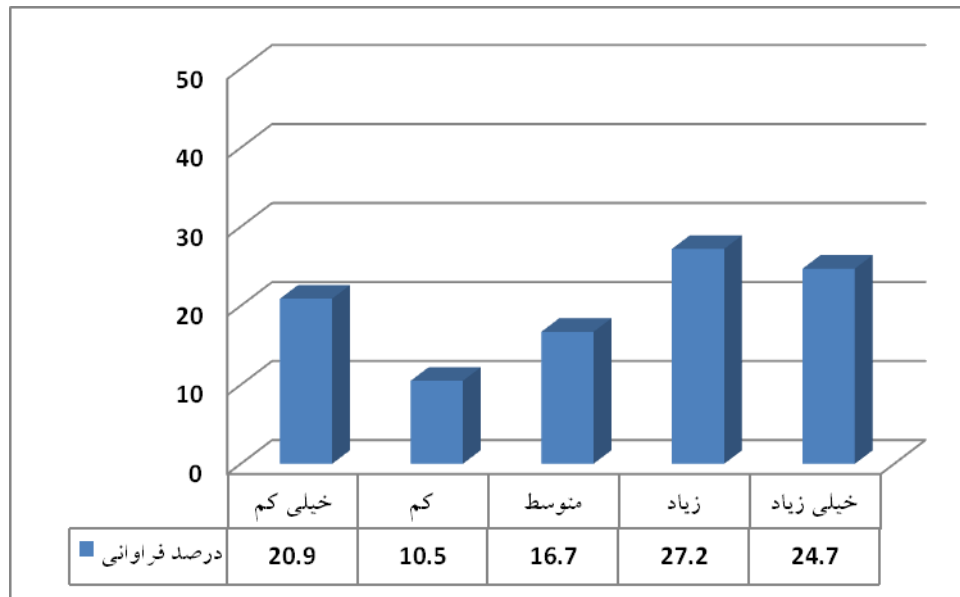
میانگین = ۲/۴۹

انحراف معیار = ۱/۳۶

شکل ۷۸- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر پشتیبانی‌های مشاوره‌ای و هدایت‌کننده علاوه بر تسهیل‌گری

(۳۵) افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن (با توجه به شایستگی خود)

همانطور که در شکل (۷۹) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد زیاد است (۲۷/۲ درصد) و بعد از آن، حد خیلی زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۴/۷ درصد).

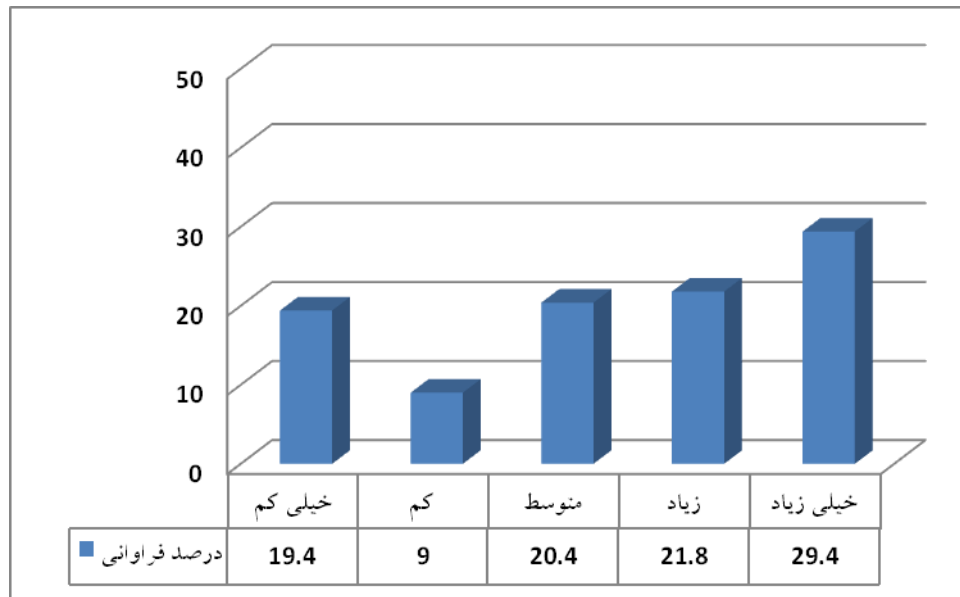
$$\text{میانگین} = ۳/۲۴$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۶$$

شکل ۷۹- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش اعتماد به نفس و حس مفید بودن

(۳۶) انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای

همانطور که در شکل (۸۰) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی زیاد است (۲۹/۴ درصد) و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۱/۸ درصد).

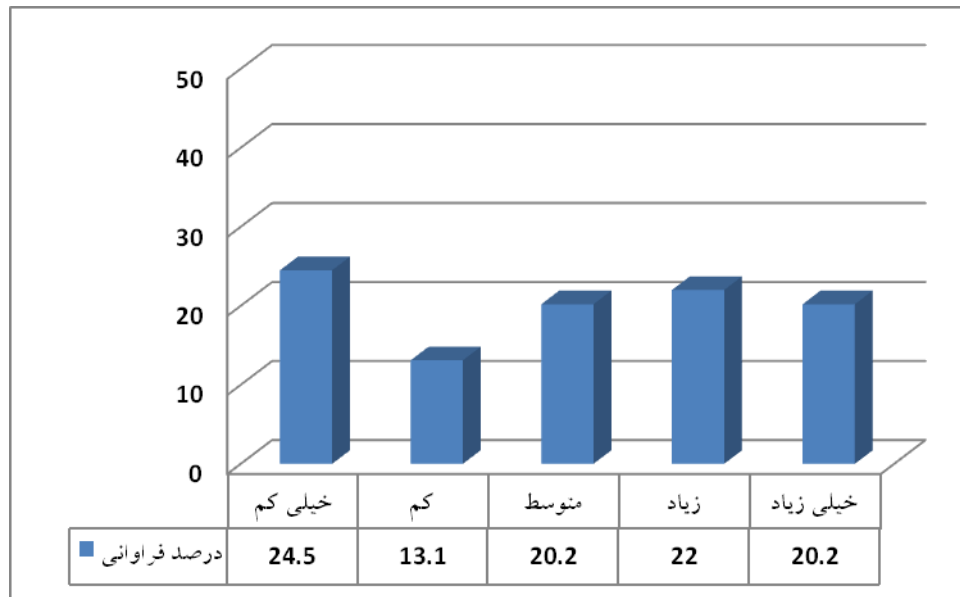
$$\text{میانگین} = 3/32$$

$$\text{انحراف معیار} = 1/46$$

شکل ۸۰- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر انگیزه برای تلاش بیش‌تر در راستای موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای

(۳۷) افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور

همانطور که در شکل (۸۱) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۴/۵ درصد) و بعد از آن، حد زیاد بیشترین فراوانی را داراست (۲۲ درصد).

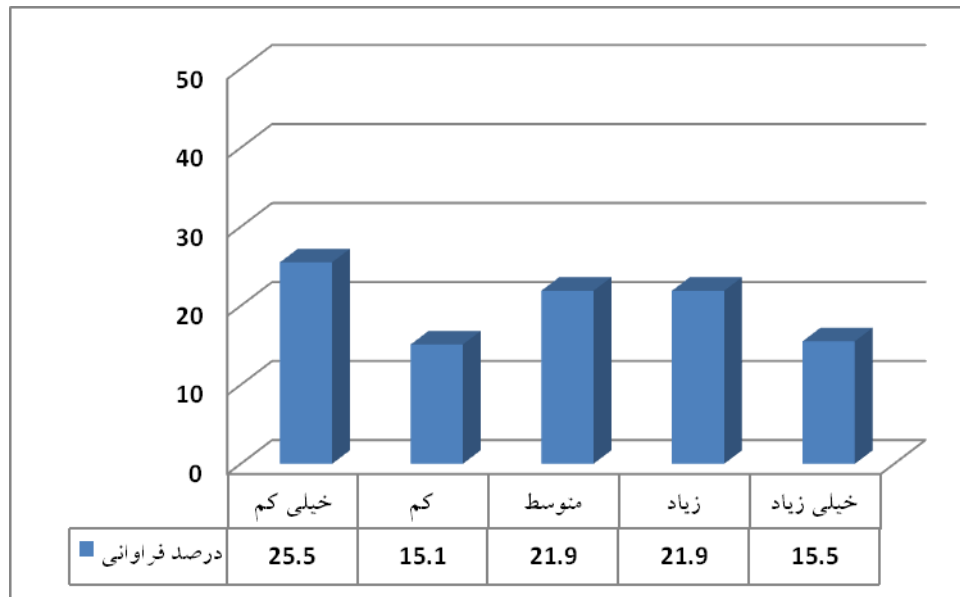
میانگین = ۳/۰۰

انحراف معیار = ۱/۴۶

شکل ۸۱- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر افزایش تمایل به ادامه تحصیل در داخل کشور

(۳۸) گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان

همانطور که در شکل (۸۲) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۲۵/۵ درصد) و بعد از آن، سطوح متوسط (۲۱/۹ درصد) و زیاد (۲۱/۹ درصد) بیشترین فراوانی را دارند.

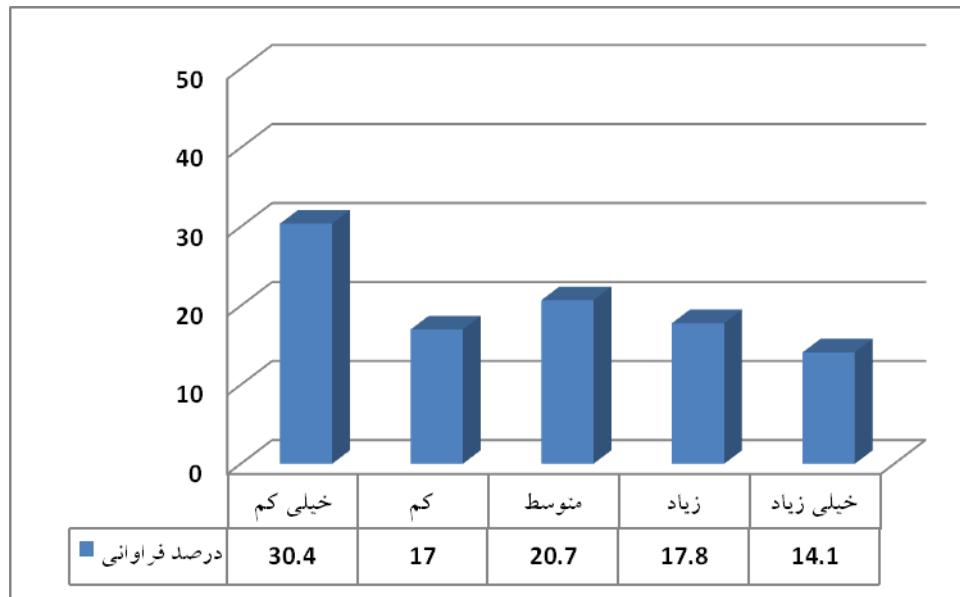
$$\text{میانگین} = ۲/۸۶$$

$$\text{انحراف معیار} = ۱/۴۱$$

شکل ۸۲- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر گسترش ارتباطات با صاحب‌نظران و نخبگان

(۳۹) کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر برای کار و زندگی

همانطور که در شکل (۸۳) مشاهده می‌شود، بیشترین میزان فراوانی مربوط به تاثیر در حد خیلی کم است (۳۰/۴ درصد) و بعد از آن، حد متوسط بیشترین فراوانی را داراست (۲۰/۷ درصد).

میانگین = ۲/۶۸

انحراف معیار = ۱/۴۲

شکل ۸۳- نظرات در خصوص اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد بر کاهش تمایل به مهاجرت به کشورهای دیگر

میانگین نظرات پاسخگویان در مورد هر یک از آیتم‌های مرتبط با اثرگذاری پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد در شکل (۸۴) نشان داده شده است.

شکل ۸۴- اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی‌های دانشجویی

نقاط قوت و ضعف پشتیبان‌های دانشجویی بنیاد

از پاسخگویان در خصوص نقاط قوت و ضعف پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد سوال شد. یافته‌های به دست آمده در جدول (۳) مربوط به نقاط قوت و در جدول (۴) مربوط به نقاط ضعف است. در نقاط قوت، بیشترین فراوانی مربوط به پشتیبانی و ارائه تسهیلات مالی به دانشجویان بود. در نقاط ضعف، بیشترین فراوانی مربوط به نامناسب بودن معیارهای شناسایی و همچنین، کندی فرایندهای شناسایی و حمایت از مشمولان بود. همچنین، مبالغ کم حمایت مالی نیز از مواردی بود که به فراوانی توسط پاسخگویان مطرح گردید.

جدول ۳- نقاط قوت تسهیلات دانشجویی بنیاد

نقاط قوت
حمایت مالی از دانشجویان برتر
تنوع تسهیلات
انتخاب دانشجویان ممتاز و ارائه تسهیلات جهت ایجاد انگیزه
انگیزه بخشی، افزایش اعتماد به نفس و تقویت روحیه خودباوری
اصل توجه به نخبگان و دانشجویان صاحب استعداد و فعال دانشگاه‌های کشور
کمک هزینه پایان نامه
علاقمند کردن جوانان در ارتقای سطح علمی و تقویت ابعاد مختلف وجودی آنان
پیگیری و پاسخگویی مناسب
توانمند شدن دانشجو
همفکری و تبادل اطلاعات بین صنعت و دانشجو
هدایت دانشجو برای استفاده از امکانات موجود و قرارگیری در مسیر نخبگی
وجود گزینه‌های مختلف حمایت از دانشجویان بر حسب نیاز و شرایط، تنوع جوایز و پشتیبانی‌ها
شناسایی از طریق سایت و کانالیزه شدن
شرکت‌های دانش بنیان
اعتبار دستیاری و آموزشی
ایجاد محیطی مناسب جهت انجام کارهای پژوهش محور در جهت رفع نیازهای کشور
شفافیت در اطلاع رسانی نحوه ارائه تسهیلات و پاسخگویی مناسب
همه جانبه بودن فعالیت‌ها و پشتیبانی‌ها
امکانات رفاهی و معیشتی (وام ودیعه مسکن، بیمه، برنامه‌های فرهنگی و ...)
برخورد و پاسخگویی کارشناسان بنیاد

طرح سرباز نخبگی
عدالت در بررسی پرونده ها و ضایع نشدن حق افراد در این رقابت نخبگانی
داشتن برنامه های متنوع و رقابت محور
اعتماد به دانشجو، کار دانشجو با استاد در فعالیت های آموزش یاری و پژوهش یاری
هسته های شهید احمدی روشن
ارتباط دانشجو با صنعت و جامعه و افزایش ظرفیت علمی
برگزاری کارگاه های مهارتی و تسهیلات آزمایشگاهی
استفاده از سامانه سینا برای پیگیری درخواست ها
حمایت از ارتباطات علمی و انجام پروژه های تحقیقاتی، اعتبار پژوهش یاری
تلاش برای رفع نیازهای واقعی جامعه با حمایت از دانشجویان مستعد
انتخاب مشمولان به صورت سالیانه
توجه به میزان پیشرفت دانشجو در انتخاب دانشجویان برتر
نفس کار نقطه مثبت
تشویق و اهمیت قائل شدن به کار گروهی
برطرف کردن موانع و هموار کردن مسیر پیشرفت

جدول ۴- نقاط ضعف تسهیلات دانشجویی بنیاد

نقاط ضعف
عدم اطلاع بسیاری از افراد مستعد از تسهیلات
تاکید بسیار بر معدل، در نظر گرفتن معدل در تمامی مقطعات به عنوان رکن پایه و اساسی امتیاز دانشجو
شیوه نامه انتخاب دانشجویان ممتاز بصورت ثابت است
اطلاع رسانی
طولانی بودن روند پرداخت و بی میل شدن برای ادامه تلاشها
عدم حمایت کافی از طرح های کاربردی و سودآور جهت کارآفرینی
عدم شفافیت در اطلاع رسانی به ورودیان جدید بنیاد در خصوص تسهیلات و حمایت ها
تمایز قائل شدن بین دانشجویان دانشگاه های دولتی، غیرانتفاعی و آزاد هنگام سنجش دانشجویان به جهت دریافت جایزه
تحصیلی
عدم وجود معیارهای مناسب
بی توجهی محض به دانشجویان که بالقوه نخبه هستن ولی هنوز کشف نشده
عدم ایجاد ارتباطات برای دانشجویان با دانشگاه های برتر بین المللی
عدم حمایت از دانشجویان برای داشتن شغل

سایت بنیاد بسیار گنج کننده است
انتخاب تعدادی از دانشجویان به صورت ثابت در هر سال
معرفی نکردن دانشجویان عضو بنیاد به شرکت ها
زمانبر بودن بررسی پرونده و کندی اقدامات
ارایه تسهیلات به افرادی کم ارایه می دهد که همین موضوع سبب سرخوردگی سایر افراد می شود
توجه کم به تخصص اعضا و تلاش برای هم جهت بودن برنامه های بنیاد در این راستا
عدم حمایت مالی از نخبگان در شرایط کرونا
عدم اطلاع رسانی در دانشگاه های درجه دوم کشور
کم بودن سقف مبالغ تسهیلات
بروکراسی بیش از اندازه
کاهش برگزاری برنامه هایی که منجر به ایجاد ارتباطات بین رشته ای و بین دانشگاهی می شود
عدم شناسایی خوشه های دانشجویی و هدایت هدفمند آنان به سمت ایجاد اشتغال
عدم نظارت میدانی و گفتگوی حضوری با دانشجو و اساتید
شفاف نبودن نتایج بررسی پرونده ها
در نظر نگرفتن فعالیتهای بین المللی دانشجویان
ضعف در ارتباط با دستگاه های اجرایی
معیارهای انتخاب محدود به دانشگاه خاص هست
عدم آگاهی دانشجویان از تمام مزایای بنیاد
کم بودن مادی میزان حمایت برای متاهلین
عدم توجه به دانشجویان فنی و حرفه ای
پایین بودن سقف اعتبارات
عدم پیگیری وضعیت نخبگان در مسیر اشتغال
صرف کد ۰۹۶۰۱ برای پاسخگویی به دلیل هزینه های بالای آن و کم بودن تعداد کارشناسان برای پاسخگویی
منعطف نبودن آیین نامه های تسهیلات دانشجویی نبود حمایت در جهت کارآفرینی و هدایت به سوی علایق کاری دانشجویان
ایرادات سامانه سینا
در نظر گرفتن معدل در پذیرش افراد به عنوان نخبه
رقابتی بودن اعطای تسهیلات
قائل نبودن امتیاز مناسب برای فعالیت های آموزش یاری و پژوهش یاری دانشجویان در سال های بعدی مشمولیت
ایرادات مربوط به قسمتی از کار که به عهده دانشگاه است
عدم توجه کافی به تفاوت های بین وزارت بهداشت و وزارت علوم در آیین نامه
هیچ امتیازی برای استعداد درخشان قائل نیستید و امتیاز آن را حذف کردید

نپرداختن به راه های تقویت افراد در رشته های گوناگون به صورت مجزا
انعطاف پذیری نسبتا کم در فرآیندهای اداری
عدم انسجام و تعهد به قوانین و تغییر زود هنگام قوانین
توجه کم به تنوع رشته ها در انتخاب نخبگان و توجه کم به علایق نخبگان در اجرای برنامه ها
عدم توجه به رتبه بندی دانشگاه ها
عدم انجام هدایت مشاوره ای به صورت حرفه ای
نبود ردیف ویژه برای استخدام و بکارگیری نخبگان در دانشگاه ها و موسسات دانشگاهی
تعداد کم برگزیدگان جهت حمایت
منوط کردن دریافت جوایز به انجام مسئولیت های غیر قابل اجرا خصوصا در زمان پاندمی کرونا که عملا هیچ کاری نمی شد انجام داد
اختصاص سهمیه ای اندک به هر رشته در هر استان، عدم توجه بیشتر بر بومی بودن متقاضیان
عدم آموزش مهارت

بخش دوم: تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص شیوه‌های جدید شناسایی آینده سازان

این بخش به تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص شیوه‌های جدید شناسایی آینده‌سازان اختصاص یافته است. براین اساس، چند موضوع مورد بررسی قرار گرفت: (الف) شناسایی استعداد‌های برتر، (ب) ویژگی شخصیتی، (ج) اثربخش‌ترین فعالیت اجرایی، فرهنگی-اجتماعی.

یافته‌ها در خصوص معیارهای شناسایی استعداد‌های برتر را می‌توان در یکی از پنج محور آموزشی، علمی و پژوهشی، صلاحیت‌های مرتبط با کسب و کار و اشتغال، فردی-روانشناختی، و سایر دسته‌بندی نمود.

نظراتی در این خصوص توسط پاسخگویان مطرح شده است. از جمله "این که طیفی از فعالیت‌های نخبگانی را معیار تشخیص فرد نخبه قرار دهیم، می‌تواند جهت شناسایی افراد تلاشگر مناسب باشد و نه افراد نخبه. چراکه فرد نخبه می‌تواند در یک حوزه فعالیت داشته باشد مانند پروفیسور حسابی در حوزه فیزیک و مقالات مربوطه. لذا کسی که طیفی از فعالیت‌های نخبگانی را داراست فردی تلاشگر است و لزوماً نخبه نمی‌باشد." از نظر یکی دیگر از پاسخگویان "شناسایی استعداد‌های برتر تنها از طریق اجرای یک فرآیند ثبت شده ممکن نیست، چرا که عملاً مشاهده می‌شود که افرادی که بهتر با این روش (یعنی روند معرفی خود در قالب خواسته‌های این سامانه) آشنا هستند به عنوان نخبه مطرح می‌شوند در حالی که نخبگی فراتر از این است. معیار نخبگی قدرت تفکر، اجرای شیوه تفکر در عمل، ارائه نظرات جدید و تلاش برای ارائه مدل بهتر زیستن است. شیوه شناسایی به صورت بررسی آثار مطالعاتی، شناخت سبک فکری، بررسی ذهنیت افراد و میزان توانایی آنهاست که این امر تنها از طریق این سامانه ممکن نیست. بایسته است کمیته دقیقی به مطالعه آثار نویسندگان و فناوران امروز جامعه پردازد و آنها را با سازوکاری بررسی آثار، گفتگو رودر، و بررسی میزان توانایی او به عنوان یک پازل از تمدن اسلامی، پردازد. لازم است فرم‌هایی طراحی شود. در این بین همچنین باید دقت نمود که بسیاری از نخبگان فکری جامعه اصلاً بنیاد نخبگان را نمی‌شناسند و احساس می‌کنند یک بنیاد کاملاً تشریفاتی برای یک قشر خاص است و امکان ورود به این بنیاد هم برای ایشان نیست."

جدول ۵- محور اول: شناسایی استعداد‌های برتر

مفوله	آیتم
آموزشی	
	معدل دوران تحصیل
	توجه به تفاوت های حوزه های مختلف دانشی
	برگزیده المپیاد علمی
	رتبه دانشگاه محل تحصیل
	ملاک بودن نوع آموزش (روزانه، شبانه، پردیس ...)
	رتبه برتر کنکور
	استعداد درخشان
	بررسی روند آموزش
	استعلام از دانشگاه محل تحصیل
	نظرسنجی از استاد
	فعالیت بعنوان دستیار استاد (استاد حل تمرین)
	پذیرفته شدگان بدون کنکور
	سوابق برگزاری دوره و کارگاه آموزشی
	دانشجوی نمونه دانشگاهی
علمی و پژوهشی	
	تالیف و ترجمه کتاب
	طرح پژوهشی
	مقالات ISI و JCR
	عدم فیلترگذاری برای مقالات Q ¹ و Q ²
	انجام طرح پژوهشی برای دستگاه های اجرایی
	پایان نامه دفاع شده با نمره بالا
	آثار پژوهشی
	شرکت در کنفرانس، به صورت سخنرانی
	دستیار پژوهشی بودن
	سخنرانی علمی
	ویراستاری ادبی کتب دانشگاهی
	سوابق داوری در مجلات
	اختراعات
	پژوهشگر برتر دانشگاهی

ارجاعات به مقاله (H-index)	
خروجی و عملی بودن طرح‌های پژوهشی	
	صلاحیت‌های مرتبط با کسب و کار و اشتغال
داشتن تخصص تجربی	
توانایی تاسیس شرکت دانش بنیان	
داشتن ایده و اجرای ایده نوین	
ارزیابی سوابق کاری	
کسب رتبه در مسابقات مهارتی	
سابقه کار مرتبط با رشته تخصصی	
تکلیف مساله محور	
ارایه طرح صنعت محور	
توانایی و مهارت‌های شغلی	
داشتن روحیه مدیریت	
فعالیت‌های دانش بنیان	
داشتن طرح و برنامه در مورد مسایل کشور	
مشارکت در طرح‌های صنعت و ارتباط بین صنعت و دانشگاه	
تسلط به نرم‌افزارهای حیطة کاری فرد	
	فردی - روانشناختی
آزمون‌های هوش	
مصاحبه روانشناختی	
خلاقیت	
نوآوری	
در نظر گرفتن مهارت‌های مختلف	
تفکر عمیق، کنجکاو و انتقادی	
توانایی حل مساله	
توانایی ایده‌پردازی، داشتن ایده‌های بزرگ	
محرومیت و سطح معیشت	
	سایر
مقام‌ها و عضویت در رشته‌های ورزشی	
فعالیت در حیطه‌های اجرایی مانند کمیته علمی و فرهنگی	
فعالیت‌های داوطلبانه	

فعالیت‌های برتر اجتماعی	
فعالیت‌های دانشجویی و صنفی	
معیارها با توجه به رشته‌های مختلف باشد	

در میان پاسخ‌های ارایه شده در خصوص معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد، پیشنهادهای مرتبط با شیوه شناسایی و گزینش مشمولان (جدول ۶) و نیز پیشنهادهای مرتبط با معیارهای خروج از شناسایی و گزینش (جدول ۷) مشاهده شد. همانطور که مشاهده می‌شود دامنه پاسخ‌های ارایه شده در طیفی شامل گزینش چندبرابری و سپس، انجام مصاحبه و گزینش برترین‌ها، تا بهره‌گیری از مشارکت سازمان‌های معتبر و فعال در زمینه استعدادیابی، و توجه به کیفیت فعالیت‌ها در کنار کمیت آثار از دیگر موارد پیشنهادی در این زمینه بود.

جدول ۶- پیشنهادهای مرتبط با شیوه شناسایی و گزینش

پیشنهاها
پذیرش ۳ برابر ظرفیت و سپس، مصاحبه و گزینش از میان آنها
مصاحبه صمیمانه و نه رسمی
تعیین رقابت پژوهشی با مدت مشخص
بررسی آثار پژوهشی، از نظر کمی و کیفی
مصاحبه حضوری
شناسایی بر اساس پروتکل‌های کیفی
تشکیل هیات کارشناسی متخصص و مرتبط با رشته تحصیلی
افزایش تنوع معیارها به صورت سالانه
حضور یک ناظر از بنیاد در دانشگاه
اعتبارسنجی سازمان‌های مرتبط و همکاری با آنها برای شناسایی
شایسته سالاری و عدم اعمال سلیقه فردی در بررسی مدارک
سیستمی کردن شناسایی بجای آپلود مدارک
برگزاری سمینار استعدادیابی به صورت سالانه
آزمونهای تئوری و عملی مختص بنیاد
توجه به فعالیت‌های عملی و پژوهشی حاصل تلاش او و نه به واسطه ارتباطات فردی
آگاهی‌رسانی فراگیر و عادلانه در دانشگاه‌ها
استفاده از ضریب وزنی افراد بجای استفاده از اعداد و ارقام (مانند تعداد مقاله، معدل، ...)
شناسایی از طریق دانشگاه و استاد

جدول ۷- پیشنهاد‌های مرتبط با معیارهای خروج از شناسایی و گزینش

آیتم
حذف افرادی که قصد اپلای دارند و یا در حال اپلای دایمی هستند
حذف دانشجویان شاغل استفاده کننده از تسهیلات بنیاد

سوال دیگری که مطرح شد و پاسخ‌ها مورد تحلیل و دسته‌بندی شدند، در خصوص ویژگی شخصیتی برجسته جامعه هدف بنیاد بود. سوال این بود «چه ویژگی شخصیتی برجسته ای در خود سراغ دارید؟». پاسخ‌های دریافت شده در یکی از طبقات: فردی- شناختی؛ ارتباطی؛ مدیریت، رهبری و کار تیمی؛ ایجاد و مدیریت کسب و کار؛ پژوهشی؛ علمی-تحصیلی؛ فرهنگی- اجتماعی- اعتقادی؛ و آموزشی قابل دسته‌بندی است. موارد مطرح شده توسط پاسخگویان در راستای تعیین معیارهای جدید و بالقوه شناسایی مستعدان بسیار راهگشا خواهد بود. بسیاری از پاسخ‌ها حول محور فردی- شناختی ارایه شده است. حال آن‌که در میان معیارهای شناسایی دانشجویان مستعد برای اعطای تسهیلات این محور مغفول واقع شده است. کشورهای مختلفی برای شناسایی مستعدان خود از آزمون‌های هوش و شخصیت استفاده می‌کنند. با توجه به این‌که در نظرسنجی سال ۱۳۹۸ نیز معیار ویژگی‌های فردی و شخصیتی افراد جزو معیارهای پیشنهادی جامعه مخاطب بنیاد مطرح شده بود، بایسته است در بازبینی و بازنگری شیوه‌نامه‌های پشتیبانی از آینده‌سازان، این معیار نیز به صورت اثربخش و کارآ در میان معیارها جای گیرد.

جدول ۸- ویژگی شخصیتی برجسته ...

مقوله	آیتم
فردی- شناختی	
	پشتکار
	خلاقیت و ابتکار
	پاکدامنی
	علاقتمند به چالش‌های جدید
	سعی در ترقی خود و جامعه
	تلاشگری و سخت‌کوشی
	دوری از یاس و ناامیدی- ناامید نشدن در انجام کارهای سخت
	ضریب هوشی بالا

با اراده	
هدفمند	
منظم	
قادر به تصمیم گیری در شرایط سخت	
توانایی بالای حل مساله	
روحیه مثبت و خوش بینی	
اعتماد به نفس بالا	
قدرت برنامه ریزی بلندمدت و کوتاه مدت	
کنجکاوی	
وقت شناسی	
متعهد و مسئولیت پذیری	
انگیزه و کار قوی	
سرعت در انجام امور	
نوآوری	
خودآگاهی	
سرزنده و پر انرژی	
مدیریت مشکلات - مدیریت شرایط اضطراری و عبور از بحران	
تفکر خلاق	
دوراندیش	
نکته بینی	
امیدوار	
خودانگیزه	
دلسوز	
بلندپرواز	
	ارتباطی
احترام به شخصیت افراد	
خوش برخورد	
توانایی برقراری ارتباط	
شوخ طبعی	
دوری از تملق	
صادق	
توانایی بیان و انتقال اطلاعات به مخاطبین	

سخنوری	
دارای قلم خوب	
همکاری دلسوزانه با دیگران	
روابط عمومی بالا	
سازگاری	
خوش اخلاق	
حامی	
	مدیریت، رهبری و کار تیمی
تعامل فکری بالا	
مدیریت عادلانه	
روحیه بالای کار تیمی	
توانایی رهبری و مدیریت گروه	
توانایی کار گروهی	
قابلیت هدایت تیم های علمی	
	ایجاد و مدیریت کسب و کار
کارآفرینی	
راه اندازی شرکت دانش بنیان	
اشتغال زایی برای افراد تحصیل کرده	
ایده پردازی	
ریسک پذیری	
مدیریت پروژه	
توانایی استنباط بالا	
	پژوهشی
توانایی نوشتن مقالات علمی	
توانایی ارائه پروژه پژوهشی	
علاقه مند به کارهای پژوهشی	
چاپ مقاله پژوهشی	
اهل تحقیق و پژوهش علمی	
شیوه استدلال و تحلیل	
مخترع	
تحلیل گر	
پژوهشگر برتر در سالیان متوالی	

قدرت تحلیل و محاسبات	
نویسنده و مترجم خوب	
	علمی-تحصیلی
توانایی طراحی و سنتز نانو کاتالیزورها	
توانایی تفسیر آنالیزها	
نظریه پردازی	
مسلط به نرم افزارهای مختلف	
مسلط به زبان انگلیسی	
طراحی سیستم های هوشمند	
مطالعه زیاد	
اهل درس و یادگیری - خستگی ناپذیری از مطالعه و یادگیری	
مشتاق و علاقمند به یادگیری در حوزه های گوناگون	
دانش فنی در زمینه برنامه نویسی	
	فرهنگی - اجتماعی - اعتقادی
میهن پرستی	
مقید به قانون	
شوق وانگیزه به خدمت به مردم به صورت داوطلب	
خدا باوری و ایمان به خدا	
خانواده دوستی	
پابندی به اخلاقیات	
اهل مشاوره	
ذوق ادبی - خوش نویسی - طراحی - ...	
فعال قرآنی (حافظ قرآن - مداح - قاری قرآن ...)	
فعالیت های مدنی و اجتماعی	
دغدغه مندی اجتماعی	
مشاوره حقوقی	
شرکت در فعالیت های داوطلبانه	
	آموزشی
تدریس	
رتبه اول آزمون ورودی دانشگاه	
دانشجو به معنی واقعی کلمه	
خودیادگیری	

استاد نمونه	
دانش آموخته ممتاز	
رتبه برتر کنکور سراسری - رتبه برتر آزمون ورودی مقطع کارشناسی ارشد	
انتخاب به عنوان معلم نمونه استانی	
دانشجوی ممتاز	

سوال دیگری که مطرح شد، این بود که «اثربخش ترین فعالیت اجرایی، فرهنگی - اجتماعی شما تاکنون چیست؟». همانطور که در جدول (۹) مشاهده می شود، پاسخ ها را می توان در یکی از مقوله های آموزشی، کسب و کار و کارآفرینی، علمی - اجرایی، پژوهش، فرهنگی، و اجتماعی جای داد. بایسته است این مورد نیز همچون مورد قبل که مربوط به ویژگی های شخصیتی پاسخگویان بود، در بازمینی و بازنگری شیوه نامه - های پشتیبانی از آینده سازان و معیارهای شناسایی مورد مذاقه قرار گیرد.

جدول ۹- اثربخش ترین فعالیت ...

مقوله	آیتم
آموزشی	
	تدریس رایگان به افراد بی بضاعت
	همکاری با مراکز آموزش الکترونیکی دانشگاه
	آماده سازی و تربیت دانش آموزان دبیرستان برای حضور در دانشگاه
	تدریس زبان انگلیسی
	دستیار آموزشی
	تدریس کامپیوتر
	برگزاری کارگاه آموزش زبان آلمانی
	تدریس
	همکاری در مدرسه تابستانی
کسب و کار و کارآفرینی	
	کارآفرینی و اشتغال زایی
	تاسیس شرکت دانش بنیان
	برگزاری اولین استارت آپ (در شهرستان فسا)
	مدیریت شرکت
	تولید انبوه اختراع

	علمی - اجرایی
دبیر انجمن علمی	
مربی گری اردوی دانش آموزی	
دبیر اجرایی همایش	
همکاری با انجمن علمی	
اجرای برنامه رادیویی به صورت کارشناس	
ویراستاری علمی مجلات دانشجویی	
مسئول تربیت بدنی خوابگاه دانشگاه	
مشاور ریاست بیمارستان	
مجری همایش / کنگره	
کادر اجرایی کنگره	
مشاوره آزمون‌های ارشد و دکتری	
	پژوهش
همکاری پروژه ای	
عضویت در تیم پژوهش - اجرای طرح پژوهشی	
طراحی و توسعه سامانه کنترل و مانیتورینگ خطوط و تاسیسات آب	
نگارش کتاب	
ایده پردازی	
سردبیر روزنامه بین‌المللی	
مدیریت فنی و اجرایی پروژه	
اختراع	
	فرهنگی
دبیر کانون موسیقی	
حفظ قران - قاری برتر	
تشکیل و عضویت در گروه برای فعالیت‌های علمی و فرهنگی	
فرمانده پایگاه بسیج	
نماینده حقوقی دانشجویان	
عضویت در پایگاه بسیج	
همکاری با گروه های جهادی	
رییس بسیج مدرسه	
فعالیت در کانون قران و عترت	
دبیر انجمن اسلامی	

برگزیده شدن عکس	
اجرای موسیقی برای شیرخوارگاه	
تشویق دانشجویان به مطالعه و تحقیق	
برگزاری کارگاه تندخوانی	
	اجتماعی
کمک به بیماران خاص	
کمک به دانش آموزان	
فعالیت جهادی و کمک در مناطق محروم (در سیل، زلزله ، ...)	
شرکت در فعالیت‌های خیریه اجتماعی	
برگزاری کلاس‌های قرآن به صورت رایگان در کانون فرهنگی مساجد	
مشاوره تحصیلی و خانوادگی	
همکاری با نهادهای حاکمیتی	
عضو برگزاری بازارچه خیریه بیماران خاص	
برگزاری مراسم یادمان شهدا	

بخش سوم: تحلیل نظرات جامعه مخاطب در خصوص برنامه‌های جدید برای پشتیبانی از آینده سازان و هدایت صحیح آنان در مسیر نخبگی

در این بخش، یافته‌های مربوط به دو محور تحلیل شده است. (الف) محور دوم. پشتیبانی و توانمندسازی استعداد‌های شناسایی شده و (ب) محور سوم. جذب و به کارگیری استعداد‌های توانمندشده. پیشنهاد‌های ارائه شده در خصوص پشتیبانی و توانمندسازی استعداد‌های شناسایی شده در پنج گروه دسته‌بندی گردید. شامل: کسب و کار و اشتغال؛ پشتیبانی مالی و معنوی؛ پشتیبانی فرهنگی - رفاهی؛ انگیزه بخشی؛ دانش و مهارت افزایی، آموزشی و پژوهشی. پیشنهاد برخی از پاسخگویان به صورت زیر است. از نظر یکی از پاسخگویان "راه اندازی سامانه‌ای که صاحبان صنایع خرد و کلان نیازها و دغدغه‌های علمی را مطرح کنند و دانشجویان نخبه نسبت به ارائه راهکار اقدام کنند. تسهیل امکانات کارورزی و کارآموزی برای نخبگان و حتی امکان استخدام با معافیت تحصیلی". یکی دیگر از پاسخگویان چنین بیان داشت "نیاز سنجی از طریق درگاهی که افراد بتوانند موضوع آموزشی و سایر موارد که نخبگان نیاز دارند در آن درگاه ثبت نمایند و در صورتی که بنیاد ملی نخبگان در آن زمینه برنامه‌ای داشت به فرد از طریق ایمیل و سایر پل‌های ارتباطی اطلاع‌رسانی شود". از نظر یکی دیگر از پاسخگویان "استعداد‌های خام (مخصوصاً ورودی‌های جدید) با سه مشکل عمده مواجه هستند ۱. عدم شناخت مسیر و ابزارهای موجود برای بهره‌گیری از استعدادشان ۲. هدفمند نبودن فعالیت‌ها در ابتدا و یا داشتن اهداف عادی مثل پزشکی شدن!!! ۳. عدم رغبت دانشجویان با استعداد به کارگروهی و طرح‌های مشارکت (یا در صورت نشان دادن رغبت عدم توانایی شناسایی راه‌هایی که برای مشارکت بین نخبگان وجود دارد) در این زمینه شناسایی و گماردن یک رهبر قدرتمند و ذاتی برای گروه‌های مشارکتی مهم‌ترین اصل است. راه‌های پیشنهادی: ایجاد گروه‌های مشارکت و تعیین هدف برای آن‌ها (مثلاً در یک پروژه پژوهشی مدت دار) مخصوصاً برای دانشجویان جدیدالورود و فراهم کردن ابزار، زمان و محیط مناسب برای فعالیت آن‌ها دور کردن استرس‌های محیطی، فرهنگی و درسی از دانشجویان شناسایی استعداد‌های غیرمرتبط به درس در آن‌ها و تلاش برای تقویت (استعداد‌هایی مانند علاقه به کارهای فرهنگی یا تکنولوژی یا هسته‌ای و...)"

جدول ۱۰- محور دوم: پشتیبانی و توانمندسازی استعداد‌های شناسایی شده

مقاله	آیتم
-------	------

	کسب و کار و اشتغال
راه اندازی سامانه ارتباطی بین صاحبان صنایع و نخبگان	
تسهیل امکانات جهت ارتباط با صنعت	
تسهیل امکانات کارورزی و کارآموزی برای نخبگان	
در دسترس گذاشتن پارک علم و فناوری برای همکاری مشترک	
آماده کردن شرایطی تا در زمان تحصیل، دانشجویان نخبه در محل معتبر مشغول به اشتغال پاره وقت شوند	
فراهم کردن فضای کاری جهت فعالیت های فردی یا گروهی	
ایجاد مراکز پیشرفته و جامعه در مرکزیت یک منطقه محروم	
معرفی استعداد های برتر به صنعت	
طرح احمدی روشن	
تاسیس مرکز علمی - پژوهشی مطالعات نیازهای بشر	
امتیاز قائل شدن برای استخدام - تسهیلات جذب	
	پشتیبانی مالی و معنوی
پشتیبانی مالی برای تاسیس شرکت دانش بنیان	
افزایش حقوق ماهیانه	
تسهیلات خرید کتاب	
حمایت مادی و معنوی از طرح تحقیقاتی دانشجویی	
در نظر گرفتن کمک هزینه ماهیانه	
پرداخت هزینه چاپ مقاله و کتاب	
حمایت از ایده ها و خلاقیت و نوآوری	
تسهیلات کم بهره یا بدون بهره	
افزایش مبلغ تسهیلات دانشجویی	
پرداخت وام شهریه	
کاهش هزینه های آزمایشگاهی	
اعطای بورس تحصیلی	
حمایت لازم برای پیاده سازی طرح های اجتماعی صنعتی	
تسهیلات خرید انواع کتب درسی (تخصصی و غیر تخصصی)	
راهنمایی حقوقی شرکت های دانش بنیان	
حذف سربازی	
حمایت بنیاد برای تولید محصول	
حذف بروکراسی اداری	
	پشتیبانی فرهنگی - رفاهی
تخصیص میزان حقوق برای نخبگان نیازمند کمک هزینه معاش	

هزینه برای استفاده از اماکن ورزشی و باشگاه ها به دانشجویان مشمول	
تسهیلات رفاهی (مانند زمین، خانه، خودرو ...)	
برگزاری اردوی گردشگری	
	دانش و مهارت افزایی، آموزشی و پژوهشی
تسهیل ورود به مقطع ارشد/ مقاطع بالاتر	
تسهیل شرکت در کنفرانس	
برگزاری کارگاه‌هایی برای توانمندسازی بیشتر در حوزه‌های مختلف	
ارتقای مهارت در زمینه متفاوت کاری	
شناسایی استعداد غیر درسی و تلاش برای تقویت آنها (مثل علاقه به کار فرهنگی، تکنولوژیکی، ...)	
شناسایی نرم‌افزارهای کاربردی هر رشته و برگزاری کلاس آموزشی مرتبط	
جهت دهی مناسب طرح های پژوهشی	
برگزاری کارگاه‌های آموزشی و جلسات بارش فکری	
برگزاری دوره‌های تخصصی	
ایجاد تیم‌های همکاری بین نخبگان در یک زمینه خاص	
برگزاری کارگاه مهارت‌افزایی - برگزاری نشست تخصصی	
برگزار کارگاه‌های مهارتی خاص	
کارگاه آشنایی با بازار و تجارت و فضای کسب و کار	
	انگیزه بخشی
شناسایی مسیر و ابزار برای بهره‌گیری از استعدادهایشان	
ایجاد گروه مشارکتی و تعیین هدف برای آنها	
حذف و تسهیل در بروکراسی اداری بنیاد	
نشستن پای حرف و درد و دل نخبگان	
ایجاد فضای گفتگوی علمی آزاد	
ایجاد پل ارتباطی سیستم پیامکی بین بنیاد و نخبگان	
اطلاع‌رسانی مناسب	
راه‌اندازی شبکه نخبگان	
کارگاه مضرات مهاجرت و فرهنگ	

پیشنادهای ارایه شده در خصوص جذب و به کارگیری استعدادهای توانمندشده در دو گروه دسته‌بندی گردید: به کارگیری و اشتغال؛ حمایت و پشتیبانی. بیشترین فراوانی پاسخ‌های ارایه شده این بخش مرتبط با اشتغال مستعدان بود. علاوه بر این، پشتیبانی برای تاسیس شرکت دانش‌بنیان نیز از فراوانی قابل توجهی برخوردار بود. به عبارت بهتر، جذب در دانشگاه‌ها، جذب در شرکت‌های دانش‌بنیان، جذب در دستگاه‌های اجرایی، و استفاده از ظرفیت نخبگان در حل مسائل کشور از جمله کلیدواژه‌های مطرح شده توسط پاسخگویان بود. از نظر یکی از پاسخگویان "سامانه ای یکپارچه برای استخدام افراد در نظر گرفته شود که تمامی تقاضاهای استخدامی فقط در آنجا مطرح شده و بنیاد نقش حامی و واسطه را داشته باشد". یکی دیگر از پاسخگویان چنین بیان نمود "منتظر نباشیم تا دانشجو فارغ التحصیل شود و بعد فرآیند جذب را شروع کنید!!! کسی که بعد از دفاع پروپوزال دکتری و با این همه فیلتر بنیاد، تایید بشود باید شرایطی برقرار شود که بتواند در دستگاه‌های جذب دولتی نظیر هیئت علمی دانشگاه‌ها جذب بشود. و همچنین فاصله میان دانشجویان و صنعت و شرکت‌ها را کمتر کنید". از نظر دانشجوی دیگری "بعد از شناسایی نخبگان بهتر است به آنها اعتماد کامل داشته و کارهای مهم را به آن‌ها سپرد". به عقیده یکی از پاسخگویان "جذب در ارگان‌ها و دانشگاه‌ها به‌عنوان یک تسهیلات برای مستعدین برتر به نظر خوب است اما به نظر بنده ایجاد بستری برای آشناسدن مستعدین برتر با یکدیگر و ارائه تسهیلات برای تشکیل و سازماندهی یک سازمان و یا شرکت دانش بنیان به نظر بنده مفید است".

جدول ۱۱- محور سوم: جذب و به کارگیری استعدادهای توانمندشده

مقوله	آیتم
به کارگیری و اشتغال	
	ایجاد سامانه یکپارچه برای استخدام
	استفاده از دانشجویان نخبه برای شناسایی دانشجویان مستعد و کمک به پرورش آنها به عنوان منتور
	اولویت جذب و استخدام
	تاسیس شرکت دانش بنیان
	بهره‌مندی از ایده پردازی و کارآفرینی دانشجویان توانمندشده
	جذب به صورت هیات علمی
	اعطای سهمیه به دانشجویان برتر و نخبه برای جذب در دانشگاه و شرکت دانش‌بنیان

جذب به صورت سرباز و دوره نظام وظیفه در مراکز تحقیقاتی، ادارات و ...	
جذب در ارگان های تصمیم ساز و اجرایی	
استفاده در حل مسایل کشور	
همکاری با وزارتخانه ها به صورت مشاور و ایده پرداز	
تخصیص سهمیه سالیانه به جذب نخبگان توسط دستگاه های اجرایی	
سهمیه جایزه شهید احدی هر ساله به بنیاد نخبگان استانی داده شود	
کمک به کارآفرینی واقعی	
تدیس به صورت حق التدریس در دانشگاه ها	
استفاده از توان پژوهشی نخبگان در حل مسایل کشور	
جذب نخبگان در صنعت (های تک)	
مشارکت دادن نخبگان در تصمیم گیری های دستگاه های اجرایی	
	حمایت و پشتیبانی
بنیاد نقش حامی و واسطه داشته باشد	
تاسیس پژوهشگاه اجتماع علمی کشور و بکارگیری نخبگان جوان برای شناسایی مسایل کشور	
معرفی و ایجاد ارتباط بین استعدادها با یکدیگر	
پذیرش در مقاطع بالاتر	
ایجاد سامانه ارتباط آنلاین میان افراد مستعد و صنعت گران	
اهدای کارت عضویت بنیاد نخبگان برای افراد تحت حمایت بنیاد	
تشکیل گروه های تخصصی از دانشجویان مستعد	
راه اندازی بستر مجازی برای آشنایی از حیث توانمندی و قابلیت های دانشجویان برتر جهت شراکت برای راه اندازی کسب و کار	
اعتماد به نخبگان و سپردن کارهای مهم به آنها	
ایجاد درگاهی که نخبگان حیطه های فعالیت های خود را معرفی کنند و شرکت دانش بنیان در حیطه خود با افراد واجد شرایط تماس بگیرند	
داشتن سهمیه برای جذب در دانشگاه یا سازمان (و بعد نخبگان با یکدیگر برای این سهمیه رقابت کنند)	
ارایه وام و ودیعه های اشتغال و مسکن	
حمایت لازم برای پیاده سازی طرح های اجتماعی، صنعتی و کارآفرینی	
حمایت از ایده ها (با ارایه طرح هایی مانند طرح شهید احمدی روشن)	

فصل سوم:

نتیجه گیری و جمع بندی

معرفی فصل

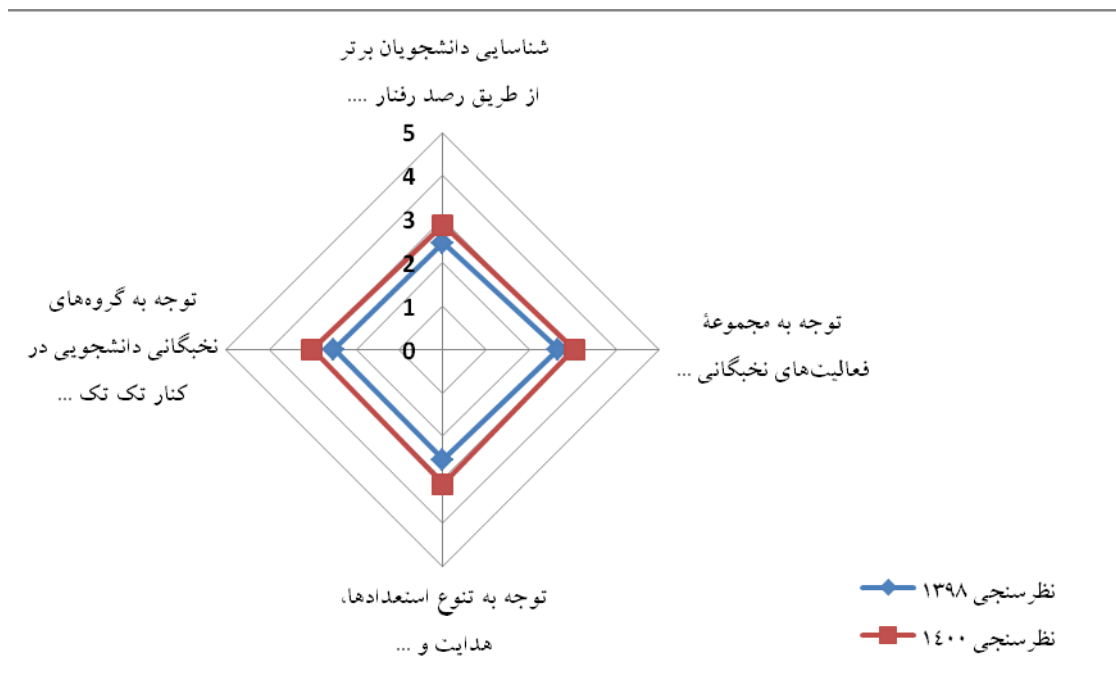
فصل سوم این مجموعه، به نتیجه‌گیری یافته‌های به‌دست آمده از داده‌های گردآوری شده پرداخته و بر آن اساس، به پرسش‌های طرح شده در فصل اول پاسخ داده شد. انتهای این فصل به جمع‌بندی از نتایج و آرایه پیشنهادهایی اختصاص یافته است.

بحث و نتیجه‌گیری

اهمیت شناسایی، توانمندسازی، جذب، و نگهداشت نخبگان و نیروی انسانی ماهر، متخصص و توانمند در کشورهایی که خواهان دستیابی به توسعه و پیشرفت مداوم و پیشگیری از ناامیدی، بی‌انگیزگی و فرسودگی نیروی انسانی خود هستند؛ مورد تاکید بسیار است. براین اساس، چنانچه استعداد‌های برتر و نخبه در کشور شناسایی و برنامه‌ریزی آموزشی، پژوهشی و حمایتی مناسبی برای آنها آرایه شود، در موفقیت و پیشرفت جامعه اثر مثبت خواهد داشت. بنیاد ملی نخبگان با هدف شناسایی، جذب و پشتیبانی از نخبگان کشور تأسیس شد و حمایت‌ها و پشتیبانی‌های مادی و معنوی ارزشمندی از نخبگان به عمل می‌آورد. یافته‌های مطالعه نشان داد میزان آشنایی پاسخگویان با اهداف بنیاد ملی نخبگان برای پشتیبانی از دانشجویان برتر در سطح بیشتر از متوسط است. همچنین، میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی نیز بیشتر از سطح متوسط گزارش شد. نتایج نظرسنجی سال ۱۳۹۸ میزان آشنایی پاسخگویان با اهداف بنیاد و میزان آشنایی با شرایط و مقررات بهره‌مندی از پشتیبانی‌های دانشجویی را در سطح کمتر از متوسط گزارش کرد. براین اساس، می‌توان چنین استنباط کرد که طی سال‌های مورد بررسی، اطلاع‌رسانی‌ها و برگزاری نشست‌ها با مشمولان سبب شده تا آگاهی و آشنایی نسبت به اهداف بنیاد نخبگان و شرایط و فرایندهای بهره‌مندی از تسهیلات دانشجویی افزایش پیدا کند. با اینحال، از آنجا که عدم آشنایی کافی با اهداف و تسهیلات بنیاد ملی نخبگان سبب خواهد شد تا دانشجویان و جامعه هدف بنیاد نتوانند چنانچه شایسته و بایسته است از تسهیلات اعطایی بهره‌مند شوند و به‌دنبال آن، نارضایتی‌ها و نقدهایی را به فعالیت‌های بنیاد وارد کنند؛ لذا، لازم است از طرق مختلف، بنیاد ملی نخبگان و شرح وظایف و گستره تسهیلات و مخاطبان و جامعه هدف آن برای برخورداری از هریک از تسهیلات اطلاع‌رسانی شود و دانشجویان، استادان، کارکنان دانشگاه، خانواده‌ها و دیگر ذی‌نفعان به خوبی با این مهم آشنا شوند. براین اساس، پیشنهاد می‌شود تا برنامه‌های تلویزیونی به این امر اختصاص یابد و با تهیه مستندهایی از فعالیت‌ها و پشتیبانی‌های بنیاد؛ فلسفه وجودی این نهاد مهم و اثرگذار به‌خوبی معرفی و اطلاع‌رسانی شود.

یافته‌ها نشان داد بحران کرونا تا حد زیادی در روند فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویان تاثیر گذاشته است و همین امر باعث گردیده تا انتظارات چندگانه‌ای از بنیاد ملی نخبگان شکل گیرد و مطرح شود، که از حمایت‌های مالی بیشتر و ارایه تسهیلاتی در خصوص خرید لپ‌تاپ تا برگزاری وبینارها و کارگاه‌های مجازی، تغییر در سقف امتیازات و افزایش سنوات بهره‌مندی از تسهیلات، حمایت معنوی و ارتقای امید به زندگی و کمک در جهت مواجهه با بحران‌های ناشی از کرونا، و در اولویت قرار دادن مشمولان برای تزریق واکسن متنوع بود. انتظارات بیان شده در سه دسته گروه‌بندی شدند: (الف) حمایت‌ها و پشتیبانی‌های مالی و معنوی، (ب) فرایندهای شناسایی و حمایت از دانشجویان، (ج) انتظارات ویژه در شرایط بحران کرونا. همانطور که یافته‌ها به تفصیل تشریح شده است، انتظارات و درخواست دانشجویان از بنیاد تنها منحصر به حمایت‌های مالی نیست، بلکه این گروه انتظار دارند که بنیاد در خصوص بحران کووید-۱۹ نیز به آنها اطلاع‌رسانی کند و دانش مفیدی در جهت مواجهه با این بحران و افزایش امید به زندگی در اختیار آنان قرار دهد. هرچند که شاید از طریق رسانه‌ها، دانش و اطلاعات بسیاری در این خصوص اطلاع‌رسانی می‌شود، لیکن بنیاد از طریق برنامه‌های ویژه اطلاع‌رسانی و حمایتی، مانند برگزاری جلسه‌های مجازی، می‌تواند ارتباط فیمابین با مشمولان تسهیلات دانشجویی را حفظ نماید و دلگرمی بیشتری در دانشجویان، که شاید به خاطر شرایط پیش آمده با این بحران بخشی از برنامه‌ریزی‌هایشان با مانع مواجه شده است؛ را ایجاد کند.

موفقیت بنیاد ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین نامه اعطای تسهیلات دانشجویی از طریق چهار آیتام مورد بررسی قرار گرفت و یافته‌ها نشان داد که در هر چهار مورد، میزان موفقیت بنیاد در حد متوسط ارزیابی شده است. در نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ نیز داده‌ها یافته مشابهی را گزارش کردند؛ البته میانگین نمرات در سال ۱۴۰۰ به طور نسبی بیشتر از نمرات کسب شده در سال ۱۳۹۸ بود.

شکل ۸۵- مقایسه یافته‌های نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ در خصوص موفقیت بنیاد

ملی نخبگان در تحقق ویژگی‌های آیین نامه اعطای تسهیلات دانشجویی

در رابطه با موفقیت بنیاد در رسیدن به اهداف مورد نظر، گزارش داده‌های تحلیل شده نشان داد که در همه موارد مورد بررسی میانگین از سطح متوسط (عدد ۳) بیشتر بوده است و در طیف ۳/۲۲ تا ۳/۵۸ قرار داشته است که نشان از سطح متوسط در ارزیابی است. نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ نیز نشان داد که بنیاد تا حدی در رسیدن به اهداف موفق بوده است و رضایت سطح متوسط به این امر تاکید داشت. بیشترین میزان رضایت مربوط به هدایت دانشجویان صاحب استعداد برتر در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های علمی خود بوده است. در نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ نیز همین یافته به دست آمده است.

یافته‌ها در خصوص میزان موافقت پاسخگویان با معیارهای شناسایی دانشجویان برتر نشان داد که بیشترین میزان موافقت با «انتشار مقالات در همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی» و پس از آن «اجرا یا همکاری در طرح‌های پژوهشی» بود. نتایج مطالعه پیشین که نظرات نظرسنجی پیرامون تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ را مورد واکاوی قرار داده بود، نیز حکایت از آن داشت که بیشترین میزان موافقت پاسخگویان با معیارهای شناسایی دانشجویان برتر مربوط به آیتم «انتشار مقالات در

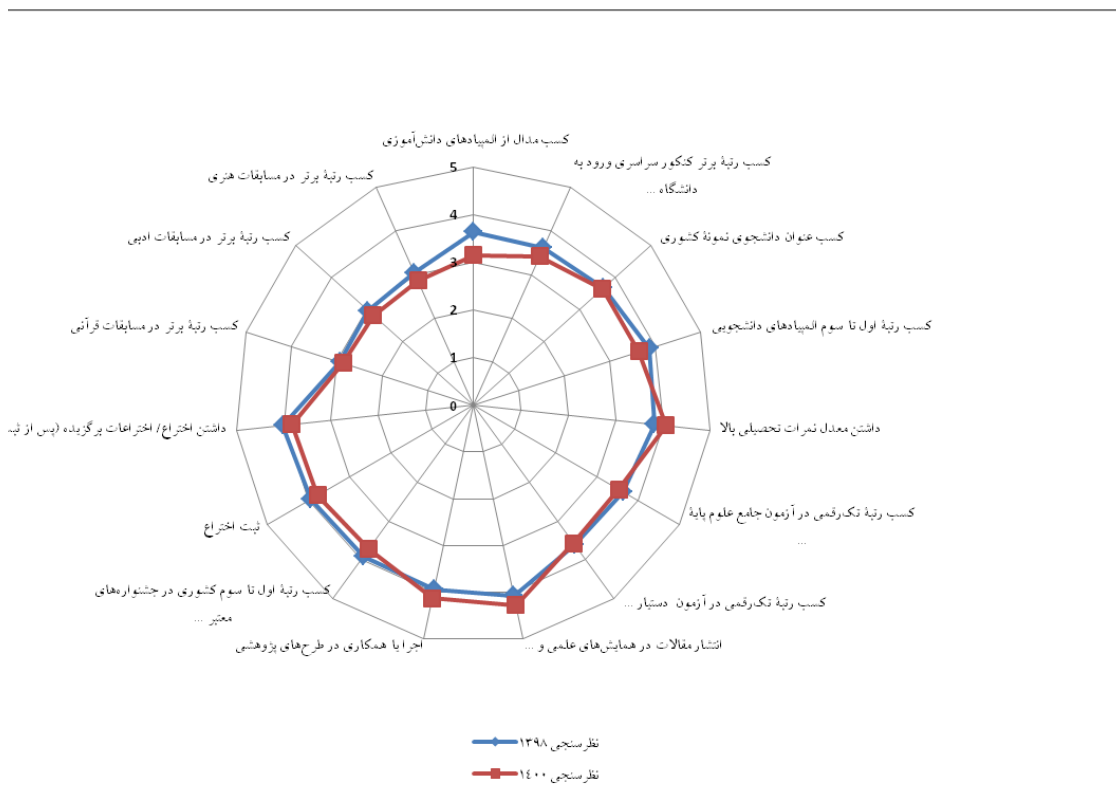
همایش‌های علمی و نشریات معتبر ملی و بین‌المللی» بود. همچنین، نتایج نظرسنجی در سال‌های ۹۵ و ۹۶ نشان داد که میزان موافقت با معیار "انتشار مقاله در نشریه‌های معتبر داخلی و خارجی" در سال ۹۵ دارای ۸۴ درصد موافقت و در سال ۹۶ دارای ۸۷ درصد موافقت بود. براین اساس، به نظر می‌رسد این معیار از نظر جامعه هدف بنیاد جزو معیارهای پر اهمیت تلقی می‌شود که در نتیجه، ضرورت دارد مسئولان و تصمیم‌گیران بنیاد ملی نخبگان بهره‌مندی از این معیار را به گونه‌ای تصمیم‌گیری و مدیریت نمایند که دانشجویان به مقاله‌نویسی و انتشار مقالات به صورت صرف بسنده نکنند و به جای تکیه بر افزایش کمی مقالات، به کاربردی بودن و کاربست‌پذیری پژوهش‌های صورت گرفته و مقالات منتشر شده توجه کنند و در راستای ارتقای کیفیت کارهای علمی و پژوهشی بیش از پیش بکوشند.

نتایج نظرسنجی نشان داد که کمترین میزان موافقت مربوط به معیارهای «کسب رتبه برتر در مسابقات قرآنی»، «کسب رتبه برتر در مسابقات ادبی»، و «کسب رتبه برتر در مسابقات هنری» بود. نتایج نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ و همچنین، نتایج نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶ نیز نشان داد که این سه معیار دارای کمترین درصد موافقت بودند. واکاوی داده‌های مربوط به پاسخگویانی که خود در هریک از مسابقات ذکر شده فعال بودند، از سوابق همان معیار برخوردار بودند و رتبه کسب کرده بودند، نشان داد که چنین معیارهایی از نظر این گروه بسیار مهم تلقی و مطرح شده است. بر اساس این یافته و همچنین واکاوی‌های بیشتر و عمیق‌تر در میان معیارها و با برقراری ارتباط بین پاسخ‌های داده شده و افرادی که در همان معیار برجسته و برتر بودند، چنین استنباط می‌شود که اهمیت هریک از معیارها از دید گروه مرتبط بسیار مهم تلقی می‌شود و برای سایرین از اهمیت کمتری برخوردار است. لذا، همچنان که پاسخ‌ها نشان می‌دهد، مواردی مانند انتشار مقالات، اجرا و همکاری در طرح‌های پژوهشی، و داشتن معدل تحصیلی بالا از مهمترین معیارهای مطرح توسط پاسخگویان بوده است و نظر موافق‌تری بر این معیارها بوده است. براین اساس، می‌توان بر حساسیت معیارهای شناسایی دانشجویان برتر تاکید کرد؛ چرا که برخی معیارها می‌تواند ریسک انحراف از کیفیت فعالیت‌های علمی و کارآمد به سمت کمی‌گرایی را به همراه داشته باشد. دانشجویان نظراتی در خصوص معیارهای شناسایی نیز مطرح کردند. از نظر یکی از دانشجویان "تاکید بسیار بر معدل از نقاط ضعف است. کما اینکه ممکن است افرادی بعلت مشغله زیاد پژوهشی و با وجود قوی بودن و استعداد فراوان معدل کمتر از حد مجاز داشته باشند". دانشجوی دیگری چنین بیان داشته است: "بیشتر به تفاوت بین رشته‌ها توجه شود و رقابت بین دانشجویان از رشته‌های مختلف صورت نگیرد. چون

واقعا قابل مقایسه نیست. همچنین معدل گاهی بسته به شرایط زمانی بسیار می تواند متفاوت باشد و خیلی از پارامترها در کسب معدل می تواند تاثیر گزار باشد. من نظرم این است که برای یک دانشجوی دکتری نباید معدل کارشناسی او مانع موفقیتش باشد". همچنین، از نظر دانشجوی دیگری: "انتخاب نخبه صحیح انجام نمی گیرد. معیارهای مناسبی ندارید. توجه اصلی شما فقط به درس خوان بودن و معدل بالا است". براساس یافته‌های به دست آمده و نظرات مطرح شده، سوال اینست که معیارهایی که برای شناسایی مضمولان تسهیلات دانشجویی استفاده می شود، تا چه میزان دارای کفایت لازم هستند؟ لذا، چنانچه معدل تحصیلی و یا رتبه کنکور سراسری فرد به عنوان یک معیار برای برخورداری از تسهیلات دانشجویی در نظر گرفته می شود، پیشنهاد می شود تا معیارهای دیگری همچون ویژگی های فردی و صلاحیت و توانمندی مستعدان و نخبگان را تعریف و تبیین نمود و آن را نیز در کنار معیارها لحاظ کرد.

دیگر یافته‌ها در خصوص معیارهای شناسایی دانشجویان برگزیده چنین بود: میزان موافقت پاسخگویان در خصوص مناسب بودن معیارهای شناسایی در حد متوسط و در خصوص شفاف بودن معیارهای شناسایی نیز در حد متوسط بود. نتایج نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ نیز موید این یافته است و میزان موافقت پاسخگویان در این مورد در سطح متوسط بوده است. در نظرسنجی سال های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد بنیاد ملی نخبگان را درباره تدوین شاخص های شناسایی مضمولان جایزه های تحصیلی چگونه ارزیابی می کنید؟» به ترتیب ۶۸ درصد و ۷۴ درصد میزان رضایت مشاهده شد.

مقایسه یافته های به دست آمده در نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ به صورت زیر است. همانطور که در شکل مشاهده می شود هر چند که میزان موافقت با برخی از معیارهای شناسایی در سال ۱۳۹۸ بیشتر از سال ۱۴۰۰ بوده و بالعکس؛ اما در مجموع، این تفاوت از نظر آماری معنی دار نیست و لذا، می توان چنین گفت که دانشجویان طی سال های مورد بررسی نظر مشابهی نسبت به مناسبت معیارهای شناسایی مضمولان دارند.

شکل ۸۶- مقایسه یافته‌های نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ در خصوص معیارهای

شناسایی

یکی از سوالاتی که در این نظرسنجی مورد پرسش قرار گرفت این بود که «مهم‌ترین ویژگی و صلاحیت‌های خود که بر آن اساس، خود را لایق و واجد شرایط دریافت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد می‌دانید، ذکر نمایید». داده‌های به‌دست آمده، طیفی از پاسخ‌ها را نشان داد که در یکی از گروه‌های: افتخارات، ویژگی‌های فردی، آموزش، پژوهش، و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی قابل دسته‌بندی است.

بهره‌مندی از جوایز بنیاد در مقاطع پیشین	افتخارات
پژوهشگر برتر دانشگاه	
کسب مدال در المپیاد دانش‌آموزی	
کسب مدال در المپیاد دانشجویی	
کسب جوایز (مانند جایزه ابن سینا پژوهی)	
جدیت، پشتکار و تلاشگری، استعداد، با اخلاق، مسئولیت‌پذیر، منظم، نوآوری و خلاقیت، ...	ویژگی‌های فردی

توانایی انجام کار تیمی و رهبری تیم، روحیه همکاری	
توانایی نقدپذیری	
هدف گذاری و برنامه ریزی برای دستیابی به اهداف	
معدل و سوابق تحصیلی	آموزش
تدریس و آموزشیاری	
رتبه برتر در بین ورودی	
کسب رتبه برتر کنکور سراسری	
علاقمندی به پژوهش در زمینه های تخصصی	پژوهش
ارایه مقاله در زمینه های علمی و کاربردی	
اختراع	
طرح پژوهشی	
عضویت در هیات تحریریه مجله معتبر	
جستجوی دانش	
حضور فعال در فعالیت های فرهنگی و قرآنی دانشگاه	فعالیت های فرهنگی و اجتماعی
نویسنده گی	
مهارت داوری مقالات، انجام مشاوره	
دغدغه مندی نسبت به مسایل جامعه	
سرپرست خانواده بودن- تحصیل و کار در کنار هم	

در نظرسنجی از پاسخگویان برای ارایه پیشنهاد در خصوص معیارهای شناسایی استعدادها برتر، پیشنهادهای مطرح شده در پنج دسته آموزشی (شامل معدل دوران تحصیل، برگزیده المپیاد علمی، رتبه دانشگاه محل تحصیل، و ...)، علمی و پژوهشی (شامل تالیف و ترجمه کتاب، سخنرانی علمی، ویراستاری ادبی کتب دانشگاهی، و ...)، صلاحیت های مرتبط با کسب و کار و اشتغال (شامل توانایی تاسیس شرکت دانش بنیان، داشتن ایده و اجرای ایده نوین، کسب رتبه در مسابقات مهارتی و ...)، فردی- روانشناختی (شامل آزمونهای هوش، مصاحبه روانشناختی، خلاقیت، و ...)، و سایر (شامل مقام ها و عضویت در رشته های ورزشی، فعالیت در حیطه های اجرایی مانند کمیته علمی و فرهنگی، و ...) گروه بندی شد. پاسخگویان همچنین پیشنهادهایی مرتبط با شیوه شناسایی و گزینش استعدادهای برتر مطرح کردند همچون پذیرش چندبرابری و سپس، انجام مصاحبه و گزینش از میان آنها، اعتبارسنجی سازمان های مرتبط و همکاری با آنها برای شناسایی، آگاهی رسانی فراگیر و عادلانه در دانشگاه ها، و شایسته سالاری و عدم اعمال سلیقه

فردی در بررسی مدارک. علاوه بر این، برخی از پاسخگویان پیشنهاد دادند که افرادی که قصد اپلای دارند و یا در حال اپلای دایمی هستند از چرخه شناسایی و پشتیبانی حذف شوند و چنانچه فردی شاغل است نیز از بهره‌مندی از تسهیلات بنیاد حذف شود. در رابطه با مورد اخیر که پیشنهاد حذف افراد شاغل بود، این مورد با "تحصیل و کار در کنار هم" که به‌عنوان یک ویژگی که برخی افراد بر آن اساس خود را واجد شرایط دریافت پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد دانسته بودند؛ مغایر است.

به‌طور کلی و در جمع‌بندی از تمام یافته‌های مرتبط با معیارهای شناسایی مستعدان، چنین می‌توان گفت که لازم است تا با تعیین معیارهای مناسب و اثربخش، ارایه تسهیلات دانشجویی برای دانشجویانی که به‌واقع دارای استعداد برتر بوده و سرآمد هستند، صورت پذیرد تا ارزش مستعدان و نخبگان واقعی حفظ شود. البته این نکته نیز نباید از نظر دور داشته شود که ارایه تسهیلات با توجه به شرایط مورد بازبینی و ارتقا قرار گیرد تا از بی‌انگیزگی و دل‌سردی دانشجویان مستعد و برتر جلوگیری شود.

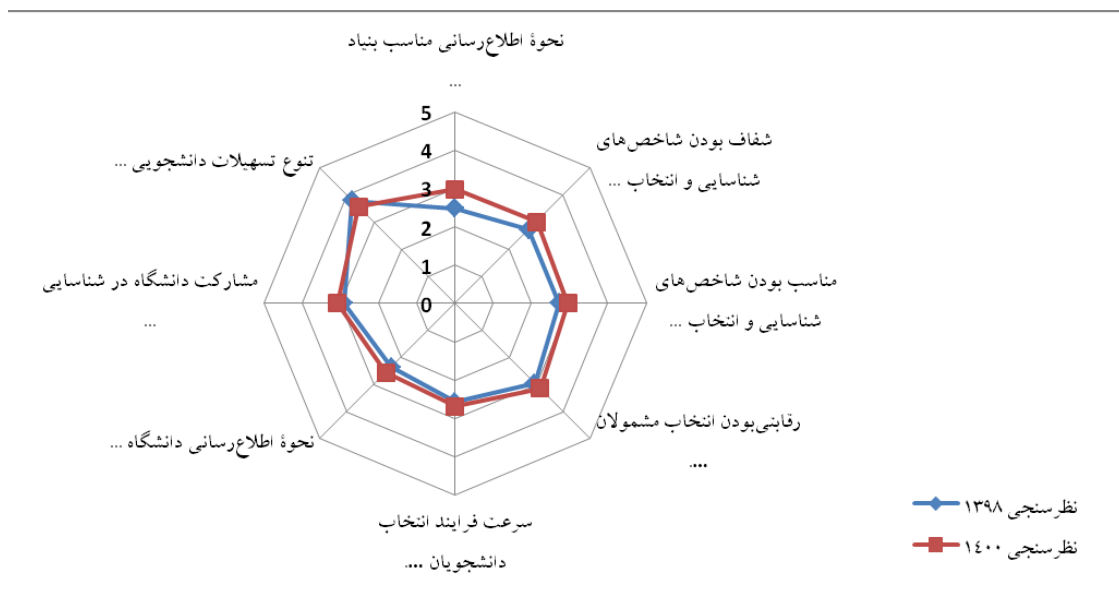
یافته‌ها در خصوص مفید بودن مشارکت دانشگاه در شناسایی دانشجویان برگزیده نشان داد که میزان موافقت پاسخگویان با این مورد در حد متوسط بوده است. در نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ میزان موافقت پاسخگویان در این مورد کمتر از حد متوسط بود. در نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد دانشگاه خود را در خصوص کمک به شناسایی مشمولان جایزه‌های تحصیلی چگونه ارزیابی می‌کنید؟» به ترتیب ۵۳ درصد و ۵۹ درصد میزان رضایت مشاهده شد. در مجموع و با توجه به رضایت سطح متوسط طی سالهای مختلف بررسی، چنین استنباط می‌شود که دانشگاه‌ها چنان که بایسته است به این موضوع ورود نکرده‌اند. بنابراین، همه این موارد حکایت از آن دارد که باید نقش دانشگاه را در شناسایی مشمولان تسهیلات دانشجویی پررنگ‌تر نمود و البته این امر با برگزاری کارگاه‌های توجیهی و آموزشی و افزایش توانمندسازی کارشناسان و مشمولان امر در دانشگاه‌ها تسهیل خواهد شد.

در رابطه با عملکرد دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد، سوالاتی در رابطه با نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص تسهیلات دانشجویی بنیاد، نحوه برخورد و پاسخویی کارشناسان دانشگاه، و اطلاعات کافی کارشناسان مرتبط در خصوص تسهیلات دانشجویی مطرح و نظرسنجی شد. براساس داده‌های به‌دست آمده، میزان رضایت از نحوه برخورد و پاسخگویی کارشناسان دانشگاه در سطح بیشتر از متوسط و در خصوص نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه و اطلاعات کافی کارشناسان میزان رضایت کمتر از سطح متوسط

گزارش شد. در نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷، میانگین برای هریک از سوالات فوق کمتر از متوسط و تقریباً نامناسب ارزیابی شد. همانطور که مشاهده می‌شود تفاوتی بین یافته‌های این مطالعه و مطالعه پیشین در خصوص نحوه اطلاع رسانی دانشگاه و اطلاعات کافی کارشناسان دانشگاه وجود ندارد. در نظرسنجی سال‌های ۹۵ و ۹۶، نظر پاسخگویان در رابطه با این سوال که «عملکرد دانشگاه خود را در خصوص اعطای جایزه‌های تحصیلی به مشمولان چگونه ارزیابی می‌کنید؟» به ترتیب ۵۰ درصد و ۵۷ درصد میزان رضایت مشاهده شد. و در رابطه با این سوال که «استاد راهنمای شما چقدر با فرایند اعطای جایزه آشنایی دارد؟» به ترتیب ۴۸ درصد و ۵۵ درصد میزان رضایت مشاهده شد. براساس یافته‌های به دست آمده، پیشنهاد می‌شود تا بنیاد ملی نخبگان با برگزاری جلسات و کارگاه‌های آموزشی، کارشناسان رابط در دانشگاه‌ها را به‌طور کامل نسبت به شیوه‌ها و فرایندهای شناسایی و تسهیلات حمایتی از دانشجویان مستعد آشنا و مطلع سازند تا فرایندها و امور اجرایی به‌صورتی سریع و بدون نقص پیش رود. از نظراتی که توسط دانشجویان بیان شد، می‌توان به موارد زیر اشاره داشت: "بعضاً روند کند پیگیری نامه‌هایی که با تاخیر دانشگاه همراه باشد، معمولاً پاسکاری بین بنیاد و دانشگاه اتفاق می‌افتد و دانشجویان این وسط بعضاً مورد کم لطفی و اجحاف قرار می‌گیرند". از نظر دانشجوی دیگر "در پرسشنامه مشاهده کردم دانشگاه نیز در شناسایی نخبگان فعالیت دارد بعد از ۱۲ سال دانشجوی بودن در این پرسش نامه متوجه این مورد شده‌ام به نظرم دانشگاه‌های ایران شایسته و توانایی انجام این کار را به شدت دارا نمی‌باشند". دانشجوی دیگر چنین بیان داشت: "قسمتی از کار که به عهده دانشگاه است بسیار فشل است و باعث شد سال گذشته فرم‌های آموزش‌یاری و فن‌یاری ما گم شده و با وجود پیگیری فراوان کاملاً از تسهیلات محروم بمانیم".

یافته‌های به دست آمده در خصوص میزان رضایت‌مندی مشمولان از تسهیلات و فرایندهای اعطای تسهیلات بیانگر آن بود که بنیاد در بسیاری موارد موفق عمل کرده و در برخی، از موفقیت کمتری برخوردار بوده است. پاسخگویان از سرعت شناسایی مشمولان و اعطای تسهیلات، و مشارکت دانشگاه در فرایند انتخاب مشمولان رضایت در حد کم داشتند. از نحوه اطلاع‌رسانی بنیاد در خصوص تسهیلات دانشجویی و مقررات آن، شاخص‌های شناسایی، و رسیدگی به نظرات و پیشنهادها و شکایات احتمالی رضایت‌مندی در حد متوسط داشتند. این در حالی است که براساس پاسخ‌های دریافت شده، در رابطه با تنوع تسهیلات، می‌توان گفت بنیاد موفق عمل کرده است و مشمولان نسبت به تنوع تسهیلات دانشجویی رضایت‌مندی تقریباً در سطح زیاد داشتند. در خصوص نحوه برخورد و پاسخ‌گویی کارشناسان بنیاد نخبگان استان در ارتباطات

حضور و تلفنی و پی گیری وضعیت درخواست ها نیز میزان رضایت در سطح زیاد بود. طالب زاده شوشتری و خادمی اشکذری (۱۳۹۷) در مطالعه خود دریافتند از جمله مشکلاتی که توسط نخبگان مطرح شده، ماهیت و طولانی بودن پروسه دریافت تسهیلات بنیاد است. بررسی و مقایسه یافته های این مطالعه با نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ بیانگر آن است که در مجموع، سطح میزان رضایت مندی پاسخگویان این دوره نسبت به دوره قبل افزایش داشته است؛ که از بهبود نسبی شیوه ها و فرایندها حکایت دارد. مقایسه یافته های به دست آمده در نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ به صورت زیر است.

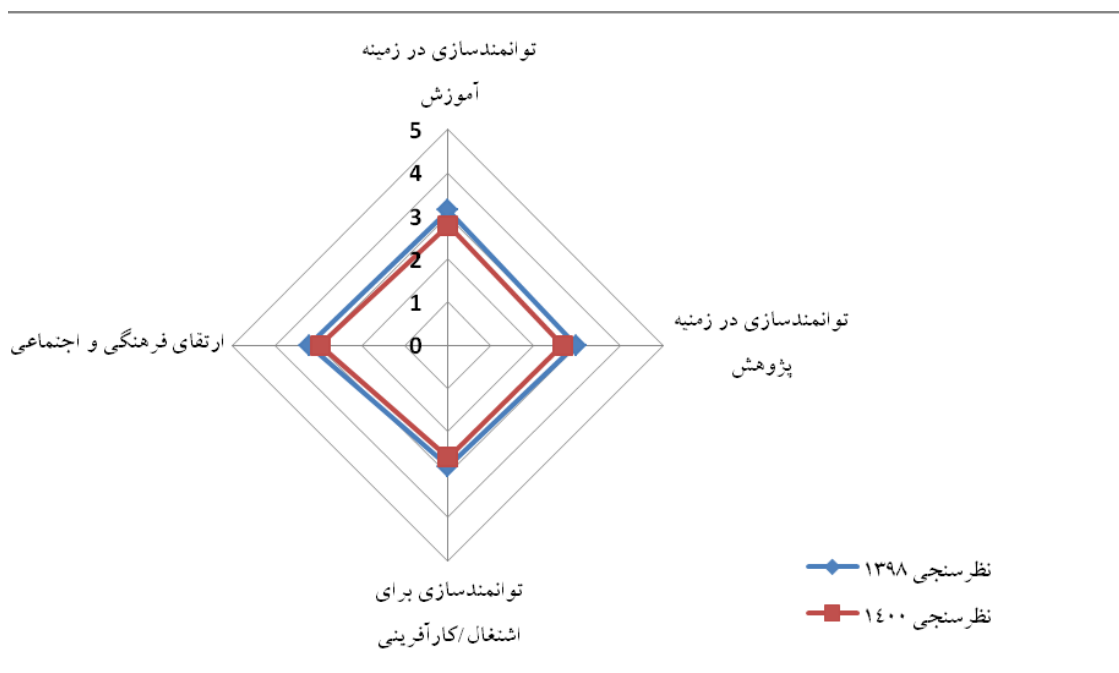

شکل ۸۷- مقایسه یافته های نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ در خصوص رضایت مندی مشمولان از تسهیلات و فرایندهای مربوطه

یافته های مطالعه در خصوص دیگر هدف پژوهش که بررسی میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان پشتیبانی های دانشجویی بنیاد بود نشان از آن داشت که به طور کلی، میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت مشمولان در سطح نزدیک به متوسط ارزیابی شده است. این یافته با نظرسنجی تسهیلات دانشجویی تا سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ همخوانی دارد. اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت در چهار دسته توانمندسازی در زمینه آموزش، توانمندسازی در زمینه پژوهش، توانمندسازی برای اشتغال/کارآفرینی، و ارتقای فرهنگی و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که میانگین

به دست آمده برای هر یک از گروه‌ها به ترتیب برابر با ۲/۷۸، ۲/۶۶، ۲/۶۱، و ۲/۹۶ بود. همانطور که از نتایج برمی آید در هر چهار گروه، میانگین در سطحی نزدیک به سطح متوسط است. از جمله نظراتی که پاسخگویان بیان داشتند می توان به موارد زیر اشاره کرد: "هدایت دانشجو برای استفاده از امکانات موجود و قرارگیری در مسیر نخبگی"، "ایجاد انگیزه و حمایت برای پیشرفت دانشجویان"، "ایجاد محیطی مناسب جهت انجام کارهای پژوهش محور در جهت رفع نیازهای کشور" و "برقراری ارتباط بین اجتماع نخبگان از رشته های مختلف".

مقایسه یافته‌های به دست آمده در نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ به صورت زیر است. همانطور که مشاهده می شود میانگین هر چهار بعد مورد بررسی در نظرسنجی سال ۱۳۹۷ بیشتر از نظرسنجی مشابه در سال ۱۴۰۰ بود. البته این تفاوت از نظر آماری معنی دار نیست.

شکل ۸۸- مقایسه یافته‌های نظرسنجی سال ۱۳۹۸ و نظرسنجی سال ۱۴۰۰ در خصوص میزان اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت دانشجویان

در مباحث مدیریتی، یکی از عوامل مهم تعیین موفقیت نهادها و موسسات رضایت مندی مشتریان مطرح شده است و تامین رضایت مشتری یکی از الزامات اساسی نظام‌های مدیریت کیفیت تعالی بیان شده است.

براین اساس، از جمله مواردی که نشانگر موفقیت بنیاد است، بررسی رضایت‌مندی دانشجویان و نیز واکاوی نقاط قوت و ضعف بنیاد از دید این گروه می‌باشد. در خصوص رضایت‌مندی نسبت به اثرگذاری تسهیلات بنیاد بر مسیر پیشرفت، همانطور که در بخش پیش بیان شد؛ میزان رضایت‌مندی در حد متوسط گزارش شد. پاسخگویان نقاط قوت و ضعف مختلفی را در خصوص تسهیلات بنیاد مطرح نمودند؛ از جمله نقاط قوت مطرح شده که فراوانی بیشتری داشتند، عبارت از: "حمایت مالی"، "تنوع تسهیلات و پشتیبانی‌ها"، و "انگیزه بخشی" بود. به عقیده یکی از دانشجویان: "اصل توجه به نخبگانی که عموماً در کشور مورد توجه و احترام کافی نیستند و در نهایت هم در جایگاه‌های شغلی که نه به لحاظ سطح علمی و نه به لحاظ اقتصادی ایشان را ارضا نمی‌کند بکارگیری می‌شوند، می‌تواند مزیت بشمار رود". دانشجوی دیگر چنین بیان کرده است: "در روزگاری که برای دانشجویان، به ویژه دانشجویان دانشگاه‌های سراسری و آن‌هم در مقاطع تحصیلات تکمیلی که موانع متعددی هست که باعث کاهش انگیزه افراد می‌شود، فعالیت بنیاد و انجام حمایت‌هایی که صورت می‌گیرد (هر چند با مبالغ کم است) کورسوی انگیزه دانشجویی را روشن نگاه داشته است". بحث پشتیبانی و تسهیلات اعطایی به دانشجویان و انگیزه‌بخشی برای انجام فعالیت‌ها از موارد مطرح توسط پاسخگویان بود. به نظر یکی از پاسخگویان: "تنوع در پشتیبانی‌ها و همچنین به طور کلی وجود چنین برنامه‌ای از طرف بنیاد انگیزه و محرک بسیار بزرگی برای دانشجویان است".

اما در میان پاسخ‌هایی که مربوط به نقاط قوت بود، انتقاداتی نیز بر بنیاد صورت گرفت که حکایت از نارضایتی بر فرایندها و تسهیلات دانشجویی بنیاد بود. یکی از پاسخگویان انتقاد خود را بدین صورت بیان داشت: "جسارتاً نقطه قوت و پشتیبانی به معنای واقعی از بنیاد مشاهده نکرده‌ام، به نظرم تعریف نخبگی از دیدگاه بنیاد مبهم و کاملاً نادرست می‌باشد و از نظر شناسایی نخبگان واقعی بنیاد کاملاً ناتوان می‌باشد. در اطراف نخبگان واقعی زیادی مشاهده می‌کنم ولی حیف که بهایی داده نمی‌شود!". از نظر یکی دیگر از پاسخگویان "تشکیل این بنیاد باید از ابتدایی با دانش آموزان همراه باشد و به همه دانش آموزان به چشم یک نخبه نگاه بشه نه فقط به عده‌ی کمی فقط به این دلیل که درس خوبی دارند در ورزش هنر قران و ... هر فردی باید یک نخبه باشد و محدود کردن عده‌ای به عنوان نخبه بدترین ضربه به دیگران است اگر شما به همه توجه کنید و استعداد همه را شکوفا کنید دیگه احتیاج به تشکیل بنیاد ملی نخبگان نیست و تبدیل به بنیاد ملی آموزش همگانی میشه که این خیلی بار فکری مثبتی نسبت به عنوانی که شما انتخاب کردید دارد".

در کنار نقاط قوت مطرح شده، نقاط ضعفی نیز توسط پاسخگویان بیان گردید. بیشترین فراوانی مربوط به نقاط ضعف مربوط به روند طولانی و کند و زمان‌بر برای فرایند شناسایی و انتخاب مشمولان بود و مبالغ کم تسهیلات دانشجویی و پرداخت دیر هنگام نیز از دیگر مواردی بود که به تکرار توسط پاسخگویان بیان شده است. اما در کنار نقاط ضعفی که بر تکرار بودند، مواردی به صورت ویژه و در خصوص تسهیلات و جوایزی مانند جایزه شهید احدی و شهید احمدی روشن بیان شد. "عدم رصد فارغ التحصیلان جایزه شهید احدی، در واقع بعد از فارغ التحصیل شدن دانشجویانی که از طریق جایزه شهید احدی در مقطع دکتری پذیرش شدن را به حال خود واگذار میکنند. عدم به کارگیری فارغ التحصیلان جایزه شهید احدی در دستگاه‌های اجرایی و موسسات علمی، در واقع بنیاد ملی نخبگان برای پرورش این فارغ التحصیلان هزینه‌های هنگفتی پرداخت نموده اما متأسفانه موقع بهره‌برداری از این فارغ التحصیلان هیچ برنامه‌ای در بنیاد ملی نخبگان طرح‌ریزی نشده است" توسط یکی از پاسخگویان بیان شد و به زعم یکی دیگر از پاسخگویان "به نظر من هر فرد فقط یک سال بتواند در طرح احمدی روشن همکاری کند نه این که یک نفر دو سال پیاپی در طرح باشد".

برخی دیگر از نقاط ضعف به صورت زیر بیان شده است. از نظر یکی از پاسخگویان: "به نظر می‌رسد کمیته‌های تخصصی مسئولانه آیین‌نامه‌ها را بررسی نمی‌کنند. واضحاً آیین‌نامه‌ها برای گروه‌های فنی نگاشته شده و گروه‌های علوم انسانی یا پزشکی کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. جداول حمایت‌ها برای گروه‌های تخصصی مختلف باید متفاوت باشد. گروه‌های بالینی و آموزشی و پژوهشی باید جداگانه باشند. مثلاً دانشجوی دستگیری پزشکی و پی‌اچ‌دی پژوهشی کاملاً برنامه‌درسی و فعالیت‌های متفاوتی دارند و جداول یکسان نمی‌توان برای این تفاوت‌ها در نظر گرفت". یکی دیگر از دانشجویان چنین بیان داشت: "انتقاد من به فرایند پرداخت اعتبار دستگیری است که به‌رغم ارسال به موقع مستندات دستگیری و الکترونیکی شدن این پروسه ولی تا به امروز ۳ خردادماه ۱۴۰۰ هنوز اعتبار دستگیری نیمسال مهر ۹۹ پرداخت نشده است. با توجه مشکلات معیشتی دانشجویان دکتری و حضور تمام وقتی در دانشگاه‌ها نگاه آنها به این اعتبارات به منزله حق الزحمه و حقوق است و تاخیر در پرداخت مشکلات عدیده‌ای را برایشان بوجود آورده است".

یکی دیگر از اهداف این مطالعه، شناخت انتظارات و پیشنهادها نسبت به پشتیبانی و توانمندسازی استعدادهای شناسایی شده بود. پاسخ‌های متنوعی در این خصوص دریافت شد که قابل دسته‌بندی در پنج گروه: کسب و کار و اشتغال (مانند تسهیل امکانات جهت ارتباط با صنعت، تسهیل امکانات کارورزی و

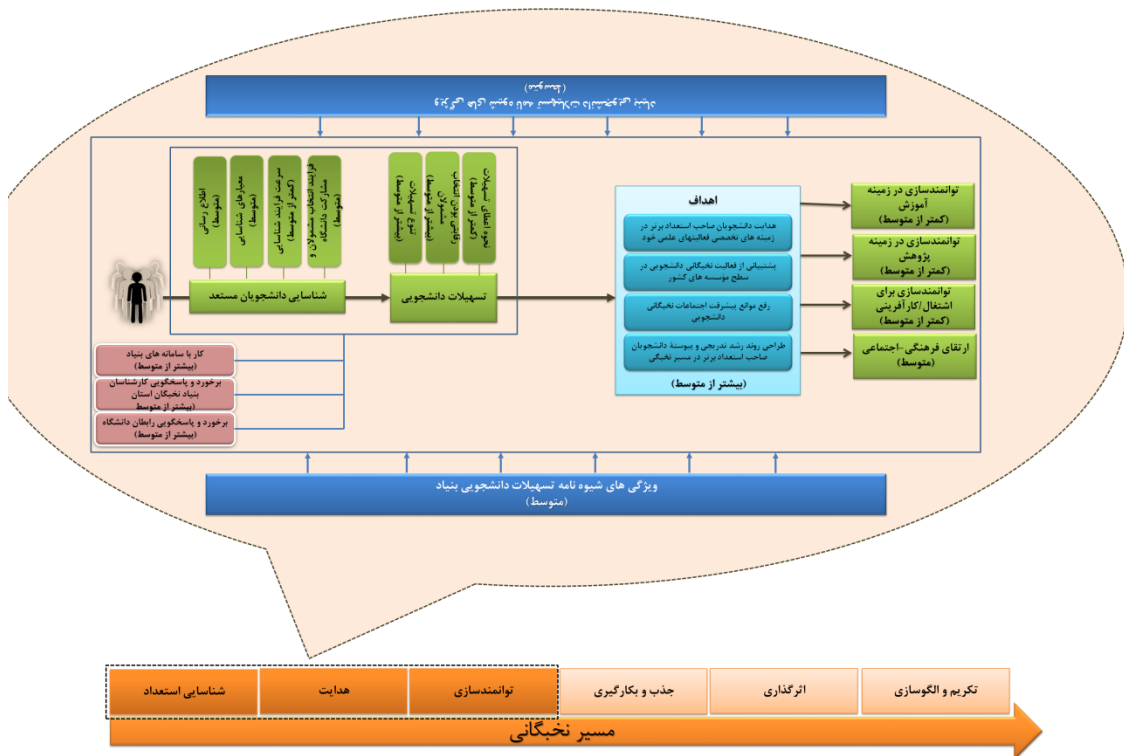
کارآموزی برای نخبگان، و ...)؛ پشتیبانی مالی و معنوی (مانند حمایت از ایده‌ها و خلاقیت و نوآوری، تسهیلات کم بهره یا بدون بهره، افزایش مبلغ تسهیلات دانشجویی و ...)؛ پشتیبانی فرهنگی - رفاهی (مانند هزینه برای استفاده از اماکن ورزشی و باشگاه‌ها به دانشجویان مشمول، تسهیلات رفاهی (مانند زمین، خانه، خودرو و ...))؛ دانش و مهارت‌افزایی، آموزشی و پژوهشی (مانند تسهیل شرکت در کنفرانس، برگزاری کارگاه‌هایی برای توانمندسازی بیشتر در حوزه‌های مختلف، و ...)؛ و انگیزه بخشی (مانند ایجاد گروه مشارکتی و تعیین هدف برای آنها، راه اندازی شبکه نخبگان و ...) بود.

در نهایت، یافته‌های به‌دست آمده در خصوص پیشنهادها و انتظارات مرتبط با جذب و به کارگیری استعدادهای توانمندشده در دو دسته (الف) به کارگیری و اشتغال و (ب) حمایت و پشتیبانی گروه‌بندی شد. اولویت جذب و استخدام، تاسیس شرکت دانش بنیان، بهره‌مندی از ایده پردازی و کارآفرینی دانشجویان توانمندشده، جذب به صورت هیات علمی، اعطای سهمیه به دانشجویان برتر و نخبه برای جذب در دانشگاه و شرکت دانش بنیان، و جذب در ارگان‌های تصمیم ساز و اجرایی از پیشنهادهایی بود که در گروه به کارگیری و اشتغال جای گرفتند. معرفی و ایجاد ارتباط بین استعدادها با یکدیگر، پذیرش در مقاطع بالاتر، ایجاد سامانه ارتباط آنلاین میان افراد مستعد و صنعت گران، اهدای کارت عضویت بنیاد نخبگان برای افراد تحت حمایت بنیاد، و تشکیل گروه‌های تخصصی از دانشجویان مستعد از جمله پیشنهادهایی بود که در دسته حمایت و پشتیبانی جای گرفتند.

براساس یافته‌های به‌دست آمده از مطالعه و پیشنهادها و انتظارات مطرح شده، بایسته است تا به هر یک از موارد مطرح شده در گروه‌های مختلف توجه کافی مبذول داشته شود، چرا که پرداخت به این عوامل که خود توسط دانشجویان برتر مطرح و برجسته شده است سبب می‌شود تا رضایت‌مندی جامعه هدف بنیاد افزایش یابد و گام مهمی در موفقیت بنیاد برای دستیابی به اهداف مدنظر باشد و کمتر شاهد فرار مغزها باشیم؛ چرا که مهاجرت نخبگان و استعدادهای برتر به فقدان عظیم سرمایه‌های انسانی منجر می‌شود. در نهایت، امید است یافته‌های این مطالعه در کنار مطالعه پیشین که در سال ۱۳۹۸ صورت گرفت، تصویری کامل از نظرات جامعه هدف را پیش‌روی مسئولان و تصمیم‌گیران بنیاد ملی نخبگان قرار دهد و در بازبینی تسهیلات دانشجویی بنیاد ملی نخبگان، شیوه‌ها و فرایندهای اجرایی موثر واقع گردد.

جمع‌بندی

با توجه به این که نظرسنجی صورت گرفته مربوط به تسهیلات اعطایی از سال ۱۳۹۸ بوده است و در انتهای همان سال، بحران کرونا بر فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویان تاثیر گذاشته است؛ می‌توان گفت که گرچه در اکثر موارد پاسخ‌های مشابهی همانند آنچه که در نظرسنجی سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است؛ لیکن، با توجه به شرایط دور کاری و تعطیلی‌های پیش آمده برای دانشگاه‌ها و مراکز علمی و آموزشی، پاسخ‌ها و یافته‌های به‌دست آمده را می‌توان با کمی تعدیل، مثبت‌تر و رضایت‌مندانه‌تر نسبت به نظرسنجی پیشین مطرح نمود. نتایج به‌دست آمده از نظرسنجی به‌صورت شماتیک در شکل زیر نشان داده شده است.

براساس یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود به‌صورت ویژه انتظاراتی که توسط دانشجویان با توجه به شرایط بحران کرونا مطرح نمودند، مورد توجه قرار گیرد. در مجموع از تمامی داده‌ها و یافته‌های به‌دست آمده از مطالعه، گزیده‌ای از مهمترین پیشنهادها، به‌صورت زیر می‌باشد:

- تهیه برنامه‌های تلویزیونی و مستند در خصوص فعالیت‌ها و پشتیبانی‌های بنیاد ملی نخبگان.
- برگزاری جلسات کارگاهی و توجیهی و افزایش توانمندسازی کارشناسان و مسئولان رابط میان دانشگاه و بنیاد نخبگان.
- در نظر گرفتن معیارهایی مانند ویژگی‌ها، صلاحیت‌های فردی و روانشناسی، و دغدغه‌مندی نسبت به خدمت به کشور جزو معیارهای شناسایی

- بازمینی و بازاندیشی برخی معیارهایی که به صورت صرف و کمی هستند، مانند معدل و تعداد مقالات. پیشنهاد میشود به جای توجه صرف بر تعداد مقالات، به کاربردی بودن و کاربردی پذیرگی پژوهش‌های صورت گرفته و به عبارتی، کیفیت مقالات منتشر شده بیشتر توجه شود.
- ارائه تسهیلات مناسب به مشمولان برای اجرای پروژه‌های پژوهشی کاربردی و در حوزه‌های اولویت‌دار کشور،
- برقراری ارتباط اثربخش میان دانشجویان برتر و استادان دارای طرح‌ها و پروژه‌های پژوهشی ارتباط با صنعت.

منابع

- آراسته، ح. و محمودی راد، م. (۱۳۸۳). شناسایی، ویژگیها و رشد نخبگان. رهیافت، زمستان، شماره ۳۴، ص ۱۲-۵.
- بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۷). راهنمای اعطای جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷. ویژه بنیادهای نخبگان استانی و دانشگاه‌ها. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان.
- پورآتشی، م. (۱۳۹۷). شناسایی و حمایت از استعدادها برتر و نخبه در کشورهای دنیا و ایران. موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.

پورآتشی، م. (۱۳۹۸). نظرسنجی پشتیبانی‌های دانشجویی بنیاد ملی نخبگان. طرح پژوهشی، بنیاد ملی نخبگان.

سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴.

سند راهبردی کشور در امور نخبگان. (۱۳۹۱). شورای عالی انقلاب فرهنگی.

سند نقشه جامع علمی کشور.

محمدی، س.، لباف قاسمی، ر.، امیری، ز.، و لامعی، ا. (۱۳۹۲). تبیین نظرات و انتظارات دانشجویان استعداد

درخشان رشته‌های پزشکی و دندانپزشکی در زمینه تسهیلات آموزشی، پژوهشی، رفاهی و فوق-

برنامه در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی. دوفصلنامه آموزش پزشکی،

دوره دوم، شماره ۱، ص ۱۴-۷.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بنیاد ملی نخبگان. (۱۳۹۶). گزارش نامه جایزه‌های تحصیلی بنیاد ملی نخبگان

در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴. تهران: ریاست جمهوری، معاونت علمی و فناوری.

نجفی، س. (۱۳۹۴). شناسایی و هدایت استعدادهای برتر (طرح شهاب). مجموعه مقالات همایش ملی

آموزش ابتدایی. دانشگاه بیرجند، انجمن مطالعات برنامه درسی ایران، ۵-۶ دی ۱۳۹۴.